

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor
la proiectul Codului urbanismului și construcțiilor
Nr. unic 28/MIDR/2023

Nr. articolului	Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Nr. obiecției /propunerii/recomandării	Conținutul obiecției/propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
I. Obiecții și propuneri de ordin general				
	Agencia Relații Funciare și Cadastru nr. 36/01-06/83 din 03.02.2023	1	Potrivit art. 60 alin (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, codul reprezintă un act normativ care cuprinde cele mai importante norme juridice dintr-o anumită ramură a dreptului, iar în proiectul dat sunt cuprinse și unele aspecte detaliate, care considerăm oportun să fie reglementate prin alte acte normative (legi, HG, acte normative departamentale).	Scopul proiectului Codului urbanismului și construcțiilor este stabilirea cadrului legal unitar pentru amenajarea teritoriului, urbanism, autorizarea și executarea lucrărilor de proiectare și construcții, postutilizarea construcțiilor, asigurarea calității construcțiilor, a materialelor și a produselor pentru construcții, exercitarea controlului de stat cu privire la respectarea disciplinei în urbanism și a regimului de autorizarea construcțiilor. Astfel, prevederile Codului cuprind normele din Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, Legea nr. 721/1996

				privind calitatea în construcții și Lege nr. 835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, care la momentul intrării în vigoare a codului vor fi abrogate.
	Agencia Relații Funciare și Cadastru nr. 36/01-06/83 din 03.02.2023	2	<p>În proiectul codului, Cartea întâi, Titlu I, Capitolul III, Secțiunea 3 se stabilește clasificarea terenurilor după destinație. Astfel, nu este clar în baza căror principii, reglementări și norme se propune noua clasificare a terenurilor după destinație.</p> <p>Clasificarea propusă este contradictorie cu cadrul științific, or aplicarea acestor norme în formatul existent va duce la apariția și interpretarea eronată cu consecințe prejudiciabile.</p> <p>Ținem să informăm că, clasificarea terenurilor după categoriile de destinație și folosință ține de Codul funciar.</p> <p>De asemenea informăm că, ARFC întru asigurarea aplicării uniforme a prevederilor legislației funciare, corectitudinii întocmirii materialelor de delimitare a proprietății publice, a documentației cadastrale, a aprobat Clasificatorul terenurilor după categoria de destinație și folosință.</p> <p>Astfel, completarea unei noi clasificări va crea o confuzie totală și în acest context considerăm că acestea exceda obiectul de reglementare al proiectului dat.</p>	Se acceptă. Articolele respective au fost excluse.
	Agencia Relații Funciare și Cadastru nr. 36/01-06/83 din 03.02.2023	3	Prin prisma noțiunii planului urbanistic general, nu este judicioasă situația de a prevedea în cod, statutul juridic al studiilor de teren și documentațiilor privind elementele de infrastructură, de gospodărie comunală, precum și a lucrărilor de amenajare a teritoriului și de urbanism, elaborate înainte de 1990.	Prevederile Codului, conform normei generale, nu au putere retroactivă și se va aplica prospectiv, analiza se va face la ziua de azi dacă se dorește o îmbunătățire conform caietului de sarcini, atunci se intervine cu modificari.

	Agencia Relatii Funciare si Cadastru nr. 36/01-06/83 din 03.02.2023	4.	Pentru un spor de precizie, precum si intru respectarea principiului unitatii terminologice, in conformitate cu art. 54 alin (1) lit c) din Legea nr. 100/2017 se propune, in tot textul proiectului la orice forma gramaticala, de substituit cuvintele "imobil, imobiliare, etc." cu cuvintele "bun imobil, bunuri imobile, etc.". De asemenea, la art. 118 alin. (1), cuvintele "obiectelor imobiliare" de substituit cu cuvintele "bunurilor imobile".	Se accepta.
	Asociatia Nationala a Companiilor din Domeniul TIC ("ATIC"), Asociatia Patronala „Camera de Comert Americana din Moldova („AmCham Moldova”) si Asociatia Investitorilor Straini („FIA”) Nr. 550 din 25.01.2023	5.	De asemenea, recomandam ca in Cod sa fie folosite notiunile definite in Legea comunicatiilor electronice, inlocuind termenul "linii de telecomunicatii" cu "retele de comunicatii electronice si infrastructura asociata acestora" si termenul "telecomunicatii electronice" cu "comunicatii electronice".	Se accepta.
	Concernul Republican de productie al industriei materialelor de constructie „Inmacom” Nr. 01/19-3 din 27.01.2023	6	Art. 77-115 repeta o buna parte a articolelor din Codul Funciar nr. 828/1991, care in prezent se elaboreaza in redactie noua si nu e de dorit aceste repetari si interpretari duble a unor articole. Posibil e destul sa fie data referinta, ca problemele funciare sunt de competenta Codului funciar. Unele articole eronat interpreteaza legislatia. Ca pilda art. 110 denumirea si continutul lui sunt notiuni diferite si eronat interpreteaza Codul subsolului si Codul funciar.	Se accepta. Articolele au fost excluse.

<p>FPCDPMC Condramat Nr. f/n din 08.02.2023</p>	<p>7</p>	<p>În proiectul propus lipsește un compartiment foarte important ce ține de certificarea companiilor din domeniul construcțiilor. Propunem inserarea în proiectul de lege dat a unui compartiment dedicat certificării sau inițierii emiterii unei Hotărâri de Guvern în cadrul căreia ar fi un regulament care ar prevedea certificarea obligatorie a tuturor companiilor de construcții.</p>	<p>Art. 3 se completează cu noțiunea de „Registru de stat” precum și cu un articol nou privind Desfășurarea activităților în domeniul urbanismului și construcțiilor</p>
<p>Universitatea de Stat din Moldova Nr. 01/493 din 16.02.2023</p>	<p>8</p>	<p>Pentru a putea planifica și controla în mod eficient procesul de implementare a principalelor prevederi ale politicii de urbanism a statului, este necesar crearea unui centru unic pentru politici de urbanism, care să fie subordonat direct Guvernului.</p>	<p>În Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023 este inclusă acțiunea privind crearea Oficiului Amenajarea Teritoriului, Urbanism, Construcții și Locuințe, prin reorganizarea unor întreprinderi de Stat, care va avea misiunea de implementare a politicii în domeniile amenajarea teritoriului, urbanism, construcții și locuințe.</p>
<p>Universitatea de Stat din Moldova Nr. 01/493 din 16.02.2023</p>	<p>9</p>	<p>În vederea implementării planurilor de urbanism prevăzute de conceptul de reforme administrativ teritoriale în Republica Moldova, consideram necesar reformarea sistemului de pregătire a personalului calificat în domeniul urbanismului la nivelul colegiilor și universităților.</p>	<p>Se susține propunerea înaintată și se va ține cont în vederea promovării acesteia.</p>
<p>Agentia Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 06-01/673 din 17.02.2023</p>	<p>10</p>	<p>Este necesar de uniformizat în tot textul Proiectului, utilizarea termenilor „Proiect, documentația de proiect, proiect de construcție”. <i>Argumentare:</i> În proiect se utilizează 3 termeni diferiți pentru una și aceeași noțiune. La art. 3 „Noțiuni principale”, se definește noțiunea de „Proiect, – este un document scris și desenat, însoțit de calcule necesare, bine definit, organizat și realizat, care servește drept bază tehnică pentru executarea lucrărilor de construcții”.</p>	<p>Se acceptă. Noțiunile au fost aduse în concordanță.</p>

			<p>Însă la art. 165, dar și la alte articole se utilizează termenul „documentația de proiect”.</p> <p>De asemenea, la art. 168 se utilizează termenul „proiect de construcție”.</p> <p>Conform Legii nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, se definește noțiunea de „documentație de proiect, - piese scrise și desenate care cuprind soluții tehnice și economice de realizare a obiectivului de investiții în volumul stabilit de documentele normative”.</p>	
	<p>Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 06-01/673 din 17.02.2023</p>	<p>11</p>	<p>Este necesar de revăzut întregul document privind conceptul de „Diriginte de șantier” și „Responsabil tehnic”.</p> <p>Fie este o eroare tehnică, fie autorul intenționează să introducă un nou concept, în care acesta trebuie să fie descris în Nota informativă și în Analiza Impactului de Reglementare, cu argumentarea corespunzătoare.</p> <p><i>Argumentare:</i> La art. 231, conform denumirii acestuia, se menționează obligațiile responsabilului tehnic, însă în conținutul articolului este indicat dirigintele de șantier.</p> <p>Autorii proiectului urmează să concretizeze care anume obligații sunt prevăzute la art. 231.</p> <p>În proiectul Codului urbanismului și construcțiilor sunt utilizate mai multe noțiuni și formulări, care vin în contradicție cu noțiunile și formulările utilizate în Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții, care provoacă confuzii.</p> <p>Astfel, art. 219 al proiectului Codului urbanismului și construcțiilor, stabilește faptul că Investitorul este obligat să efectueze controlul calității lucrărilor de construcție prin persoane de specialitate, denumite „diriginți de șantier”.</p> <p>Conform art. 24 lit. d) al Legii nr. 721/1996 privind calitatea în construcții, este obligația executantului de a asigura nivelul de calitate corespunzător exigențelor esențiale printr-un sistem propriu de calitate</p>	<p>Se acceptă. Textul proiectului a fost revizuit.</p>

			<p>conceput și realizat prin personal propriu, cu diriginți de șantier atestați.</p> <p>Similar, art. 227, alin. (2) al prezentului proiect de Cod, stabilește faptul că responsabilii tehnici sunt angajați direct de executantul construcției, asigurând din partea acestuia, conducerea și verificarea calității execuției lucrărilor de construcție până la expirarea termenului de garanție postrecepție a construcției.</p> <p>Conform art. 13, alin. (4) al Legii nr. 721/1996 privind calitatea în construcții, verificarea calității execuției construcțiilor este obligatorie și se efectuează de către investitori prin responsabili tehnici atestați sau agenți economici de consultanță specializați.</p> <p>De asemenea, art. 22 alin. (1) lit. d) din Legea menționată prevede că, este obligația investitorului să asigure verificarea execuției corecte a lucrărilor de construcții prin responsabili tehnici atestați sau agenți economici de consultanță specializați și autorii proiectelor, pe tot parcursul lucrărilor.</p> <p>În aceste condiții, considerăm necesară și oportună aducerea proiectului Codului în concordanță cu prevederile Legii nr. 721/1996 privind calitatea în construcții.</p>	
	Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova Nr. 06 din 15.02.2023	12	<p>Platforma AOPD își manifestă deschiderea spre cooperare și dialog constructiv, în vederea îmbunătățirii calității documentului și vine cu solicitarea de a face public, ulterior, tabelul de sinteză a recomandărilor conform prevederilor Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.</p>	Se acceptă. Proiectul, însoțit de materialele aferente va fi remis spre avizare repetată.
	Agencia de Guvernare Electronică Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023	13	<p>Considerăm important să se rețină că, la 04.02.2023, a intrat în vigoare Legea nr.234/2021 cu privire la serviciile publice. Potrivit art.4 lit.g) și h) din acest act normativ, unele din principiile de bază privind prestarea serviciilor publice sunt:</p> <p>„g) prestarea serviciilor publice în formă electronică în mod implicit (digital by-default) – se asigură existența cel puțin a unei modalități disponibile pentru solicitarea și prestarea serviciilor publice în formă</p>	Se acceptă. Textul a fost revizuit.

		<p>electronică, inclusiv obținerea rezultatului prestării serviciilor publice în formă electronică;</p> <p>h) prestarea serviciilor publice în formă electronică în mod prioritar (digital first) – se asigură prestarea serviciilor publice în mod prioritar în formă electronică, concomitent cu aplicarea principiului de prestare a serviciilor publice prin căi multiple, respectiv în condițiile existenței atât a modalităților fizice, cât și a celor electronice;”.</p> <p>Mai mult, aceste principii sunt transpuse în dispozițiile de conținut ale Legii nr.234/2021, care, la art.19, reglementează prestarea serviciilor publice electronice complet automatizate sau a celor parțial automatizate, și, la art.18 alin.(2), prevede că „Documentele rezultate din prestarea serviciilor publice sunt emise în formă electronică. Cu titlu de excepție, la solicitarea beneficiarului de servicii publice sau dacă actele normative aplicabile prevăd, documentele rezultate din prestarea serviciilor publice pot fi emise pe suport de hârtie.”.</p>	
		<p>Concomitent, propunem de a lua în considerare că, în conformitate cu art.33 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018, „Comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri, în special mijloacelor electronice de comunicație.”.</p> <p>Aceste norme sunt susținute și de art.34 alin.(6) din Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, care, relativ la actele administrative ale ministerului și ale altei autorități administrative centrale, stipulează că,</p> <p>„(6) Ministerele și alte autorități administrative centrale asigură că, după caz, persoanele cu funcții de demnitate publică, cu funcții publice de conducere, inclusiv de nivel superior, cu funcții publice cu statut special de conducere din cadrul acestora dețin și utilizează, în exercitarea atribuțiilor, semnătura electronică avansată calificată.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La redactarea proiectului Codului s-a ținut cont de propunerile prezentate.</p>

		<p>În desfășurarea procedurii administrative, în procesul de comunicare cu persoanele/instituțiile vizate și la prestarea serviciilor din competența autorităților respective, autoritățile administrative centrale utilizează mijloacele electronice de comunicație. Documentele și actele cu caracter individual se emit în formă de document electronic, exemplare pe suport de hârtie fiind emise doar la solicitarea persoanei vizate, în scop de arhivare sau dacă prevederile legii ori ale tratatelor internaționale o impun. Dosarele administrative se întocmesc și se țin, prioritar, în formă electronică.”</p> <p>De menționat că norme similare se regăsesc și în art.10 alin.(4) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, care stabilește că și persoanele cu funcții de demnitate publică și cu funcții publice de conducere din cadrul autorităților APL urmează să dețină și să utilizeze, în exercitarea atribuțiilor, semnătura electronică avansată calificată, iar, în desfășurarea procedurii administrative, în procesul de comunicare cu persoanele/instituțiile vizate și la prestarea serviciilor din competența autorităților respective, autoritățile APL utilizează mijloacele electronice de comunicație în măsura în care aceste mijloace sunt disponibile și funcționale. De asemenea, același art.10 alin.(4) din Legea nr.436/2006 prevede că „Documentele și actele administrative cu caracter individual se emit în formă de document electronic; exemplare pe suport de hârtie se emit doar la cererea persoanei vizate, în scop de arhivare sau dacă prevederile legii ori ale tratatului internațional o impun. Dosarele administrative se întocmesc și se țin, prioritar, în formă electronică.”</p> <p>În această ordine de idei, pentru a se conforma principiilor enunțate din Legea nr.234/2021 cu privire la serviciile publice, dar și reglementărilor legale menționate, este necesar să fie reconsiderate și modernizate prevederile din proiectul de Cod ce reglementează relațiile de interacțiune între autoritățile publice, atât centrale, cât și locale, cu persoanele fizice și persoanele juridice, în calitatea lor de beneficiari ai serviciilor publice prestate în domeniile ce vor fi</p>	
--	--	--	--

			reglementate de viitorul Cod, inclusiv serviciilor publice aferente emiterii actelor permissive, prin prioritizarea comunicării electronice și eliberării actelor administrative individuale în formă de documente electronice semnate conform cerințelor Legii nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, în defavoarea celor pe suport de hârtie.	
	Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/971 din 21.02.2023	14	Având în vedere că proiectul Codului urbanismului și construcției va reglementa și procedura privind recepția construcțiilor și instanțiilor aferente, urmează a fi abrogat și Regulamentul de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.285/1996.	La moment Regulamentul de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.285/1996, se modifică în contextul completării acestuia cu norme privind verificarea lucrărilor la fazele determinate ale construcției. În acest context, Regulamentul enunțat va fi modificat iar normele din cod care dubleză prevederile Regulamentului vor fi excluse.
	Universitatea Tehnică din Moldova nr. 199 din 20.02.2002	15	În conformitate cu nota informativă la proiectul Codului urbanismului și construcțiilor al Republicii Moldova, punctul (3), prezentul proiect de lege nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația UE. Aceasta ar însemna dublarea lucrului pentru a ajusta prezentul cod și a oricărei legi adoptate ulterior la cadrul legal al UE, și la fel ar putea fi blocată/stopată activitatea arhitectural-urbanistică, dar și a autorizării lucrărilor de construire și amenajarea teritoriului pentru anumite activități specifice.	Prezentul Cod, nu transpuse legislația UE însă normele acestuia se aliniază la legislația Europeană. La elaborarea Codului s-a ținut cont de prevederile Codului urbanismului din Franța, Germania și proiectului Codului amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor al României.

	Universitatea Tehnică din Moldova nr. 199 din 20.02.2002	16	Termenii de bază utilizați sunt extrași din diferite surse fără argumentare științifică-practică, în mare parte /formulați într-un mod ambiguu	Termenii utilizați au fost revizuiți și ajustați.
	Ministerul Muncii și Protecției Sociale nr. 11/663 din 28.02.2023	17	Prin ratificarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Republica Moldova și-a asumat realizarea drepturilor persoanelor cu dizabilități în toate domeniile vieții protecție socială, asistență medicală, reabilitare, acces la educație, muncă, viață publică, și la alte utilități și servicii la care are acces publicul larg, inclusiv mediul fizic, transport, tehnologii și sisteme informaționale. În context, principiile și obiectivele care stau la baza protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități, sunt reglementate prin Legea nr. 60/2012, privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, care prevede reglementări exprese privind noțiunile de adaptare rezonabilă / design universal. Astfel, reieșind din cele expuse, considerăm necesară corobarea normelor proiectului Codului, cu prevederile Legii menționate anterior, inclusiv prin considerarea noțiunilor cheie: adaptare rezonabilă și design universal.	Se acceptă, Proiectul Codului a fost completat cu norme relevante privind asigurarea drepturilor persoanelor cu dizabilități în domeniile reglementate de prezentul Cod.
	Ministerul Muncii și Protecției Sociale nr. 11/663 din 28.02.2023	18	În sensul responsabilizării actorilor implicați în proces, considerăm imperios necesară stabilirea/delegarea clară a atribuțiilor pentru APC, APL de nivel I și II inclusiv prin prisma legislației în vigoare, ținându-se cont de procesul de planificare teritorială, proiectare, avizare, evaluare, autorizare, executare a construcției, dare în exploatare și monitorizare/postutilizare a construcției și digitalizare a proceselor prin crearea și asigurarea funcționalității Registrului național al construcțiilor care va conține informații cu privire la accesibilitate. Astfel, solicităm includerea unui articol pentru stabilirea prevederilor ce țin de responsabilitatea de asigurare a accesibilității la infrastructura socială, în următoarea redacție: <i>„Articolul ... Politică de stat în domeniul accesibilității infrastructurii sociale</i>	Se acceptă. Proiectul codului a fost completat.

			<p>1) <i>Politica de stat în domeniul accesibilității infrastructurii sociale, cadrul normativ, programele naționale de accesibilizare, normativele de adaptare a obiectivelor infrastructurii sociale, precum și controlul, monitorizarea implementării acestora este în competența autorității publice centrale responsabile de domeniul construcțiilor și dezvoltării teritoriului, instituțiilor subordonate acesteia.</i></p> <p>2) <i>Autoritatea publică centrală responsabilă de domeniul construcțiilor și dezvoltării teritoriului, instituțiile subordonate acesteia, alte autorități publice centrale și locale, agenții economici indiferent de forma de proprietate, cu participarea asociațiilor obștești, au obligația:</i></p> <p>a) <i>de a asigura accesibilitatea la infrastructura socială al persoanelor cu dizabilități și al persoanelor aflate în situații speciale de deplasare;</i></p> <p>b) <i>de a nu admite proiectarea și construcția infrastructurii sociale fără respectarea normativelor în vigoare;</i></p> <p>c) <i>de a planifica mijloace financiare și de a asigura, gradual, accesibilitatea la infrastructura socială care nu este accesibilă/parțial accesibilă.</i></p> <p>3) <i>Persoanele cu funcții de răspundere, autoritățile, instituțiile și agenții economici indiferent de forma de proprietate, care nu respectă normele de proiectare, construcție a infrastructurii sociale și nu asigură accesibilitatea la infrastructura socială poartă răspundere în conformitate cu Codul contravențional.</i></p>	
	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova	19	<p>În proiectul codului lipsesc noțiunile și procedurile pentru “Planul de amenajare a teritoriului municipiului, raionului și comunei”.</p>	<p>Nu se acceptă, Este necesar reducerea numărului de documente fiind incluse noțiunile de planuri de amenajare a teritoriului regiunilor de dezvoltare; Mai mult, actele permissive se emit în baza documentației de urbanism.</p>

<p>Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova</p> <p>Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023</p>	<p>Secțiunea 7-a “Consultări publice a activităților de amenajare a teritoriului” din capitolul I “Amenajarea teritoriului” și secțiunea a 8-a “Consultarea populației în procesul elaborării și aprobării documentației de urbanism” din capitolul III “Gestionarea teritoriului și a localităților” se vor comasa, deoarece conținutul acestora sunt practic identice ca structură și procedură.</p>	<p>Nu se acceptă. Gestionarea teritoriului și a localităților este un proces separat.</p>
	<p>În mod similar se va proceda cu secțiunea a 5-a “Expertiza de stat a documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism” din capitolul I “Amenajarea teritoriului” și cu secțiunea a 4-a “Modul de avizare și expertizare a documentației de urbanism” din capitolul II “Urbanismul”.</p>	<p>Se acceptă parțial. Din secțiunea 5 se exclude expertiza documentației de urbanism. Expertiza documentației de urbanism rămâne doar în secțiunea a 4-a.</p>
	<p>Secțiunea a 6-a “Suportul informațional de dezvoltare urbană” din capitolul II “Urbanismul” și secțiunea a 6-a “Sistemul informațional geografic local” din capitolul III “Gestionarea teritoriului și a localităților” se vor uni într-o secțiune cu denumirea “Cadastrul funcțional urban”, care deja există în legislația națională și va fi o reflecție a metodologiei și procedurilor comunitare privind bazele de date privind dezvoltarea localităților și teritoriilor.</p>	<p>Nu se acceptă. La moment se preconizează crearea unui sistemul geoinformațional, planificat pentru 2023-2024, care se va numi „Portal urban de date”.</p>
	<p>Controlul de stat asupra activității de urbanism constă nu numai în verificarea corectitudinii emiterii actelor permissive, dar, în special, în monitorizarea procesului de realizare a documentației de urbanism, ducerea evidenței valabilității acestora și ținerea informației despre corespunderea planurilor urbanistice situațiilor actuale din localități, ceea ce presupune crearea unei subdiviziuni de profil în Agenția de Supraveghere Tehnică, care actualmente are competențe în alte direcții de activitate. Din considerentele listate se propune de a dezvolta și consolida acest domeniu important în Organul național de specialitate.</p>	<p>Se acceptă. La moment Agenția pentru Supraveghere Tehnică este în proces de reorganizare. De propunerea prezentată se va ține cont la redactarea regulamentului de activitate al acesteia.</p>

		<p>În contextul includerii noțiunilor de „drept de semnătură”, „Ordinul Arhitecților din Moldova” și „Registrul Național al Arhitecților din Moldova” și în conformitate cu prevederile Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană (Secțiunea 5 “Cadrul de reglementare”, subsecțiunea 1 “Reglementare internă, articolele 219, 220), în conținutul proiectului Codului urbanismului și construcțiilor se propune:</p> <p>a) de a exclude din textul variantei actuale (a se vedea articolele 211-213) sintagma "Registrul național al inginerilor în construcții și arhitecților";</p> <p>b) de a introduce în proiectul dat Capitolul III "Exercitarea profesiei de arhitect" după Capitolul II “Exercitarea profesiei de inginer în construcții” cu următorul conținut:</p> <p>Articol A. Dobândirea și exercitarea dreptului de semnătură</p> <p>(1) Dreptul de semnătură, în sensul prezentui cod, înseamnă asumarea de către persoana, care îl exercită a responsabilității profesionale depline privind calitatea și funcționalitatea soluțiilor propuse, integrarea în mediul natural sau construit existent a posibilităților tehnice de realizare și cu respectarea reglementărilor tehnice și legislației în domeniu.</p> <p>(2) Arhitectul dobândește dreptul de semnătură dacă a fost atestat și deține toate drepturile civile. Dobândirea dreptului de semnătură atrage înscrierea în Registrul Național al Arhitecților din Moldova.</p> <p>(3) Condițiile, în care arhitecții străini pot dobândi drept de semnătură în Republica Moldova și pot solicita înscrierea în Registrul Național al Arhitecților din Moldova se vor stabili prin acorduri bilaterale încheiate de țara noastră cu statul de origine a solicitantului, cu respectarea legislației în domeniu din Republica Moldova.</p> <p>(4) Arhitectul sau urbanistul, absolvent al unei instituții de învățământ superior de specialitate din țară sau străinătate, recunoscute de</p>	<p>Se acceptă parția.</p> <p>În proiectul Codului se include norma generală cu referițe la legile speciale.</p>
--	--	--	--

		<p>Republica Moldova, își poate desfășura activitatea profesională ca stagiar pe o perioadă de 5 ani, angajat în modul stabilit, sub îndrumarea unui arhitect cu drept de semnătură.</p> <p>La împlinirea a 5 ani de desfășurare efectivă a profesiei în domeniul arhitecturii sau urbanismului, arhitectul sau urbanistul stagiar poate obține dreptul de semnătură prin susținerea unui examen privind legislația și reglementările tehnice specifice domeniului, care se va organiza anual de Ordinul Arhitecților din Moldova.</p> <p>(5) Arhitecții sau urbanistii stagiarilor pot elabora documentații de proiecte pentru construcții, urbanism și amenajare a teritoriului, precum și pot susține aceste proiecte pentru obținerea autorizației de construire, dacă semnătura proprie este dublată de a unui arhitect cu drept de semnătură.</p> <p>(6) Exercițarea dreptului de semnătură, în condițiile prezentului cod, este incompatibilă cu situațiile, în care:</p> <p>a) arhitectul sau urbanistul îndeplinește pentru același proiect funcția de verficator, de expert sau consilier ales în cadrul administrației publice, implicate în procesul de avizare sau autorizare;</p> <p>b) arhitectul sau urbanistul este funcționar public în cadrul administrației publice centrale sau locale, care are în competență avizarea, autorizarea și controlul proiectului concret.</p> <p>(7) Constituie infracțiune și se sancționează, conform legislației în vigoare, exercitarea dreptului de semnătură fără îndeplinirea condițiilor stabilite de acest cod.</p> <p>Articolul B. Drepturile și obligațiile arhitecților cu drept de semnătură</p> <p>(1) Arhitectul cu drept de semnătură are dreptul:</p> <p>a) să elaboreze și să semneze proiecte pentru construcții, reconstrucții, restaurări, modernizări, reutilări de orice destinație, planuri de urbanism și amenajare a teritoriului;</p>	
--	--	---	--

		<p>b) să efectueze supravegherea de autor a construcției în perioada de execuție a lucrărilor la șantier;</p> <p>c) să beneficieze, pentru serviciile prestate în relații contractuale cu clientul, de un onorariu negociat cu acesta, onorariu al cărui nivel minim se va stabili de Ordinul Arhitecților din Moldova cu avizul Organului central de specialitate, Ministerului Culturii, Ministerului Finanțelor și Ministerului Protecției Sociale și Familiei;</p> <p>d) să introducă în contractul încheiat cu clientul clauze privind protecția dreptului de autor.</p> <p>(2) Arhitectul cu drept de semnătură are următoarele obligații:</p> <p>a) să cunoască și să respecte reglementările tehnice și legale în vigoare referitoare la exercitarea profesiei de arhitect;</p> <p>b) să se conformeze și să respecte codul deontologic al profesiei de arhitect și Regulamentul Ordinului Arhitecților din Moldova;</p> <p>c) să facă cunoscută clientului obligația de a obține și de a respecta avizele, acordurile și autorizațiile necesare, prevăzute de lege;</p> <p>d) să se preocupe de perfecționarea calificării profesionale;</p> <p>e) să își asume, prin exercitarea dreptului de semnătură, întreaga responsabilitate profesională față de client și autorități;</p> <p>f) să servească interesele clientului în acord cu interesul public și cu exigențele profesionale, acțiunile și măsurile care ar putea aduce prejudicii materiale sau morale clientului și societății fiind interzise.</p> <p>Articolul C. Ordinul Arhitecților din Moldova</p> <p>(1) Ordinul Arhitecților din Moldova, denumit în continuare Ordinul, se înființează în condițiile legii ca organizație profesională, persoană juridică, apolitică, de interes public, cu patrimoniu și buget propriu, autonomă și independentă. Ordinul are scopul de a reprezenta și proteja, la nivel național și internațional, interesele profesiilor de arhitect și urbanist.</p> <p>(2) Ordinul Arhitecților din Moldova are sediul central în municipiul Chișinău și filiale în teritoriu. Activitatea acestuia se finanțează din</p>	
--	--	--	--

		<p>taxe de înscriere, cotizații anuale ale membrilor, fonduri rezultate din manifestări culturale, științifice, economice și drepturi editoriale specifice pe care le desfășoară, precum și din donații legale, sponsorizări sau alte surse, permise de legislație.</p> <p>(3) Din Ordinul Arhitecților din Moldova fac parte toți arhitecții cu drept de semnătură, stagiarii și toți ceilalți membri, care poartă titlu de arhitect, la cererea acestora.</p> <p>(4) Prezentul cod nu limitează dreptul de liberă aderare a arhitecților și urbanistilor la alte forme de asociere profesională.</p> <p>(5) Ordinul Arhitecților din Moldova are obligația de a publica anual Registrul Național al Arhitecților.</p> <p>Articolul D. Atribuțiile, drepturile și obligațiile Ordinului Arhitecților din Moldova</p> <p>(1) Ordinul Arhitecților din Moldova are următoarele atribuții:</p> <ul style="list-style-type: none">a) protejează și promovează calitatea activităților în arhitectură și urbanism;b) urmărește exercitarea competentă și calificată a profesiilor de arhitect și urbanist;c) propune reglementări tehnice și legislative specifice, în vederea promovării acestora;d) reprezintă interesele membrilor săi în fața autorităților publice și de drept, precum și în organismele profesionale internaționale;e) atestă arhitecții la obținerea dreptului de semnătură și gestionează Registrul Național al Arhitecților. <p>(2) Atribuția Ordinului Arhitecților din Moldova privind acordarea dreptului de semnătură nu poate fi exercitată de nici o altă instituție sau asociație profesională.</p> <p>(3) Drepturile și obligațiile membrilor Ordinului Arhitecților din Moldova se vor stabili prin regulamentul acestuia, aprobat de Organul central de specialitate.</p>	
--	--	---	--

		<p>Articolul E. Registrul Național al Arhitecților</p> <p>(1) Pentru centralizarea evidenței arhitecților și urbanștilor din întreaga țară se înființează Registrul Național al Arhitecților, document, care se publica anual în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>(2) Pe lângă toate filialele Ordinului Arhitecților din Moldova se înființează registrele arhitecților și urbanștilor, cu evidența membrilor acestora.</p> <p>(3) Pentru întocmirea și actualizarea Registrului Național al Arhitecților filialele teritoriale au obligația să comunice Ordinului Arhitecților din Moldova, în termen de 30 zile de la data efectuării lor, toate datele și informațiile înregistrate în registrele arhitecților.</p> <p>(4) Registrele arhitecților vor cuprinde:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) arhitecți cu drept de semnătură; b) arhitecți stagiari; c) arhitecți, membri ai Ordinului Arhitecților din Moldova, fără drept de semnătură. <p>(5) Înregistrarea într-un registru al arhitecților permite exercitarea profesiei în întreaga țară.</p>	
		<p>Odată cu acceptarea noțiunilor de “Ordinul Inginerilor în construcții” și “Ordinul Arhitecților din Moldova” se va modifica esențial secțiunea a 3-a “Atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții” în conformitate cu prevederile expuse în noțiunile listate.</p>	<p>Se acceptă parția. În proiectul Codului se include norma generală cu referițe la legile speciale.</p>

		<p>Proiectul codului nu prevede crearea sistemului de certificare în domeniul proiectărilor pentru urbanism, amenajarea teritoriului și construcții, ceea ce permite de a participa la licitații publice persoanelor juridice cu nivel redus de competențe și experiențe, în final, care produc documentații de calitate nesatisfăcătoare.</p> <p><i>În sensul acestor prevederi este de suplimentat cu un compartiment ce ține de "Ordinul inginerilor"</i></p>	<p>Art. 3 se completează cu noțiunea de „Registru de stat” precum și cu un articol nou privind Desfășurarea activităților în domeniul urbanismului și construcțiilor</p>
--	--	---	--

		<p>De suplimentat cu un compartiment și anume: CERTIFICAREA CALIFICĂRII PROFESIONALE A ÎNTRINDERILOR DIN CONSTRUCȚII</p> <p>Recunoașterea competențelor</p> <p>Prezentul Cod stabilește cadrul legal unitar pentru înregistrarea și certificarea calificării profesionale, a întreprinderilor din domeniul proiectării și executării construcțiilor, în scopul recunoașterii competenței acestora pentru conceperea și realizarea de construcții corespunzătoare cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor, protejării vieții oamenilor, a bunurilor societății și a mediului înconjurător.</p> <p>Factorii implicați în procesul de certificare a întreprinderilor din construcții</p> <p>Factorii implicați în procesul de înregistrare și de certificare a calificării profesionale a întreprinderilor din construcții, conform prevederilor prezentului Cod sunt:</p> <ul style="list-style-type: none">întreprinderile din construcții;asociațiile patronale și profesionale de profil;organismele de certificare a calificării profesionale a întreprinderilor din construcții;autoritățile publice centrale și locale;Agencia pentru Supravegherea Tehnică;f) instituțiile științifice și laboratoarele de încercări.	<p>Art. 3 se completează cu noțiunea de „Registru de stat” precum și cu un articol nou privind Desfășurarea activităților în domeniul urbanismului și construcțiilor</p>
--	--	--	--

		<p>Certificarea calificării profesionale</p> <p>(1) Întreprinderile implicate în proiectarea și/sau execuția construcțiilor au dreptul de a participa la licitațiile publice privind achizițiile de lucrări sau servicii de proiectare în construcții, în domeniile pentru care au fost înregistrate și pentru care au obținut certificarea calificării profesionale conform prevederilor prezentului Cod.</p> <p>(2) Certificarea calificării profesionale se va efectua, la cererea întreprinderilor din construcții, în condițiile prezentului Cod.</p> <p>(3) Întreprinderile din construcții pot avea una sau mai multe calificări profesionale, conform nomenclatorului privind clasificarea activităților în domeniul construcțiilor, și pot să-și modifice în timp, calificările profesionale deținute.</p>	<p>Art. 3 se completează cu noțiunea de „Registru de stat” precum și cu un articol nou privind Desfășurarea activităților în domeniul urbanismului și construcțiilor</p>
		<p>CLASIFICAREA ȘI ÎNREGISTRAREA ÎNTRINDERILOR DIN CONSTRUCȚII</p> <p>Clasificarea întreprinderilor din construcții</p> <p>(1) Întreprinderile din construcții se clasifică:</p> <p>a) pe domenii de activitate, stabilite prin nomenclatorul privind clasificarea activităților în domeniul construcțiilor, care asigură clasificarea întreprinderilor din construcții pe tipuri de construcții, categorii de lucrări, activități conexe și pe niveluri de tehnicitate;</p> <p>b) pe tipuri de performanță, în întreprinderi care „proiectează”, „execută” sau care „proiectează și execută” construcții;</p> <p>c) după capacitatea tehnică, în funcții de tehnologiile utilizate, și anume: tehnologii simple, tehnologii noi sau speciale, tehnologii de înaltă tehnicitate;</p>	<p>Art. 3 se completează cu noțiunea de „Registru de stat” precum și cu un articol nou privind Desfășurarea activităților în domeniul urbanismului și construcțiilor</p>

		<p>d) după mărimea contractelor pe care au competența de a le prelua spre execuție, stabilită pe cinci niveluri, în funcție de cifra de afaceri, valoarea totală a contractelor de referință, forța de muncă medie anuală, numărul mediu și calificarea echipei manageriale.</p> <p>(2) Clasificarea întreprinderilor din construcții se face prin aplicarea criteriilor stabilite prin prezentul Cod și procedura de clasificare stabilită prin regulamentul privind certificarea calificării profesionale a întreprinderilor din construcții aprobat de Guvern, precum și prin documentele normative de aplicare a Codului.</p> <p>Registrul profesional al întreprinderilor din construcții</p> <p>(1) În scopul centralizării evidenței întreprinderilor din construcții care au dreptul de a activa în domeniul proiectării și/sau executării construcțiilor, se va înființa Registrul profesional al întreprinderilor din construcții (în continuare - Registrul profesional).</p> <p>(2) Înființarea și gestionarea Registrului profesional al întreprinderilor din construcții se va efectua de către patronatul reprezentativ la nivel național în domeniul construcțiilor, conform Regulamentului privind certificarea calificării profesionale a întreprinderilor din construcții, aprobat de Guvern.</p>	
--	--	--	--

		<p>Înregistrarea întreprinderilor din construcții</p> <p>(1) Întreprinderile din construcții, indiferent de mărime, statutul juridic, domeniul de activitate, precum și de faptul dacă dețin sau nu certificatul de calificare profesională, au obligația de a se înregistra în Registrul Profesional.</p> <p>(2) Înregistrarea întreprinderilor din construcții în Registrul profesional se face pe baza informațiilor privind activitatea sau activitățile pentru care se solicită înscrierea, precum și informațiile cu privire la:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) structura organizatorică; b) tehnologiile, procedeele și programele informatice; c) personalul de conducere, de execuție și din domeniul calității; d) echipamentele pentru aplicarea tehnologiilor și procedeele; e) proiectarea și implementarea unui sistem de management al calității. 	<p>Art. 3 se completează cu noțiunea de „Registru de stat” precum și cu un articol nou privind Desfășurarea activităților în domeniul urbanismului și construcțiilor</p>
		<p>(3) În certificatul de înregistrare a întreprinderilor din construcții în Registrul Profesional se vor indica datele întreprinderii, precum și clasificarea întreprinderii.</p> <p>(4) Toate modificările privind calificările profesionale se vor introduce în Registrul Profesional, în termen de 30 zile de la data operării lor.</p>	<p>Art. 3 se completează cu noțiunea de „Registru de stat” precum și cu un articol nou privind Desfășurarea activităților în domeniul urbanismului și construcțiilor</p>

		<p>Principiile care stau la baza procesului de certificare a calificării profesionale a întreprinderilor din construcții</p> <p>Principiile care stau la baza procesului de certificare a calificării profesionale a întreprinderilor din construcții sunt:</p> <ul style="list-style-type: none">a) competență și imparțialitate;b) transparență și credibilitate;c) independență față de posibila predominare a oricăror interese specifice;d) asigurarea confidențialității secretului profesional;e) apărarea intereselor publice;f) specializarea întreprinderilor din construcții;g) valorificarea superioară a potențialului întreprinderilor din construcții.	
--	--	---	--

		<p>Organismele de certificare</p> <p>(1) Certificarea calificării profesionale a întreprinderilor din construcții se face de către organismele de certificare a calificării profesionale a întreprinderilor din construcții (în continuare – organisme de certificare), înființate de către patronatul reprezentativ din domeniul construcțiilor, pe baza criteriilor prevăzute la art. 326 din prezentul Cod și notificate organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor.</p> <p>(2) Certificarea întreprinderilor din construcții se efectuează conform procedurilor de certificare, elaborate de fiecare organism de certificare și aprobate de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor.</p>	<p>Art. 3 se completează cu noțiunea de „Registru de stat” precum și cu un articol nou privind Desfășurarea activităților în domeniul urbanismului și construcțiilor</p>
		<p>Criteriile pentru organismele de certificare</p> <p>(1) Organismele de certificare trebuie să fie organisme cu personalitate juridică, înființate conform art. 325 alin. (1) din prezentul Cod, drept competente pentru derularea activităților de certificare.</p> <p>(2) Organismele de certificare trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele criterii:</p> <p>a) să fie legal constituite, independente, să nu reprezinte interese individuale sau de grup, să fie imparțiale, responsabile pentru deciziile referitoare la acordarea, menținerea, extinderea, restrângerea, suspendarea și retragerea certificării;</p>	<p>Art. 3 se completează cu noțiunea de „Registru de stat” precum și cu un articol nou privind Desfășurarea activităților în domeniul urbanismului și construcțiilor</p>

		<p>b) să aplice politici și proceduri nediscriminatorii și să le administreze în mod transparent;</p> <p>c) să identifice managementul (comitet, grup sau persoana) care va avea toată responsabilitatea privind efectuarea evaluării și certificării;</p> <p>d) să facă accesibile serviciile sale, în mod egal, tuturor solicitanților, să nu impună condiții exagerate de natură financiară sau de altă natură, să nu condiționeze accesul la certificare de mărimea întreprinderii sau de calitatea de membru al acestora la asociații sau grupuri;</p> <p>e) să evalueze competența întreprinderilor din construcții pe bază de criterii de calitate, stabilite prin standardele aplicabile și/sau în alte documente normative, corespunzătoare activităților efectuate, recunoscute de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor;</p> <p>f) să-și limiteze cerințele, evaluarea și deciziile referitoare la certificare, la acele aspecte legate în mod specific de domeniul certificării;</p>	

g) să aibă un sistem de management al calității care să dea încredere în capacitatea sa de a aplica un sistem de certificare corespunzător cerințelor;

h) să dețină proceduri documentate de evaluare a întreprinderilor solicitante, cu menționarea criteriilor și nivelului cerințelor stabilite pentru clasificarea acestora pentru fiecare domeniu, categorie de lucrări sau tip de construcție pentru care a fost notificat organul central de specialitate;

i) să aibă reguli și structuri oficiale pentru desemnarea și funcționarea consiliului de certificare, comitetelor tehnice specializate, comitetului de apel, implicate în procesul de certificare.

(3) Organismele de certificare trebuie să dispună de o structură organizatorică documentată, care să confere încredere în certificările sale, să garanteze imparțialitatea, să permită participarea tuturor părților interesate la luarea deciziilor și, în mod semnificativ, la dezvoltarea politicilor și principiilor referitoare la conținutul și funcționarea sistemului de certificare.

(4) Organismele de certificare trebuie să dispună de proceduri și să asigure garantarea confidențialității informațiilor obținute în cursul activităților sale de certificare, la toate nivelurile organizării sale, inclusiv ale comitetelor care activează în numele său.

		<p>PROCEDURA DE CERTIFICARE</p> <p>Solicitarea certificării (1) Toate întreprinderile din construcții au dreptul de a solicita, în condițiile prezentului Cod, certificarea calificării profesionale. (2) Organismele de certificare au obligația să facă cunoscute întreprinderilor solicitante informațiile referitoare la procedura de certificare.</p> <p>Procedura de certificare (1) Procedura de certificare începe prin înregistrarea scrisorii de intenție emisă de solicitant. (2) Un ciclu complet de certificare va cuprinde: a) acțiuni premergătoare; b) acțiuni de certificare; c) acțiuni de supraveghere; d) acțiuni de reînnoire a certificării. (3) Acțiunile premergătoare cuprind toate acțiunile precontractuale, inclusiv cele privind: a) analiza cererii și a documentelor însoțitoare de susținere a acesteia, întocmite conform prevederilor regulamentului privind certificarea calificării profesionale a întreprinderilor din construcții aprobat de Guvern; b) întocmirea unui plan de evaluare. (4) Acțiunile de certificare propriu-zisă, derulată pe baza cererii și a documentelor probatorii, nu trebuie să depășească 90 de zile, exclusiv zilele necesare pentru evaluarea documentelor de completare depuse de întreprinderea solicitantă și vor cuprinde următoarele activități: a) efectuarea auditului de către organismul de certificare la sediul solicitantului în vederea evaluării; b) întocmirea raportului de audit;</p>	<p>Art. 3 se completează cu noțiunea de „Registru de stat” precum și cu un articol nou privind Desfășurarea activităților în domeniul urbanismului și construcțiilor</p>
--	--	--	--

		<p>c) evaluarea și emiterea deciziei de acordare a certificatului sau de respingere a dosarului de certificare;</p> <p>d) emiterea certificatului de calificare profesională.</p> <p>(5) Acțiunile de supraveghere cuprind acțiunile, planificate anual și suplimentare, de verificare a menținerii criteriilor ce au stat la baza acordării certificării, organizate de organismul de certificare, care se finalizează cu decizii privind:</p> <p>a) menținerea domeniilor certificate;</p> <p>b) extinderea sau restrângerea domeniilor certificate,</p> <p>c) modificarea clasei de competență;</p> <p>d) suspendarea pe termen limitat;</p> <p>e) retragerea certificării.</p> <p>(6) Acțiunile de reînnoire a certificării se organizează la cererea întreprinderii solicitante, formulată cu 90 de zile înainte de expirarea termenului de 3 ani de valabilitate a certificării și necesită parcurgerea etapelor menționate la alin. (4) din prezentul articol.</p> <p>Obligațiile în perioada de valabilitate a certificatului</p> <p>(1) Întreprinderile certificate în perioada de valabilitate a certificatului au obligația să informeze organismul de certificare, în termen de 20 zile calendaristice, cu privire la schimbarea circumstanțelor relevante referitoare la:</p> <p>a) modificările de ordin administrativ, financiar, economic sau de altă natură care produc efecte directe asupra certificării;</p> <p>b) renunțarea la activități pentru care s-a obținut certificarea;</p> <p>c) intrarea în insolvență sau modificarea condițiilor juridice, administrative, economico-financiare avute în vedere la certificare.</p> <p>(2) În cazul constituirii de grupuri temporare de întreprinderi sau de asociații de societăți legal constituite, clasificarea acestora se face prin cumularea criteriilor stabilite la art. 321 din prezentul Cod.</p> <p>Certificarea pe termen limitat</p>	
--	--	---	--

		<p>(1) Întreprinderile din construcții cu o vechime mai mică de 3 ani sau care nu au continuitate, în perioada de referință, în executarea de activități din domeniul pentru care solicită certificarea au dreptul de a solicita certificarea pe termen limitat.</p> <p>(2) Certificarea pe termen limitat se acordă pentru o perioadă de 1 an și poate fi extinsă pînă la 3 ani dacă la finele primului an sunt furnizate referințe la nivelul exigențelor stabilite prin prezentul Cod și a documentelor normative de aplicare a acestuia.</p> <p>(3) Evaluarea, în cazul certificării pe termen limitat, se face pe baza criteriilor stabilite pentru certificare, aplicate pentru perioada reală de funcționare a întreprinderii, dovedirea competenței tehnice a acesteia, urmînd a se asigura prin prezentarea documentelor probatorii pentru perioada reală de funcționare, precum și a informațiilor cu privire la experiența echipei manageriale și a personalului permanent, cu responsabilități în conducerea activităților din domeniul specificat pentru certificare.</p> <p>(4) Evaluarea și monitorizarea întreprinderilor certificate pe termen limitat se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind certificarea calificării profesionale a întreprinderilor din construcții, aprobat de Guvern.</p> <p>CRITERIILE DE EVALUARE PENTRU CERTIFICAREA CALIFICĂRII PROFESIONALE A ÎNTRINDERILOR DIN CONSTRUCȚII</p> <p>Secțiunea 1 DISPOZIȚII GENERALE</p> <p>Clasificarea criteriilor de evaluare</p> <p>(1) Întreprinderile din construcții, pentru a putea fi certificate, trebuie să îndeplinească exigențele stabilite prin prezentul Cod.</p> <p>(2) Clasificarea exigențelor se efectuează pe baza aplicării următoarelor criterii de evaluare:</p> <p>a) criterii juridice-administrative;</p>	
--	--	--	--

		<p>b) criterii financiare; c) criterii tehnice.</p> <p>Informațiile și documentele probatorii (1) Pentru obținerea certificării, orice întreprindere din construcții trebuie să pună la dispoziție organismului de certificare informațiile și documentele probatorii stabilite în anexa nr. 6, care constituie parte integrantă din prezentul Cod. (2) Întreprinderile din construcții care posedă o autorizație specifică sau sunt membre ale unor organizații profesionale din domeniul construcțiilor, din țările de origine, pot depune documentele care să ateste că aparțin acestor organizații sau posedă autorizații în domeniul respectiv.</p> <p>Cerințele minime de îndeplinire a criteriilor Cerințele minime de îndeplinire a criteriilor de acordare a certificării întreprinderilor din construcții se stabilesc prin Regulamentul privind certificarea calificării profesionale a întreprinderilor din construcții aprobat de Guvern.</p> <p>CRITERII JURIDICE-ADMINISTRATIVE</p> <p>Condiții juridice obligatorii Criteriile juridice-administrative stabilesc condițiile juridice obligatorii care trebuie îndeplinite de o întreprindere din construcții pentru a obține certificarea calificării profesionale.</p> <p>Excluderea de la procedura de certificare (1) Organismul de certificare este obligat să excludă de la procedura de certificare orice întreprindere din construcții solicitantă care se află în oricare dintre următoarele situații:</p>	
--	--	---	--

		<p>a) este în procedură de insolabilitate, lichidare, activitățile sale sunt suspendate ori este într-o situație similară cu cele menționate anterior, reglementate de legislație;</p> <p>b) face obiectul unei proceduri legale de declarare de insolabilitate, de lichidare și constituie obiectul unei proceduri de insolabilitate;</p> <p>c) conducătorul a fost condamnat, în ultimii 3 ani, prin hotărâre definitivă a unei instanțe judecătorești, pentru o faptă care a adus atingere eticii profesionale sau pentru comiterea unei greșeli în materie profesională;</p> <p>d) prezintă informații false sau nu prezintă informațiile solicitate de către organismul de certificare, în legătură cu situația proprie aferentă cazurilor prevăzute la alineatele precedente;</p> <p>e) nu are îndeplinite obligațiile de plată a impozitelor și taxelor către stat, conform dispozițiilor legale;</p> <p>f) are încălcări esențiale ale legislației și normativelor tehnice în construcții pentru perioada ultimilor (3) trei ani.</p> <p>(2) Este exclusă de la activitatea de certificare a calificării profesionale orice întreprindere din construcții care în ultimii 5 ani a făcut obiectul unei condamnări primite prin hotărâre definitivă privind:</p> <p>a) participarea la organizații criminale;</p> <p>b) corupție;</p> <p>c) fraudă, în sensul prevederilor din legislația în vigoare;</p> <p>d) spălarea banilor, așa cum este definită în legislația în vigoare a Republicii Moldova.</p> <p>Informațiile de la autoritățile competente</p> <p>(1) Organismul de certificare are dreptul de a se adresa autorităților competente, pentru obținerea de informații privind situația întreprinderilor care solicită certificarea calificării profesionale, a conducerii întreprinderii și/ sau a tuturor persoanelor care au puterea de reprezentare, de decizie sau de control.</p>	
--	--	--	--

		<p>(2) Organismul de certificare are obligația de a accepta ca fiind suficient și relevant orice document considerat edificator în țara în care întreprinderea din construcții solicitantă este rezidentă.</p> <p>Neîndeplinirea criteriilor juridice-administrative Organismul de certificare este obligat să restituie cererea în cazul neîndeplinirii criteriilor stabilite și să excludă de la procedura de certificare întreprinderile din construcții care se află în una dintre situațiile prevăzute la art. 335 lit.a)-e) alin. (1).</p> <p>CRITERIILE ECONOMICE ȘI FINANCIARE</p> <p>Evaluarea capacității financiare Criteriile economice și financiare stau la baza evaluării capacității financiare a întreprinderilor solicitante din construcții și asigură departajarea acestora pe nivelurile valorice prin analizarea următoarelor documente:</p> <ul style="list-style-type: none">a) extrasul de la bancă sau dovezile privind asigurarea riscului profesional;b) bilanțul contabil sau extrasul din bilanț, în cazul în care publicarea bilanțului este prevăzută în legislația țării în care este rezidentă întreprinderea solicitantă;c) declarația privind cifra de afaceri globală pe ultimii 2 ani de exercițiu financiar și cifra de afaceri pentru domeniul de activitate pentru care se solicită certificarea, pe ultimii 3 ani de exercițiu financiar;d) rapoartele financiare, după caz, ale unor societăți de audit independente, sau alte documente edificatoare, în măsura în care acestea reflectă o imagine fidelă a situației economico-financiare a întreprinderii solicitante. <p>Obligațiile pentru membrii asociației de persoane juridice</p>	
--	--	--	--

		<p>În cazul în care întreprinderea solicitantă face parte dintr-o asociație de persoane juridice și face apel la capacitatea economico-financiară a acestora, atunci are obligația de a prezenta un angajament ferm (contract de asociere autentificat la notar), prin care acestea confirmă că vor pune la dispoziția întreprinderii solicitante resursele financiare invocate.</p> <p>Documentele echivalente legale În cazul în care întreprinderile solicitante nu sunt în măsură să pună la dispoziție documentele menționate la art. 338 din prezentul Cod, pot proba capacitatea economică și financiară prin alte documente echivalente, considerate legale.</p> <p>Analiza situației financiare Analiza situației financiare și nivelul minim al indicatorilor financiari pe niveluri valorice se face de către organismul de certificare, cu respectarea criteriilor stabilite prin documente normative aprobate de organul central de specialitate.</p> <p>Obligațiile financiare ale altor persoane Dacă o persoană fizică sau juridică are responsabilitatea legală necondiționată pentru obligațiile financiare ale întreprinderii solicitante, acestea vor fi luate în considerare în activitatea de evaluare, în cazul neîndeplinirii de către solicitant a nivelului minim al indicatorilor financiari.</p> <p>CRITERII TEHNICE</p> <p>Criteriile tehnice Criteriile tehnice au în vedere evaluarea capacității tehnice pe baza informațiilor și verificărilor efectuate cu privire la:</p>	
--	--	---	--

		<p>implementarea unui sistem de management al calității conform standardelor din seria ISO;</p> <p>experiența în domeniul supus certificării;</p> <p>calificarea și competența personalului de conducere și de execuție;</p> <p>dotarea tehnică cu utilaje, instalații și echipamente specializate;</p> <p>dotarea cu dispozitive de măsurare, monitorizare.</p> <p>Evaluarea capacității tehnice</p> <p>(1) Capacitatea tehnică și/sau profesională a întreprinderilor din construcții este evaluată pe baza dovezilor prezentate, care vor asigura evaluarea experienței, aptitudinilor, eficienței și eficacității acestora pentru realizarea de activități în domeniul pentru care se solicită certificarea.</p> <p>(2) Evaluarea capacității tehnice și profesionale a întreprinderilor din construcții în domeniile pentru care se solicită certificarea, se efectuează pe baza:</p> <p>a) informațiilor cu privire la experiența întreprinderii pentru executarea de lucrări similare rezultate din:</p> <ul style="list-style-type: none">- lista lucrărilor similare executate în ultimii 3 ani;- certificate de buna execuție a celor mai importante lucrări similare executate din fonduri de stat sau garantate de stat, contrasemnate de autoritatea competentă, care vor conține date privind valoarea, perioada, locul de execuție, tehnologii utilizate, precum și date privind buna execuție;- certificate de bună execuție eliberate de beneficiari din domeniul privat pentru lucrări similare, care vor conține date privind valoarea, perioada, locul de execuție, tehnologii utilizate, precum și date privind buna execuție;- lista principalelor servicii efectuate în ultimii 3 ani în domeniul pentru care se solicită certificarea, cu indicarea valorii și a datelor privind beneficiarul public sau privat;	
--	--	---	--

		<p>b) informații privind specialiștii atestați tehnico-profesional, conform prevederilor prezentului Cod, în domeniul pentru care se solicită certificarea, privind:</p> <ul style="list-style-type: none">- personalul tehnic de specialitate;- pregătirea profesională și calificarea personalului de conducere cu putere de decizie și a personalului care conduce și asigură calitatea, a responsabililor de prestații de servicii și/sau conducătorii de lucrări; <p>c) informații privind utilajele, instalațiile, echipamentele tehnice de care dispune întreprinderea solicitantă și/sau le poate asigura prin contracte de colaborare cu întreprinderi specializate pentru aplicarea tehnologiilor utilizate;</p> <p>d) informații privind dispozitivele de măsurare monitorizate, specializate pentru domeniile în care se solicită certificarea.</p> <p>e) întreprinderile din construcții care solicită certificarea trebuie să aibă:</p> <ul style="list-style-type: none">- un sistem de management al calității certificat de un organism de certificare acreditat la nivel național și recunoscut de organul central de specialitate, în cazul solicitării realizării de construcții din categoria de importanță A, B sau cu o valoare mai mare de un milion de euro;- un sistem de management al calității implementat, pentru realizarea de construcții din categoria de importanță C, D; <p>f) pentru realizarea de construcții din categoria de importanță C, D, certificarea sistemului de management al calității este facultativă și se ia în considerare numai la stabilirea nivelului de tehnicitate a întreprinderii solicitante.</p> <p>PARTICIPAREA LA ACHIZIȚIILE PUBLICE</p> <p>Participarea la achizițiile publice La licitațiile publice de lucrări și de prestare a serviciilor de proiectare pot participa întreprinderile din construcții care dețin certificatul de calificare profesională, eliberat de organismul de certificare, notificat</p>	
--	--	--	--

		<p>Organului central de specialitate, conform prevederilor prezentului Cod.</p> <p>Informația din certificatele de calificare profesională</p> <p>(1) Prezentarea certificatului de calificare profesională, eliberat de organismul de certificare, notificat Organului central de specialitate, în conformitate cu prevederile prezentului Cod, înlocuiește documentația de calificare și selecție menționată în anexa nr. 6 la prezentul Cod, care nu mai este necesar să se prezinte la licitația publică de lucrări sau de prestări a serviciilor de proiectare.</p> <p>(2) Informațiile din certificatele de calificare profesională se prezumă a fi veridice.</p> <p>(3) Se exceptează de la prevederile alin. (1) din prezentul articol documentația privind capacitatea financiară, plata impozitelor și a taxelor, care se prezintă și se actualizează de ofertant, la data menționată în documentele de licitație emise de autoritatea contractantă.</p> <p>Certificatul de calificare profesională al subcontractanților Certificatul de calificare profesională al întreprinderilor care participa la licitațiile publice nu poate fi utilizat pentru subcontractanții declarați în ofertă, ofertantul trebuie în acest caz să prezinte certificatul de calificare a acestora, în domeniile pentru care participă în calitate de subcontractant.</p> <p>OBLIGAȚIILE ȘI RĂSPUNDERILE PRIVIND CERTIFICAREA</p> <p>Obligațiile principale ale întreprinderilor din construcții Întreprinderile solicitante și întreprinderile certificate au următoarele obligații principale:</p> <p>a) să asigure accesul organismului de certificare la datele și informațiile relevante pentru evaluarea întreprinderii;</p>	
--	--	--	--

		<p>b) să nu furnizeze informații, documente și date false;</p> <p>c) să mențină, pe toată durata de valabilitate a certificării, performanțele constatate cu ocazia certificării;</p> <p>d) să comunice, în termen de 20 de zile calendaristice, organismului de certificare, modificările privind structura organizatorică, personalul de management din domeniul calității, asigurarea dotărilor și echipamentelor, în cazul în care modificările operate conduc la modificarea în mod hotărâtor a condițiilor avute în vedere la certificare;</p> <p>e) să asigure eficacitatea și îmbunătățirea continuă a sistemului de management al calității;</p> <p>f) să transmită în primul trimestru al fiecărui an, în perioada de valabilitate a certificatului de calificare profesională, datele reactualizate cu privire la capacitatea financiară.</p> <p>Obligațiile principale ale autorităților contractante</p> <p>Autoritățile contractante au următoarele obligații principale:</p> <p>a) să admită participarea la licitațiile pentru atribuirea contractelor de achiziție publică de lucrări și de prestare a serviciilor de proiectare numai a întreprinderilor care prezintă certificatul de calificare profesională pentru domeniul care face obiectul licitației publice;</p> <p>b) să solicite, în vederea aplicării procedurii de achiziție publică, documentele stabilite prin documentele normative emise în aplicarea legislației privind achizițiile publice, cu excepția celor menționate în anexa nr. 6 la prezentul Cod, valabile la data desfășurării procedurii de achiziție publică.</p> <p>Obligațiile principale ale organismelor de certificare</p> <p>Organismele de certificare ale întreprinderilor din construcții au următoarele obligații principale:</p> <p>a) să fie notificate organului central de specialitate;</p> <p>b) să efectueze activități de certificare conform prevederilor prezentului Cod și ale documentelor normative emise în aplicarea</p>	
--	--	--	--

		<p>acestui. În cazul în care acesta se modifică, obligațiile și răspunderile organismului de certificare se modifică corespunzător;</p> <p>c) să asigure condițiile de transparență, imparțialitate, independență de natură financiară, tehnică sau de orice natură, precum și cu privire la nereprezentarea unor interese individuale sau de grup;</p> <p>d) să asigure supravegherea periodică anuală sau, ori de câte ori este necesar, a întreprinderilor certificate, pe toată durata de valabilitate a certificării;</p> <p>e) să prezinte lunar patronatului reprezentativ la nivel național în domeniul construcțiilor, informația cu privire la emiterea certificatelor de calificare profesională.</p> <p>Obligațiile principale privind înregistrarea întreprinderilor din construcții</p> <p>Patronatul reprezentativ la nivel național în domeniul construcțiilor are următoarele obligații și răspunderi privind înregistrarea întreprinderilor din construcții:</p> <p>a) să înființeze Registrul profesional și să emită certificate de înregistrare;</p> <p>b) să înregistreze întreprinderile din domeniul construcțiilor în Registrul profesional pe baza informațiilor furnizate de acestea, menționate la art. 323 din prezentul Cod;</p> <p>c) să elaboreze, să gestioneze și să difuzeze lista oficială a întreprinderilor din construcții care au obținut certificarea;</p> <p>d) să notifice la patronatele din statele cu care a stabilit relații de reciprocitate lista oficială a întreprinderilor din construcții certificate.</p> <p>Obligațiile principale ale organului central de specialitate referitoare la certificarea calificării profesionale</p> <p>Organul central de specialitate, coordonator al domeniului reglementat în construcții, are următoarele obligații principale referitoare la certificarea calificării profesionale a întreprinderilor din construcții:</p>	
--	--	--	--

		<p>a) stabilește politica în domeniul certificării calificării profesionale a întreprinderilor din construcții;</p> <p>b) asigură elaborarea și aprobarea documentelor normative de aplicare a prevederilor din prezentului Cod referitoare la certificarea calificării profesionale a întreprinderilor din construcții;</p> <p>c) numește un reprezentant al organului central de specialitate în consiliul de certificare al organismului de certificare, cu rol de observator din partea sa;</p> <p>d) aprobă procedurile de certificare, prezentate de organismele de certificare, pe domenii, respectiv pentru fiecare tip de construcție, categorie de lucrări, activități conexe, pentru care sunt acreditate;</p> <p>e) urmărește aplicarea prevederilor prezentului Cod privind certificarea calificării profesionale a întreprinderilor din construcții.</p> <p>DISPOZIȚIILE COMUNE PRIVIND CERTIFICAREA PROFESIONALĂ A ÎNTRINDERILOR DIN CONSTRUCȚII</p> <p>Obligativitatea certificării calificării profesionale Certificarea calificării profesionale a întreprinderilor din construcții este facultativă, prezentarea certificatului de calificare fiind obligatorie numai în cazul participării la licitațiile publice de achiziții de lucrări și de prestare a serviciilor de proiectare.</p> <p>Prevederile privind certificatul de calificare profesională (1) Certificatul de calificare profesională trebuie să conțină date care să permită identificarea clară, neechivocă a clasificării întreprinderii certificate. (2) Îndeplinirea cerințelor care au stat la baza emiterii certificatului de calificare profesională a întreprinderilor din construcții nu poate fi pusă în discuție de grupul de lucru la licitație.</p> <p>Înscrierea în lista oficială a întreprinderilor din construcție</p>	
--	--	--	--

		<p>(1) Întreprinderile din construcții care au obținut certificatul de calificare profesională vor fi înscrise în listele oficiale ale întreprinderilor certificate în construcții din Republica Moldova.</p> <p>(2) Listele oficiale ale întreprinderilor certificate în construcții din Republica Moldova se vor întocmi de patronatul reprezentativ din domeniul construcțiilor, conform prevederilor Regulamentului privind certificarea calificării profesionale a întreprinderilor din construcții, aprobat de Guvern, și se vor publica în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în fiecare an.</p> <p>Prevederile pentru întreprinderile străine</p> <p>(1) Prevederile prezentului titlu din Cod se aplică, în mod nediscriminatoriu, atât întreprinderilor din construcții din Republica Moldova, cât și celor din alte state care derulează activități în domeniul construcțiilor în Republica Moldova.</p> <p>(2) Cerințele și criteriile de acordare a certificării pentru alte state sunt aceleași.</p> <p>(3) Documentele și datele care stau la baza certificării, transmise de solicitanții din alte țări, trebuie prezentate de către aceștia în limba română, în traducere legalizată.</p> <p>(4) Certificatele de calificare profesională a întreprinderilor străine sunt recunoscute pe teritoriul Republicii Moldova în baza acordurilor de reciprocitate încheiate cu statele de origine ale întreprinderilor care derulează activitățile de construcții în Republica Moldova.</p> <p>Înscrierea în lista oficială a întreprinderilor străine</p> <p>(1) Înscrierea în lista oficială a întreprinderilor din alte state cu care s-au încheiat acorduri de recunoaștere a certificatelor de calificare profesională se face în baza listelor oficiale transmise de autoritățile desemnate de statele respective.</p> <p>(2) Procedura de înscriere și cele de actualizare a listelor oficiale se face de patronatul reprezentativ la nivel național în construcții,</p>	
--	--	---	--

		<p>conform prevederilor Regulamentului privind certificarea calificării profesionale a întreprinderilor din construcții, aprobat de Guvern.</p> <p>Valabilitatea certificatelor de calificare profesională CertIFICATELE DE CALIFICARE PROFESIONALĂ ale întreprinderilor din construcții emise cu respectarea prevederilor prezentului Cod se mențin în valabilitate pe o perioadă de 3 ani de la data emiterii acestora.</p> <p>Finanțarea activităților prevăzute în prezentul titlu Finanțarea activităților legate de înscrierea în Registrul profesional și de certificarea calificării profesionale se face de către fiecare întreprindere solicitantă, din fondurile curente aferente desfășurării activităților de bază.</p> <p>Comunicarea deciziilor organismului de certificare (1) Restrângerea, extinderea, recertificarea, retragerea certificării stabilite de către organismul de certificare în conformitate cu prevederile Codului și Regulamentului privind certificarea calificării profesionale a întreprinderilor din construcții, se comunică de către acesta întreprinderilor din construcții, în termen de 20 de zile calendaristice de la luarea deciziei. (2) Restrângerea certificării se efectuează la cererea întreprinderilor din construcții sau în cazul în care pentru unele activități certificate nu sunt satisfăcute cerințele minime de îndeplinire a criteriilor de acordare a certificării. (3) Extinderea certificării se efectuează la cererea întreprinderilor din construcții în cazul în care pentru unele activități necertificate sunt satisfăcute cerințele minime de îndeplinire a criteriilor de acordare a certificării. (4) Recertificarea se efectuează în cazul în care întreprinderile din construcții își modifică în timp calificările profesionale deținute.</p>	
--	--	--	--

			(5) Retragera certificării se efectuează în cazul în care, în urma acțiunilor de supraveghere, întreprinderile din construcții nu satisfac cerințele minime de îndeplinire a criteriilor de acordare a certificării, prevăzute la art. 333 din prezentul Cod.	
<p>Uniunea Arhitecților email de la <u>povariurie@gmail.com</u> din 03.03.2023</p>	<p>20</p>	<p>În proiectul codului lipsește noțiunile și procedurile pentru “Planul de amenajare a teritoriului municipiului, raionului și comunei”.</p>	<p>Nu se acceptă, Este necesar reducerea numărului de documente fiind incluse noțiunile de planuri de amenajare a teritoriului regiunilor de dezvoltare; Mai mult, actele permissive se emit în baza documentației de urbanism.</p>	
		<p>Secțiunea 7-a “Consultări publice a activităților de amenajare a teritoriului” din capitolul I “Amenajarea teritoriului” și secțiunea a 8-a “Consultarea populației în procesul elaborării și aprobării documentației de urbanism” din capitolul III “Gestionarea teritoriului și a localităților” se vor comasa, deoarece conținutul acestora sunt practic identice ca structură și procedură.</p>	<p>Nu se acceptă. Gestionarea teritoriului și a localităților este un proces separat.</p>	
		<p>În mod similar se va proceda cu secțiunea a 5-a “Expertiza de stat a documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism” din capitolul I “Amenajarea teritoriului” și cu secțiunea a 4-a “Modul de avizare și expertizare a documentației de urbanism” din capitolul II “Urbanismul”.</p>	<p>Se acceptă parțial. Din secțiunea 5 se exclude expertiza documentației de urbanism. Expertiza documentației de urbanism rămâne doar în secțiunea a 4-a.</p>	

		<p>Secțiunea a 6-a “Suportul informațional de dezvoltare urbană” din capitolul II “Urbanismul” și secțiunea a 6-a “Sistemul informațional geografic local” din capitolul III “Gestionarea teritoriului și a localităților” se vor uni într-o secțiune cu denumirea “Cadastrul funcțional urban”, care deja există în legislația națională și va fi o reflecție a metodologiei și procedurilor comunitare privind bazele de date privind dezvoltarea localităților și teritoriilor.</p> <p>Controlul de stat asupra activității de urbanism constă nu numai în verificarea corectitudinii emiterii actelor permisive, dar, în special, în monitorizarea procesului de realizare a documentației de urbanism, ducerea evidenței valabilității acestora și ținerea informației despre corespunderea planurilor urbanistice situațiilor actuale din localități, ceea ce presupune crearea unei subdiviziuni de profil în Agenția de Supraveghere Tehnică, care actualmente are competențe în alte direcții de activitate.</p> <p>Din considerentele listate se propune de a dezvolta și consolida acest domeniu important în Organul național de specialitate.</p>	<p>Nu se acceptă. La moment se preconizează crearea unui sistem geoinformațional, planificat pentru 2023-2024, care se va numi „Portal urban de date”.</p> <p>Se acceptă. La moment Agenția pentru Supraveghere Tehnică este în proces de reorganizare. De propunerea prezentată se va ține cont la redactarea regulamentului de activitate al acesteia.</p>
<p>Uniunea Arhitecților email de la povariurie@gmail.com din 03.03.2023</p>	<p>21</p>	<p>În contextul includerii noțiunilor de "drept de semnătură", "Ordinul Arhitecților din Moldova" și "Registrul Național al Arhitecților din Moldova" și în conformitate cu prevederile Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană (Secțiunea 5 “Cadrul de reglementare”, subsecțiunea 1 “Reglementare internă, articolele 219, 220), în conținutul proiectului Codului urbanismului și construcțiilor se propune:</p> <p>a) de a exclude din textul variantei actuale (a se vedea articolele 211-213) sintagma "Registrul național al inginerilor în construcții și arhitecților";</p> <p>b) de a introduce în proiectul dat Capitolul III "Exercitarea profesiei de arhitect" după Capitolul II “Exercitarea profesiei de inginer în construcții” cu următorul conținut:</p> <p>Articol A. Dobândirea și exercitarea dreptului de semnătură</p>	<p>Se acceptă parțial. În proiectul Codului se include norma generală cu referințe la legile speciale.</p>

		<p>(1) Dreptul de semnătură, în sensul prezentui cod, înseamna asumarea de către persoana, care îl exercită a responsabilității profesionale depline privind calitatea și funcționalitatea soluțiilor propuse, integrarea în mediul natural sau construit existent a posibilităților tehnice de realizare și cu respectarea reglementărilor tehnice și legislației în domeniu.</p> <p>(2) Arhitectul dobândește dreptul de semnătură dacă a fost atestat și deține toate drepturile civile. Dobândirea dreptului de semnătură atrage înscrierea în Registrul Național al Arhitecților din Moldova.</p> <p>(3) Condițiile, în care arhitecții străini pot dobândi drept de semnătură în Republica Moldova și pot solicita înscrierea în Registrul Național al Arhitecților din Moldova se vor stabili prin acorduri bilaterale încheiate de țara noastră cu statul de origine a solicitantului, cu respectarea legislației în domeniu din Republica Moldova.</p> <p>(4) Arhitectul sau urbanistul, absolvent al unei instituții de învățământ superior de specialitate din țară sau străinătate, recunoscute de Republica Moldova, își poate desfășura activitatea profesională ca stagiar pe o perioadă de 5 ani, angajat în modul stabilit, sub îndrumarea unui arhitect cu drept de semnătură.</p> <p>La împlinirea a 5 ani de desfășurare efectivă a profesiei în domeniul arhitecturii sau urbanismului, arhitectul sau urbanistul stagiar poate obține dreptul de semnătură prin susținerea unui examen privind legislația și reglementările tehnice specifice domeniului, care se va organiza anual de Ordinul Arhitecților din Moldova.</p> <p>(5) Arhitecții sau urbanistii stagiar pot elabora documentații de proiecte pentru construcții, urbanism și amenajare a teritoriului, precum și pot susține aceste proiecte pentru obținerea autorizației de construire, dacă semnătura proprie este dublată de a unui arhitect cu drept de semnătură.</p> <p>(6) Exercițarea dreptului de semnătură, în condițiile prezentului cod, este incompatibilă cu situațiile, în care:</p>	
--	--	--	--

		<p>a) arhitectul sau urbanistul îndeplinește pentru același proiect funcția de verificator, de expert sau consilier ales în cadrul administrației publice, implicate în procesul de avizare sau autorizare;</p> <p>b) arhitectul sau urbanistul este funcționar public în cadrul administrației publice centrale sau locale, care are în competență avizarea, autorizarea și controlul proiectului concret.</p> <p>(7) Constituie infracțiune și se sancționează, conform legislației în vigoare, exercitarea dreptului de semnătură fără îndeplinirea condițiilor stabilite de acest cod.</p> <p>Articolul B. Drepturile și obligațiile arhitecților cu drept de semnătură</p> <p>(1) Arhitectul cu drept de semnătură are dreptul:</p> <p>a) să elaboreze și să semneze proiecte pentru construcții, reconstrucții, restaurări, modernizări, reutilări de orice destinație, planuri de urbanism și amenajare a teritoriului;</p> <p>b) să efectueze supravegherea de autor a construcției în perioada de execuție a lucrărilor la șantier;</p> <p>c) să beneficieze, pentru serviciile prestate în relații contractuale cu clientul, de un onorariu negociat cu acesta, onorariu al cărui nivel minim se va stabili de Ordinul Arhitecților din Moldova cu avizul Organului central de specialitate, Ministerului Culturii, Ministerului Finanțelor și Ministerului Protecției Sociale și Familiei;</p> <p>d) să introducă în contractul încheiat cu clientul clauze privind protecția dreptului de autor.</p> <p>(2) Arhitectul cu drept de semnătură are următoarele obligații:</p> <p>a) să cunoască și să respecte reglementările tehnice și legale în vigoare referitoare la exercitarea profesiei de arhitect;</p> <p>b) să se conformeze și să respecte codul deontologic al profesiei de arhitect și Regulamentul Ordinului Arhitecților din Moldova;</p> <p>c) să facă cunoscută clientului obligația de a obține și de a respecta avizele, acordurile și autorizațiile necesare, prevăzute de lege;</p> <p>d) să se preocupe de perfecționarea calificării profesionale;</p>	
--	--	--	--

- e) să își asume, prin exercitarea dreptului de semnătură, întreaga responsabilitate profesională față de client și autorități;
- f) să servească interesele clientului în acord cu interesul public și cu exigențele profesionale, acțiunile și măsurile care ar putea aduce prejudicii materiale sau morale clientului și societății fiind interzise.

Articolul C. Ordinul Arhitecților din Moldova

(1) Ordinul Arhitecților din Moldova, denumit în continuare Ordinul, se înființează în condițiile legii ca organizație profesională, persoană juridică, apolitică, de interes public, cu patrimoniu și buget propriu, autonomă și independentă. Ordinul are scopul de a reprezenta și proteja, la nivel național și internațional, interesele profesiilor de arhitect și urbanist.

(2) Ordinul Arhitecților din Moldova are sediul central în municipiul Chișinău și filiale în teritoriu. Activitatea acestuia se finanțează din taxe de înscriere, cotizații anuale ale membrilor, fonduri rezultate din manifestări culturale, științifice, economice și drepturi editoriale specifice pe care le desfășoară, precum și din donații legale, sponsorizări sau alte surse, permise de legislație.

(3) Din Ordinul Arhitecților din Moldova fac parte toți arhitecții cu drept de semnătură, stagiarii și toți ceilalți membri, care poartă titlu de arhitect, la cererea acestora.

(4) Prezentul cod nu limitează dreptul de liberă aderare a arhitecților și urbanistilor la alte forme de asociere profesională.

(5) Ordinul Arhitecților din Moldova are obligația de a publica anual Registrul National al Arhitecților.

Articolul D. Atribuțiile, drepturile și obligațiile Ordinului Arhitecților din Moldova

(1) Ordinul Arhitecților din Moldova are următoarele atribuții:

- a) protejează și promovează calitatea activităților în arhitectură și urbanism;

		<p>b) urmărește exercitarea competentă și calificată a profesiilor de arhitect și urbanist;</p> <p>c) propune reglementări tehnice și legislative specifice, în vederea promovării acestora;</p> <p>d) reprezintă interesele membrilor săi în fața autorităților publice și de drept, precum și în organismele profesionale internaționale;</p> <p>e) atestă arhitecții la obținerea dreptului de semnătură și gestionează Registrul Național al Arhitecților.</p> <p>(2) Atribuția Ordinului Arhitecților din Moldova privind acordarea dreptului de semnătură nu poate fi exercitată de nici o altă instituție sau asociație profesională.</p> <p>(3) Drepturile și obligațiile membrilor Ordinului Arhitecților din Moldova se vor stabili prin regulamentul acestuia, aprobat de Organul central de specialitate.</p> <p>Articolul E. Registrul Național al Arhitecților</p> <p>(1) Pentru centralizarea evidenței arhitecților și urbanștilor din întreaga țară se înființează Registrul Național al Arhitecților, document, care se publica anual în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>(2) Pe lângă toate filialele Ordinului Arhitecților din Moldova se înființează registrele arhitecților și urbanștilor, cu evidența membrilor acestora.</p> <p>(3) Pentru întocmirea și actualizarea Registrului Național al Arhitecților filialele teritoriale au obligația să comunice Ordinului Arhitecților din Moldova, în termen de 30 zile de la data efectuării lor, toate datele și informațiile înregistrate în registrele arhitecților.</p> <p>(4) Registrele arhitecților vor cuprinde:</p> <p>a) arhitecți cu drept de semnătură;</p> <p>b) arhitecți stagiați;</p> <p>c) arhitecți, membri ai Ordinului Arhitecților din Moldova, fără drept de semnătură.</p>	
--	--	--	--

			(5) Înregistrarea într-un registru al arhitecților permite exercitarea profesiei în întreaga țară.	
Uniunea Arhitecților email de la povariurie@gmail.com din 03.03.2023	22	Odată cu acceptarea noțiunilor de “Ordinul Inginerilor în construcții” și “Ordinul Arhitecților din Moldova” se va modifica esențial secțiunea a 3-a “Atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții” în conformitate cu prevederile expuse în noțiunile listate.	Se acceptă parțial. În proiectul Codului se include norma generală cu referițe la legile speciale.	
		Secțiunea a 4-a “Reglementări tehnice în construcții” din capitolul I “Calitatea construcțiilor” nu reflectă procedurile de selectare, numire, responsabilitățile și atribuțiile comitetelor tehnice de specialitate, iar articolele 410 și 411 sunt descrise superficial, fără a se accentua principalele prevederi ale reglementărilor tehnice și tendința de a aplica normele europene (eurocodurile) în domeniile proiectărilor pentru urbanism, amenajarea teritoriului și construcții.	Constituirea și activitatea comitetelor tehnice este prevăzută în NCM A.01.06:2019 Principiile și metodologia reglementării în construcții. Structura și modul de lucru ale comitetelor tehnice.	
		Proiectul codului nu prevede crearea sistemului de certificare în domeniul proiectărilor pentru urbanism, amenajarea teritoriului și construcții, ceea ce permite de a participa la licitații publice persoanelor juridice cu nivel redus de competențe și experiențe, în final, care produc documentații de calitate nesatisfăcătoare.	Art. 3 se completează cu noțiunea de „Registru de stat” precum și cu un articol nou privind Desfășurarea activităților în domeniul urbanismului și construcțiilor	
ICȘC „Incercom” ÎS nr. 36 din 03.03.2023	23	Se propune excluderea Secțiunii a 8-a PROCEDURILE DE EVALUARE A CONFORMITĂȚII. Argumentare: Prevederile Secțiunii a 8-a sunt preluate din H.G. 913/2016, care va fi abrogată odată cu abrogarea Regulamentului (UE) nr. 305/2011 (în prezent în Comisia Europeană a fost introdusă Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții, de modificare a Regulamentului (UE) 2019/1020 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 305/2011). Noul Regulament va stabili procedurile de evaluare a conformității, care poate fi transpus în legislația națională.	Se acceptă. Secțiunea a fost exclusă.	

		<p>Se propune excluderea Secțiunii a 2-a EVALUĂRILE TEHNICE ÎN CONSTRUCȚII.</p> <p>Concomitent de exclus Anexele la care se fac referințe în Secțiunii a 2-a.</p> <p>Argumentare:</p> <p>Prevederile Secțiunii a 2-a sunt preluate din H.G. 913/2014 Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic de elaborare a evaluării tehnice în construcții și Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic de eliberare a certificatului de atestare tehnico-profesională a specialiștilor în construcții, care va fi abrogată odată cu abrogarea Regulamentului (UE) nr. 305/2011 (în prezent în Comisia Europeană a fost introdusă Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții, de modificare a Regulamentului (UE) 2019/1020 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 305/2011).</p> <p>Noul Regulament va stabili procedurile de elaborare și aprobare a evaluărilor tehnice, care poate fi transpus în legislația națională.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Secțiunea a fost exclusă.</p>
		<p>Ca obiecție generală propunem excluderea din proiectul CUC-ului tot ce ține de certificare.</p> <p>Argumentare:</p> <p>Activitatea de certificare va fi reglementată de proiectul Regulamentului, care va abroga Regulamentul (UE) nr. 305/2011 și să nu fie nevoie de modificat ulterior CUC-ul prin Parlament.</p>	<p>Se acceptă,</p> <p>Normele au fost excluse.</p>
	<p>Centrul De Armonizare A Legislației Nr. 31/02-69-2337 din 03.03.2023</p>	<p>24</p> <p>Prezentul Aviz de compatibilitate a fost întocmit de Centrul de armonizare a legislației în temeiul Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene. Proiectul național este elaborat în vederea instituirii cadrului legal primar în domeniul urbanismului și construcțiilor, ținând cont de principiile și reglementările utilizate la</p>	<p>Normele preluate din Hotărârea guvernului nr. 913/2016 privind aprobarea Reglementării tehnice cu privire la cerințele minime pentru comercializarea produselor pentru construcții ce transpune parțial Regulamentul (UE)</p>

		<p>nivelul Uniunii Europene și are ca scop reglementarea domeniilor ce vizează amenajarea teritoriului și urbanismului, proiectarea construcțiilor, executarea și autorizarea executării lucrărilor de construcție, exploatarea construcțiilor, post utilizarea acestora, calitatea materialelor și produselor din domeniul construcțiilor; instituirea normelor derogatorii pentru anumite categorii de construcții și instalații aferente acestora, reglementarea exercitării controlului de stat, determinarea atribuțiilor și obligațiilor autorităților publice, ale comisiilor tehnice, ale organismelor elaboratoare de evaluări tehnice, ale producătorilor/distribuitorilor și importatorilor de produse pentru construcții, etc. Suplimentar, proiectul vine să revizuiască procedura de obținere a actelor permissive, prin excluderea și simplificarea a unui șir de formalități complexe, eliminând normele caduce și desuete ale actelor normative existente din domeniu, care, în rezultat, va înlătura aplicarea normativelor în mod discreționar. Prin urmare, odată cu intrarea în vigoare a proiectului național propus, urmează a fi abrogate Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții, Legea nr. 835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriale, Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării de construcție, precum și elaborate un șir de acte normative subsecvente acestuia, prin care se va reglementa modul de constituire și funcționare a Consiliului Național de Planificare a Teritoriului; vor fi instituite principiile metodologice de elaborare, actualizare, avizare și aprobare a Planului de amenajare a teritoriului național; trasate criteriile necesare la elaborarea certificatului de urbanism informativ și a certificatului de urbanism pentru proiectare, în cazul lipsei documentației de urbanism, pentru localitățile rurale cu o populație ce nu depășește 3000 locuitori; va fi instituit mecanismul de consultare a populației în procesul elaborării și aprobării documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism; va reglementa metodologia de calcul a taxei pentru eliberarea certificatului de urbanism și a autorizației de construire/desființare; va introduce normele speciale în contextul reducerii riscului seismic la</p>	<p>nr.305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2011 de stabilire a unor condiții armonizate privind comercializarea produselor pentru construcții și de abrogare a Directivei 89/106/CEE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 88 din 4 aprilie 2011, au fost excluse din prevederile Codului. Alte norme care transpus legislația UE în cod nu se regăsesc.</p>
--	--	---	--

		<p>construcțiile existente; etc. Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, proiectul prezentat (Titlul IV "Sistemul calității în construcții") se circumscrie reglementărilor subsumate Politicii europene în domeniul liberei circulații a bunurilor pe segmentul legislativ al reglementării produselor pentru construcții. Din perspectiva proiectului, prezintă relevanță directă prevederile Regulamentului (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2011 de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții și de abrogare a Directivei 89/106/CEE a Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE). Regulamentul 305/2011/UE stabilește condițiile de introducere pe piață a produselor pentru construcții și instituie dispoziții armonizate privind modul de exprimare a performanței produselor pentru construcții vizând caracteristicile lor esențiale și utilizarea marcajului CE aplicat pe respectivele produse. Obiectivul actului UE este de a asigura funcționarea adecvată a pieței interne a produselor pentru construcții prin utilizarea specificațiilor tehnice armonizate pentru exprimarea performanței produselor pentru construcții. Mai mult, actul UE determină obligațiile fabricanților, ale reprezentanților autorizați, ale importatorilor și distribuitorilor; reglementează standardele armonizate, care în esență definesc metodele și criteriile de evaluare a performanței produselor pentru construcții în ceea ce privește caracteristicile lor esențiale; determină rolul organismelor de evaluare tehnică desemnate de statele membre pe teritoriile sale; prevede anumite norme derogatorii la întocmirea sau furnizarea unei declarații de performanță, la modalitățile de finanțare, sau cum ar fi asigurarea de răspundere, etc. Un aspect distinctiv al reglementărilor UE în domeniul construcțiilor îl constituie declarația de performanță și marcajul CE la introducerea pe piață a unui produs pentru construcții acoperit de un standard armonizat sau pentru care a fost eliberată o evaluare tehnică europeană, în vederea asumării de către fabricant a conformității produsului declarat. Transpunerea Regulamentului</p>	
--	--	---	--

		<p>305/2011/UE este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova, ce rezultă din Anexa XVI „Lista actelor din legislația Uniunii cu calendar de apropiere”, Sub-capitolul „Legislația bazată pe principiile noii abordări care prevăd marcajul CE” a Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană, termenul de apropiere completă fiind stabilit pentru anul 2015. De asemenea, este o măsură evidențiată și de Raportul analitic al Comisiei Europene pe marginea cererii de aderare la UE (Partea II-a). Proiectul național este un exercițiu de continuitate a armonizării legislative în domeniul materialelor de construcții, ori prevederile Regulamentului (UE) nr. 305/2011 sunt transpuse parțial prin Reglementarea tehnică cu privire la cerințele minime pentru comercializarea produselor pentru construcții, aprobată prin HG nr. 913/2016, care a preluat prevederi UE ce se referă la o serie de noțiuni, precum: „produs pentru construcții”, „construcție”, „caracteristici esențiale”, „cerințe fundamentale”, „evaluare tehnică”, „utilizare preconizată” (pct. 3), etc.; cerințe fundamentale aplicabile construcțiilor și caracteristici esențiale ale produselor pentru construcții (pct. 13); anumite prevederi ce se referă la declarația de performanță și conținutul acesteia (pct. 32 - 35); principiile generale și utilizarea marcajului CE (pct. 36 - 44); evaluarea și verificarea constanței performanței (pct. 29); etc. Menționăm că, în vederea armonizării prevederilor actului normativ național la prevederile consolidate ale Regulamentului 305/2011, modificarea HG nr. 913/2016 este planificată prin PAG 2023. În context, analizând prevederile proiectului național prin prisma prevederilor Regulamentului UE, constatăm că acesta a preluat normele cadru referitoare la produsele de construcții, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none">- prevederile art. 4 din actul UE referitoare la Declarația de performanță sunt incorporate prin normele art. 433 - 434 din proiectul național, care reglementează responsabilitatea producătorului sau reprezentantului său autorizat, precum și prin art. 3, noțiunile de	
--	--	---	--

		<p>„certificare a conformității” și „declarația de performanță”; - dispozițiile art. 11 – 14 din actul UE, ce vizează obligațiile operatorilor economici în domeniul produselor pentru construcții (fabricanți, reprezentanți autorizați, importatori, distribuitori) sunt preluate de art. 463 din proiectul național, care determină obligațiile și răspunderile producătorilor, distribuitorilor și importatorilor de produse pentru construcții; - elementele de bază ale art. 17 din actul UE referitoare la standardele armonizate sunt preluate de art. 410 din proiectul național, care stipulează că reglementările tehnice fac referire la standardele naționale, precum și la cele europene armonizate adoptate la nivel național, inclusiv eurocoduri, care conferă prezumția de conformitate cu cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor; - dispozițiile art. 29 – 31 din actul UE ce vizează mecanismul de instituire, desemnare și evaluare a organismelor de evaluare tehnică sunt redactate prin normele art. 450, alin. (2) din proiectul național, care stabilește competențele organismului de evaluare tehnică; - prevederile art. 59 din actul UE ce se referă la constatarea neconformităților formale sunt transpuse în art. 446 din proiectul național, care prevede interzicerea folosirii unor produse pentru construcții; - dispozițiile Anexei I „Cerințele fundamentale aplicabile produselor pentru construcții” din Regulamentul european sunt preluate de art. 170 și art. 391 – 398 din proiectul național, care instituie cele 7 cerințe fundamentale aplicabile construcțiilor; - prevederile Anexei V „Evaluare și verificarea constanței performanței” din Regulamentul UE, care stabilesc cele 5 sisteme de evaluare și verificare a constanței performanței (Sistemul 1, Sistemul 1+, Sistemul 2+, Sistemul 3 și Sistemul 4) sunt preluate de art. 435 din proiectul național, care reflectă sisteme similare celor europene în baza cărora se efectuează evaluarea și verificarea conformității produselor pentru construcții în ceea ce privește caracteristicile lor esențiale. Astfel, în urma analizei realizate, constatăm că proiectul național este un act cu relevanță UE, care asigură transpunerea selectivă a normelor UE referitoare la produsele</p>	
--	--	--	--

		<p>pentru construcții din Regulamentul 305/2011/UE, creând cadrul primar în domeniu.</p> <p><i>Prin urmare, în vederea respectării cerințelor înaintate față de proiectele de acte normative cu relevanță UE, stabilite de art. 31 din Legea nr. 100/2017 și prevederile Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene (în continuare Regulament), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018, în proiectul Legii, acesta urmează să respecte toate cerințele aferente instrumentelor procesului de armonizare, în special, să fie însoțit de Tabelul de concordanță, să includă clauza de armonizare și să fie marcat cu sigla UE. În acest context, pentru documentarea procesului de armonizare legislativă, se va elabora în mod obligatoriu Tabelul de concordanță, potrivit instrucțiunilor din Anexa nr. 3 la Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene aprobat prin HG nr. 1171/2018.</i></p> <p><i>De asemenea, după clauza de adoptare se va insera clauza de armonizare în următoarea redacție: Prezenta Lege transpune art. 4; art. 11 – 14; art. 17; art. 29 – 31; art. 59; Anexa I și Anexa V din Regulamentul (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2011 de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții și de abrogare a Directivei 89/106/CEE a Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 88/5 din 04 aprilie 2011, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2019/1020 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor și de modificare a Directivei 2004/42/CE și a Regulamentelor (CE) nr. 765/2008 și (UE) nr. 305/2011 (Text cu relevanță pentru SEE.) Mai mult, potrivit art. 31, alin. (2) din Legea nr. 100/2017, proiectul Legii urmează a fi marcat pe prima pagină în colțul drept de sus cu sigla UE „UE”. Facem mențiunea că analiza</i></p>	
--	--	---	--

			<i>Centrul de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.</i>	
Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023	25	Sub aspect general, în actul de aprobare se vor indica anul curent al aprobării și numele corespunzătoare ai miniștrilor care au obligația punerii actului normativ în aplicare.		Se acceptă, Textul a fost redactat.
		În cuprinsul proiectului autorul utilizează textul „în vigoare” în diverse contexte, implicit „normativele în vigoare”, „reglementările tehnice în vigoare”, „legislației în vigoare”. Urmare adoptării Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și întocmirii de către Ministerul Justiției a unui șir de reguli ale tehnicii legislative, conchidem necesitatea excluderii textului „în vigoare” din contextele menționate. Or, potrivit art. 65 alin. (1) din Legea citată, abrogarea este un procedeu tehnico-juridic de suprimare prin care sunt scoase din vigoare prevederile actului normativ ce nu mai corespund echilibrului dintre cerințele sociale de reglementare legală. Astfel, referințele la actele normative reprezintă referințe ale cadrului normativ în vigoare și nicidecum celui abrogat.		Se acceptă, Textul a fost redactat.
		În tot cuprinsul proiectului (art. 3, art. 187, art. 190, art. 194) textul „forță majoră” se va substitui cu textul „impediment în afara controlului”, conform terminologiei utilizate în Codul civil.		Se acceptă, Textul a fost redactat.
		Proiectul actului normativ, inclusiv nota informativă, se vor revizui prin prisma art. 54 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 care prevede că, conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.		Se acceptă, Textul a fost redactat.

<p>Agencia Servicii Publice nr. 01/0323 din 06.03.2023</p>	<p>26</p>	<p>Considerăm necesar de a menționa că proiectul urmează să fie revăzut din punct de vedere al noțiunilor utilizate.</p> <p>Conform prevederilor art. 54 alin. (1) lit. c) al Legii cu privire la acte normative nr. 100/2017 terminologia utilizată este constantă, uniformă pe întregul text al proiectului de lege și corespunde celei utilizate în alte acte normative.</p> <p>Astfel, punem în evidență noțiunile ce se expun diferit cum ar fi „construcții provizorii” (art. 3 al proiectului) și „construcții cu caracter provizoriu” (art. 203 al proiectului); „etaj” (art. 3, pct. 9 al proiectului) și „nivel” (art. 237 alin. (8) lit. c) al proiectului), „oficiului cadastral teritorial” (art. 187 alin. (12), art. 194 alin. (6), art. 252) – „organul cadastral teritorial” (art. 3 – 5, 10 – 12 al Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998), „certificat de inspecție a imobilului construit, eliberat de oficiul cadastral teritorial în modul stabilit” (art. 239 alin. (4) al proiectului) – „certificatul despre rezultatele inspecției bunului imobil” (pct. 3 din anexa nr. 11, pct. 4 din anexa 12 al proiectului) și altele.</p>	<p>Se acceptă, Textul a fost redactat.</p>
<p>Autoritatea Aeronautică Civilă Nr. 539 din 01.03.2023 suplimentar la nr. 332 din 06.02.2023</p>	<p>27</p>	<p>Documente probatorii privind Certificarea: Nu este prevăzută o perioadă de grație pentru firmele/organizațiile începătoare (nou deschise). Totodată, ele nicidecum nu vor putea prezenta toate Documentele solicitate la capitolele I; II și III.</p> <p>În final: proiectul CODULUI URBANISMULUI ȘI CONSTRUCȚIILOR REPUBLICII MOLDOVA conține un număr enorm de toată gama de greșeli, care nu rareori schimb și conținutul. Trebuie neapărat revăzut.</p>	<p>Certificarea întreprinderilor nu este prevăzută în varianta actuală a Codului.</p> <p>Se acceptă. Proiectul Codului a fost revizuit.</p>

Ministerul Economiei nr. 05/2- 659 din 13.03.2023	28	<p>În tot textul proiectului sunt utilizate diferite sintagme „<i>organ al administrației publice centrale</i>”, „<i>organul competent</i>”, „<i>organul central de specialitate</i>”, „<i>autoritate de reglementare</i>”, „<i>autoritatea administrației publice centrale</i>”.</p> <p>În art. 3 este prezentată noțiunea „<i>autoritatea competentă</i>”.</p> <p>Întru evitarea confuziilor și interpretărilor echivoce se consideră oportun uniformizarea terminologiei.</p> <p>Obiecția este valabilă și pentru „<i>proiect</i>”, care conform noțiunii din art.3 este un document, și „<i>documentația de proiect</i>” menționată la art.168, 169, 174, 184, etc.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost redactat.</p>
		<p>Proiectul de lege repetă o serie de noțiuni care se regăsesc deja în legislația specială, ceea ce nu este rezonabil și poate provoca confuzii juridice în cazul modificării legilor speciale de referință (de exemplu: certificat de performanță energetică; notificare; organism de certificare; organism recunoscut, etc.). În acest sens, acestea urmează a fi excluse.</p>	<p>Se acceptă. Noțiunile care nu sunt relevante au fost excluse..</p>

		<p>Totodată, considerăm necesară excluderea formulei „în scris” cu referire atât la eliberarea actelor permissive, cât și schimbul de date (avize, certificate, confirmări) la coordonarea emitenților de acte permissive cu autoritățile publice deținătoare ale informațiilor respective, deoarece potrivit art. 6 alin. (22) din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător „actul permisiv și duplicatul acestuia se eliberează sau se refuză, precum și se prelungesc, se reperfectează, se suspendă, se retrage de către autoritatea emitentă în mod obligatoriu prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permissive (în continuare – SIA GEAP). (a se vedea acordul/informația/refuzul în scris expuse în prevederile art. 144; art. 145; art. 166; art. 169; art. 183; art. 187; art. 192; art. 196, etc.) Aceste date se vor oferi prin intermediul platformei guvernamentale de interoperabilitate MConnect, iar în formă scrisă numai în mod opțional, la cerința solicitanților de acte permissive, în paralel cu datele digitale obligatorii.</p> <p>Mai mult decât atât, în pofida faptului că, în proiectul Codului se regăsește Secțiunea a 6-a din capitolul II Titlul I (SUPPORTUL INFORMAȚIONAL DE DEZVOLTARE URBANĂ) care este dedicată sistemelor informaționale, totuși considerăm că, în proiectul Codului nu este în mod suficient evidențiat rolul platformelor digitale automatizate la instituirea registrelor de date. Un exemplu servește Registrul național al inginerilor în construcții și arhitecților (art. 211). Astfel, se apelează doar la publicarea anuală a datelor referitor la înscrierile din Registrul național al inginerilor în construcții și arhitecților pe pagina oficială web a organului central de specialitate, dar nu se prevede instituirea acestuia în calitate de sistem informațional dedicat. În acest sens, proiectul urmează a fi ajustat la cerințele expuse supra.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Conceptul privind informația în scris a fost substituită cu cea în formă electronică, conform avizului Agenției de Guvernare electronică.</p>
--	--	--	--

		<p>Proiectul propune modificări în vederea extinderii termenului de garanție post recepție a construcțiilor (5 ani), termenul de eliberare a actelor permissive/certificatelor confirmative sau de valabilitate ale acestora, fără a fi argumentată necesitatea acestor modificări. În mod special, considerăm necesar elucidarea extinderii termenelor propuse la art. 58, art. 147, art. 148, art. 187 alin. (2), alin. (7), alin. (8), art. 192 alin. (3).</p>	<p>Termenul de garanție post recepție de 5 ani este prevăzut în Codul Civil, precum și în Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții.</p> <p>Termenul de eliberare a actelor permissive a fost stabilit de 30 din considerentul capacităților reduse ale autorităților publice locale precum și în contextul anulării aprobării tacite.</p>
		<p>În Titlul III al proiectului, precum și în tot textul acestuia, expresiile "proiectarea lucrărilor de construcții", "activități de proiectarea a construcțiilor", „activitatea în domeniul proiectării lucrărilor de construcții”, etc. urmează a fi redactate în vederea evitării unui amalgam de cuvinte și redării unui sens adecvat. Pentru că, în esența sa, cuvântul „proiectare” înseamnă acțiunea de a elabora sau face un proiect, se consideră utilă utilizarea sintagmei „proiectarea construcției”, după cum este expus la art. 164, 166 sau altele.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost redactat.</p>
		<p>În tot textul proiectului se utilizează sintagma „calitate în construcții”. În concept, cuvântul „calitate” înseamnă ansamblul de caracteristici ale unui produs/serviciu care îi conferă acestuia aptitudinea de a satisface așteptările consumatorului. Prerogativa statului este de a reglementa/stabili, prin cadrul legislativ, norme pentru asigurarea securității naționale și inofensivității produselor/serviciilor pentru viața, sănătatea și securitatea oamenilor, pentru regnul animal/vegetal/mediul ambiant și bunurile materiale, în scopul protecției intereselor consumatorilor/societății, inclusiv pentru prevenirea practicilor susceptibile să inducă în eroare consumatorul în ceea ce privește compoziția, destinația, și inofensivitatea produselor. În acest context, considerăm oportun utilizarea cuvintelor „siguranța” sau „inofensivitatea”, etc.</p>	<p>Nu se acceptă. Noțiunea de „calitate în construcții” este preluată din Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții.</p> <p>De asemenea, noțiunea respectivă se utilizează atât în legislația României, cât și în cea a UE. Siguranța construcțiilor este doar o exigență esențială care face parte din sistemul calitatii în construcții.</p>

			<p>Cu referire la proiectul Hotărârii Guvernului, se va revedea formula atestării autenticității actului normativ, prin prisma art.50 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, hotărârile adoptate de Guvern se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii acestora în aplicare.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost redactat.</p>
	<p>Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023</p>	<p>29</p>	<p>Cu titlu de observație generală (art. 150, 165, 172, 186, 197, 202, 433, 488, 489) semnalăm că, indicarea categoriilor de acțiuni, care ar constitui contravenții în domeniul urbanismului și construcțiilor, este contrară conceptului general al legii contravenționale.</p> <p>Subliniem că, Codul respectiv este unica lege contravențională a Republicii Moldova care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale în materie contravențională, determină faptele ce constituie contravenții, prevede procesul contravențional și sancțiunile contravenționale. De altfel și stabilirea faptelor, care ar constitui infracțiuni în domeniul urbanismului și construcțiilor, este contradictorie conceptului general al legii penale. Menționăm că, potrivit art. 1 din Codul penal, acesta este unica lege penală a Republicii Moldova care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale ale dreptului penal, determină faptele ce constituie infracțiuni și prevede pedepsele ce se aplică infractorilor. Totodată, atât codul contravențional cât și cel penal prevăd faptele, acțiunile ce constituie contravenții și, respectiv, infracțiuni în domeniul construcțiilor precum și sancțiunile corespunzătoare. În această ordine de idei, prevederile articolelor enunțate se consideră inoportune și urmează a fi excluse. În situația în care este necesar de a stabili noi fapte, acțiuni care ar constitui contravenții sau infracțiuni, autorul urmează să inițieze propuneri de modificare a legii contravenționale și, respectiv, penale.</p> <p>Proiectul urmează a fi revizuit prin prisma art. 45 și 46 din Legea nr. 100/2017, în special, expunerea dispozițiilor de conținut trebuie să fie sistematizată într-o succesiune logică, dispozițiile de drept material precedându-le pe cele de ordin procedural. Succesiunea logică se</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost redactat.</p>
				<p>Se acceptă.</p>

		<p>bazează pe o analiză juridică temeinică, pe stabilirea naturii instituțiilor și a relațiilor dintre acestea. Deci proiectul necesită o analiză suplimentară și reexaminare în fond, atât din punct de vedere conceptual, cât și al structurii, precum și consultări publice cu autoritățile interesate și cadrul asociativ, de asemenea, fiind studiată practica internațională în domeniu</p>	
		<p>Proiectul Codului va fi ajustat prevederilor art. 60 din Legea nr. 100/2017. Elementul structural de bază al actului legislativ (art. 51 din Legea nr. 100/2017 este articolul, care are caracter unitar și conține una sau mai multe dispoziții cu raport direct între ele și subordonate uneia și aceleiași idei. În această legătură, remarcăm că nu fiecare propoziție din proiect urmează a fi plasată într-un articol separat (de exemplu: art. 68, 69, 70, 72, 75 etc.). Proiectul se va revizui, inclusiv, în vederea eliminării neclarităților, greșelilor gramaticale și greșelilor comise la numerotarea articolelor. Conform prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017, proiectul se expune într-o formulă clară și concisă, pentru a se exclude orice echivoc. Textul punctelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări. Verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective. Numerotarea elementelor structurale se va efectua conform art. 51 din Legea nr. 100/2017. Astfel, articolele pot fi divizate în alineate însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Alineatul poate fi divizat în litere, care sînt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză, fără utilizarea diverselor semne grafice (a se vedea: art. 103, 149, 203, 215 etc). Adicional, se va ține cont că, elementele structural-complexe cum ar fi secțiunile și capitolele nu pot fi constituite dintr-un singur articol. În conformitate cu art. 102 alin. (1) și art. 107 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova întru executarea legilor Guvernul adoptă hotărîri, iar organele centrale de specialitate ale statului (ministerele) traduc în viață, în temeiul legii, politica</p>	<p>Se acceptă.</p>

			Guvernului, hotărârile și dispozițiile lui, conduc domeniile încredințate și sunt responsabile de activitatea lor. Pe cale de consecință, în proiectul Codului urmează a fi incluse elemente privind mecanismul de implementare a prevederilor, precum și stabilite competențele autorităților corespunzătoare de a elabora și aproba actele normative subordonate legi.	
	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023	30	<p>Documentul este menit pentru persoane și specialiști de diferite categorii. În text se aplică unele cuvinte cu noțiuni neordinare – în limba română ele se numesc „cuvinte radicale”. Se propune de complectat lucrarea cu o mică explicare a unor nițiuni ca, de exemplu: “sustenabil”, ”mod ilicit”, ”a soma”, ”culpa”, ”anvergură”, ”ductilitate”, etc.</p> <p>Se întâlnesc multiple repetări a pozițiilor identice în diferite articole. Parțial, ele prezintă o modalitate necesară pentru examinarea problemei din mai multe direcții. Totodată, se propune de comasat unele poziții în secvențe determinate, care va facilita aprecierea complexă a noțiunilor stipulate.</p> <p>Se propune de înlocuit expresia ”mediul înconjurător” cu noțiunea de ”mediu ambiant”.</p>	<p>Noțiunile propuse sunt definite deja în legislația existentă.</p> <p>Textul proiectului Codului a fost revizuit și redactat.</p> <p>Noțiunile privind domeniul vizat au fost redactate în conformitate cu avizul Ministerului Mediului.</p>
			II. Obiecții și propuneri la articolele/punctele din proiect	
Hotărârea de Guvern	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La proiectul hotărârii Guvernului urmează a fi actualizat anul adoptării. Astfel, cifrele „2022” se vor substitui cu cifrele „2023”. De asemenea, numele și prenumele semnatarilor se va expune conform noii componente a cabinetului de miniștri.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
Art. 2 alin. (3)	Concurnul Republican de producție al industriei materialelor de construcție „Inmacom”		<p>Să fie completat cu lit. e) cu următorul conținut:</p> <p><i>e) lucrările de extragere a substanțelor minerale utile, inclusiv extracția petrolului și a gazelor naturale, fabricarea materialelor de construcție.</i></p> <p>Argumentare: Azi se interpretează în mod diferit Nomenclatorul privind clasificarea activităților din domeniul construcțiilor. Pentru a evita aceste interpretări duble și a exclude comportarea necorectă a</p>	Se acceptă.

	Nr. 01/19-3 din 27.01.2023		unor organe publice cu mediul de afaceri e stringent necesară această completare. Documentul Normativ NCM A.03.01.2016 prevede așa ceva însă unii demnitari nu-l recunosc și cer modificarea legii.	
Art. 2	Agencia de Guvernare Electronică Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023		Art.2, după alin.(2) propunem de completat cu un alineat nou, care va deveni alin.(3) și va avea următorul cuprins: <i>„(3) Actele permissive prevăzute în prezentul Cod se eliberează în mod obligatoriu prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permissive (SIA GEAP) și se emit de către autoritățile competente în formă electronică. Cu titlu de excepție, la solicitarea titularului, actul permisiv respectiv poate fi emis pe suport de hârtie.”</i> Argumentăm această propunere prin necesitatea corelării cu normele legale menționate la propunerile de ordin general, precum și prevederile art.6 alin.(22) din Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, care prevede obligativitatea utilizării SIA GEAP în procesul de eliberare a actelor permissive.	Se acceptă. Art. 2 a fost completat. De asemenea fost completat articolul privind intrarea în vigoare în sensul că norma respectivă va intra în vigoare la 18 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Articolul „Acțiuni solidară” a fost completat cu un alin. Nou conform căruia emitenții actelor permissive vor raporta semestrial organului central de specialitate privind progresul implementării prevederilor art. 2 alin. (3).
Art. 2	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		În definiția „autoritate competentă, în art. 2 alin. (5), art. 9 alin. (2) ș.a. articole care se referă la autoritățile administrației publice locale, cuvântul „organelor”, „organe” etc, se propune înlocuirea cu cuvintele „structuri specializate”, la forma gramaticală corespunzătoare.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
Art. 2	Universitatea Tehnică din Moldova nr. 199 din 20.02.2002		Domeniile de reglementare și aplicare a prezentului Cod, Punctul (3) prezintă semne de întrebare. Prezentul cod trebuie aplicat tuturor construcțiilor, indiferent de tip, destinație, locație, schema constructiva, etc., pentru evitarea tuturor interpretărilor.	Controlul calității construcțiilor care nu cad sub incidența Codului intră în funcția structurilor specializate ale administrației publice locale de nivelul întâi. Construcția și recepția clădirilor respective se va face în conformitate cu Regulamentul aprobat de Guvern.

Art. 2	Ministerul Apărării nr. 11/305 din 28.02.2023	<p>Propunem completarea cu alin. (7), cu următorul cuprins: ”(7) executarea construcțiilor cu caracter militar sau secret, se autorizează de către structurile abilitate ale autorităților centrale din domeniul apărării și securității naționale.”</p>	<p>Se acceptă. Articolul a fost completat.</p>
Art. 2	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023	<p>Analizând art. 2, ce prevede obiectul de reglementare și aplicare a codului, s-a remarcat faptul că lipsesc rigori exprese care se referă nemijlocit la „construcțiile temporare” (spre exemplu, corturile) ce sunt montate pentru desfășurarea întrunirilor, în conformitate cu art. 9 alin.(2) din Legea nr. 26/2008 privind întrunirile.</p> <p>Din punct de vedere structural, în speță „se realizează din materiale și alcătuirii care permit demontarea rapidă în vederea aducerii terenului la starea inițială (confecții metalice, piese de cherestea, materiale plastice) și sunt de dimensiuni reduse”, ar prezuma că, „construcțiile temporare” din Legea nr. 26/2008 sunt „construcții provizorii” definite la art. 3 din proiect.</p> <p>În acest sens, pe parcursul anilor s-a constatat că, uneori montarea „construcțiilor temporare” pentru desfășurarea întrunirilor se face abuziv din cauza nerespectării prevederilor Legii nr. 26/2008 de către organizatorii/participanții întrunirilor (spre exemplu, montarea corturilor în alte spații decât cele permise de lege, montarea corturilor aleatoriu fără a coordona acest aspect cu autoritățile interesate, montarea acestora pe un termen mai mare decât inițial s-a preconizat întrunirea, corturile nu se demontează după desfășurarea întrunirilor), iar în consecință se periclitează ordinea și securitatea publică, inclusiv se atentează la drepturile cetățenilor care nu participă la aceste întruniri.</p> <p>Astfel, recomandăm completarea proiectului cu reglementări care ar prevedea expres regimul juridic al construcțiilor temporare (provizorii) în timpul întrunirilor, care nu ar lăsa loc de interpretări, cu stabilirea, după caz, a unor restricții rezonabile corelative obiectului și scopului proiectului actului normativ.</p>	<p>Se acceptă. A fost completată lista lucrărilor care nu cad sub incidența prezentului Cod, cu construcțiile provizorii destinate pentru desfășurarea întrunirilor în conformitate cu art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2008 privind întrunirile, controlul calității cărora se efectuează de structurilor specializate ale administrației publice locale</p>

Art. 2	Ministerul Culturii nr. 04/2-09/571 din 14.03.2023	La art. 2, alin. (2): textul „modernizare, reabilitare, modificare, transformare, consolidare și de reparații” cu textul „reparație capitală și reconstrucție”, în contextul faptului că la art. 3 prin noțiunile „reparație capitală” și „reconstrucție” se descrie șirul tuturor lucrărilor prevăzute pentru intervenții la construcțiile existente;	Se acceptă. Textul a fost redactat.
		în același timp, ținând cont de faptul că intervențiile asupra monumentelor istorice au specificul său, diferit de intervențiile asupra construcțiilor existente fără statut de monument, completarea pe final a alin.(2) cu textul „, precum și a lucrărilor de reparație, consolidare, conservare, restaurare, reabilitare a construcțiilor cu statut de monument (în continuare monumente istorice).”;	Se acceptă. Textul a fost completat.
		respectiv, întru asigurarea coerenței textului alineatului cuvintele „precum și ” după textul „construcțiile noi,” se vor exclude.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
Art. 2	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023	La art. 2 alin. (4) cuvintele „se vor face” vor fi substituite cu cuvintele „se efectuează”. În denumirea capitolului II cuvântul „Prevederi” se va substitui cu cuvântul „Dispoziții”.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
Art. 3	Agenția Relații Funciare și Cadastru nr. 36/01-06/83 din 03.02.2023	Noțiunile principale expuse în art. 3 din proiect, acestea pot fi redactate într-un glosar de termeni separat sau în cadrul unor acte normative specifice, dat fiind faptul că actul normativ nu este un dicționar juridic. De asemenea, trebuie de avut în vedere că, lista lungă de definiții în actele internaționale se datorează faptului că, în diferite țări noțiunile au sens diferit. Totodată, directivele Uniunii Europene nu impun obligația de a prelua sau de a utiliza terminologia stabilită în aceste directive, ci doar de a ține cont de cerințele reglementărilor care se conțin în astfel de instrumente.	Nu se acceptă. Conform prevederilor art. 45 alin. (1) lit. c) di Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (1) dispozițiile generale ale actului normativ sânt prevederile care explică termeni (noțiuni) și definesc concepte. De asemenea art. 54 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 stipulează că dacă o noțiune sau un termen poate

				<p>avea înțelesuri diferite, în proiect se stabilește semnificația acestuia în context pentru a asigura înțelegerea corectă a noțiunii sau a termenului respectiv și pentru a evita interpretările neuniforme.</p> <p>Prin urmare, avînd în vedere faptul că proiectul codului prevede crearea cadrului legal unitar în domeniul urbanismului și construcțiilor, noțiunile care se utilizează în Cod sunt definite la dispoziții generale și nu pot fi prevăzute în alte acte normative.</p>
Art. 3	Autoritatea Aeronautică Civilă Nr. 332 din 06.02.2023		<p>Definiția noțiunii de „construcții” stabilită de articolul 3 va avea următorul conținut:</p> <p>„construcție – clădire, orice lucrare de inginerie civilă sau lucrare specială de construcții a cărei realizare constă în orice structură fixată în sau pe pământ cu caracter permanent sau provizoriu, concepută și executată pentru îndeplinirea ori menținerea unor funcții tehnice, economice, sociale sau ecologice, indiferent de specificul, importanța, categoria și clasa de importanță, inclusiv instalațiile, echipamentele și utilajele tehnologice și funcționale aferente;”</p> <p>Argumentare:</p> <p>Propunem modificarea definiției pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - evitarea definirii cuvântului „construcții” prin el însuși „construcții de orice categorie”; - a o face mai cuprinzătoare, clară și precisă prin: <ul style="list-style-type: none"> • înglobarea tuturor domeniilor, indiferent de specificul fiecăruia; • includerea instalațiilor, echipamentelor și utilajelor aferente, care determină destinația funcțională a construcției, în conținutul definiției; 	<p>Se acceptă.</p> <p>Definiția a fost ajustată.</p>

		<p>• indicarea în mod precis că pentru a fi considerată construcție, lucrarea trebuie să fie fixată în sau pe pământ cu caracter permanent sau provizoriu.</p> <p>Formularea actuală a definiției noțiunii de „construcții” din proiect poate crea următoarele incertitudini în domeniul aviației civile:</p> <ul style="list-style-type: none"> - este sau nu construcție „terenul de zbor”, care include orice suprafață terestră (acvatică) aleasă de operator, sub responsabilitatea sa, pentru decolare și/sau aterizare în condițiile stabilite de Regulamentul privind autorizarea zborurilor și utilizarea spațiului aerian național de către aeronavele civile și de stat, aprobat prin HG nr. 870/2020. Situația devine și mai incertă când pe un teren de zbor s-au făcut lucrări pentru a facilita decolarea/aterizarea aeronavelor în condițiile regulamentului indicat mai sus, dar, totuși, nu poate fi certificat aerodrom/aeroport/heliport întrucât nu dispune de infrastructura necesară în acest sens; - sunt sau nu construcții „instalațiile și echipamentele” aerodromurilor/aeroporturilor/ heliporturilor sau, după caz, a serviciilor de navigație aeriană ”, indiferent de locul din țară unde se fixează acestea; - cu privire la semnificația noțiunii de „pistă de aviație”, deoarece cadrul normativ în domeniul aviației civile nu operează cu această noțiune. 	
Art. 3	Ministerul Sănătății Nr. 17/542 din 16.02.2023	<p>În scopul clarificării și delimitării clare a termenilor „zone de protecție” și „zone de protecție sanitară”, care sunt utilizați în textul Codului se propune art. 3 de completat cu o noțiune nouă în următoarea redacție: „zonă de protecție sanitară - teritoriu special cu un regim strict de folosire care se stabilește în perimetrul obiectivelor și întreprinderilor ce reprezintă surse de poluare a mediului ambiant și riscuri pentru sănătatea populației”. La fel în scopul eliminării interpretărilor ambigue, considerăm oportun de a defini clar și noțiunea de „zona cu regim special”.</p>	Se acceptă. Textul a fost completat.

Art. 3	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 06-01/673 din 17.02.2023		La art. 3 al Proiectului „Noțiuni principale”, din definirea noțiunii de „reglementări tehnice în construcții” este necesar de exclus termenul „coduri de bună practică”. <i>Argumentare:</i> se utilizează 2 termeni diferiți (coduri practice, coduri de bună practică) pentru una și aceeași noțiune. Suplimentar, Codul deja definește noțiunea de „cod practic în construcții”.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
Art. 3	Agenția de Guvernare Electronică Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023		În art.3, în definiția noțiunii „notificare”, cuvintele „comunicare scrisă” propunem să fie substituite prin cuvintele „comunicare electronică, prin intermediul poștei electronice, sau comunicare scrisă, prin poștă.”.	Se acceptă. Textul a fost redactat și deasemenea completat cu cerința privind semnătura electronică..
Art. 3	Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova Nr. 06 din 15.02.2023		Având în vedere faptul că documentul stabilește acțiuni specifice asigurării accesibilității pentru persoane cu dizabilități, considerăm necesar completarea Articolului 3 al documentului cu următoarele noțiuni: <i>accesibilitate</i> – ansamblu de măsuri și lucrări de adaptare a mediului fizic, transporturilor, precum și a mediului informațional și comunicațional, incluzând tehnologiile și sistemele informaționale și comunicațiile, conform necesităților persoanelor cu dizabilități, factor esențial de exercitare a drepturilor și de îndeplinire a obligațiilor persoanelor cu dizabilități în societate; <i>design universal</i> – proiectarea produselor, mediului, programelor și serviciilor astfel încât să poată fi utilizate de către toate persoanele, pe cât este posibil, fără să fie nevoie de o adaptare sau de o proiectare specială. Designul universal nu va exclude dispozitivele de asistare/adaptare rezonabilă – modificările și ajustările necesare și adecvate, care nu impun un efort disproporționat sau nejustificat atunci când este necesar, pentru a permite persoanelor cu dizabilități să se bucure sau să-și exercite, în condiții de egalitate cu ceilalți, toate drepturile și libertățile fundamentale ale omului;	Se acceptă. Proiectul a fost completat, cu excepția noțiunii de design universal, deoarece codul nu desfășoară mai departe acest concept. O noțiune care nu se regăsește ulterior în lege, nu este judicios a fi inclusă. Noțiunea de „persoană cu mobilitate redusă” a fost substituită cu noțiunea de „persoane aflate în situații speciale de deplasare”, conform avizului Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

			<p><i>persoane cu mobilitate limitată</i> - persoane a căror mobilitate este afectată din cauza unei incapacități (senzoriale sau locomotorii), a unei deficiențe fizice, a vârstei, a unei boli sau a altei cauze (de exemplu: persoane care utilizează un scaun cu roțile, persoane cu deficiențe de vedere, persoane în vârstă, foarte înalte sau supraponderale, părinți cu cărucior pentru copii, femei însărcinate etc.)</p> <p>Implementarea conceptului de "design universal" și "adaptarea rezonabilă" este recomandarea Comitetului ONU CRPD pct.6 (art.1-4). Conceptul de "design universal" și "adaptare rezonabilă" sunt prevăzute de art.2 din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și art.2 din Legea nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.</p> <p>Conceptele "persoane cu mobilitate limitată", "design universal", "adaptare rezonabilă" sunt prevăzute și în NCM C.01.06-2014 "Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități"</p> <p>Cu toate că legea Nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități conține prevederi exprese pentru asigurarea accesibilității, acestea nu sânt respectate. Din aceste considerente, este necesar ca și legislația specială, în materie de construcții și amenajarea teritoriului să reitereze cerințele pentru asigurarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități, mai ales pentru clădirile noi construite/reconstruite.</p>	
Art.3	Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități Nr. 7 din 21.02.2023		<p>La Articolul 3 din proiect, de completat cu următoarele noțiuni:</p> <p>- <i>adaptare rezonabilă</i> – modificările și ajustările necesare și adecvate, care nu impun un efort disproporționat sau nejustificat atunci când este necesar, pentru a permite persoanelor cu dizabilități să se bucure sau să-și exercite, în condiții de egalitate cu ceilalți, toate drepturile și libertățile fundamentale ale omului;</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost completat, cu excepția noțiunii de design universal, deoarece codul nu desfășoară mai departe acest concept.</p>

		<p>- <i>design universal</i> – proiectarea produselor, mediului, programelor și serviciilor astfel încât să poată fi utilizate de către toate persoanele, pe cât este posibil, fără să fie nevoie de o adaptare sau de o proiectare specială. esignul universal nu va exclude dispozitivele de asistare pentru anumite grupuri de persoane cu mobilitate redusă, atunci când este necesar.</p> <p>- <i>Persoane cu mobilitate limitată</i> - persoane a căror mobilitate este afectată din cauza unei incapacități (senzoriale sau locomotorii), a unei deficiențe fizice, a vârstei, a unei boli sau a altei cauze (de exemplu: persoane care utilizează un scaun cu rotile, persoane cu deficiențe de vedere, persoane în vârstă, foarte înalte sau supraponderale, părinți cu cărucior pentru copii, femei însărcinate etc.)</p> <p>Implementarea conceptului de "design universal" și "adaptarea rezonabilă" este recomandarea Comitetului ONU CRPD pct.6 (art.1-4) și Rezoluția Consiliului Uniunii Europene ResAP(2001)1. Conceptul de "design universal" și "adaptare rezonabilă" sunt prevăzute de art.2 din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și art.2 din Legea nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități. Conceptele "persoane cu mobilitate limitată", "design universal", "adaptare rezonabilă" sunt prevăzute și în NCM C.01.06-2014 "Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități"</p>	<p>O noțiune care nu se regăsește ulterior în lege, nu este judicios a fi inclusă.</p> <p>Noțiunea de „persoană cu mobilitate redusă” a fost substituită cu noțiunea de „persoane aflate în situații speciale de deplasare”, conform avizului Ministerului Muncii și Protecției Sociale</p>
Art. 3	<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023</p>	<p>La art. 3 definiția „investitor” se propune a fi completată cu propoziția: „Investitorul poate deține și calitatea de executant al construcției, dacă întrunește și caracteristicile stabilite în definiția „executantul construcției”;</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Proiectul codului, prevede în mod expres lista incompatibilităților, de exemplu ale proiectantului față de investitor ș.a.</p> <p>Iar în cazul în care legea nu prevede în mod expres o incompatibilitate, atunci nu este</p>

				necesar de completat cu lista calităților pe care le poate deține un subiect al legii în cazul dat, investitorul.
			definiția „notificare”, de completat cu cuvintele „respectând condițiile de notificare, inclusiv prin mijloacele electronice de comunicație, prevăzute de Codul administrativ”;	Se acceptă. Textul a fost completat.
			la definiția „linia roșie”, cuvintele „proprietate publică existente și rezervate” se propun a fi înlocuite cu cuvintele „rezervate domeniului public, inclusiv”.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
			Definiția ”certificat de urbanism informativ” specifică 3 regimuri: juridic, tehnic și arhitectural-urbanistic; în art. 140 alin. (1): regimul economic, ecologic, sanitar, tehnic și arhitectural-urbanistic; iar în Anexa nr. 3 (modelul certificatului de urbanism informativ): juridic, economic, tehnic și arhitectural-urbanistic. Considerăm că urmează a fi unificate prevederile menționate (regimurile din definiție).	Se acceptă. Textul a fost redactat.
Art. 3	Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/971 din 21.02.2023		<p>La noțiunea de „<i>termen de garanție post recepție</i>”:</p> <p>Analizând norma dată, rezultă că perioada de garanție post recepție a fost instituită de legiuitor pentru ca executantul să înlăture pe cont propriu defectele și lucrările nefinisate. Însă, reieșind din practică, implicit având în vedere că până la începerea curgerii termenului de garanție post recepție, vor avea loc recepția la terminarea construcției și recepția finală a construcției, este puțin posibil ca să mai rămână lucrări nefinisate.</p> <p>Astfel, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” consideră mai oportun de a explica noțiunea dată drept perioadă în care pot apărea vicii ale construcției sau vicii ale structurii de rezistență rezultate din nerespectarea normelor de proiectare și execuție în vigoare la data realizării ei, care la momentul recepției la terminare și la recepția finală, investitorul nu le-ar fi putut depista, însă pe care executantul</p>	Se acceptă. Textul a fost redactat.

		<p>este obligat să le înlătore, pe cont propriu, pe motiv de nerespectare a clauzelor și specificațiilor contractului sau a prevederilor proiectului și documentelor normative aplicabile.</p> <p>Totuși, în urma analizei actelor normative similare din România, nu s-a constatat prezența unei noțiuni precum „termen de garanție post recepție”, ci doar „perioadă de garanție” (a se vedea prevederile din Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții (România), corelat cu HG nr. 395 din 2 iunie 2016, pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică (România)).</p> <p>Drept urmare, solicităm elucidarea aspectelor ce țin de necesitatea instituirii acestei noțiuni și a unui termen de 5 ani de garanție post recepție, în condițiile în care corespunzător prevederilor normativelor tehnice în vigoare, pentru unele lucrări, durata normată de exploatare este mai mică decât termenul de 5 ani (în dependență de tipul lucrării, termenul poate fi de 2, 3 sau 4 ani).</p>	
Art. 3	Ministerul Muncii și Protecției Sociale nr. 11/663 din 28.02.2023	<p>Propunem de a fi incluse următoarele noțiuni: <i>”infrastructură socială</i> – construcții, clădiri, spații verzi, servicii și rețele care asigură bunăstarea și calitatea vieții.</p> <p><i>persoane aflate în situații speciale de deplasare</i> - persoane care întâmpină dificultăți în deplasare, printre care persoanele cu dizabilități, persoanele în vârstă, persoanele accidentate aflate în perioada de recuperare, femeile însărcinate, persoanele care transportă copii în cărucior și în brațe, copiii de vârstă antepreșcolară (0-3 ani).”.</p> <p>Respectiv, pe tot parcursul textului proiectului, sintagma „infrastructură socială, economică și culturală” se substituie cu sintagma „infrastructură socială”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost completat.</p>
Art. 3	Ministerul Apărării nr. 11/305 din 28.02.2023	<p>Propunem completarea cu două noțiuni noi: <i>”zonă de interes militar</i> - zonă în care se desfășoară activități cu caracter militar, alta decât cea supusă servituților aeronautice, în care se impun condiții, restricții/obligații în interesul siguranței zborului;</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost completat.</p>

		<p><i>zone supuse servituților aeronautice</i> - zonele aferente aerodromurilor civile certificate, aerodromurilor militare sau echipamentelor serviciilor de navigație aeriană, aflate sub incidența servituților aeronautice.”.</p> <p>Aceste noțiuni și reglementările propuse la art.187 din proiectul Codului, vor asigura reglementarea cerințelor de securitate și apărare națională în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului la proiectarea și executarea construcțiilor civile în zonele de interes militar sau în zonele supuse servituților aeronautice.</p>	
Art. 3	<p>Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova</p> <p>Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova</p> <p>Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023</p>	<p>Lipsește noțiunea de perioadă de garanție prevăzută în contract mai mică de un an. Și care este data începerii perioadei de garanție).</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost completat.</p>

Art. 3	ICȘC „Incercom” ÎS nr. 36 din 03.03.2023		<p>Se propune completarea Articolului 3. Noțiuni principale cu următoarele noțiuni: <i>etaj retras</i> - un etaj care are zidurile exterioare retrase spre interior fata de etajul inferior. Argumentarea: În ultimul timp se proiectează la ultimul nivel a blocului apartamente cu terasă, iar la Cadastru întâmpină probleme la înregistrarea imobilelor.</p>	<p>Nu se acceptă. Noțiunea propusă este una tehnică și poate fi inclusă în documentele normative în construcții. Mai mult decât atât, noțiunea nu se utilizează mai departe în text.</p>
Art.3	Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor nr. 01-23 din „03” martie 2023		<p>În text, după alineatul: „documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism – reprezintă ansamblul de piese scrise și desenate..., care sunt avizate conform prezentului Cod”; se va adăuga un alineat nou: „<i>documentația de deviz – documentație întocmită pentru determinarea valorii de deviz pentru execuția clădirilor și construcțiilor proiectate</i>”; mai departe, după text.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost completat.</p>
Art. 3	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		<p>La articolul 3 „Noțiuni generale” se propune de a completa cu următoarele 3 noțiuni: „<i>aviz de mediu</i> - act tehnico-juridic emis de autoritatea competentă de mediu (Agenția de Mediu) la documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism în procedură de evaluare strategică de mediu, care confirmă că raportul privind evaluarea strategică de mediu realizat asupra proiectelor documentației în cauză corespunde prevederilor Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu, iar aspectele legate de protecția mediului sînt integrate în documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism și nu au efecte negative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației;</p> <p><i>acord de mediu</i> - act permisiv emis de autoritatea competentă de mediu ca urmare a realizării procedurii de evaluare a impactului asupra mediului pentru activitățile planificate prevăzute în anexa nr.1 sau anexa nr.2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, care se obține de către inițiatorul activității planificate înainte</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost completat, cu excepția noțiunii de „concluzie privind evaluarea biodiversității”, care ulterior nu se utilizează în proiectul Codului.</p>

		<p>de solicitarea certificatului de urbanism pentru proiectare, după caz, a autorizației de construire și care stabilește permisiunea realizării unei activități planificate pe un anumit amplasament, condițiile și măsurile de protecție a mediului care trebuie respectate în cadrul aprobării de dezvoltare a activității planificate;</p> <p>concluzie privind evaluarea biodiversității - act tehnico-juridic emis de autoritatea competentă de mediu în cadrul procedurii de solicitare și obținere de la autoritatea emitentă a certificatului de urbanism pentru proiectare, după caz, a autorizației de construire pentru activitățile planificate care nu se includ în anexa nr. 1 sau anexa nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, care se eliberează în conformitate cu art. 109 – 1012 ale Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, înainte de emiterea actului permisiv, și care stabilește potențialul impact semnificativ asupra siturilor Emerald și condițiile de realizare a activității planificate ținând cont de obiectivele de protecție a siturilor Emerald.”</p> <p>Având în vedere, că prin Legea nr. 226/2022 privind modificarea unor acte normative au fost operate modificări la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu, propunem modificarea și completarea proiectului Codului urbanismului și construcțiilor reieșind din noile abordări incluse în legile menționate, care transpun prevederile cerințele Directivelor UE, după cum urmează:</p> <p>La art. 3, noțiunea „construcții cu impact semnificativ asupra mediului”, cuvintele „...lista obiectelor de construcții specificate în Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, pentru care este necesară efectuarea evaluării impactului asupra mediului” se va substitui cu cuvintele „...Anexa nr. 1 și Anexa nr. 2 a Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului”.</p>	
--	--	---	--

Art. 3	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023		<p>La art.3 - o parte din noțiunile prezentate în proiect sunt în tangență directă cu domeniile: reglementare tehnică, metrologie, acreditare și evaluarea conformității, supravegherea pieței.</p> <p>Noțiunile indicate se regăsesc în legile care reglementează domeniile vizate: Legea nr.420/2006 privind activitatea de reglementare tehnică; Legea metrologiei nr.19/2016; Legea nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității; Legea nr.7/2016 privind supravegherea pieței, în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare.</p> <p>Menționăm, că legile citate prezintă cadrul legal orizontal pentru înlăturarea barierelor tehnice în calea comerțului, în sensul Titlului V, Capitolul 3 din Acordul de Asociere RM-UE, și care transpun legislația UE aferentă. Ținând cont, că noțiunile prezentate în proiectul Codului nu corespund noțiunilor din legislația națională armonizată se propune excluderea acestora și prezentarea referinței directe la legile sus menționate.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Noțiunea de reglementare tehnică în construcții nu s-a exclus deoarece Legea nr.420/2006 privind activitatea de reglementare tehnică, prevde noțiunea de reglementare tehnică la general, însă noțiunea espusă în cod vizează nemijlocit domeniul construcții.</p> <p>Celelalte noțiuni au fost excluse.</p>
Art. 3	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		<p>În denumire cuvîntul „principale” se va exclude ca fiind excedent.</p> <p>Totodată, semnalăm că, actul normativ nu este dicționar juridic sau un manual și noțiunile nu trebuie să fie definite doar pentru a explica care este sensul acestora. Spre exemplu, termenii aprobare, avizare, autoritate competentă, beneficiar, cerință, desemnare, furnizor, investitor etc. nu se folosesc în alt sens decît cel uzual și, respectiv, nu necesită o definiție în sensul actului normativ în cauză.</p> <p>Mai mult, considerăm nejustificată includerea în actul normativ a noțiunilor care sunt deja inserate în mai multe acte normative (de exemplu: noțiunea „certificat de performanță energetică”, „performanță energetică a clădirii” se regăsesc în Legea nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor; noțiunea „contract de antrepriză” în art. 1352 din Codul civil; noțiunea „zone protejate” în Regulamentul privind zonele protejate naturale și construite, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1009/2000).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Noțiunile care dublează prevederile altor acte normative au fost excluse.</p>

		La noțiunea „construcții provizorii” cuvintele „autorizate ca atare” nu sunt conforme limbajului unui act normativ.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
		Noțiunea „construcție nefinalizată” va fi revăzută, deoarece textul conține omisiuni.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
		Noțiunea „declarația de performanță” este definită ca parte a procedurii de evaluare a conformității, însă, potrivit art. 26 alin. (11) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și evaluare a conformității, în cazul în care s-a demonstrat conformitatea produsului cu cerințele aplicabile prin procedura de evaluare a conformității aplicabilă, producătorii întocmesc o declarație de conformitate (și nu de performanță) și aplică marcajul de conformitate.	Se acceptă. Noțiunea a fost exclusă deoarece se regăsește în Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și evaluare a conformității.
		La noțiunea „demisol” ar fi mai corectă descrierea ca „parte a unei clădiri situată pe jumătate sub nivelul solului, sub parter”, fără exprimare în procente a nivelului.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
		La noțiunea „documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism” se va exclude cuvântul „reprezintă”, deoarece acesta este substituit prin cratimă (observația se referă și la alte cazuri similare).	Se acceptă. Textul a fost redactat.
		Noțiunea „obiect” este expusă vag, iar descrierea nu corespunde sensului.	În sensul utilizat în Cod, prin obiect se are în vedere obiectul de construcție în contextul valorii investiției pentru executarea acestuia.
		Noțiunile „organism de certificare” și „organism recunoscut” se vor expune ținând cont de prevederile Legii nr. 235/2011.	Noțiunile a fost exclusă deoarece se regăsesc în Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și evaluare a conformității.
		La noțiunea „recunoaștere” cuvântul „satisface” se va substitui cu cuvântul „întrunește”.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
		Noțiunea „rețea de localități” se va revedea, ținând cont de prevederile art. 110 alin. (1) din Constituție și art. 4 alin. (1) din Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova,	Se acceptă. Textul a fost redactat.

		potrivit cărora teritoriul Republicii Moldova este organizat, sub aspect administrativ, în unități administrativ-teritoriale: sate, orașe (municipii), raioane și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (observație valabilă pentru toate cazurile similare din textul proiectului).	
		În situația în care autorii unui proiect intenționează să definească o noțiune, în nota informativă este necesar să se arate că se întrunesc condițiile care impun definirea termenului în actul normativ și să se indice circumstanțele care justifică definirea termenului în sensul propus de autori (a se vedea art. 54 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative).	Se acceptă. Noțiunile irelevante sau care se regăsesc în alte acte normative au fost excluse.
		De asemenea, se va exclude acronimul „etc.”, deoarece semnificația acestuia este periculoasă sub aspect de interpretare extensivă (observație valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect).	Se acceptă.
Art. 3	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023	Noțiunea aliniamentul stradal. De complectat această noțiune cu precizare pentru cazul în care linia roșie a străzii nu este prevăzută (sau stabilită).	Se acceptă.
		Noțiunea anexe gospodărești. De precizat cuvântul „pătulele”, sau de înlocuit cu o noțiune mai informativă.	Se acceptă. Cuvântul „pătulele” a fost exclus.
		Noțiunea durată de existență a construcției. Deoarece construcția continuă să existe în multe cazuri și după stoparea funcțională, se propune de definit această noțiune prin următoarea redacție: „durată de timp după care construcția a expirat durata funcțională de rezistență normativă”.	Se acceptă.
		Noțiunea etaj (E) – se propune următoare redacție a definiției: „fiecare nivel al clădirii deasupra parterului, cuprins între două planșee (inferior și superior)” Motivarea: În cadrul acestui nivel pot fi nivele proprii (antresole, balcoane, etc), care nu se referă la etaje.	Se acceptă.
		Noțiunea încăperi cu altă destinație decât cea de locuințe - se propune de redactat definiția, fiindă nu în tot cazul aceste încăperi sunt cauzate	Se acceptă.

		de aglomerări de persoane. Se poate defini astfel: „încăperi tehnice sau pentru funcții profesionale la domiciliu”.	
		Noțiunea Linia roșie. Se propune de divizat noțiunea în „Linia roșie a străzii” și „hotarul terenului”. Motivarea: În repetate cazuri, în unele Certificate de urbanism, aceste două noțiuni se confundau intenționat pentru posibilitatea de a extinde aria spațiului rezervat pentru construcții. Hotarul terenului nu prezintă o linie, fiind perimetral. Suplimentar, se propune de inclus și noțiunea le „Linia roșie a traseelor edilitare”, în special – termice, de apeduct centralizat și curent electric de tensiune înaltă.	Nu se acceptă. În normativele tehnice, precum și în legislația actuală nu există noțiunea de linie roșie a traseelor edilitare sau linia roșie a hotarului terenului.
		Noțiunea mezanin. Aici și în alte definiții se propune de înlocuit cuvântul „suprafață” cu „aria”. Motiv: Noțiunea de suprafață se referă la formă și factură, respectiv cea de arie, se referă la valori numerice.	Se acceptă.
		Noțiunea parter. Se propune de modificat definiția: „ nivelul clădiri situat la sol, deasupra solului, sau deasupra subsolului ori demisolului,.” Motiv: Noțiunea de etaj se referă la cuvântul „etajat, sau „suprapus, deci, nu poate fi atribuită parterului.	Se acceptă.
		Noțiunea performanță energetică a clădirii. Se propune de modificat parțial definiția: „cantitatea de energie evaluată, necesară pentru asigurarea funcționării în condiții utilizării standarde a echipamentului clădirii pentru încălzire, ventilare, condiționare, apă caldă și instalații de curent electric, recepție și semnalizare „	Noțiunea de performanță energetică a fost exclusă deoarece se regăsește în Legea cu privire la performanța energetică a clădirilor, astfel toate noțiunile care dublează prevederile legale existente au fost excluse conform avizului Ministerului Justiției.
		Noțiunea suprafață construită. Conform celor expuse mai sus, se propune de înlocuit noțiunea cu aria construită. Concomitent, se propune de precizat cazul pentru balcoane și alte elemente structurale care nu au fundații.	Se acceptă.
		Noțiunea suprafață a construcției. Idem, se propune de înlocuit cu aria totală a clădirii, care se divizează în ariile elementelor funcționale componente. Aici apare altă situație: Aria totală a clădirii se măsoara	Se acceptă.

			<p>pentru spații locative pe conturul interior, pentru celelalte clădiri – pe conturul exterior. Inclusiv, ariile unor spații interioare ca porțiunile mansardei (în funcție de înălțime), a loggiilor și balcoanelor (în funcție de compartimentare), se includeau în aria totală a clădirii cu un coeficient de diminuare respectiv. Dacă s-au inclus unele modificări al sistemului de calcul, se propune de notat referințe la acest document.</p>	
			Noțiunea termen de garanție post recepție. Posibil a apărut o eroare și cuvântul „nefinisate,, trebuie de înlocuit cu „nefinalizate,,	Se acceptă.
			Noțiunea zonele protejate. Definiția se propune de suplimentat cu noțiunea de protecție privi nd nocivitatea surselor de alimentare cu apă potabilă.	Noțiunea de mediu înconjurător include și sursele de alimentare a apă.
Art. 4	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 4, sunt expuse greșit principiile pe care se bazează reglementările Codului, or, un principiu reprezintă un element fundamental, o idee, o lege de bază pe care se întemeiază un sistem juridic etc. Astfel, urmează a fi revizuit tot textul articolului.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
Art. 5	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023		La art.5 - de exclus cuvintele „și de acreditare a organismelor de evaluare tehnică în construcții”.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
Art. 5	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 5 alin. (3) cuvântul „răspunde” se va substitui cu cuvintele „este responsabil” .	Se acceptă.
Art. 6	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		<p>Conform prevederilor art. 6 și anexei nr. 17 din proiectul supus analizei, putem observa constituirea și activitatea Consiliului tehnic permanent pentru construcții.</p> <p>În acest sens, se propune introducerea alineatelor necesare la art. 6, ce va reglementa momentul când ședințele vor fi deliberative în dependență de membrii prezenți și aspectul ce vizează lipsa unui membru al Consiliului, dacă va fi înlocuit de un reprezentant al autorității ce la delegat sau nu.</p>	Modul constituie și funcționare a Consiliului Tehnic Permanent pentru Construcții va fi prevăzut în regulamentul de organizare și funcționare aprobat prin ordinul conducătorului organului central de specialitate.

Art. 6	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La alin. (1) cuvintele „a directivelor europene” se vor susbtitui cu cuvintele „a legislației Uniunii Europene”. Concomitent, din cuprinsul articolului nu rezultă cu exactitate care este obiectivul acestei entități – monitorizarea și examinarea oricărei probleme din domeniul construcțiilor ori doar a celor privind punerea în practică sau armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
			La alin. (2) sintagma „în cadrul unei subunități din subordinea organului central de specialitate” nu denotă claritate în ceea ce privește statutul Consiliului Tehnic Permanent pentru Construcții.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
			La alin. (3) se vor exclude cuvintele „la prezentul Cod”, deoarece potrivit art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ (obiecție valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect, inclusiv expresiile „din prezentul articol”).	Se acceptă.
			La alin. (4), referința la ordinul autorității se va substitui cu referința la ordinul conducătorului autorității, dat fiind faptul că potrivit art. 11 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate ministrul are competența de a emite în mod unipersonal ordine în limitele competenței sale.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
			La alin. (5) nu este clar în ce mod și de către care subunitate va fi asigurat secretariatul tehnic al Consiliului Tehnic Permanent pentru Construcții, precum și ce semnifică expresia „acesta funcționează independent de celelalte direcții tehnice ale subunității, ca un compartiment distinct în cadrul acestuia”.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
			La alin. (6) se consideră nejustificată aprobarea de către președintele Consiliului a Hotărârilor deja adoptate de către Consiliul Tehnic Permanent pentru Construcții, or, modificarea organului competent de aprobare a anumitor acte, nu atrage nulitatea respectivelor acte.	Se acceptă. Textul a fost redactat.

Art. 7	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		La art.7, în temeiul regulilor de tehnică legislativă se propune comasarea cuprinsului normativ al alineatelor (4) și (5) într-un singur alineat, cu următorul cuprins: „(4) Componenta și Regulamentul privind funcționarea Consiliului Național de Planificare a Teritoriului se stabilește și se aprobă prin Hotărâre de Guvern.”.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
Art. 7	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La alin. (1) al art. 7, sintagma „Guvernul instituie” se va modifica în corespundere cu sensul alineatelor următoare și va avea următorul cuprins „Guvernul va institui”.	Nu se acceptă. Conform prevederilor art. 54 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, verbele se utilizează, de regulă, la timpul prezent.
Art. 7	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Alin. (1) și (3) referitor la instituirea Consiliului Național de Planificare a Teritoriului urmează a fi expuse într-un singur alineat. Concomitent, semnalăm că alin. (1) și (2) stabilesc reglementări diferite privind competențele Consiliului, fie pentru coordonarea elaborării, avizării și aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, fie pentru aprobarea, promovarea și coordonarea obiectivelor de planificare teritorială și urbanism la nivel național. Alin. (4) și (5) vor fi comasate, fiind menționat că, componenta Consiliului și regulamentul de funcționare se aprobă de Guvern, iar cuvintele „prin hotărâre” se vor exclude.	Se acceptă. Se acceptă. Textul a fost redactat. Se acceptă.
Art. 8	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova Federația Sindicatelor din		Alineatele (2) și (3) se repetă.	Se acceptă. Alin. (3) a fost exclus.

	Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023			
Art. 8	Uniunea Arhitecților email de la povariurie@gmail.com din 03.03.2023		În textul proiectului de cod, articolul 8, alineatele (2) și (3) se repetă.	Se acceptă. Alin. (3) a fost exclus.
Art.8	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		<p>La alin. (1) se vor revedea cuvintele „pe lângă”, deoarece nu exprimă previzibilitate statutului Consiliului arhitectural-urbanistic național (observația se referă și la art. 9 alin. (2), art. 14 alin. (4), (5) etc.).</p> <p>Mai mult, semnalăm asupra utilizării eronate a sintagmei „autoritatea administrației publice centrale în domeniul arhitecturii și urbanismului”, în măsura în care la art. 5 se utilizează noțiunea „Organul central de specialitate al administrației publice (în continuare - Organul central de specialitate)” (observația se referă și la art. 14 alin. (4), (5), art. 15 alin. (3), art. 23 etc.).</p> <p>Alin. (2) și (3) urmează a fi unificate într-un singur alineat, fiind menționat că Regulamentul privind funcționarea Consiliului arhitectural-urbanistic național se aprobă prin ordin al conducătorului Organului central de specialitate.</p>	Se acceptă, Textul a fost redactat.
Art. 9	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		La art. 9 alin. (1) se propune excluderea textului „vizând obiectele arhitecturale”.	Conținutul normei este expus în conformitate cu prevederile Legii nr. 1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală.

			<p>Formularea actuală a art. 9 alin. (2) contravine principiilor de bază ale autonomiei locale și descentralizării.</p> <p>În acest temei, este necesară înlocuirea textului „după avizarea de către autoritatea” cu textul „și notificate prealabil autorității”.</p> <p>În cazurile în care, autoritățile centrale vor considera întemeiate acțiunile în contencios administrativ de anulare/modificare a unor prevederi ale regulamentelor de activitate a consiliilor arhitectural-urbanistice, vor avea oricând posibilitatea de a se adresa în instanța de judecată respectivă</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost redactat.</p>
Art. 10	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		<p>Cuprinsul art. 10 și 11 nu corespunde cu denumirea acestora (de exemplu, denumirea art. 10 se referă la activitatea de amenajare a teritoriului, iar în textul articolului sunt expuse scopurile amenajării teritoriului).</p>	<p>Se acceptă. Denumirea articolului a fost modificată.</p>
Art. 10	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		<p>Cartea întâi DEZVOLTAREA TERITORIILOR ȘI A LOCALITĂȚILOR Cuvîntul „întîi”, se propune de înlocuit cu „întîia”, sau „prima”,</p>	<p>Se acceptă.</p>
Art. 11	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		<p>Mai mult, conținutul art. 11 este expus greu de asimilat, cu utilizarea unui șir de noțiuni dificile.</p> <p>În context, atenționăm că, potrivit art. 54 din Legea nr. 100/2017 conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc; terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte; se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, în conformitate cu terminologia juridică.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost redactat.</p>
Art. 12	Ministerul Apărării nr. 11/305 din 28.02.2023		<p>Propunem completarea alin.(1) cu litera h), cu următorul cuprins: ”h) pregătirea teritoriului pentru apărarea națională.”</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>completarea alin.(2) cu lit.k), cu următorul cuprins: <i>"k) efectuarea amenajării operative a teritoriului țării și pregătirii acestuia pentru asigurarea apărării naționale."</i> Astfel, obiectivul și principiul propus rezultă din descrierea ulterioară în "Secțiunea 12 – Infrastructura de apărare.", prevăzută în art.15 alin.(1) lit.l).</p>	Se acceptă.
		<p>Totodată, propunem completarea alin.(1) cu litera l), cu următorul cuprins: <i>"l) asigurarea protecției tuturor obiectivelor civile conform dreptului internațional umanitar."</i> Astfel, obligațiile Republicii Moldova de protecție generală a obiectivelor civile și de protecție specială a obiectivelor indispensabile pentru supraviețuirea populației (inclusiv identificarea acestor obiective) sunt asumate prin aderarea la Convențiile de la Geneva privind protecția victimelor de război (12 august 1949), ratificate prin Hotărârea Parlamentului nr.1318/1993 (ex.: art.52, art.54, art.56, art.66, etc din Protocolul adițional I privind protecția victimelor conflictelor armate internaționale).</p>	Se acceptă.
Art. 12	Ministerul Agriculturii și Industrii Alimentare nr. 14-02/627 din 07.03.2023	<p>Art.12, se propune de completat cu lit. e) și f) cu următorul conținut: e) Gestionarea responsabilă a resurselor naturale; f) Protejarea și utilizarea rațională a teritoriului.</p>	Se acceptă.
Art. 12	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023	<p>Art. 12, la lit. f) cuvântul „valorificarea” de completat cu cuvântul „rațională” și în continuare după text.</p>	Se acceptă.
Art.12	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023	<p>La art. 12, alin. (1) lit. g) și alin. (2) lit. d), se va ține cont că asigurarea accesului la informație nu se referă la obiectul de reglementare al acestui articol.</p>	Se acceptă.

<p>Art. 13</p>	<p>Universitatea de Stat din Moldova Nr. 01/493 din 16.02.2023</p>	<p>Aprobarea proiectului Codului urbanismului și construcțiilor până la aprobarea finală a conceptului de reformă administrativ-teritorială a Republicii Moldova, ar putea să diminueze din importanța și utilitatea lui. Trecerea la Unități Administrativ Teritoriale (UAT) de tip Raion sau județ, care vor fi mai mari decât raioane administrative actuale, poate duce la necesitatea includerii în Articolul 13. Documentația de amenajare a teritoriului și urbanism a proiectului Codului urbanismului și construcțiilor, a unui nou nivel de proiectare în secțiune cu denumirea „- Planul de amenajare a teritoriului județean (PATJ) sau Planul de amenajare a teritoriului raional (PATR), care se referă, la toate părțile, având ca domenii țintă factorii naturali, mediul, activitățile industriale, indicând (atât în scris, cât și sub formă grafică) următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> -factorii naturali afectați de acțiunile antropice/presiunea antropică; -zone/localitățile expuse la sau afectate de riscuri naturale (inundații, alunecări de teren, cutremure); -zone/localitățile expuse unor riscuri tehnologice; -zone/localitățile afectate de presiuni antropice, precum urbanizarea excesivă./necontrolată, exploatarea miniere de suprafață etc.; -zonele în care mediul natural necesită măsuri de protecție specială a biodiversității, zonelor umede, peisajului etc.; -localitățile afectate de o poluare semnificativă; -locurile de depozitare necontrolată a deșeurilor menajere și industriale; -patrimoniul natural neprotejat sau insuficient protejat; -elementele de patrimoniu construit neprotejate, în stare precară. <p>Planul de acțiune include măsurile care trebuie luate în mod corespunzător, cum ar fi: protecția factorilor naturali, atenuarea presiunii antropice, poluarea și utilizarea durabilă a resurselor naturale, prevenirea,/reducerea consecințelor riscurilor naturale și tehnologice. Se acordă o atenție specială:</p>	<p>La momentul realizării administrativ-teritorială, Codul va fi revizuit și ajustat conform conceptului nou de organizare administrativ teritorială.</p>
-----------------------	---	--	---

			<p>-protecției patrimoniului/zonelor de patrimoniu natural și construit de interes național și local;</p> <p>-gospodăririi complexe a apelor - asigurării necesarului de apă, de lucrări hidrotehnice de prevenire a inundațiilor și alunecărilor de pământ, de lucrări de îmbunătățirii funciare etc.</p> <p>(PATJ) sau (PATR) este susținut de studii de fundamentare, atât analitice cât și prospective, dintre care trebuie menționate:</p> <p>-reabilitarea și conservarea mediului;</p> <p>-evoluția estimată a economiei, inclusiv situația actuală și evoluția sectorului industrial.</p> <p>Eficacitatea acestui proiect poate fi mai mare dacă în componența tuturor proiectelor de amenajare a teritoriului și de urbanism (Planul de amenajare a teritoriului național (PATN); Planurile de amenajare a teritoriilor județene (PATJ) sau Planurile de amenajare a teritoriilor raionale (PATR); planurile urbanistice generale (PUG); Planurile urbanistice zonale (PUZ); planurile urbanistice de detaliu (PUD)) ar fi incluse mai explicit principalele prevederi ale Convenției privind peisajul european, semnate la Florența la 20 octombrie 2000 și ratificată prin Legea nr. 536/2001 (Politica peisajului, Obiectivul de calitate peisajeră, Protecția peisajului, Managementul peisajelor, Amenajarea peisajului).</p>	
Art. 13	Universitatea Tehnică din Moldova nr. 199 din 20.02.2002		<p>Nu este clar stabilită ierarhia și diferența dintre documentația de Amenajare a Teritoriului și documentația de Urbanism, De exemplu, Cartea întâi DEZVOLTAREA TERITORIILOR ȘI A LOCALITĂȚILOR, TITLUL I AMENAJAREA TERITORIULUI ȘI URBANISM, Capitolul I AMENAJAREA TERITORIULUI, Secțiunea 1 DISPOZIȚII GENERALE, Articolul 13. Documentația de amenajare a teritoriului și urbanism.</p> <p>Documentația de amenajare a Teritoriului și documentația de urbanism sunt două categorii diferite de documentație, prima cuprinzând propuneri cu caracter director, iar a doua reglementări operaționale.</p>	<p>Se acceptă. Noțiunile au fost ajustate.</p>

			Aducerea tuturor noțiunilor la un numitor comun, și anume Plan Urbanistic General (PUG), Plan Urbanistic Zonal (PUZ) , Plan urbanistic de Detaliu (PUD) și nu Plan General sau alte noțiuni din documentația de execuție al construcțiilor și al amenajărilor.	
Art. 13	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		Art. 13, se va completa cu alin. (5) în următoarea redacție: „Documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism se supune, obligator, procedurii de evaluare strategică de mediu, în condițiile Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu.”.	Se acceptă.
Art. 13	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La alin. (1) lit. b) cuvintele „Unității Administrativ Teritorial din stînga Nistrului” sunt utilizate greșit. Sintagma respectivă urmează a fi revăzută prin prisma art. 110 din Constituție și a Legii nr. 173/2005 cu privire la prevederile de bază ale statutului juridic special al localităților din stînga Nistrului (Transnistria) (observație valabilă inclusiv pentru denumirea secțiunii a 3-a, capitolul I, titlul I).	Se acceptă.
			La alin. (2) nu este clar ce semnifică expresia „colective interdisciplinare”.	Se acceptă. Expresia a fost completată.
			Totodată, alin. (3) și (4) se vor comasa într-un singur alineat, fiind completat cu cuvintele „și se face publică”.	Se acceptă.
Art. 15	Ministerul Apărării nr. 11/305 din 28.02.2023		La art.15 alin.(1) lit. l), propunem de substituit denumirea ”Secțiunea 12 – Infrastructura de apărare.” cu denumirea ”Secțiunea 12 – Infrastructura teritorială de apărare națională.”, în corespundere cu prevederile Legii nr.345/2003 cu privire la apărarea națională (art.art.2, 7, 13, 19).	Se acceptă.
Art. 15	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 15 alin. (4) lit. d) cuvintele „schemelor complexe” se vor substitui cu cuvintele „planurilor locale de acțiuni”.	Se acceptă.
Art. 15	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 15. aliniatul f) Secțiunea 6 de complectat cu „inclusiv zone silvice,,	Se acceptă.

<p>Art. 17</p>	<p>Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 06-01/673 din 17.02.2023</p>	<p>La art. 17 alin. (1) al Proiectului se propune completarea cu lit. g), în următoarea redacție: <i>„g) Consultarea cu operatorii obiectelor de infrastructură tehnico - edilitare.”</i> Argumentare: La elaborarea Planului de amenajare a teritoriului național de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul amenajării teritoriului și al urbanismului (conform art. 17 al Codului urbanismului și construcțiilor), Agenția consideră oportun de a fi consultați operatorii sistemelor de transport și distribuție (OST și OSD) al energiei electrice, de gaze naturale, operatorii regionali ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare cât și operatorii rețelelor de distribuție a energiei termice, pentru a se coordona planul ce urmează a fi elaborat cu Planurile de dezvoltare a rețelelor respective aflate în gestiunea acestor operatori. Acțiunea de consultare cu OSD respectivi, corespunde și scopului stipulat la art. 18 alin. (1) lit. j) al Codului urbanismului și construcțiilor, care prevede: j) dezvoltarea serviciilor și rețelelor edilitare (ingineresti) în vederea acoperirii teritoriului întregii țări cu servicii de calitate și centralizarea acestora). Suplimentar, consultarea și coordonarea cu OST și OSD a planurilor ce urmează să fie elaborate, cu Planurile de dezvoltare a rețelelor respective aflate în gestiunea acestor operatori, ar contribui la evitarea cazurilor de planificare a construirii edificiilor în zonele de protecție a rețelelor respective, care ulterior generează înaintarea acțiunilor în instanțele de judecată, cu solicitarea anulării certificatelor de urbanism și autorizațiilor, eliberate de autoritățile APL. Conform prevederilor art. 2 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25.02.1998, se definește noțiunea de obiecte de infrastructură tehnico-edilitară – rețele subterane și supraterane de alimentare cu apă potabilă și tehnică, de canalizare, de termoficare, de alimentare cu energie electrică și cu gaze naturale, de comunicații electronice etc.,</p>	<p>Se acceptă.</p>
-----------------------	--	--	---------------------------

			căi de circulație a mijloacelor de transport, construcții supraterane de pozare a instalațiilor electrice, stații de pompare și de punere sub presiune, alte construcții și instalații, care fac parte din dotarea edilitară de interes public sau comun, precum și rețele ale bunului imobil sau conexe acestuia.	
Art. 17	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		Art. 17 alin. (1) lit. c), cuvintele „elaborarea evaluării preliminare strategice de mediu/evaluării strategice de mediu” se substituie cu cuvintele „desfășurarea procedurii de evaluare strategică de mediu” și în continuare după text.	Se acceptă.
			După alin. (3) se propune de inclus un alineat nou cu următorul conținut „(4) Etapa de evaluare strategică de mediu”.	Se acceptă.
Art. 18	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		Art. 18 lit. n) după cuvântul „...adâncire” se propune de adăugat cuvintele „...pentru menținerea șenalului navigabil” și în continuare după text.	Se acceptă. Totodată s-a completat și cu „extinderea șenalului navigabil”.
Art.18	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 18 alin. (1) lit. c) sintagma „ocupare a resurselor de muncă” se va revedea prin prisma Codului muncii.	Se acceptă. Cuvintele „resurselor de muncă” a fost substituită cu cuvintele „ferței de muncă.”
Art. 18	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 18. Aliniatul k) de complectat cu „servicii medicinale necesare „	Propunerea nu este clară, ce fel de servicii medicale presupune.
			Aliniatul l) de complectat cu „zonelor de protecție a surselor de alimentare cu apă menajeră „	Norma deja prevede stabilirea zonelor de protecție a apele.
Art. 19	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 19 nu este clar care „Autoritate Publică Centrală” urmează a fi înștiințată cu privire la cele constatate de către Consiliul Național de Planificare a Teritoriului.	Se acceptă. „Autoritate Publică Centrală” a fost substituită cu „organul central de specialitate”, conform terminologiei utilizate în proiect.
Art. 22	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 22 alin. (2) denumirea Planului regional de amenajare a teritoriului nu corespunde cu denumirea Planului de amenajare a	Se acceptă. Textul a fost adus în concordanță.

			teritoriului regiunilor de dezvoltare, utilizată în titlul și cuprinsul articolului (observația este valabilă inclusiv pentru art. 24 și 25).	
Art. 22	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 22. Aliniatul 2g) de completat cu „și a spațiilor silvice,,	Nu se acceptă. În categoria protecției peisajelor se includ și spațiile silvice.
Art. 26	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 26 alin. (1) cuvintele „și ecologice” se vor exclude, ținând cont că documentația de amenajare a teritoriului și urbanism nu se supune expertizei ecologice, dar se supune evaluării strategice de mediu, procedură menționată mai sus în textul documentului la etapa de avizare.	Se acceptă.
Art. 26	Ministerul Economiei nr. 05/2- 659 din 13.03.2023		La art. 26 - redacția alin. (1) este incompatibilă cu obiectivele, principiile și regulile de standardizare națională, expuse în Legea nr.20/2016 cu privire la standardizarea națională. Standardele și alte documente de standardizare europene, internaționale, interstatale și ale altor țări se pun în aplicare în Republica Moldova prin adoptarea acestora ca standarde moldovenești conform regulilor de standardizare națională și regulilor stabilite de organizațiile de standardizare respective. Astfel, expresia „... și standardelor naționale și internaționale la care Republica Moldova este parte” urmează a fi exclusă.	Se acceptă.
Art. 26	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La alin. (2) semnalăm că Organul central de specialitate nu are „organizații în subordine”. Conform art. 14 din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, pentru asigurarea implementării politicii statului în anumite subdomenii sau sfere din domeniile de activitate care îi sunt încredințate unui minister, în subordinea acestuia pot fi create autorități administrative cu forma de organizare juridică de agenții, servicii de stat și de inspectorate de stat.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
			La alin. (5) se va exclude cuvântul „calendaristice” ca fiind inutil, reprezentând regula generală de calculare a termenului. În actele normative se specifică tipul perioadei doar în cazul în care termenul în	Se acceptă.

			care urmează a fi îndeplinite anumite acțiuni se calculează diferit decât cel general (de exemplu zile lucrătoare). În caz contrar, se creează incertitudine în privința celorlalte cazuri în care nu s-a specificat că, zilele sunt calendaristice (observația se referă și la art. 58, 147, 187, 190, 192, 196, 237, 238, 240, 241, 242, 251, 253, 261, 264, 265, 267, 403, 406, 477).	
Art. 27	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 27 lit. b) se va face o delimitare clară, fie prin „aplicare exactă”, fie „după caz”, în Planurile de amenajare a teritoriilor și documentației de urbanism a strategiilor naționale și sectoriale de dezvoltare adoptate pentru întreg teritoriul țării, regiunii, localității.	Se acceptă.
Art. 28	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Conținutul art. 28 este lipsit de sens și nu corespunde denumirii acestuia, or, noțiunea de „implementare” semnifică punerea în aplicare a unui act normativ sau a unor norme și se realizează prin alte metode, decât cele nominalizate.	Se acceptă. Articolul a fost exclus.
Art. 29	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Art. 29 este inutil și se va exclude, în măsura în care la art. 30 se menționează Agenția de Supraveghere Tehnică în calitate de autoritate care va efectua controlul aplicării documentației (și nu a documentațiilor, termen care se va rectifica în tot textul proiectului) de amenajare a teritoriului.	Se acceptă.
Art. 30	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		Art. 30 alin. (2) lit. b) cuvântul „natural” se va substitui cu cuvântul „cultural”.	Se acceptă.
Art. 30	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 30, în propoziția a doua, considerăm nejustificată aprobarea de către Organul central de specialitate a Regulamentului privind efectuarea controlului, or, acesta urmează a fi aprobat de către Guvern.	Se acceptă.
			La alin. (1) cuvântul „subiectul” se va substitui cu cuvintele „subiecți ai”.	Se acceptă.
			La alin. (3) lit. a) cratima a treia cuvintele „autorizației de construcție” se vor substitui cu cuvintele „autorizației de construire” (observație valabilă și pentru art. 187 alin. (12), art. 196 alin. (1), (2)).	Se acceptă
			Alin. (4) urmează a fi revizuit, deoarece prevederile expuse la lit. a), b) și c) nu reprezintă principii ale controlului.	Se acceptă.

			Concomitent, semnalăm că denumirea articolului nu corespunde conținutului acestuia.	Se acceptă.
Art. 31	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Art. 31 este formulat eronat și se va exclude ca inutil, întrucât norme privind încălcarea legislației și a documentelor normative în amenajarea teritoriului, urbanism și construcții sunt stabilite la art. 177 din Codul contravențional, iar potrivit art. 408 ² din Codul contravențional, Agenția pentru Supraveghere Tehnică constată și examinează contravențiile stipulate la art. 177.	Se acceptă.
Art. 32	Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC Nr. 560 din 21.02.2023		Se propune completarea art. 32 alin. (1) și anume sintagma „și” înainte de cuvântul asociațiilor să fie substituit cu virgulă (,), iar după cuvintele „asociațiilor obștești” să fie completat cu cuvintele „și furnizorilor de servicii și rețele de comunicații electronice”, or amenajarea teritoriului și dezvoltarea urbanistică a localităților urmează a fi realizată în așa mod încât să nu afecteze echipamentele și activitatea furnizorilor de servicii și rețele de comunicații electronice, astfel opinia furnizorilor are un rol primordial în procesul consultării privind amenajarea teritoriului. Având în vedere această propunere de completare a prevederilor art. 32 alin. (1), considerăm oportună și redenumirea articolului prin substituirea cuvântului „populației” cu cuvintele „opiniilor publice”.	Se acceptă.
Art. 32	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 32 alin. (2), după cuvântul „decizional” se completează cu textul „, Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu”.	Se acceptă.
Art. 32	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 32 alin. (2) textul „nr. 239 din 13.11.2008” se va substitui cu textul „nr. 239/2008”. Atragem atenția că, referința la actele normative se va menționa în conformitate cu prevederile art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017, astfel încât la indicarea datei de adoptare a actului normativ să se indice numărul de ordine, ca element de identificare, la care să se adauge anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despărțite de o bară „/”.	Se acceptă.

Art. 34	Ministerul Muncii și Protecției Sociale nr. 11/663 din 28.02.2023		Articolul 34, litera c) se expune în următoarea redacție: „c) rezultatele cercetărilor sociologice de opinie publică”.	Se acceptă.
Art. 35, 36 și 38	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Art. 35, 36, 38 urmează a fi revizuite sau excluse din proiect, deoarece nu stabilesc norme, dar includ informații declarative, unele expuse eronat (de exemplu, art. 38 alin. (1) - „Documentația de urbanism se referă la localități și reglementează utilizarea terenurilor și condițiile de ocupare a acestora cu construcții și amenajări”).	Se acceptă. Textul a fost revizuit.
Art. 40 alin. (4)	Ministerul Sănătății Nr. 17/542 din 16.02.2023		În scopul asigurării măsurilor de prevenire și protecție a mediului, precum și impactului negativ asupra sănătății, se consideră că componenta reglementatoare a Planului urbanistic general al localității trebuie să cuprindă și prevederi ce vizează stabilirea zonelor de protecție sanitare. În acest context se propune art. 40, alin. (4) de suplinit cu lit. p) cu următorul conținut: „p) stabilirea zonele de protecție sanitare”.	Se acceptă.
Art. 40	Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC Nr. 560 din 21.02.2023		Art. 40 alin. (3) lit. e) se propune a fi completată cu cuvintele „,precum și schema rețelelor de comunicații electronice”. Alin. (4) lit. (i) al aceluiași articol se propune a fi completat cu cuvintele „,precum și modul de dezvoltare a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice”.	Noțiunea de „rețele edilitate (inginerești) prevăzută la art. 3 include și rețelele de comunicații electronice. Noțiunea de „rețele edilitate (inginerești) prevăzută la art. 3 include și rețelele de comunicații electronice.
Art. 40	Universitatea Tehnică din Moldova nr. 199 din 20.02.2002		Articolul 40. Planul urbanistic general al localității, litera (12) în cazul municipiului Chișinău, pot fi elaborate ori planul general al municipiului, ori planul urbanistic general al orașului-reședință a municipiului și planurile urbanistice generale ale localităților componente, la decizia Consiliului municipal. Nu poate fi elaborat un PUG pentru un municipiu sau comună și doar pentru o localitate.	Planurile de amenajare au caracter director iar documentația de urbanism caracter reglementator. Documentația de urbanism se va elabora avînd la bază PATN și Planurile de amenajare a regiunilor de dezvoltare pentru a asigura o

			Pentru municipii/comune trebuie elaborate PAT (Plan de amenajare a teritoriului municipiului sau comunei), documentație ce va sta la baza elaborării PUG-lor pentru fiecare localitate.	dezvoltare echilibrată a localităților țării.
Art. 40	Ministerul Muncii și Protecției Sociale nr. 11/663 din 28.02.2023		Articolul 40: - alineatul 4, litera f) se expune în următoarea redacție: „f) accesibilității persoanelor aflate în situații speciale de deplasare la infrastructura socială;”;	Se acceptă.
			- alineatul 9, litera b) se expune în următoarea redacție: „b) evaluarea potențialului economic și demografic;”;	Se acceptă.
			- alineatul 9, litera î) se expune în următoarea redacție: „î) asigurarea accesibilității persoanelor aflate în situații speciale de deplasare la infrastructura socială;”.	Se acceptă.
Art. 40	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 40 alin. (4) lit. j), se va expune în următoarea redacție: „delimitarea zonelor de protecție a apelor de suprafață și a ariilor naturale protejate de stat, a zonelor de disconfort termic și sonor”.	Se acceptă.
Art. 40	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 40 alin. (14), art. 41 alin. (8), art. 45 alin. (4) nu este clar modul de stabilire a conținutului-cadru al Planului urbanistic general, respectiv, zonal și de detaliu.	În textul alineatelor vizate este prevăzut că conținutul documentației de urbanism (PUG, PUZ și PUD) se stabilește prin reglementările tehnice care sunt documente ce stabilesc condițiile minime de calitate cerute construcțiilor (documentele normative în construcții, de exemplu NCM-urile).
Art. 41	Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități Nr. 7 din 21.02.2023		De modificat art. 41, (4) va avea următoarea formulare: (4) Componenta reglementatoare a Planului urbanistic zonal cuprinde prevederi ce vizează: a) delimitarea zonelor funcționale;	Conținutul PUZ este prevăzut integral la alin. (7)

		<p>b) stabilirea și delimitarea zonelor pentru construcții;</p> <p>c) stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară sau definitivă de construire;</p> <p>d) elaborarea regimului de construire prin stabilirea:</p> <ol style="list-style-type: none">1) aliniamentului stradal;2) regimului de înălțime;3) distanțe între construcții;4) indici urbani (procentul de ocupare a terenului, coeficientul de utilizare a terenului);5) densității populației pentru întreg teritoriul localității și zonei rezidențiale;6) accesibilității persoanelor cu mobilitate limitată la infrastructura socială, economică și culturală;7) aspectul arhitectural și cromatic al străzilor; <p>e) delimitarea zonelor în care se preconizează executarea lucrărilor de utilitate publică;</p> <p>f) stabilirea traseelor și caracteristicilor căilor de circulație ce trebuie menținute, modificate sau construite;</p> <p>g) stabilirea modului de dezvoltare a sistemului de rețele edilitare (ingineresti);</p> <p>h) asigurarea accesibilității persoanelor cu dizabilități și cu mobilitate redusă la infrastructura socială, economică și culturală</p> <p>i) delimitarea zonelor protejate, zonelor de disconfort termic și sonor;</p> <p>j) stabilirea zonelor în care se prevede desfășurarea operațiunilor urbanistice;</p> <p>k) stabilirea cerințelor pentru securitatea și eficiența energetică;</p> <p>l) planul de acțiuni privind realizarea obiectivelor planului urbanistic zonal;</p> <p>m) procentul minim de înverzire.</p> <p>Considerăm că specificarea în corpul Codului conținutului cadru general privind structura PUZ este importantă. Tot aici considerăm</p>	
--	--	--	--

			oportun a insera norme despre necesitatea dezvoltării mediului urban în așa mod ca acesta să devină incluziv și accesibil pentru toți.	
Art. 41	Universitatea Tehnică din Moldova nr. 199 din 20.02.2002		Secțiunea a 2-a DOCUMENTATIA DE URBANISM, Articolul 41. Planul urbanistic zonal al localității - localitățile rurale și urbane pot avea doar Plan Urbanistic General (PUG), în timp ce Planul Urbanistic Zonal (PUZ) se elaborează doar pentru o anumită/e zone .funcționale din localitate	Se acceptă. Textul a fost redactat.
Art. 41	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 41 alin. (7) lit. g), după cuvintele „for public” se va completa cu cuvintele „zonelor de protecție a apelor de suprafață.”.	Se acceptă. A fost completat cu o literă separată.
Art. 43	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		La art. 43 lit. d), recomandăm substituirea textului „calamități naturale (alunecări de teren, foc, inundații, cutremure)” cu textul „situații de urgență/excepționale (alunecări de teren, incendii, inundații, cutremure de pământ, etc.)”, în corelare cu noțiunile definite din Legea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 93/2007.	Se acceptă.
Art. 44	Universitatea Tehnică din Moldova nr. 199 din 20.02.2002		Secțiunea a 2-a DOCUMENTATIA DE URBANISM, Articolul 44. Regulamentul local de urbanism, (1) Regulamentul local de urbanism este partea componentă a planului urbanistic general al localității - Regulamentul local de urbanism (RLU) este parte componentă nu doar a Planului urbanistic general dar și a Planului urbanistic zonal.	Se acceptă. Textul a fost ajustat.
Art. 44	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 44 alin. (1), se va completa cu cuvintele „și a planului urbanistic zonal al localității”, astfel cum prevede art. 13, lit. d).	Art. 13 a fost redactat iar art. 44 a fost completat cu un alineta nou care stipulează că prevederile Regulamentului local de urbanism se aplică la elaborarea Planului urbanistic zonal și Planului urbanistic de detaliu.
Art. 47	Ministerul Culturii nr. 04/2-09/571 din 14.03.2023		La art. 47, norma stabilită în proiect permite modificarea documentației de urbanism prin adoptarea deciziei consiliilor locale, fără a fi supusă procedurii de avizare cu autoritățile interesate, ceea ce prezintă risc de necoordonare cu politicile statului pe domenii ce țin de competența autorităților publice centrale.	Se acceptă. Textul a fost redactat.

Art. 48	Universitatea Tehnică din Moldova nr. 199 din 20.02.2002		Secțiunea a 3-a ELABORAREA DOCUMENTATIEI DE URBANISM, Articolul 48. Responsabilii pentru elaborarea documentației de urbanism - Responsabili pentru elaborarea documentației de urbanism sunt autoritățile publice locale de nivelul al doilea, în cazul municipiilor și de nivelul întâi în cazul orașelor, comunelor și satelor. Responsabilii pentru elaborarea documentației de urbanism sunt doar organele administrației publice locale de nivelul I, celelalte nivele pot fi inițiatori.	Se acceptă. Textul a fost redactat
Art. 48	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		Art. 48, prevederea privind responsabilitatea autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea, de elaborare a documentației de urbanism, urmează a fi corelată cu principiul autonomiei locale și colaborarea autorităților publice. În toate cazurile, va fi necesară decizia consiliului local (nu doar municipal) pentru aprobarea documentației de urbanism în UAT de nivelul întâi.	Se acceptă. Textul a fost redactat
Art. 48	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		Art. 48, se propune de adăugat un alineat nou cu următorul conținut „...Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea și de nivelul întâi sunt responsabile în procesul de elaborare a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului, de inițierea procedurii de evaluare strategică de mediu în conformitate cu prevederile Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu”.	Se acceptă.
Art. 49	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		La art. 49 lit. a) se propune a fi completat cu textul „precum și din alte surse neinterzise de lege”.	Se acceptă
Art. 50	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		Art. 50, după cuvintele „...documentației de urbanism” de completat cu cuvintele „...inclusiv procedura de evaluare strategică de mediu”.	Se acceptă.
Art. 50	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 50 alin. (1), în virtutea caracterului obligatoriu al actelor normative, cuvintele „în vigoare” sunt inutile și urmează a fi excluse (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).	Se acceptă.

Art. 51	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		Art. 51, de completat cu un alineat nou cu următorul conținut „La inițierea elaborării documentației de urbanism se va ține cont de prevederile Legii 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu.	Se acceptă.
Art. 52	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 06-01/673 din 17.02.2023		<p>La art. 52 alin. (2) propunem după cuvintele „(...) se stabilește de Guvern”, de a completa cu textul: „și va cuprinde, în mod obligatoriu consultarea/avizarea operatorilor obiectelor de infrastructură tehnico – edilitară.”</p> <p>Argumentare:</p> <p>Art. 52 alin. (2) al proiectului Codului stabilește că, „Modul de avizare a documentației de urbanism și conținutul cadru al acesteia se stabilește de Guvern”.</p> <p>Conform art. 49 din proiectul Codului, elaborarea documentației de urbanism se finanțează după cum urmează: a) Planurile urbanistice generale și planurile urbanistice zonale se finanțează din sursele autorităților administrației publice locale și din bugetul de stat; b) Planurile urbanistice de detaliu se finanțează din sursele autorităților administrației publice locale sau persoane fizice și juridice interesate.</p> <p>În scopul stipulării unor reguli obligatorii/minime a procedurii de avizare a documentației de urbanism, care ulterior vor fi dezvoltate de Guvern prin hotărârea respectivă, Agenția consideră oportun de a fi enumerate principalele aspecte ce urmează a fi consultate/avizate, printre care: consultarea/avizarea cu operatorii sistemelor de transport și de distribuție (OST și OSD) a energiei electrice, gazelor naturale, furnizorul/distribuitoarea energiei termice, operatorii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, pentru a se coordona planul ce urmează a fi elaborat cu Planurile de dezvoltare a rețelelor respective aflate în gestiunea acestor operatori. La fel, coordonarea/avizarea planurilor urbanistice este necesară și pentru exploatarea în siguranță a rețelelor edilitare existente, pentru instituirea și respectarea zonelor de protecție a rețelelor edilitare.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Alin. (2) prevde norma generală iar detaliile vor fi incluse în Regulamentul aprobat de Guvern.</p>

			Totodată, proiectul Codului poate include și alte condiții generale sau recomandări la art. 52, alin. (2) în vederea elaborării unui cadru normativ complex.	
Art. 52	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 52, în denumire, după cuvântul „Avizarea” se completează cu cuvintele „, evaluarea strategică de mediu”.	Se acceptă.
			La alin. (1), cuvântul „Coordonarea” se substituie cu textul „Realizarea evaluării strategice de mediu, coordonarea”.	Se acceptă.
			La alin. (2), după cuvântul „Modul” se completează cu textul „de realizare a evaluării strategice de mediu,”.	Se acceptă.
			Textul alin. (3) se va revizui în vederea expunerii mai explicit.	Se acceptă.
			De asemenea, după alineatul (4) de completat cu un nou alineat cu următorul conținut „Documentația de urbanism se aprobă doar după desfășurarea procedurii de evaluare strategică de mediu în conformitate cu prevederile Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu”.	Se acceptă.
Art. 53	Ministerul Culturii nr. 04/2-09/571 din 14.03.2023		La art. 53, alin. (2) lit. a), după textul „documentației de proiect pentru construcție,” se va completa cu textul „reconstrucție, reparație capitală, reparație, consolidare, conservare, restaurare, reabilitare a monumentelor istorice,” în contextul faptului că prevederile prezentului Cod se aplică pentru realizarea lucrărilor atât la construcții noi, cât și la construcții existente și/sau la monumente istorice.	Se acceptă. S-a completat cu o literă nouă.
Art. 55-59	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		Articolele 55-59 conțin prevederi confuze, chiar pe alocuri contradictorii cu prevederile art. 52 care la fel vizează procedura de avizare. Mai mult, nu este o claritate referitor la procedura de avizare și procedura de expertiză de stat a documentației de urbanism expuse în aceste articole.	Alin. (2) al art. (55) care dubla prevederile alin. (2) al art. 52 55 a fost exclus.
Art. 55	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 55, alin. (2) dublează conținutul alin. (2) din art. 52 în partea ce vizează stabilirea de către Guvern a modului de avizare a documentației de urbanism și conținutul-cadru al acestuia.	Se acceptă. Alin. (2) al art. 55 a fost exclus.

Art. 56	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		Art. 56 alin. (2) contravine principiilor de bază ale autonomiei locale și descentralizării. În acest temei, este necesară înlocuirea textului „se prezintă Consiliului național de planificare a teritoriului pentru obținerea avizului general al documentației de urbanism” cu textul „se notifică Consiliului național de planificare a teritoriului”.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
Art. 56	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		Art. 56 , se propune de adăugat un alineat nou cu următorul conținut: „La etapa de aprobare a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului, inclusiv planurile urbanistice și de amenajare a teritoriului și programele de urbanism și amenajare a teritoriului la nivel național, regional, raional, local, precum și planurile urbanistice generale și zonale, Avizul de mediu emis de către autoritatea competentă în conformitate cu prevederile Legii nr.11/2017 privind evaluarea strategică de mediu este obligatoriu pentru inițiator”.	Se acceptă.
Art. 57	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		Considerăm necesară excluderea art. 57 și celelalte prevederi din proiectul Codului referitoare la așa numitul „aviz general la documentația de urbanism” (cu renumerotarea articolelor), pe temei că prezintă grave probleme de constituționalitate (sfidarea principiilor de bază ale autonomiei locale și descentralizării) și va crea un real blocaj în domeniu.	Nu se accepta. Avizul general expune rezultatele expertizei unei documentații de urbanism și amenajare a teritoriului, adică confirmă încadrarea soluțiilor prezentate în actele normative în vigoare, apreciază soluțiile tehnice și încadrarea acestora în anumite criterii de calitate, verifică conformitatea soluțiilor prezentate cu documentația aprobată, care se referă la acel teritoriu, confirmă, după caz, acordul de principiu privind unele aspecte ale operațiunilor urbanistice, prevăzute în documentația expertizată.

<p>Art. 57</p>	<p>Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova</p> <p>Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova</p> <p>Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023</p>	<p>În articolul 57 al proiectului codului nu există specificarea definiției “instituția subordonată organului central de specialitate”, care se propune cu abilitați și care sunt contrare legislației antimonopol și subminează rolul Consiliului Național de Planificare a Teritoriului</p>	<p>Nu se acceptă. Consiliul Național de Planificare a Teritoriului are rol consultativ și examinează doar secțiunile specializate ale PATN elaborate.</p>
<p>Art. 57</p>	<p>Uniunea Arhitecților email de la povariurie@gmail.com din 03.03.2023</p>	<p>În articolul 57 al proiectului codului nu există specificarea definiției “instituția subordonată organului central de specialitate”, care se propune cu abilitați și care sunt contrare legislației antimonopol și subminează rolul Consiliului Național de Planificare a Teritoriului.</p>	<p>Nu se acceptă. Consiliul Național de Planificare a Teritoriului are rol consultativ și examinează doar secțiunile specializate ale PATN elaborate.</p>
<p>Art. 58</p>	<p>Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 06-01/673 din 17.02.2023</p>	<p>La art. 58, se propune de completat norma respectivă la final cu textul: „din momentul recepționării”.</p> <p>Argumentare: Modificarea respectivă este necesară pentru a stabili clar și fără echivoc momentul din care începe să curgă termenul de 45 zile prevăzut pentru corectarea documentației, în vederea excluderii interpretărilor divergente.</p>	<p>Se acceptă.</p>

Art. 62	Ministerul Muncii și Protecției Sociale nr. 11/663 din 28.02.2023	<p>Articolul 62. Accesul persoanelor cu dizabilități, se expune în următoarea redacție,</p> <p>„Articolul 62. Accesul persoanelor cu dizabilități și celor aflate în situații speciale de deplasare</p> <p><i>Partea obligatorie a documentației de urbanism constă în asigurarea accesibilității persoanelor cu dizabilități și persoanelor aflate în situații speciale de deplasare la infrastructura socială, în condiții de egalitate cu ceilalți, prin:</i></p> <p><i>1) Identificarea și eliminarea obstacolelor/barierelor față de accesul deplin la clădiri, drumuri, căi de acces, spații verzi, mijloace de transport și alte utilități și servicii.</i></p> <p><i>2) Proiectarea și dezvoltarea bunurilor, serviciilor, echipamentelor și utilităților se fac în baza design-ului universal, care presupune o adaptare, astfel încât ele să răspundă nevoilor specifice ale persoanelor cu dizabilități și celor aflate în situații speciale de deplasare, astfel:</i></p> <p><i>a) proiectarea și construcția obiectelor infrastructurii sociale adaptate necesităților persoanelor aflate în situații speciale de deplasare;</i></p> <p><i>b) amenajarea obiectelor infrastructurii sociale pentru a putea fi folosite de către persoanele aflate în situații speciale de deplasare;</i></p> <p><i>c) asigurarea accesului persoanelor aflate în situații speciale de deplasare la mijloacele de transport în comun;</i></p> <p><i>d) satisfacerea nevoilor locative și accesibilizarea locuințelor persoanelor cu dizabilități și vârstnice;</i></p> <p><i>e) asigurarea accesului persoanelor aflate în situații speciale de deplasare la obiectivele culturale, turistice și sportive.”.</i></p>	Se acceptă.
Art. 62	Autoritatea Aeronautică Civilă Nr. 539 din 01.03.2023 suplimentar la nr. 332 din 06.02.2023	<p>Lipsește noțiunea de «Servitută» a unor rețele ingineresti și căi de comunicație, precum și impunerea de restricții privind edificarea unor construcții în zona dată.</p> <p>Articolul 62 (13) ori Articolul 63 (d): La sfârșitul p. 13 să se adauge «cu Avizul pozitiv al Autorității Aeronautice Civile (AAC)».</p>	<p>Obiecția nu corespunde cu conținutul articolului.</p> <p>Obiecția nu corespunde cu conținutul articolului.</p>

Art. 67	Agencia de Guvernare Electronica Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023		Art.67, cuvintele „sisteme informatiionale” propunem de substituit cu cuvintele „utilizeaza resurse informatiionale si sisteme informatiionale de stat si locale destinate”, deoarece consideram ca pentru dezvoltarea documentatiei de urbanism ar putea fi folosite atat resurse informatiionale si sisteme informatiionale de stat, cat si cele teritoriale. Pornind de la obiectul de reglementare al art.67 si al celorlalte articole din sectiunea respectiva, recomandam autorului ca proiectul de Cod sa fie supus si unei expertize/avizari din partea Biroului National de Statistica.	Se accepta.
Art. 67-72	Ministerul Justitiei nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 67-72 este confuza sintagma „informatia din bazele de date detinute”, iar la art. 69 este utilizata greșit notiunea „registru national de date”, intrucit un astfel de registru nu se regăsește în cadrul normativ national.	Se accepta. Normele au fost revizuite.
Art. 68	Agencia de Guvernare Electronica Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023		Art.68, după cuvântul „furnizeaza” consideram oportun de completat cu cuvintele „in conformitate cu legislatia aferenta domeniului accesului la informatiile de interes public”.	Se accepta.
Art. 69	Agencia de Guvernare Electronica Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023		Art.69 necesita a fi revizuit, deoarece are un caracter ambiguu, nefind clar semnificatia sintagmei „registru national de date”. Prin urmare, propunem sa se indice ca bazele de date statistice si sisteme informatiionale in domeniul urbanismului sunt parte componenta a resurselor informatiionale si sistemelor informatiionale de stat sau, eventual, de indicat un termen utilizat deja in actele normative conexe.	Se accepta.
Art. 69	Agencia Servicii Publice nr. 01/0323 din 06.03.2023		In art. 69 al proiectului este indicata notiunea „registru national de date” care nu este prevazut de legislatia in vigoare.	Se accepta. Normele au fost revizuite.
Art. 73	Ministerul Justitiei nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Art. 73 urmeaza a fi exclus, deoarece dubleaza expresia „Gestionarea teritoriului si a localitatilor” expusa la notiunile din art. 3.	Se accepta.

Art. 76	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Se va revedea necesitatea secțiunii a 2-a „Convenția privind peisajul european” (art. 76)	Necesitatea secțiunii vizate rezultă din semnarea la data de 20.10.2000 a Convenției privind peisajul european, în vigoare pentru Republica Moldova din 1 martie 2004.
Art. 77	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Art. 77 este inutil, declarativ și se va exclude, deoarece acesta nu stabilește nici principii și nici norme.	Se acceptă.
Art. 78	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		În articolele 78, 146 alin. (4) lit. c), 166 din proiectul Codului se propun a fi excluse textele privind „expertiza ecologică de stat”, deoarece, potrivit Art. I din Legea nr.226/2022 privind modificarea unor acte normative, începând cu 21.10.2023, se abrogă Legea nr.851/1996 privind expertiza ecologică.	Se acceptă.
			Art. 78 alin. (4) lit. a) se propune de completat cu textul „inclusiv a terenurilor ocupate de garaje auto amplasate separat sau în asociații, cooperative”. Prevederea este necesară pentru asigurarea dezvoltării teritoriale a acestor suprafețe (ocupate de garaje) care sunt o moștenire a perioadei sovietice, spații care urmează a fi revitalizate.	Se acceptă parțial. Norma a fost completată.
Art. 78	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		Se propune completarea art. 78 alin. (2) lit. c) din proiect, cu următorul conținut: „terenurile fondului apelor și celor adiacente acestora în condițiile legislației de mediu” din motiv că activitățile din fișia riverană și zona de protecție a apelor trebuie supusă unui control mai riguros din partea autorităților de mediu.	Se acceptă.
			La art. 78 alin. (4) lit. c) din proiect, urmează a fi exclus, întrucât malurile de ape curgătoare și stătătoare (fișie riverană de protecție a apelor conform legislației de mediu) sunt interzise construcțiile de orice tip.	Se acceptă.

			Consecvent, prevederea expusă în același articol la lit. d) textul „lipsa avizului pozitiv al expertizei ecologice de stat la documentația de urbanism și amenajare a teritoriului” se substituie cu textul „lipsa avizului de mediu asupra documentației de urbanism și amenajare a teritoriului emis în procedura de evaluare strategică de mediu, conform prevederilor Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu”.	Se acceptă
Art. 78	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 78 alin. (4) lit. d), referitor la „avizul pozitiv al expertizei ecologice de stat”, atragem atenția că, prin Legea nr. 226/2022 a fost abrogată Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică, iar noțiunea „aviz al expertizei ecologice” a fost exclusă din Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului. Respectivul prevederi urmează să intre în vigoare la 21 octombrie 2023 (observația este valabilă și pentru art. 146 alin. (4) lit. c), art. 166 alin. (2) lit. n)).	Se acceptă.
Art. 78	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 78. Aliniatul 2b) de completat cu „sau biologică,,	Se acceptă.
Art. 79	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 79 cuvintele „prin documentația de amenajare a teritoriului și urbanism” sunt inutile și se vor exclude.	Se acceptă.
Art. 80	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		Formularea alin. (1) din art. 80 [stabilirea perimetrului localității] contravine prevederilor Codului funciar. Articolul 43 [stabilirea perimetrului localității] din Codul funciar prevede că “Perimetrul localității este hotarul intravilanului care desparte teritoriul localității de extravilan și se stabilește în planul urbanistic general al localității, aprobat în modul stabilit de legislație”. Se propune reformularea în următoarea redacție: “Perimetrul localității este hotarul intravilanului care desparte teritoriul localității de extravilan și se stabilește în planul urbanistic general al localității”.	ok

Art. 80-98	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Art. 80-98 nu se referă la obiectul de reglementare al prezentului Cod. Acestea se raportează la regimul juridic al terenurilor și se regăsesc în Codul funciar. În context, semnalăm asupra necesității evitării reglementării juridice a aspectelor ce vizează același obiect sau aceleași relații sociale în mai multe acte normative, paralelismele în legislație fiind inadmisibile.	Se acceptă. Art. 80-98 au fost excluse.
Art. 81	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		Art. 81-98 din proiectul Codului țin de domeniul de reglementare al Codului funciar și urmează a fi înlocuite cu un singur articol în următoarea redacție: „Caracteristicile terenurilor, inclusiv categoriile de destinație și modurile de folosință se stabilesc de Codul funciar și actele normative subordonate acestuia”.	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
Art. 81	Ministerul Apărării nr. 11/305 din 28.02.2023		La art.81, propunem expunerea lit. m) cu următorul cuprins: ”m) terenuri cu destinație specială”, similar altor categorii de terenuri prevăzute la literele a)-k) din art.81.	Art. 80-98 au fost excluse conform avizului Ministerului Justiției.
Art. 81-94	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 14-02/627 din 07.03.2023		Norme ce țin de fondul funciar, în dependență de destinația și categorii de terenuri sunt reglementate în art. 2 din Codul funciar nr. 828/1991, din aceste considerente art. 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93 și 94 se vor exclude din proiect, deoarece nu este obiect de reglementare a Codului Urbanismului și Construcțiilor.	Se acceptă.
Art. 81-96	Agencia Servicii Publice nr. 01/0323 din 06.03.2023		Menționăm că la moment se află în proces de avizare și proiectul Codului funciar, remis spre examinare de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Respectiv, propunem de a coordona denumirile categoriilor de destinație a terenurilor indicate în art. 81 – 96 ale proiectului, și de a decide în care act normativ clasificarea terenurilor după destinație și folosință urmează să fie reglementată.	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
Art. 81	Agencia Proprietății Publice nr. 03-04-1440 din 07.03.2023		Cu referire la prevederile art. 81 Destinația terenurilor localităților, menționăm că conform Ordinului Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 17 din 19 mai 2021 s-a aprobat Clasificatorul terenurilor după categoria de destinație și folosință, care prevede stabilirea a șase categorii de destinație a terenurilor. Totodată, informăm că Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare este la etapa de elaborare a	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.

			Codului funciar care, de-asemena, prevede clasificarea terenurilor după categorii de destinații. Respectiv, considerăm oportun corelarea prevederilor art. 81 – art. 94 cu cadrul legal în vigoare.	
Art. 81	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		Art. 81 lit. i) din proiect , de substituit sintagma „spații acvatice” cu noțiune de „teren al fondului apelor”, întrucât că, potrivit art. 2 al Legii nr. 272/2011, art. 63 al Codului funciar și art. art. 2, 9 alin. (2) lit. b) și art. 11 alin. (2) lit. b) legiuitorul a prevăzut noțiunea de teren al fondului apelor.	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
Art. 81	Ministerul Culturii nr. 04/2-09/571 din 14.03.2023		La art. 81: se va revizui consecutivitatea terenurilor pe litere după principiul enumerării terenurilor conform destinației funcționale, pe final terenurile pentru zonele de protecție;	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
			litera l) din proiect va avea următorul cuprins „l) terenuri cu valoare istorico-culturală;”, corespunzător art. 93 din proiect;	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
			textul lit. j) din proiect se va completa, pe final, cu următorul text „monumentelor istorice, siturilor arheologice, monumentelor de for public și mormintelor și operelor comemorative de război;”	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
Art. 82-94	Ministerul Culturii nr. 04/2-09/571 din 14.03.2023		În scopul asigurării corelării articolului 81 (care conține enumerarea terenurilor localităților cu diferită destinație), cu articolele 82 – 94 (care conțin specificarea terenurilor enumerate la art. 81), se propune aranjarea articolelor conform consecutivității și denumirii expuse corespunzător literelor de la art. 81. Spre exemplu, la art. 81 lit. a) specifică „a) terenuri pentru construcții de diferită menire;”, iar art. 82 se numește „Terenurile pentru construcții”, la lit.c) „c) terenuri pentru transporturi”, iar la art. 84 se specifică „Terenurile pentru căi de transport” etc. Totodată, articolele 90, 91 și 92 nu se regăsesc în lista terenurilor localităților prevăzută la art. 81.	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.

Art. 83	Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC Nr. 560 din 21.02.2023		Art. 83 alin. (2) se propune a fi completat și anume după cuvîntul „construcțiile” urmează a fi adăugate cuvintele „,rețelele de comunicații electronice”.	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
Art. 85	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 85. Aliniatul (2) cuvîntil „suprafețele,, de înlocuit cu Ariile terenurilor	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
Art. 88	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 88, cuvintele „... râurilor Nistru și Prut” se substituie cu cuvintele „... fluviului Nistru și râului Prut” și după cuvintele „bazine de apă” de adăugat cuvintele „iazuri, pâraie”.	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
Art. 89	Ministerul Apărării nr. 11/305 din 28.02.2023		<p>La art.89 alin.(1), menționăm că atât Poliția, prin Inspectoratul General de Poliție, Inspectoratul Național de Patrulare, etc. cât și Poliția de Frontieră sunt autorități subordonate Ministerului Afacerilor Interne. Cu referire, însă la forțele destinate apărării naționale, în conformitate cu prevederile art.9 alin.(1) al Legii nr.345/2003 cu privire la apărarea națională, sunt Forțele Armate compuse din Armata Națională și Inspectoratul General de Carabinieri, autoritate subordonată Ministerului Afacerilor Interne.</p> <p>În contextul celor enunțate, inclusiv argumentelor invocate mai sus, în scopul asigurării securității naționale și sistemului național de apărare, propunem art.89 să fie expus cu următorul cuprins:</p> <p>”Articolul 89. Terenuri cu destinație specială</p> <p>(1) Terenurile cu destinație specială sunt proprietate a statului.</p> <p>(2) Terenurile cu destinație specială, includ terenurile destinate necesităților de securitate și apărare națională ale Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului de Informații și Securitate.</p> <p>(3) Sunt considerate terenuri destinate necesităților de securitate și apărare națională:</p>	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.

		<p>a) terenuri pe care sunt amplasate obiective militare (imobile, echipamente, instalații, cum ar fi: cazărmi, tabere sau raioane de dispunere a uneia ori a mai multor unități militare, depozite, gări, porturi, aeroporturi, poligoane, nave, ambarcațiuni, aeronave, transporturi militare, aflate în gestiune ori încredințate pentru pază și apărare Armatei Naționale);</p> <p>b) zone militare restricționate (zone terestre sau fluviale, aflate sub controlul Armatei Naționale, în care accesul și mișcarea personalului și tehnicii care nu aparțin acestora sunt limitate conform regulilor stabilite de Ministerul Apărării, cu consultarea autorităților publice centrale sau locale, după caz);</p> <p>c) terenuri repartizate pentru amplasarea și desfășurarea activității unităților militare, centrelor de instruire, poligoanelor, aerodromurilor, construcțiilor, instalațiilor, a instituțiilor de învățământ în domeniul militariei, a autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Apărării/Ministerului Afacerilor Interne;</p> <p>d) terenuri pe care sunt amplasate încăperile de producție, administrative, de locuit și social-culturale aparținând unităților militare, instituțiilor de învățământ în domeniul militariei;</p> <p>e) spațiile (poligoanele) pentru parcare tehnicii militare, terenurile pe care sunt amplasate atelierele de reparație, depozitele pentru păstrarea carburanților și pieselor de schimb, stațiunile de alimentare a mașinilor;</p> <p>f) terenurile pentru decolare/aterizarea aeronavelor și a aparatelor de zbor (aerodromurile și heliporturile), căile ferate de acces;</p> <p>g) bazinele acvatice de instruire/lacurile de acumulare/iazurile, stațiile de pompare și epurare a apei, stațiile de pompe, comunicațiile ingineresti și plantațiile de protecție;</p> <p>h) amenajările care deservește activitățile domeniilor speciale; i) zonele de control de-a lungul frontierei de stat a Republicii Moldova;</p> <p>j) terenurile culoarului de frontieră și fâșia de protecție a frontierei;</p>	
--	--	---	--

		<p>k) alte elemente ale infrastructurii de apărare, stabilite conform prevederilor legislației.</p> <p>(4) Folosirea terenurilor destinate necesităților de securitate și apărare națională în alte scopuri este interzisă.</p> <p>(5) Modul de repartizare și utilizare a terenurilor destinate necesităților de securitate și apărare națională de către Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul de Informații și Securitate se stabilește de Guvern.</p> <p>Menționăm, că terenurile destinate necesităților de securitate și apărare națională sunt reglementate în Legea nr.345/2003 cu privire la apărarea națională, Legea nr.1192/2002 privind pregătirea de mobilizare și mobilizarea, Legea nr.147/2017 privind regimul armamentului și munițiilor convenționale, al mijloacelor speciale și dispozitivelor militare deținute de Armata Națională și de forțele militare străine aflate legal pe teritoriul Republicii Moldova, Legea nr.1384/2002 cu privire la rechizițiile de bunuri și prestările de servicii în interes public, alte acte normative.</p>	
Art. 89	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023	<p>La art. 89 alin.(1), se remarcă faptul că, termenul „militar” este specific doar Ministerului Apărării și Inspectoratului General de Carabinieri, ultimul având calitatea de autoritate specializată a statului, cu statut militar, aflată în subordinea Ministerului Afacerilor Interne (art.2 alin.(1) din Legea nr.219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri).</p> <p>În cadrul Poliției și Poliției de Frontieră, potrivit Legii nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului și, respectiv, Legii nr. 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră, nu activează militari, dar funcționari publici cu statut special.</p> <p>Mai mult, Poliția în conformitate cu art. 14 și art. 15 din Legea nr. 320/2012 se organizează în subdiviziuni specializate și teritoriale, așadar, aceasta nu are „organizații” în structura sa. Asemenea structuri nu se regăsesc nici în structura Poliției de Frontieră (art.5 din Legea nr.</p>	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.

		<p>283/2011) și nici a Inspectoratului General de Carabinieri (art.9 din Legea nr. 219/2018).</p> <p>Totodată, în Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne este utilizată terminologia de „instituții de învățământ ale Ministerului Afacerilor Interne” și nu „instituții de învățământ militar”.</p> <p>Concomitent menționăm că, potrivit prevederilor art. 13 din Legea nr. 619/1995 privind organele securității statului, sistemul organelor securității statului se constituie din Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Poliția de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, Serviciul Vamal, care își desfășoară activitatea în conformitate cu legile respective, precum și din instituțiile de învățământ și alte instituții și organizații nemilitarizate ale organelor securității statului.</p> <p>Prin urmare, se optează pentru revizuirea textului în contextul celor expuse supra, în vederea utilizării unei terminologii constante, uniforme și care corespunde celei utilizate în alte acte normative, conform prevederilor art.54 alin.(1) lit. c) din Legea nr.100/2017.</p> <p>În vederea asigurării principiului coerenței actelor normative, prevederile la art. 89 ce vizează terenurile destinate necesităților de apărare, urmează a fi racordate la prevederile art. 55 din Codul funciar. Subsidiar, prevederile la art. 89 nu dispun modul de autorizare, avizare și expertizare a documentației de proiect pentru obiectele cu caracter special, militar sau secret, motiv pentru care considerăm oportună completarea proiectului cu astfel de norme.</p>	
Art. 90	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023	<p>La art. 90 alin. (1) se va expune după cum urmează „Din terenurile destinate ocrotirii naturii fac parte terenurile obiectelor și complexelor naturale din fondul ariilor naturale protejate de stat stabilite prin Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat (rezervații, parcuri naționale, grădini dendrologice și zoologice, monumente ale naturii, monumente de arhitectură peisajeră, ș.a.),</p>	<p>Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.</p>

			precum și terenurile zonelor de protecție a acestora.” În continuare alineatele (2)-(6) se vor aduce în concordanță cu expunerea dată.	
Art. 93	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 93. Aliniatul (1) de completat cu „complexe sau unități muzeistice „	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
Art. 94	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		Art. 94 alin. (3) [spațiile verzi trebuie să ocupe nu mai puțin de 20 % din teritoriul localității] are un caracter declarativ, greu de îndeplinit, care poate provoca blocaje. În acest context, se propune a completa alineatul cu textul „dacă există sau pot fi identificate rezerve de spațiu disponibil”.	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
Art. 94	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 94. După aliniatul f) de completat cu un aliniat nou: „fășii verzi în spațiile de protecție ale traseelor și drumurilor „	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
Art. 95 alin. (1)	Ministerul Sănătății Nr. 17/542 din 16.02.2023		În textul din art. 95 alin. (1), pentru a face o corelație cu definiția propusă de „zonă de protecție sanitară”, cuvântul „terenurilor” se propune de înlocuit cu cuvântul „teritoriu”, iar după cuvintele „zone de protecție” de înlocuit cu cuvintele „zone de protecție sanitară”.	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
Art. 95	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 95 alin. (1) în final se va completa cu cuvântul „sanitară”; articolul 98 se va completa cu o literă nouă după cum urmează: „d) Inspectoratului pentru Protecția Mediului - privind respectarea regimului de utilizare conform destinației a terenurilor fondului apelor, a terenurilor exploatărilor miniere, a terenurilor destinate ocrotirii naturii și zonelor de protecție a acestora”.	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
Art. 95	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 95 Aliniatul 1) de completat cu „și a locurilor, sondelor de extragere și acumulare a apei potabile,,	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
Art. 96	Ministerul Sănătății Nr. 17/542 din 16.02.2023		În tot textul art. 96, cuvintele „zonele sanitare” la orice formă gramaticală de înlocuit cu cuvintele „zonele de protecție sanitară”, la forma gramaticală corespunzătoare.	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.

Art.96	Ministerul Culturii nr. 04/2-09/571 din 14.03.2023		La art. 96, întru asigurarea coerenței textului Codului, în textul denumirii articolului și în textul normei stabilite la respectivul articol, urmează a fi substituite cuvintele „zonelor sanitare”, respectiv, „zonele sanitare” cu cuvintele „zonelor de protecție sanitară” și „zonele de protecție sanitară”, dat fiind faptul că atât art. 81, lit.k) prevede terenuri pentru zone de protecție sanitară, cât și art. 95 prevede stabilirea zonelor de protecție sanitară.	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
Art.97	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		La art. 97, se indică doar despre modificarea destinației terenurilor agricole, însă având ca temei totalitatea categoriilor de terenuri consemnate în proiect se sugerează ca acesta să prevadă procedura de modificare a destinației pentru toate categoriile de terenuri. Denumirea Secțiunii a 8-a, recomandăm să fie substituită cu denumirea „Transparența în procesul elaborării și aprobării documentației de urbanism”, or, potrivit prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, noțiunea de „transparență” înglobează procesul de informare și consultare a populației. În acest sens, sugerăm completarea secțiunii cu un articol nou care va stabili expres nulitatea documentației de urbanism în cazul nerespectării procedurii de informare și consultare a publicului, fără dreptul de remediere. Această dispoziție va accentua rolul și importanța transparenței în cadrul procesului decizional și sancțiunea pentru autoritățile responsabile de acest proces.	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
Art. 97	Agencia Proprietății Publice nr. 03-04-1440 din 07.03.2023		Denumirea art. 97 Modificarea destinației terenurilor se propune a fi redenumit după cum urmează „Modificarea categoriei de destinație a terenurilor agricole”. Concomitent, se propune a fi operate modificările necesare în coraport cu prevederile Codului funciar al RM ce vizează retragerea terenurilor agricole din circuitul agricol.	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.

			Totodată, relatăm că în corespundere cu prevederile art. 2 al Legii nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, prin noțiunea de gestiune se subînțelege totalitatea atribuțiilor exercitate de o entitate privind posesiunea și folosința bunurilor reflectate în contabilitatea acesteia. În acest aspect, Agenția consideră oportun modificarea denumirii Secțiunii a 3-a Gestionarea terenurilor.	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
Art. 98	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 14-02/627 din 07.03.2023		Art. 98 se va exclude din proiect din considerentul că norme în acest sens sunt stabilite de Codul funciar la art.86 -88. De asemenea, comunicăm că Agenția Relații Funciare și Cadastru nu are funcții de control privind respectarea regimului funciar. Aceasta în prezent în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 383/2010 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției Relații Funciare și Cadastru, structura și efectivul-limită ale aparatului central al acesteia, are misiunea de a asigura elaborarea, promovarea și implementarea politicii de stat în domeniul relațiilor funciare și organizării teritoriului, reglementarea de stat a regimului proprietății funciare, cadastrul funciar de stat și monitoringul funciar etc.	Art. 80-98 au fost excluse, conform avizului Ministerului Justiției.
Art. 99	Agencia de Guvernare Electronică Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023		În art.99 alin.(2) cuvintele „Registrul monumentelor ocrotite de stat” urmează a fi substituite prin cuvintele „Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat”, utilizând denumirea exactă a registrului respectiv din art.1 din Legea nr.1530/1993 și Hotărârea Parlamentului nr.1531/1993 pentru punerea în aplicare a Legii privind ocrotirea monumentelor.	Se acceptă.
Art.99	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 99 alin. (2) se va reține că, denumirea completă a Registrului instituit prin Legea nr. 1530/1003 este „Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat”. Concomitent, atenționăm că normele stabilite la art. 99-107 se regăsesc în totalitate în Regulamentul privind zonele protejate naturale și construite, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1009/2000.	Se acceptă.

Art. 99	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		Art. 99 alin. (1) se va completa în final cu textul „Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat și Legea nr. 440/1995 privind zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă”.	Se acceptă.
Art. 99	Ministerul Culturii nr. 04/2-09/571 din 14.03.2023		<p>La art. 99: În contextul faptului că, conform noțiunii <i>zone protejate</i>, definite la art. 3 al prezentului proiect de Cod, acestea reprezintă teritorii în care sînt situate obiecte sau ansambluri de obiecte ce fac parte din patrimoniul național cultural sau natural. Astfel, obiectele zonelor protejate nu pot fi stabilite exclusiv prin L1530/1993 privind ocrotirea monumentelor, deoarece aceasta nu reglementează protejarea patrimoniului național arheologic sau al patrimoniului natural. Respectiv, se propune: substituirea textului alineatului (1) cu textul cu următorul cuprins „(1) Obiectele zonelor protejate din domeniul patrimoniului cultural-istoric se stabilesc în conformitate cu prevederile legislației din domeniul protejării monumentelor istorice și al protejării patrimoniului arheologic.”</p>	Se acceptă.
			revizuirea textului articolului 99 în vederea completării acestuia pe partea ce ține de obiectele zonelor protejate ale patrimoniului natural.	Se acceptă.
Art. 100	Ministerul Culturii nr. 04/2-09/571 din 14.03.2023		<p>La art. 100, atragem atenția asupra faptului că, conținutul articolului nu corespunde denumirii acestuia. Conținutul articolului ar trebui să se rezume la enumerarea tipurilor de zone protejate (arii naturale protejate (rezervații naturale, peisaje etc.), ansambluri și situri/zone construite protejate). Totodată, normele stabilite la acest articol, în mare parte se reiterează la art. 104.</p>	Se acceptă. Art. 104 și art. 100 au fost comasate.
Art. 108	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 108, alin. (1), cuvîntul „legii” se substituie cu cuvintele „prezentului Cod”.	Se acceptă.

Art. 108	Ministerul Culturii nr. 04/2-09/571 din 14.03.2023		La art. 108, alin. (2), după cuvintele „Certificat de urbanism” se va completa cu cuvintele „pentru proiectare”.	Se acceptă.
Art. 109	Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC Nr. 560 din 21.02.2023		În conținutul art. 109 se propune ca după cuvântul construcțiilor să fie incluse cuvintele „, liniilor de comunicații electronice”.	Notiunea de instalații include totalitate a conductelor, sistemelor și echipamentelor care asigură utilitățile necesare funcționării construcțiilor.
Art. 109	Ministerul Culturii nr. 04/2-09/571 din 14.03.2023		La art. 109, după cuvintele „monumentele istorice” articolul „a” se va substitui cu cuvântul „respectarea”.	În art. 109 nu se regăsește cuvântul „articolul”.
Art. 110	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 110, 111, 112 dar și la alte articole cuvintele „de urbanism și amenajare a teritoriului” se vor substitui cu cuvintele „de amenajare a teritoriului și urbanism”, astfel cum e expus în noțiune la art. 3.	Se acceptă.
			La art. 110 în final se va completa cu fraza „cu prespectarea prevederilor Codului subsolului nr. 3/2009”, iar la art. 111 cu fraza „cu respectarea prevederilor Legii nr. 591/1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale”.	Se acceptă.
Art. 112	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 14-02/627 din 07.03.2023		Terminologia utilizată la Secțiunea a 5-a “Particularitățile de utilizare a terenurilor pentru construcții”, urmează a fi adusă în concordanță cu prevederile din legislația în vigoare din domeniul funciar. Totodată art.112 alin. (2) sintagma “Terenurile cu destinație agricolă se retrag din circuitul agricol conform legislației în vigoare”, se va reda cu următorul conținut: „Schimbarea destinației terenurilor agricole se efectuează în conformitate cu prevederile Codului funciar”.	Se acceptă.
Art. 112	Autoritatea Aeronautică Civilă Nr. 539 din 01.03.2023 suplimentar la nr. 332 din 06.02.2023		Articolul 112 (2): Să se completeze cu fraza: ..., «iar în cazul terenurilor pentru căile de transport aerian – și cu Avizul pozitiv al Autorității Aeronautice Civile (AAC)».	Propunerea nu corespunde cu conținutul normei.

Art. 112	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 112 alin. (1), după cuvîntul „respectarea” se completează cu textul „prevederilor Codului Funciar, a”.	Se acceptă.
Art. 113	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 14- 02/627 din 07.03.2023		Denumirea și conținutul art.113 “Modul de utilizare a terenurilor adiacente spațiilor acvatice”, urmează a fi modificat prin utilizarea terminologiei din domeniu. Totodată, comunicăm că nu există terenuri adiacente spațiilor acvatice. Acestea pot fi „terenuri riverine/sau teren pe care este situat corpul de apă (Legea apelor nr. 272/2011). Astfel, cuvintele „spații acvatice” se va substitui cu cuvintele „lacuri de acumulare/iazuri,, în conformitate cu terminologia utilizată în Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 977/2016.	Se acceptă.
Art. 113	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		Art. 113 din proiect, de substituit denumirea articolului din „Modul de utilizare a terenurilor adiacente spațiilor acvatice” cu textul „Modul de utilizare a terenurilor din zonele de protecție a apelor” din considerentul că, în conținut se face trimitere la terenul din zonele de protecție a apelor. Consecvent la alineatul (1) al aceluiași articol, după textul „cursurilor de apă și” de completat cu cuvintele „bunurilor acvatice”, iar expresia „precum și pe terenurile obiectivelor acvatice” urmează a fi exclusă.	Se acceptă.
Art. 114	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 114, după cuvîntul „face” se va completa cu textul „în baza proiectului zonelor protejate, parte componentă a documentației de amenajare a teritoriului și urbanism”, iar la final se va adăuga textul „și a ariilor naturale protejate de stat”.	Se acceptă.
Art. 116- 120	Agenția de Guvernare Electronică Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023		Art.116 – 120 trebuie regândite, deoarece, în opinia noastră, stabilirea obligației de creare în cadrul fiecărei unități administrativ-teritoriale a unui sistem informațional geografic local propriu este inoportună, dar și ineficientă. În context, urmează să se țină cont că, prin Hotărârea Guvernului nr.1298/2003, a fost aprobată crearea Sistemului Informațional Geografic Național (SIGN).	Normele au fost excluse.

		<p>Astfel, menționăm că, potrivit pct.1 din Capitolul VII din Concepția SIGN, aprobată prin aceeași hotărâre a Guvernului, acest sistem informațional este unul de stocare centralizată și utilizare colectivă a bazelor de date, incluzând bănci de date locale teritorial separate, organizate prin intermediul rețelei computaționale.</p> <p>Concomitent, potrivit alineatului unu din Capitolul VII și pct.47 din Concepția SIGN, în conformitate cu divizarea administrativ-teritorială, spațiul tehnologic al SIGN este alcătuit din trei niveluri: central, regional și local, iar autoritățile administrației publice locale, în comun cu organele administrative de stat și de ramură, au acces la informațiile din SIGN în mod prioritar și pot utiliza informațiile din SIGN pentru crearea resurselor informaționale teritoriale.</p> <p><i>În consecință, propunem ca în art.116-120 din proiectul de Cod să fie substituite cu articol/articole care să reglementeze, la nivelul normelor primare, destinația și scopurile SIGN, precum și sarcinile de bază realizate la exploatarea acestui sistem, în corelare cu prevederile relevante din Legea nr.778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică, care a servit drept bază pentru crearea SIGN.</i></p> <p>Totodată, la definitivarea proiectului, propunem ca autorul să se consulte suplimentar cu Agenția Relații Funciare și Cadastru, conform pct.4 din Hotărârea Guvernului nr.1298/2003, i-a revenit responsabilitatea directă pentru coordonarea activităților de proiectare, realizare, utilizare și întreținere a SIGN, referitor la denumirea exactă a sistemului informațional în cauză, deoarece în Hotărârea Guvernului nr.1298/2003 acesta este denumit „Sistemul Informațional Geografic Național”, în timp ce în Legea nr.778/2001 - „sistem informațional geografic GIS (Geographic Information System)”.</p> <p>Mai mult, considerăm că se impune ca MIDR să solicite opinia ARFC și în privința statutului actual al SIGN (dezvoltat, funcțional, suspendat, scos din exploatare), în condițiile în care prin Legea nr.254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale a fost</p>	
--	--	--	--

			prevăzută crearea și funcționarea geoportalului infrastructurii naționale de date spațiale – portal web care reprezintă un element cheie al infrastructurii naționale de date spațiale, inclusiv date privind terenurile și cădirile, și care asigură accesul la datele spațiale, oferă informații despre datele spațiale și despre serviciile de rețea ale uneia sau mai multor entități publice, precum și asigură posibilitatea căutării, vizualizării și descărcării datelor spațiale din diferite surse.	
Art. 116-120	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Art. 116-120 cu privire la Sistemul informațional geografic local, ca parte componentă a Sistemul Informațional Geografic Național, urmează a fi revizuite prin prisma Hotărârii Guvernului nr. 1298/2003 cu privire la crearea Sistemului Informațional Geografic Național.	Articolele au fost excluse.
Art. 121	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023		. În articolul 121 al proiectului codului: - alineatele (2) și (3) se repetă; - în alineatul (8) fraza “se deduc” a se substitui cu fraza “se reduc”.	Se acceptă. Alineatele au fost comasate. Se acceptă.
Art. 121	Uniunea Arhitecților email de la		În articolul 121 al proiectului codului: - alineatele (2) și (3) se repetă;	Se acceptă. Alineatele au fost comasate.

	<u>povariurie@gmail.com</u> m din 03.03.2023		- în alineatul (8) fraza “se deduc” a se substitui cu fraza “se reduc”.	Se acceptă.
Art. 121	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 121. În aliniatele respective cuvântul „suprafața”, de înlocuit cu „aria”, Aliniatul 1) cuvântul suprafața sau aria desfășurată contravine concepției logice – parcă există arie nedesfășurată? Cuvântul „desfășurate”, se propune de înlocuit cu „totale”,. Tot aici, în locul cuvântului „se deduc”, posibil se subînțelegea „se reduc”,.	Se acceptă.
Art. 122	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023		Noțiunea de “Procentul de ocupare a terenului” din articolul 122 este expusă neclar și se repetă din alineat în alineat, în viitor creând dificultăți pentru aplicarea în practica juridică și de proiectări urbanistice.	Detalierea indicatorilor va fi prevăzută în Codurile Practice.
Art. 122	Uniunea Arhitecților email de la povariurie@gmail.com m din 03.03.2023		Noțiunea de “Procentul de ocupare a terenului” din articolul 122 este expusă neclar și se repetă din alineat în alineat, în viitor creând dificultăți pentru aplicarea în practica juridică și de proiectări urbanistice.	Detalierea indicatorilor va fi prevăzută în Codurile Practice.

Art. 123	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Conținutul art. 123 referitor la interzicerea autorizării executării altor construcții pe terenurile care, conform documentației de urbanism aprobate, au fost destinate pentru realizarea lucrărilor de utilitate publică, nu corespunde denumirii articolului.	Se acceptă.
Art. 124 alin. (5)	Autoritatea Aeronautică Civilă Nr. 332 din 06.02.2023		<p>Articolul 124 aliniatul (5) va avea următorul conținut:</p> <p><i>„(5) În scopul asigurării siguranței zborurilor, construcțiile, inclusiv clădirile, instalațiile și echipamentele, se amplasează în zonele supuse servituților aeronautice cu respectarea limitelor și restricțiilor asociate acestor zone, în conformitate cu cerințele stabilite în Codul aerian nr. 301/2017”.</i></p> <p>Argumentare:</p> <p>Scopul propunerii este aducerea în concordanță a formulării actuale a prevederilor art. 124 alin. (5) din proiect cu cele prevăzute de art. 39 din Codul aerian nr. 301/2017 și standardele și practicile recomandate de OACI, pe care Republica Moldova s-a angajat să le respecte.</p>	Se acceptă.
Art. 124	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 124 alin. (2), (3) și (4) expresia „pot fi amplasate” atribuie caracter ambiguu noșiei, fapt care denotă neînțunirea exigențelor de calitate a legii statuate de prevederile art. 54 din Legea nr. 100/2017.	Se acceptă.
			De asemenea, la alin. (5), cuvintele „amplasare obiectelor de construcție în adiacența aeroporturi și aerodroame” se vor substitui cu cuvintele „amplasarea obiectelor de construcție în adiacența aeroporturilor și aerodromurilor”.	Alineatul 5 a fost redactat în conformitate cu avizul Autorității Aeronautice Civile.
Art. 125	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 125 se va revedea sintagma „se amplasează cu avizul respectiv al organelor de specialitate ale administrației publice centrale și cu respectarea prevederilor legale privind frontiera de stat a Republicii Moldova”, deparece noșiuinea de „aviz respectiv” este lipsită de precizie.	Se acceptă.
Art. 126	Congresul Autorităților Locale din Moldova		La art. 126 alin. (1) se propune excluderea cuvintelor „pe terenuri publice”. În caz contrar, norma se va interpreta eronat „că pe terenuri private se pot amplasa construcții după linia roșie”;	Se acceptă.

	Nr. 26 din 21.02.2023		la art. 126 alin. (2) lit. b) se propune excluderea cuvintelor „a terenurilor” (linia roșie este a străzilor, a cartierului, nu a terenurilor).	Se acceptă.
Art. 126	Ministerul Culturii nr. 04/2-09/571 din 14.03.2023		După articolul 126, conținutul Codului se va completa cu un articol nou, 126 ¹ , cu următorul cuprins „Articolul 126 ¹ . Modul de amplasare a construcțiilor noi pe terenuri cu valoare istorico-culturală (1) Amplasarea construcțiilor noi pe terenul zonelor protejate construite se face conform documentației de urbanism aprobată. (2) Amplasarea construcțiilor noi pe terenul siturilor arheologice, al monumentelor istorice de categorie națională și în zonele lor de protecție se face în conformitate cu cerințele stabilite în legislația din domeniul protejării patrimoniului arheologic și a monumentelor istorice.”	Se acceptă.
Art. 126	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 126. Aliniatul b) – de inclus cuvintele: „destinația funcțională a clădirilor (școli, grădinițe) „	Se acceptă.
Art. 127 alin. (2)	S.A. Termoelectrica Nr. 79/269 din 13.02.2023		Nu este clar sensul alineatului (2) din Articolul 127 „Condițiile de amplasare a construcțiilor pe teren”. În aceasta ordine de idei, considerăm că este necesară reformularea integrală a alineatului. Activitățile distribuitorilor de energie termică sunt ghidate de legislația sectorială, cum ar fi Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 136/2018 cu privire la aprobarea Normelor tehnice ale rețelelor termice, etc. care, inclusiv stabilesc principiile de bază și prevederile care trebuie să fie incluse în planurile de perspectivă privind extinderea și dezvoltarea rețelelor termice. Legislația sectorială nu conține prevederile referitor la ”asigurarea conectării la infrastructura tehnico-edilitară la o distanță de pînă la 10 metri pentru construcțiile rezidențiale și de la 10 pînă la 30 metri – pentru construcții de menire social-culturală (sănătate, educație, cultură), administrativă și industrială”. Pe de altă parte, nu	Se acceptă. Alineatul a fost revizuit.

			este clar cum vor fi determinate aceste distanțe (spre exemplu, în cazul rețelelor termice - de la peretele clădirii la suprafața de izolație? sau de la peretele clădirii la marginea canalului? sau într-un alt mod?). Situația este similară pentru distribuția de gaze, apă etc. Totodată, e de menționat că atunci când se construiesc clădiri noi, acestea nu sunt întotdeauna conectate la rețelele termice (explicație remisă prin e-mail la data de 21.02.2023).	
Art. 127	Ministerul Apărării nr. 11/305 din 28.02.2023		La art.127 "Condițiile de amplasare a construcțiilor pe teren", alineatul (3) propunem să fie expus cu următorul cuprins: <i>"(3) Amplasarea construcțiilor în apropierea terenurilor sau obiectelor speciale destinate necesităților de securitate și apărării naționale sau în apropierea zonelor de interes militar și a zonelor supuse servituților aeronautice se desfășoară cu avizul prealabil al Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului de Informații și Securitate."</i>	Se acceptă.
Art. 127	Ministerul Culturii nr. 04/2-09/571 din 14.03.2023		Art. 127 se va completa cu alin.(4) cu următorul cuprins „(4) Amplasarea construcțiilor noi pe terenul siturilor arheologice, al monumentelor istorice de categorie națională, inclusiv zone construite protejate, a monumentelor de for public, mormintelor și operelor comemorative de război, precum și în zonele lor de protecție ale acestora, se desfășoară cu avizul prealabil al autorității publice centrale abilitate.”	Se acceptă.
Art. 127	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 127, conținutul alin. (3) privind amplasarea construcțiilor în apropierea terenurilor sau obiectelor speciale destinate apărării naționale, nu corespunde denumirii articolului, care prevede condiții de amplasare și, în care nu sunt stabilite nici un fel de condiții în acest sens.	Alineatul 3 a fost redactat conform avizului Ministerului Apărării iar ca condiției este prevăzut eliberarea avizului de către Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne și Serviciului de Informații și Securitate
Art. 129-139	Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC		Considerăm oportună completarea/modificarea secțiunii a 8-a din proiectul Codului (art. 129-139), or având în vedere că, în conținutul acestei secțiuni se operează cu cuvintele „consultarea populației”,	Se acceptă.

	Nr. 560 din 21.02.2023		„informarea populației”, acest fapt creează impresia consultării doar a opiniilor persoanelor fizice. Astfel, considerăm că, ar fi necesară modificarea art. 129-139, și anume prin utilizarea cuvintelor „consultarea populației și a mediului de afaceri”, „informarea populației și a mediului de afaceri”, în așa mod va fi clar că urmează a fi luate în considerare și opiniile mediului de afaceri (persoanele juridice).	Conceptul de consultare a populației s-a substituit cu conceptul de consultare publică.
Art. 129	Ministerul Muncii și Protecției Sociale nr. 11/663 din 28.02.2023		Articolul 129, se completează cu sintagma „, cu respectarea normelor pentru asigurarea transparenței în procesul decizional”.	Se acceptă.
Art. 129	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 129, se propune de adăugat un alineat nou cu următorul conținut: „...Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi sau nivelul al doilea, Organul central de specialitate, sub îndrumarea autorității competente, Agenția de Mediu – pentru planurile de nivel local, aprobate de administrația publică locală și Ministerul Mediului pentru planurile de nivel național, aprobate de Guvern sau de Parlament, informează și organizează participarea publicului interesat la toate etapele evaluării strategice de mediu, în conformitate cu art. 10 al Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu.”.	Se acceptă.
Art. 130	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		La art. 130, propunem expunerea prevederii în următoarea redacție: „Consultarea populației în procesul elaborării documentației de urbanism are ca scop exprimarea opiniei de către populație, în temeiul drepturilor și intereselor sale privind crearea și menținerea unui habitat favorabil în localitatea respectivă.”.	Se acceptă.
Art. 131	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 131, se completează cu litera c) cu următorul conținut: „c) consultări în procesul de realizare a evaluării strategice de mediu asupra documentației de urbanism”.	Se acceptă.
Art. 132	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		La art. 132, textul „decizia luată de către consiliul local” și textul „autoritățile administrației publice locale”, se propune a fi înlocuit prin textul „dispoziția autorității executive a administrației publice locale”, precum și completarea alin. (2) cu propoziția „Despre rezultatele	Se acceptă.

			consultării populației se informează consiliul local”. Consultarea populației este o chestiune de natură executivă și care necesită operativitate (celeritate).	
Art. 132	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		Conform art. 132 alin.(2), în scopul organizării consultării populației, autoritățile administrației publice locale instituie grupul de lucru pentru desfășurarea consultării populației, ulterior în cuprinsul normativ al art. 133-139 din proiect nu este consemnată nici o reglementare referitoare la sarcinile/atribuțiile grupului nominalizat. Așadar, se necesită revizuirea rolului grupului nominalizat și oportunitatea constituirii acestuia.	Se acceptă.
Art. 133	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 133 alin. (2) se va completa cu o literă nouă după cum urmează: „c) Rapoartele de evaluare strategică de mediu aferente documentelor menționate la lit. a) și b).”.	Se acceptă.
Art. 134	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 134 alin. (1), după lit. a) se va include o literă nouă cu următorul conținut: „b) consultarea prealabilă a populației la determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu asupra documentației de urbanism”, iar după lit. b) se va include o literă nouă cu următorul conținut: „consultarea populației asupra Raportului privind evaluarea strategică de mediu la documentația de urbanism elaborată”.	Se acceptă.
Art. 140	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La articolul 140 alin. (2) fraza „eliberarea certificatului de urbanism informativ se va elibera conform Regulamentului aprobat de Guvern.” se va substitui cu fraza „ se va elibera certificatul de urbanism informativ în conformitate cu Regulamentul aprobat de Guvern.”. Aceeași precizare este valabilă și pentru articolul 143, alin. (4).	Se acceptă.
Art. 141	Agencia de Guvernare Electronică Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023		Necesită a fi revizuit esențial, în conformitate cu obiecțiile și argumentele de la pct.1 și 2 din prezentul aviz. Astfel, considerăm că articolul respectiv urmează să prevadă depunerea cererii de eliberare a certificatului de urbanism informativ, în mod prioritar, în formă electronică prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permissive (SIA GEAP).	Se acceptă.

		<p>La alin.(1) al art.141 propunem de exclus documentele ce se propun de a fi anexate la cererea de eliberare a certificatului de urbanism informativ. Această propunere se argumentează pe prevederile art.6 alin.(31) din Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, conform căruia participanții publici, implicit și autoritățile APL, sunt obligați să asigure prestarea serviciilor fără a solicita documente în cazul în care datele conținute în aceste documente sunt disponibile în resurse informaționale și pot fi consumate sau furnizate prin intermediul platformei de interoperabilitate. Prin urmare, la examinarea cererii depuse, autoritățile competente ale APL vor putea să verifice autenticitatea datelor indicate în cerere de către solicitant, utilizând serviciul de acces la date, parte componentă a platformei de interoperabilitate (MConnect) instituită prin Hotărârea Guvernului nr.211/2019, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none">- date privind evidența persoanelor fizice prin accesarea autorizată a Registrului de stat al populației;- date privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice prin accesarea Registrului de stat al unităților de drept;- date privind înregistrarea de stat drepturilor asupra unui bun imobil prin accesarea autorizată a Registrului bunurilor imobile. <p>Referindu-ne, în special, la accesarea datelor din Registrul bunurilor imobile, un argument suplimentar servesc dispozițiile art.6 alin.(24), coroborat cu alin.(23) lit.h) și art.8 alin.(3) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543/1998, cu modificările operate prin Legea nr.80/2022, conform căroră, informația sistematizată privind bunurile imobile asupra căroră o persoană deține drept de proprietate se eliberează autorităților APL sub formă de document electronic sau prin asigurarea accesului la banca centrală de date a cadastrului bunurilor imobile în condițiile legislației cu privire la schimbul de date și interoperabilitate și în mod gratuit.</p>	<p>Se acceptă.</p>
--	--	---	---------------------------

		<p>Drept urmare, propunem de expus alin.(2) al art.141 în următoarea redacție: „(2) <i>Autoritățile administrației publice locale pot verifica autenticitatea datelor din cererea de eliberare a certificatului de urbanism informativ utilizând serviciul de acces la date, parte componentă a platformei de interoperabilitate, în conformitate cu actele normative cu privire la schimbul de date și interoperabilitate.</i>”.</p> <p>De asemenea, recomandăm de completat art.141 cu un alineat nou, care să prevadă că plata pentru eliberarea certificatului de urbanism se efectuează prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay), utilizarea căruia de către autoritățile APL este prevăzută în Hotărârea Guvernului nr.712/2020 cu privire la serviciul guvernamental de plăți electronice. Astfel, în scopul corelării cu dispozițiile art.24 alin.(11) din Legea nr.234/2021 cu privire la serviciile publice, propunem următoarea redacție a alineatului respectiv:</p> <p>„(3) <i>Autoritățile administrației publice locale încasează plățile pentru eliberarea certificatelor de urbanism informativ prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice, în modul stabilit de Guvern.</i>”.</p> <p>În susținerea acestei propuneri, este oportun de menționat că, în conformitate cu art.14 alin.(3) lit.d) Legea nr.234/2021, prin utilizarea serviciului MPay pentru achitarea și, respectiv, încasarea plăților pentru eliberarea certificatului de urbanism informativ va dispărea și necesitatea anexării de către solicitant a documentului ce ar demonstra achitarea plății pentru eliberarea certificatului, întrucât plățile primite de către autoritățile APL, ca beneficiari de plăți, vor putea fi verificate de către acestea prin funcționalitățile serviciului MPay.</p>	
			Se acceptă.
Art. 142	Agencia de Guvernare Electronica Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023	<p>Art.142 necesită a fi revizuit esențial, luând în considerare obiecțiile de la pct.1 și 2 din prezentul aviz referitoare la eliberarea actelor permissive în mod obligatoriu prin intermediul SIA GEAP și emiterea acestora de către autoritățile competente în formă electronică și, doar, cu titlu de excepție, la solicitarea titularului, pe suport de hârtie.</p>	Se acceptă.

<p>Art. 143</p>	<p>Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023</p>	<p>La art. 143, după cuvântul "economic" de completat cu cuvintele „de protecție a mediului”.</p> <p>Consecvent, se va completa cu 2 alineate noi cu următorul conținut: „(5) Inițiatorul unei activități planificate de construcție care se regăsește în anexa nr. 1 sau anexa nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, este obligat ca, înainte de a solicita certificatul de urbanism pentru proiectare, să parcurgă procedura de evaluare a impactului asupra mediului în conformitate cu Legea nr. 86/2014 și să obțină de la autoritatea competentă de mediu acordul de mediu. (6) În cazul în care autoritatea competentă de mediu nu eliberează un acord de mediu, dar eliberează o decizie de evaluare prealabilă în care stabilește că legislația de mediu interzice desfășurarea respectivului gen de activitate în zona/pe terenul propus de către inițiator, se interzice solicitarea certificatului de urbanism pentru proiectare sau a autorizației de construire pe respectivul teren sau în respectiva zonă”.</p>	<p>Regimul tehnic include asemenea prevederi privind protecția mediului.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>Art. 144</p>	<p>Agencia de Guvernare Electronica Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023</p>	<p>Art.144, 146 și 147 necesită a fi revizuit esențial, luând în considerare obiecțiile referitoare la certificatul de urbanism informativ, care sunt valabile și în cazul certificatului de urbanism pentru proiectare, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să se prevadă depunerea cererii de eliberare a certificatului și emiterea acestuia, în mod prioritar, în formă electronică prin intermediul SIA GEAP și, doar, cu titlu de excepție, la solicitarea titularului, pe suport de hârtie; - să se excludă documentele prevăzute la art.141 alin.(1) lit.a), c), d) și f) și să se prevadă verificarea autenticității datelor din documentele respective utilizând serviciul de acces la date, parte componentă a platformei de interoperabilitate (MConnect); - să se prevadă încasarea plăților pentru eliberarea certificatului prin 	<p>Se acceptă.</p>

			intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice, în modul stabilit de Guvern.	
Art. 144	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		La art. 144 alin. (1) lit. b) cuvintele „imobilului existent” se propun a fi înlocuite cu cuvintele „construcției, după caz, încăperilor existente”. Codul civil [art.459 alin.(2)] stabilește că bun imobil se consideră terenul înregistrat în registrul bunurilor imobile sub număr cadastral distinct. Constituie parte 9 componentă a bunului imobil lucrurile și lucrările atașate permanent la teren, precum clădirile, construcțiile subterane (chiar dacă se extind asupra altor terenuri), obiectele acvatice separate, plantațiile prinse de rădăcini, roada neculeasă. Această regulă se aplică indiferent dacă aceste părți componente sînt sau nu sînt înregistrate în registrul bunurilor imobile în mod separat [art.460 alin.(1)]. În același context, sunt relevante și prevederile art.404 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543/1998, modificată prin Legea nr.155/2020, privind înregistrarea dreptului asupra bunului imobil construit.	Se acceptă.
			La art. 144 alin. (1) se propune excluderea „lit. e)”. În caz contrar, la orice intervenție de proiectare pe teren cu drept de suprafață, va fi necesară decizia consiliului local, ceea ce constituie o birocratizare excesivă a procesului, și va crea numeroase blocaje. În caz contrar, esența dreptului de suprafață va fi lipsită de substanța oferită de Codul civil. În cazul zonelor economice libere, considerăm că Guvernul urmează să asigure o gestionare mai eficientă a patrimoniului public al statului și să intervină prompt pentru ca bunurile statului să nu fie plasate în circuit civil, fără respectarea principiului de competitivitate și cu titlu gratuit.	Nu se acceptă. Norma similară se regăsește în legea nr.163/2010 art. 3, alin. (1), lit. c ²)

			Propunerea de înlocuire, la forma gramaticală corespunzătoare, și cu aceeași argumentare este valabilă și pentru art. 149 alin. (1) lit a) [cuvântul „imobilului/terenului”] și pentru alte articole din proiectul Codului care utilizează în același context termenul „imobil”.	Se acceptă.
Art. 144	Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/971 din 21.02.2023		<p>Cu referire la prevederile date, menționăm că în majoritatea cazurilor de elaborare a proiectelor tehnice/de execuție, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” în calitate de beneficiar a lucrărilor de proiectare, nu dispune nici de actul care să ateste dreptul de proprietate asupra terenului, nici de acordul scris al proprietarului terenului.</p> <p>Totodată, pentru declararea anumitor lucrări de utilitate publică, urmează întâi de toate a fi elaborat un proiect tehnic/de execuție, respectiv la etapa elaborării proiectului, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” nu dispune de vreun drept asupra terenurilor.</p> <p>Prin urmare, se propune a prevedea la articolele menționate, anumite excepții în cazul proiectării obiectivelor de infrastructură rutieră, pentru a nu exista careva impedimente în procesul de elaborare a proiectului tehnic/de execuție, care ulterior va servi și pentru procedura de declarare a lucrărilor de utilitate publică.</p> <p>Fie, Guvernul să prevadă o procedură separată de obținere a certificatului de urbanism pentru proiectare, pentru lucrările declarate de utilitate publică, în baza studiului de fezabilitate. Situație care ar fi similară prevederilor de la Articolul 195. Dispozițiile generale privind emiterea autorizației de construire/desființare , unde la alineatul (4), s-a prevăzut că „Modul de executare a lucrărilor de utilitate publică de interes național, autorizația de construire/desființare se stabilesc prin hotărâre de Guvern.”</p>	Dreptul de proprietate este un drept fundamental și nu poate fi încălcat.
Art. 144, 166, 187	Agencia Servicii Publice nr. 01/0323 din 06.03.2023		În art. 144, 166, 187 ale proiectului sunt prevăzute documentele necesare pentru obținerea certificatului de urbanism pentru proiectare, documentele inițiale pentru proiectare, condițiile de eliberare a autorizației de construire, fiind enumerate „actul care atestă dreptul de proprietate sau dreptul de suprafață asupra terenului și „extrasul din	Lista a fost revizuită, iar actele care pot fi accesate de către administrația publică locală au fost excluse.

		<p>documentele cadastrale cu privire la deținerea în proprietate a terenului pentru construcție”.</p> <p>Menționăm că, conform prevederilor art. 413, 415, 424 ale Codului civil, art. 36 alin. (1) al Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998, înregistrarea drepturilor asupra bunului imobil este confirmată prin extrasul din registrul bunurilor imobile sau prin certificatul privind înscrierile în registrul bunurilor imobile. Respectiv, urmează să fie corect enumerate actele solicitate. Suplimentar, propunem de a revizui lista documentelor necesare pe care solicitanții trebuie să le prezinte, ținând cont de prevederile Legii cu privire la schimbul de date și interoperabilitate nr. 142/2018.</p>	
Art. 144	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023	<p>La art. 144 alin. (1) se va completa cu litera g) cu următorul conținut: „decizia privind acordul de mediu, acordul de mediu, în conformitate cu prevederile Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului”.</p> <p>Astfel, norma reflectată necesită o revizuire și o ajustare conform prevederilor Legii nr. 160/2011 și a Legii nr. 234/2021 în ceea ce privește implementarea principiului de ghișeu unic și digitalizare a serviciului de solicitare și eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare (ca act permisiv), includerea opțiunii de solicitare on-line, prin SIA GEAP, excluderea necesității depunerii buletinului de identitate în original.</p> <p>În special se va revizui expunerea de la alin. (3) care contravine prevederilor art. 6, alin. (14) al Legii nr. 160/2011.</p> <p>Tot la acest articol, la alin. (1) lista documentelor care se vor anexa la cererea de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare se va completa cu o poziție nouă cu următorul conținut: „g) acordul de mediu, obținut în rezultatul evaluării impactului asupra mediului realizată în conformitate cu prevederile Legii 86/2014”.</p>	Se acceptă.
Art. 144	Ministerul Culturii nr. 04/2-09/571 din 14.03.2023	<p>La art. 144, alin. (1) se va completa cu lit. b1) cu următorul cuprins „b1) avizul pozitiv al Ministerului Culturii, în caz de reparație, conservare, restaurare, reabilitare a monumentelor istorice de categorie</p>	Se acceptă.

			națională, precum și construcții noi pe terenul acestora și în zonele de protecție;”. Drept argumentare se aduc prevederile Legii nr. 1530/1993 privind protejarea monumentelor, care stabilește la art. 16 alin. (2) examinarea documentației de proiect pentru intervenții la monumente istorice în două faze de elaborare a acesteia.	
Art. 144	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023		La art. 144 alin. (1) lit. a) - de substituit cuvintele „certificatul de înregistrare” cu cuvintele „codul IDNO”, deoarece certificatul de înregistrare nu se eliberează de către Agenția de Servicii Publice. Datele despre persoana juridică se oferă obligatoriu și gratuit prin platforma de interoperabilitate guvernamentală MConnect. Obiecția valabilă și pentru anexa Anexa nr.8 (DOCUMENTE PROBATORII PRIVIND CERTIFICAREA).	Se acceptă. Norma a fost exclusă conform avizului Agenției de Guvernare electronică.
Art. 144	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 144. De precizat cazul în care obiectul solicitat este inclus în Registrul Patrimoniului Național.	Articolul a fost completat conform avizului Ministerului Culturii.
Art. 145	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Redacția art. 145 se va revedea, întrucât este formulată defectuos. Atragem atenția că, art. 332 din Codul penal califică fapta „falsul în acte publice” ca înscrierea de către o persoană publică în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale și stabilește pedeapsa pentru aceasta. Prin urmare, nu este clar modul în care angajații primăriei vor stabili că actele prezentate sunt falsificate. De asemenea, trezește îndoială referința la documentele menționate doar la art. 141, în măsura în care și la art. 144 sunt enumerate documente ce urmează a fi prezentate pentru obținerea certificatului de urbanism pentru proiectare.	Se acceptă. Articolul a fost redactat.
Art. 146	Ministerul Sănătății Nr. 17/542 din 16.02.2023		La art. 146, alin. (4), lit. a), art. 166 alin. (2), lit. 1) și art. 189 alin. (4) lit. e) cuvintele „aviz sanitar” se propune de substituit cu cuvintele „aviz emis de autoritatea competentă în domeniul sănătății publice”. Modificarea propusă are drept scop diferențierea denumirii de aviz sanitar care are calitate de act permisiv, de aviz care nu este act	Se acceptă.

			permisiv, dar presupune o operațiune administrativă, un serviciu de expertizare, în contextul art. 4, alin. (6), lit. b) din Legea nr.160/2011 privind reglementarea activității de întreprinzător.	
Art. 146 alin. (4)	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 06-01/673 din 17.02.2023		La art. 146, alin. (4) urmează să fie suplinit cu litera e), cu următorul conținut: „e) avizul operatorului rețelelor electrice, termice, de gaze naturale și de alimentare cu apă și/sau de canalizare.”	Avizle respective se obțin ulterior obținerii Certificatului de urbanism pentru proiectare, conform art. Documentele inițiale pentru proiectare.
Art. 146 alin. (5)	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 06-01/673 din 17.02.2023		La art. 146 alin. (5) sintagma „alin. (4) lit. d)” de substituit cu sintagma „alin. (4) lit. d) și e)”.	Nu se acceptă. În contextul argumentării de la alin. (4).
Art. 146	S. A. MoldovaGaz Nr. 03/4-625 din 14.02.2023		Articolul 146 de completat cu un alineat nou cu următorul conținut: „Se interzice includerea în certificatul de urbanism a cerințelor de prezentare a avizelor/coordonărilor emise de subdiviziunile și entitățile subordonate emitentului. Obținerea avizelor/coordonărilor respective va fi în grija emitentului.” APL în mun. Chișinău, Bălți, Comrat, Orhei au în subordinea sa direcții și instituții desconcentrate (serviciul topografic, direcția de arhitectură, direcția căi de comunicație, exdrupo, preturi și ect.) care au ca scop implementarea politicilor locale. În prezent pentru emiterea autorizației de construire, emitentul include în certificatul de urbanism cerințe privind obținerea avizelor sau coordonărilor de la direcții și instituții subordonate. Propunerile de completare au drept scop oferirea serviciilor de coordonare a documentației de proiect după principiul ghișeului unic. Astfel odată depusă documentația de proiect direct la ghișeul unic sau on-line, examinarea cererilor pentru emiterea autorizației de construire de către direcții și instituții subordonate trebuie să rămână în grija emitentului, fără a fi necesară „purtarea” pe drumuri a solicitantului să facă cunoștință cu orele de primire, birocrăția, “regulile de joc	Se acceptă. Articolul a fost completat.

			inventate de diverși șefi de direcții” și evitarea contactului direct a solicitantului cu funcționarii direcțiilor și instituțiilor subordonate pentru a exclude factorii de corupție	
Art. 146	Congresul autorităților Locale din Moldova (discuții verbale la ședința din 17.02.2023)		După alin. (4) de completat cu un alineat nou cu următorul conținut: <i>La perfectarea avizelor prevăzute la alin. (4) solicitantul va prezenta autorităților responsabile de emitere a avizelor respective documentele tehnice stabilite în legislația de profil.</i>	Se acceptă.
Art. 146	Ministerul Apărării nr. 11/305 din 28.02.2023		La art.146 ”Emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru zonele cu regim special și pentru obiectele de construcții cu impact semnificativ asupra mediului”, propunem completarea cu alin.(2), cu următorul cuprins: <i>”(2) Certificatul de urbanism pentru proiectare pentru obiectele de construcții pe terenuri cu destinație specială se eliberează de către structurile specializate din cadrul Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului de Informații și Securitate.”</i>	Se acceptă parțial. Articolul a fost completat cu norma care prevde anexarea la certificatul de urbanism pentru proiectare avizul eliberat de către structurile specializate din cadrul Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului de Informații și Securitate pentru obiectele de construcții pe terenuri cu destinație specială.
Art. 146	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		La art. 146 alin. (4), textul „cazurile stabilite de lege” urmează a fi revizuit, deoarece creează incertitudine la solicitarea și eliberarea actului prenotat.	Se acceptă.
			Totodată, la lit. b) recomandăm reexaminarea prevederii, dat fiind faptul că, nu sunt delimitate expres atribuțiile și competențele fiecărei autorități în parte (Agenția pentru Supraveghere Tehnică și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență) și, respectiv, nu există o claritate de respectarea căror norme și reguli de apărare împotriva incendiilor este responsabilă fiecare autoritate. Obiecția este similară și la art. 166 alin. (2) lit. m).	Norma a fost redactată.

<p>Art. 146</p>	<p>Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023</p>	<p>La art. 146 alin. (1) și (2) se vor expune în redacție nouă, după cum urmează:</p> <p>„(1) În cazul solicitării certificatului de urbanism pentru proiectare pentru activități planificate de construcție care nu se regăsesc în anexa nr. 1 sau anexa nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și pentru care nu a fost parcursă procedura de evaluare a impactului asupra mediului, emitentul examinează dacă activitatea planificată poate avea un impact semnificativ asupra siturilor Emerald, luând în considerare, în special, localizarea activității planificate în raport cu siturile Emerald. Dacă activitatea planificată poate avea un potențial impact semnificativ asupra siturilor Emerald, emitentul suspendă procedura de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare și notifică solicitantul despre necesitatea inițierii procedurii de evaluare a biodiversității în conformitate cu art. 10¹⁰ a Legii nr. 86/2014 și să obțină de la autoritatea competentă de mediu o Decizie de constatare că nu este necesară efectuarea evaluării biodiversității sau, după caz, Concluzia privind evaluarea biodiversității în care se menționează că evaluarea biodiversității nu a determinat un impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald sau că evaluarea biodiversității a determinat un impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald, dar condițiile de protecție a mediului sunt respectate.</p> <p>(2) Prezentarea de către solicitant a unuia din actele menționate la alin. (1) constituie temei pentru emitent de a continua procedura de emitere a certificatului de urbanism pentru proiectare suspendată.</p> <p>(3) În cazul în care în procedură de evaluare a biodiversității autoritatea competentă de mediu determină un impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald și menționează în Concluzia privind evaluarea biodiversității că solicitantul nu este în drept să desfășoare activitatea planificată în zona respectivă, emitentul refuză eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare.”</p>	<p>Conform avizului se propune completarea cu două alineate însă în formularea acesteia sunt trei alineate.</p> <p>Mai mult decât atât acestea sunt expuse neclar, voluminos și confuz.</p>
------------------------	--	--	---

		<p>La alin. (4) litera c) se va expune în redacție nouă: „c) unul din documentele emise de autoritatea competentă de mediu conform Legii nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului (Acordul de mediu, Concluzia privind evaluarea biodiversității, Decizia de constatare că nu este necesară efectuarea evaluării biodiversității)”.</p>	Se acceptă.
		<p>La alin. (5) de completat cu textul „Decizia privind acordul de mediu, acordul de mediu prevăzute de alin. (4) lit. c) se eliberează în termenul prevăzut de Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului”.</p>	Se acceptă.
Art. 146	Ministerul Culturii nr. 04/2-09/571 din 14.03.2023	<p>La art. 146, textul alin. (3) va avea următorul cuprins „(3) În cazul intervențiilor asupra monumentelor istorice de categorie națională, pe terenul monumentelor și siturilor arheologice și zonelor lor de protecție, acestea se efectuează în baza avizului favorabil al Organului central în domeniul patrimoniului cultural, emis în conformitate cu prevederile legislației din domeniul protejării patrimoniului cultural. Obținerea avizului este de competența investitorului/beneficiarului și este valabilă în cazul inițierii proiectării în condițiile prevederilor art.143 alin. (2) și (3).”</p>	Se acceptă.
Art. 148	S. A. MoldovaGaz Nr. 03/4-625 din 14.02.2023	<p>Articolul 148 de completat cu un alineat nou cu următorul conținut: „Pe perioada valabilității autorizației de construire, prin derogare de la alin.(2) se admite aplicarea certificatului de urbanism în scopul proiectării rețelelor ingineresti destinate racordării la utilități a obiectivului pentru care a fost eliberată autorizația de construire respectivă. În atare situații pentru construcția rețelelor ingineresti respective vor fi eliberate separat autorizații de construire conform prevederilor art. 187.”</p> <p>Avizele de racordare la utilități de regulă în majoritatea cazurilor se eliberează după demararea lucrărilor de construire și respectiv după emiterea autorizației de construire, iar conform art. 148 alin (2) deja certificatul de urbanism este consumat. Prevederea respectivă e menită să rezolve problema respectivă fără a birocratiza procesul prin necesitatea obținerii certificatelor de urbanism separate pentru fiecare</p>	Se acceptă. Articolul a fost completat.

			rețea inginerescă apă, canalizare, rețele termice, gaze, electricitate destinate racordării la utilități a obiectivului respectiv	
Art. 149	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		La art. 149 alin. (1) lit. c) cuvintele „destinația terenului” se propun a fi înlocuite cu cuvintele „caracteristicile terenului, inclusiv categoria de destinație și modul de folosință” și de a fi transferate la lit. a) [regimul juridic al terenului].	Se acceptă.
			Art. 149 alin. (1) lit. c) [regimul arhitectural-urbanistic] se propune a fi completat cu sintagma „zona funcțională urbană (codul urbanistic)”.	Se acceptă.
			La art. 149 alin. (3) de înlocuit cu alin. (2) [lipsește consecutivitatea]	Se acceptă.
Art. 150	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 150, este stabilit că „Autoritățile administrației publice locale sunt responsabile pentru corectitudinea înscrisului în certificatul de urbanism, privind stabilirea condițiilor ce caracterizează regimul juridic, economic, ecologic, sanitar, seismic, tehnic și arhitectural-urbanistic a unei zone”, pe când în articolul 149 unde este expus conținutul certificatului de urbanism, regimurile economic, ecologic, sanitar, seismic nu sunt incluse, respectiv considerăm necesar de a include în articolul 149 și aceste aspecte;	Se acceptă. Articolele au fost corelate.
Art. 156	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Art. 156 este inutil, întrucât, orice activitate se desfășoară în bază de contract, mai mult, nici titlul articolului nu corespunde conținutului acestuia.	Se acceptă.
Art. 158	Ministerul Educației și Cercetării nr. 08/5-09/1220 din 14.03.2023		În conformitate cu art.81 alin.(1) din Codul educației nr.152/2014, „studiile superioare se reglementează prin Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților”. Aceeși reglementare este prevăzută și pentru învățământul profesional tehnic la art.66 alin.(4) din Codul enunțat. Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.482/2017. Nomenclatorul domeniilor de formare profesională, al specialităților și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului	Se acceptă.

		<p>nr.853/2015 iar pentru învățământul profesional tehnic secundar prin Hotărârea Guvernului nr. 425/2015.</p> <p>În partea ce ține de recunoașterea calificărilor, menționăm că condițiile și modalitatea de recunoaștere a calificărilor sunt statuate în Cadrul național al calificărilor din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1016/2017, în Regulamentul privind recunoașterea și echivalarea actelor de studii și a calificărilor obținute în străinătate, aprobat prin ordinul Ministrului educației, culturii și cercetării nr. 1702/2019 și în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.</p> <p>Astfel, în vederea asigurării unei implementări eficiente a prevederilor Codului urbanismului referitoare la atestarea specialiștilor în domeniul construcțiilor, referitoare la cerințele pentru calificarea specialiștilor în domeniul construcțiilor precum și referitoare la recunoașterea calificărilor specialiștilor în domeniul construcțiilor, propunem următoarele recomandări:</p> <p>Pentru a aduce în concordanță norma prevăzută la articolul 158 cu reglementările din domeniul recunoașterii calificărilor propunem următorul cuprins al articolului 158:</p> <p>„Articolul 158. Recunoașterea calificărilor</p> <p><i>(1) Recunoașterea calificărilor obținute în sistemul național de învățământ și a atestărilor obținute ulterior se face în temeiul legislației în domeniul învățământului și, respectiv, a prevederilor prezentului Cod.</i></p> <p><i>(2) Recunoașterea calificărilor obținute în străinătate se face pe bază de reciprocitate, în conformitate cu prevederile tratatelor internaționale în domeniu.”.</i></p>	
Art. 158	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023	La art. 158 sintagma „în domeniul învățământului” se va substitui cu sintagma „în domeniul educației” (a se vedea: Codul educației).	Se acceptă.
Art. 159	Universitatea Tehnică din Moldova	Articolul 159, punctul 2 și 3 - este primordial de concretizat domeniile tehnico-profesionale la care se atestă specialiștii cu activități în	Se acceptă. Noțiunile au fost ajustate.

	nr. 199 din 20.02.2002		construcții (Hotărârea Guvernului nr. 329 din 23.04.2009 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții, și efectiv, Regulamentul cu privire la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului, și mai recent Proiect de Hotărâre cu privire la modificarea anexei Hotărârii menționate), și domeniile de formare profesională (NOMENCLATORUL domeniilor de formare profesională și al specialiștilor în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.482 din 28 iunie 2017, modificat prin Hotărârea Guvernului nr. HG332/2022 din 18.05.2022). Domeniile de atestare tehnico-profesionale și domeniile de formare profesională trebuie clar divizate.	De asemenea unele domenii din proiectul Codului nu se regăsesc în Nomenclator și se atestă necesitatea completării acestuia.
Art. 159	Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor nr. 01-23 din 03.03.2023		Alineatul (3) după lit.m) se va completa cu lit.n) cu următorul conținut: <i>„Elaborarea devizelor de cheltuieli pentru lucrările de construcții și de restaurare”.</i>	Se acceptă.
Art. 159	Ministerul Educației și Cercetării nr. 08/5-09/1220 din 14.03.2023		Concomitent pentru articolul 159 alineatul (1) propunem următorul cuprins: <i>„(1) Proiectantul este persoana fizică care deține diplomă eliberată de o instituție de învățământ superior, la o specialitate/ program acreditat și care a fost atestat în conformitate cu prevederile prezentului Cod.”.</i>	Se acceptă.
Art. 160	Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor nr. 01-23 din 03.03.2023		După lit.d) se va completa cu lit.e) cu următorul conținut: <i>„Elaborator devize pentru diverse specializări și domenii, menționate în Articolul 159 al prezentului Cod”</i>	Se acceptă.

Art. 160	Universitatea Tehnică din Moldova nr. 199 din 20.02.2002		Articolul 160. Titlu de proiectant: Proiectantul poartă titlu de: a) urbanist în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului; b) arhitect în domeniul arhitecturii; c) inginer în construcții pentru domeniul de inginerie civilă; d) inginer în construcții cu diverse specializări, pentru domeniile ingineria industrială și ingineria instalațiilor. Acest articol trebuie de omis sau de reformulat conform prevederilor Uniunii Europene, sau cel puțin a României.	Se acceptă.
Art. 161	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		La art. 161, propunem completarea cu o prevedere nouă, cu următorul cuprins: „j) orice omisiune sau eroare față de listele cu cantitățile din proiectul tehnic și din specificațiile tehnice prevăzute, dovedită pe parcursul execuției a fi necesară pentru finalizarea investiției, va fi suportată de către proiectant în limita cuantumului valoric determinat. Valoarea suportată de proiectant prezumă atât aducerea proiectului la o formă ce poate fi pusă în operă, clarificări, reproiectări etc, cât și valoarea lucrărilor suplimentare față de proiectul inițial ce trebuie realizate de către executant.”.	Se acceptă.
Art. 163	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 163. De complectat cu aliniatul d) în cadrul contractului bilateral cu beneficiarul privind supraveghierea de autor, să sisteze lucrările de construcție în cazul nerespectării cerințelor proiectului.	Se acceptă.
Art. 164	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Art. 164 se va revedea, deoarece este declarativ, iar denumirea acestuia nu corespunde conținutului și nu stabilește cerințe privind proiectarea construcțiilor.	Se acceptă. Articolul a fost exclus.
Art. 165	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 165 considerăm că, prevederea generală privind survenirea răspunderii pentru nerespectarea cerințelor din Cod poartă un caracter declarativ și necesită a fi exclusă. Răspunderea juridică trebuie să fie prevăzută de normele materiale, ce stabilesc tipul concret de răspundere (penală, civilă sau contravențională), determină faptele și sancțiunile pentru comiterea acestora.	Se acceptă. Alineatul 6 a fost exclus.

		<p>Mai mult, norma privind răspunderea penală și contravențională este greșită din punct de vedere conceptual, deoarece pentru aceeași faptă nu pot fi aplicate două sancțiuni: penală și contravențională.</p> <p>Astfel, menționăm că, principiul non bis in idem derivă din normele constituționale ale articolelor 4, 21 și 25 din Constituție, precum și art. 22 din Codul de procedură penală.</p> <p>Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași faptă a devenit un principiu fundamental și incontestabil al oricărui sistem de drept și este garantat de normele actelor internaționale, la care a aderat și Republica Moldova.</p> <p>Astfel, potrivit art. 4 alin. 1 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat. Cu termeni similari operează și art. 14 alin. 7 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice.</p> <p>Adițional, amintim că și Curtea Constituțională, conferind principiului non bis in idem o conotație constituțională, în § 5 din Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010 asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală a subliniat: „[...] dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă derivă din art. 21 din Constituție, conform căruia: „Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.” [...].</p> <p>Din cele enunțate rezultă că, principiul statuat la art. 21 din Constituție – asigurarea tuturor garanțiilor necesare apărării persoanei acuzate de un delict în procesul judiciar – pe lângă alte drepturi procesuale, oferă persoanei și dreptul constituțional de a nu fi urmărită, judecată sau pedepsită de mai multe ori pentru aceeași faptă. Principiul în cauză</p>	
--	--	--	--

			<p>presupune că cel care prin conduita sa a ignorat ordinea de drept va răspunde o singură dată pentru fapta ilicită, pentru o încălcare a legii se va aplica o singură sancțiune juridică. Acest principiu constituțional se aplică nu numai în cauzele penale, dar și în cauzele contravenționale, precum și în orice altă formă de răspundere juridică din aceeași materie de drept.</p> <p>În contextul celor relatate conchidem că, aplicarea pentru una și aceeași încălcare a sancțiunii penale și contravenționale aduce atingere normelor constituționale și convenționale menționate supra. Prin urmare, în proiect se vor revedea toate normele generale privind survenirea răspunderii contravenționale sau penale.</p>	
<p>Art. 166 alin. (4)</p>	<p>S.A. Termoelectrica Nr. 79/269 din 13.02.2023</p>		<p>La alineatul (4) din Articolul 166 „Documentele inițiale pentru proiectare” este stipulat că avizele de racordare la rețelele edilitare (inginerești), necesare pentru elaborarea documentației de proiect, vor fi eliberate gratuit solicitantului (beneficiarului) de către furnizori (deținători de utilități) în cel mult 10 de zile lucrătoare de la data solicitării.</p> <p>Ținem să menționăm, că pct. 19 din Regulamentul privind furnizarea energiei termice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE) nr. 23/2017 din 26.01.2017, prevede termen de 15 zile calendaristice pentru eliberarea avizului de racordare.</p> <p>Mai mult, Regulamentele privind racordarea la rețelele de gaze naturale/la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale/a energiei electrice aprobate prin Hotărârile Consiliului de administrație al ANRE nr. 112/2019 și respectiv nr. 168/2019 prevăd termeni diferiți pentru eliberarea avizelor de racordare pentru diferite cazuri (de la 10 la 30 zile). Reieșind din cele expuse, propunem de a substitui sintagma „în cel mult 10 de zile lucrătoare de la data solicitării” cu sintagma „în termenele stabilite de reglementările sectoriale”.</p>	<p>Nu se acceptă. Actele normativ secundare se vor aduce în concordanță cu prevederile Codului.</p>

Art. 166 alin. (4)	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 06-01/673 din 17.02.2023		<p>La art. 166 alin. (4) sintagma „în cel mult 10 zile lucrătoare” de substituit cu sintagma „în termenele prevăzute de legislația în vigoare”. Argumentare: În legile sectoriale și Regulamentele elaborate și aprobate de ANRE, sunt prevăzute termene diferite pentru emiterea avizelor de racordare.</p> <p>De exemplu, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică prevede că avizul de racordare se emite de către operatorul sistemului de transport în termen de 15 zile, de către operatorul sistemului de distribuție în termen de 10 zile, iar în cazul solicitării racordării unei centrale electrice, – în termen de 30 zile calendaristice (cu excepția consumatorilor casnici).</p> <p>Prin urmare, indicarea unui alt termen în Codul respectiv va crea conflicte de norme legale și va genera interpretări divergente de aplicabilitate.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Actele normative secundare se vor aduce în concordanță cu prevederile Codului.</p>
Art. 166	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		<p>La art. 166 alin. (2) lit. b) sintagma “suplimentară conform metodologiei aprobate de Guvern” contravine principiului descentralizării și subsidiarității și urmează a fi exclusă.</p>	<p>Se acceptă.</p>
Art. 166	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		<p>La art. 166 alin. (2) lit. n), va fi expusă în următoarea redacție „n) unul din documentele emise de autoritatea competentă de mediu conform Legii nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului (Acordul de mediu, Concluzia privind evaluarea biodiversității, Decizia de constatare că nu este necesară efectuarea evaluării biodiversității),</p> <p>la alin. (3) în prima propoziție se va exclude sintagma „n)”, iar în propoziția a doua sintagma „la lit.n)” se va substitui cu sintagma „la lit. o)”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
Art. 166	Ministerul Culturii nr. 04/2-09/571 din 14.03.2023		<p>La art. 166 alineatul (2) se va completa cu lit. p) cu următorul cuprins „p) avizul Ministerului Culturii în cazul intervențiilor asupra monumentelor istorice și zonelor lor de protecție.”</p>	<p>Se acceptă.</p>

Art. 168	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023	<p>Aliniatele (1) și (2) după cuvântul ”Verificarea” se exclude litera ”a”, mai departe după text.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>Aliniatul (3) după cuvintele ”verificatori de proiecte atestați” se adaugă cuvintele ”din cadrul agenților economici cu activități în domeniul verificării și expertizării proiectelor de construcții”.</p>	<p>Nu se acceptă. Verificarea proiectelor se face de către verificatorii de proiecte atestați în nume propriu.</p>
		<p>Aliniatul (4) se exclude cuvântul ”Pentru”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>După aliniatul (4) se adaugă un aliniat nou (5), celelalte aliniate (5-7) fiind expuse consecutiv (6-8), după cum urmează: ”(5) Verificarea și expertizarea tehnică a proiectelor obiectivelor de interes național, de importanță deosebită, unicate și experimentale, de repetabilitate înaltă, cele elaborate de agenți economici din străinătate, cât și cele finanțate de la bugetul de stat și de la bugetele locale, a celor cu finanțare internațională rambursabilă și nerambursabilă, alte fonduri publice garantate de stat, se efectuează de către Autoritatea administrativă din subordinea Organului central de specialitate”.</p>	<p>Nu se acceptă. Norma în redacția propusă va duce la crearea monopolului în domeniu.</p>
Art. 168	Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor nr. 01-23 din 03.03.2023	<p>Alineatele (1) și (2) după cuvântul ”Verificarea” se exclude litera ”a”, mai departe după text.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>Alineatul (3) după cuvintele ”verificatori de proiecte atestați” se adaugă cuvintele ”pe domenii și specializări din cadrul agenților economici cu activități în domeniul verificării și expertizării proiectelor de construcții”.</p>	<p>Nu se acceptă. Verificarea proiectelor se face de către verificatorii de proiecte atestați în nume propriu.</p>
		<p>Alineatul (4) se exclude cuvântul ”Pentru”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

			<p>După alineatul (4) se adaugă un alineat nou (5), celelalte alineate (5-7) fiind expuse consecutiv (6-8), după cum urmează:</p> <p>”(5) Verificarea și expertizarea tehnică a proiectelor obiectivelor de interes național, de importanță deosebită, unicate și experimentale, de repetabilitate înaltă, cele elaborate de agenți economici din străinătate, cât și cele finanțate de la bugetul de stat și de la bugetele locale, a celor cu finanțare internațională rambursabilă și nerambursabilă, alte fonduri publice garantate de stat, se efectuează de către Autoritatea administrativă din subordinea Organului central de specialitate”.</p>	<p>Nu se acceptă. Norma în redacția propusă va duce la crearea monopolului în domeniu.</p>
Art. 168	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023		<p>La art.168 – considerăm oportun expunerea redacției alin.(7) în modul în care va fi stabilit că, utilizarea proiectelor de construcții și a detaliilor de execuție neverificate se sancționează în modul stabilit de cadrul legal (de exemplu, Codul contravențional, Codul penal, etc.).</p>	<p>Se acceptă.</p>
Art. 169	<p>Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova</p> <p>Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova</p>		<p>Aliniatul (3) se exclude.</p>	<p>Propunerea nu este argumentată</p>

	Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023			
Art. 169	Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor nr. 01-23 din 03.03.2023		alineatul (3) se exclude	Propunerea nu este argumentată.
Art. 171	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023		Aliniatul (2) se exclude, celelalte aliniate (3-4) fiind expuse consecutiv (2-3).	Se acceptă.
Art. 171	Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea		alineatul (2) se exclude, celelalte alineate (3-4) fiind expuse consecutiv (2-3)	Se acceptă.

	Proiectelor și Construcțiilor nr. 01-23 din 03.03.2023			
Art. 171	Autoritatea Aeronautică Civilă Nr. 539 din 01.03.2023 suplimentar la nr. 332 din 06.02.2023		În cazul existenței Planului general ori a celui zonal ,dacă nu se eliberează Certificat de Urbanism, atunci în baza la ce se proiectează?, și de unde oamenii știu, există ori nu un Plan general ori zonal? Și care sunt obligațiunile Emitentului, Proiectantului și Solicitantului în acest caz?	Obiecția nu corespunde cu conținutul articolului.
Art. 172	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 172 alin. (2) cuvântul „Responsabilitatea” se va substitui cu cuvântul „Răspunderea”.	Se acceptă.
Art. 173	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 173 alin. (4), art. 176 alin. (4), se va exclude cuvântul „cadru”, deoarece legislația nu prevede și nu operează cu termenii de „regulament-cadru”, „conținut cadru”. Relațiile sociale care necesită o reglementare detaliată se stabilesc prin regulamente, instrucțiuni, statute, reguli, metodologii, aprobate prin hotărîre de Guvern.	Se acceptă.
Art. 174	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 174 alin. (2) vor fi revăzute cuvintele „sau elaborate de operatorul economic unde este angajat”, deoarece sunt utilizate cu sens greșit.	Se acceptă.
Art. 174	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 174. Se propune de exclus aliniatul 2) Răspunderea și aptitudinea profesională a verificatorului nu poate să depindă locul funcționării, la fel ca și controlul asupra acestuia. Firmele de proiectare angajează verificatorii nu numai pentru verificare, dar și pentru consultări. Astfel sporește randamentul practic al firmei.	Nu se acceptă. În cazul propunerii prezentate se încalcă principiul evitării conflictului de interese.
Art. 176	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de		Aliniatul (3) lit. d) se exclude. Lit. e) devine lit. d) și cuvintele ”sau construcției” se exclud.	Se acceptă.

	<p>Construcții din Republica Moldova</p> <p>Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova</p> <p>Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023</p>			
Art. 176	<p>Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor nr. 01-23 din 03.03.2023</p>		alineatul (3) lit. d) se exclude. Lit. e) devine lit. d) și cuvintele ”sau construcției” se exclud.	Se acceptă.
Art. 176	<p>Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023</p>		La art.176 alin. (3), în temeiul normelor de tehnică legislativă și pentru a scoate în evidență tipul de încălcare/ilegalitate comisă (disciplinară, contravențională, penală etc.), se consideră judicios ca proiectul să indice tipul de răspundere la care vor fi atrași experții tehnici atestați, angajați în baza unui contract pentru expertizarea proiectelor pentru construcții. Or, în dependență de încălcare, urmează ca în legislația pertinentă la caz, contravențională, penală să se regăsească componente de contravenții sau infracțiuni în baza cărora persoana poate fi atrasă la răspundere juridică.	<p>Nu se accepta.</p> <p>Tipul de raspundere se va stabili la momentul depistării încălcărilor și în dependență de consecințele survenite în urma soliiilor propuse.</p>

Art. 177	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 177 nu corespunde titlul acestuia cu conținutul, or, articolul nu stabilește modalitatea de aprobare a proiectelor de construcție.	Se acceptă. Titlul articolului a fost redactat.
Art. 181	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023		La art.181 – ținând cont de faptul că, Legea nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe a fost abrogată, aceasta urmează a fi substituită cu Legea nr.230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe.	Se acceptă.
Art. 182	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 182 alin. (2) și (4) se vor exclude, deoarece dublează conținutul art. 5 alin. (4), respective, art. 10 alin. (1) din Legea nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe.	Se acceptă.
Art. 185	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023		La art.185 - este stabilit că managementul de proiect se realizează prin analiza/ control/ evaluarea/ organizarea lucrărilor, etc. În vederea excluderii incertitudinii în privința managementului calității a lucrărilor, considerăm oportun excluderea lit. i) din articolul menționat.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
Art. 185	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 185 lit. g) cuvintele „luarea deciziilor” se vor substitui cu cuvintele „adoptarea deciziilor”, potrivit terminologiei normative.	Se acceptă.
Art. 186	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		La art. 186 alin. (2) propoziția “Managerul de proiect se recrută și în baza de concurs din afara organizației de proiectare respective” constituie imixtiune în afaceri private și urmează a fi excluse. În caz contrar, această normă poate crea blocaje reale.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
Art. 186	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 186: În denumire, alin. (4)-(6) cuvintele „manager de proiect” se vor substitui cu cuvintele „managerul de proiect”;	Se acceptă.
			La alin. (2) textul „nu mai puțin de 5 ani” se va substitui cu textul „cel puțin 5 ani”.	Se acceptă.
			Alin. (4) este declarativ și urmează a fi revăzut ori exclus.	Se acceptă.
Art. 187	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică		La art. 187 alin. (2): la lit. a) cuvântul „elaborată” urmează de substituit cu expresia „elaborată și coordonată”;	Se acceptă.

<p>Alin. (2)</p>	<p>Nr. 06-01/673 din 17.02.2023</p>	<p>Se propune completarea alineatului respectiv cu litera g) cu următorul cuprins: „g) <i>acordul scris al operatorului obiectelor de infrastructură tehnico – edilitare, dacă acestea sunt prezente pe teritoriul terenului/bunului imobil sau în zona de protecție a acestora</i>”.</p> <p>Argumentare: propunerea indicată urmărește drept scop asigurarea unui cadru legal gestionarilor obiectelor de infrastructură tehnico – edilitară pentru exercitarea obligațiilor prevăzute în legile sectoriale și anume, art. 79 din Legea nr. 108 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale, art. 62 din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, art. 31 din Legea nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energie termică și promovarea cogenerării și art. 25 din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare.</p> <p>Totodată, zonele de protecție a obiectelor de infrastructură tehnico – edilitară sunt reglementate de următoarele acte normative, Hotărârea Guvernului nr. 514 din 23.04.2002 privind aprobarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice, Hotărârea Guvernului nr. 1104 din 14.11.2018 privind aprobarea Regulamentului privind zonele de protecție a rețelelor de gaze naturale și Hotărârea Guvernului nr. 876 din 14.12.2022 pentru aprobarea regulamentul privind zonele de protecție a rețelelor termice.</p> <p>În esență modificările propuse urmăresc scopul aducerii proiectului Codului urbanismului și construcțiilor în concordanță cu legile sectoriale din domeniul energetic și cu Regulamentele indicate mai sus, pentru a preveni eventualele litigii ca rezultat al eliberării autorizațiilor de construire în zonele de protecție a obiectelor de infrastructură tehnico – edilitară.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Art. 187 alin. (6)</p>	<p>Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 06-01/673 din 17.02.2023</p>	<p>La art. 187 alin. (6) se propune textul „alin. (1)” de substituit cu sintagma „alin. (2)”.</p> <p>Argumentare: Modificarea respectivă vine să corecteze eroarea tehnică. Or, în prevederile art. 187 alin. (1) nu sunt stipulate careva</p>	<p>Se acceptă.</p>

			documente care necesită a fi atașate la cererea privind eliberarea autorizației de construire.	
Art. 187	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 06-01/673 din 17.02.2023		Art. 187 de completat cu alineatul 15, cu următorul conținut: „(15) În cazul depistării construcției în zona de protecție a rețelelor electrice, rețelelor termice sau rețelelor de gaze naturale, operatorul va solicita emitentului autorizației de construire anularea acesteia, iar în caz de refuz, va înainta acțiune în acest sens, în instanța de judecată respectivă”. <i>Argumentare:</i> Modificarea respectivă are drept scop elaborarea unui cadru legal care va permite operatorilor să intervină în cazul emiterii de către autoritățile publice a autorizațiilor de construire cu încălcarea prevederilor legale menționate anterior și să solicite anularea lor.	Se acceptă.
Art. 187	S. A. MoldovaGaz Nr. 03/4-625 din 14.02.2023		Articolul 187 de completat cu un alineat nou cu următorul conținut: „Emitentul, inclusiv instituțiile (entitățile) subordonate acestuia examinează extrasul din documentația de proiect și raportul de verificare exclusiv sub aspectul îndeplinirii cerințelor expuse în documentația de urbanism și certificatul de urbanism.”	Se acceptă. Articolul a fost completat.
			Articolul 187 alin. (2) lit. a) de completat cu următorul conținut: „Pentru autorizarea lucrărilor de infrastructură tehnico-edilitară, fațadele și soluțiile cromatice nu se prezintă în extrasul documentației de proiect;” -similar cu prevederile Legii nr.163/2010 art. 12 alin (1), lit. c), cerințe privind soluțiile cromatice și fațade nu sunt aplicabile pentru rețelele inginerești	Se acceptă. Articolul a fost completat.
			Articolul 187 alin. (5) de expus în următoarea redacție “Solicitarea altor documente decât cele prevăzute la alin. (1) precum și cerințe de avizare de către solicitant a documentației de proiect cu instituțiile (entitățile) subordonate emitentului nu se admite.”	Se acceptă. Articolul a fost completat.
Art. 187	Agencia de Guvernare Electronică		Art.187 necesită a fi revizuit esențial, luând în considerare obiecțiile de la pct.10 și 11 referitoare la certificatul de urbanism informativ și, respectiv, certificatul de urbanism pentru proiectare, care sunt valabile și în cazul autorizației de construire, și anume:	Se acceptă.

	Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023		<p>- la alin.(2) alineatul unu și alin.(12), să se prevadă depunerea cererii de eliberare a autorizației și emiterea acestuia, în mod prioritar, în formă electronică prin intermediul SIA GEAP și, doar, cu titlu de excepție, la solicitarea titularului, pe suport de hârtie;</p> <p>- să se excludă documentul prevăzut la art.187 alin.(2) lit.b) și să se prevadă verificarea autenticității datelor din acesta utilizând serviciul de acces la date, parte componentă a platformei de interoperabilitate (MConnect);</p> <p>- să se prevadă încasarea plăților pentru eliberarea autorizației prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice, în modul stabilit de Guvern.</p>	
Art. 187	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		La art. 187 alin. (2) lit. d) se propune excluderea lit. d). Este valabil în acest sens comentariul menționat supra privind excluderea „lit. e) din art. 144 alin. (1).	Nu se acceptă. Norma similară se regăsește în legea nr.163/2010 art. 3, alin. (1), lit. c ²)
Art. 187 alin. (2)	Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/971 din 21.02.2023		<p>Cu referire la prevederile date, menționăm că în majoritatea cazurilor de elaborare a proiectelor tehnice/de execuție, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” în calitate de beneficiar a lucrărilor de proiectare, nu dispune nici de actul care să ateste dreptul de proprietate asupra terenului, nici de acordul scris al proprietarului terenului (situație similară cu obținerea certificatului de urbanism).</p> <p>Totodată, actualmente potrivit Legii Nr. 163 din 09-07-2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, în speță Articolul 12, prevede că la cerere se anexează „certificatul de urbanism pentru proiectare sau certificatul constatator, în cazul aplicării principiului aprobării tacite” (b), constatăm că această prevedere nu se regăsește în articolul 187 al proiectului Codului urbanismului și construcției.</p> <p>Anticipăm că această măsură are la bază ideea că certificatul de urbanism e partea a elaborării documentației de proiect și deci se regăsește în documentația sus-numită, dar vă aducem la cunoștință că există suficiente cazuri când documentația de proiect se elaborează fără</p>	Se acceptă parțial. Actul care să ateste dreptul de proprietate asupra terenului a fost exclus în conformitate cu Avizul ASP și AGE.

			existența unui certificat de urbanism, prin urmare, învedereăm prezența unor riscuri aferente.	
Art. 187	Ministerul Apărării nr. 11/305 din 28.02.2023		La art.187 "Condițiile de eliberare a autorizației de construire", propunem completarea alin.(2) cu lit.g), cu următorul cuprins: "g) în cazul efectuării de lucrări, amplasării de construcții, de echipamente și instalații în apropierea terenurilor sau obiectelor speciale destinate necesităților de securitate și apărării naționale sau în apropierea zonelor de interes militar și a zonelor supuse servituților aeronautice se va anexa avizul Ministerului Apărării, în conformitate cu prevederile legislației în domeniul apărării naționale."	Se acceptă.
Art. 187	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		La art.187: se subliniază faptul că, autorizația de construire, prin prisma prevederilor Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, este un act permisiv. Astfel, Legea nr. 160/2011 reglementează procedura care urmează să fie respectată pentru emiterea acestuia, care pe alocuri este diferită de procedura de eliberare a autorizației de construire descrisă în proiect. Spre exemplu, la art. 187 alin. (6) din proiect, se indică că în cazul în care nu au fost anexate toate documentele prevăzute la alin. (1) din prezentul articol, emitentul va refuza în scris primirea setului de documente la momentul depunerii cererii, iar potrivit art.61 alin. (1) din Legea nr. 160/2011 se prevede că, după recepționarea cererii, dacă se constată că aceasta este incompletă, autoritatea emitentă are dreptul de a suspenda curgerea termenului stabilit de lege pentru eliberarea/prelungirea/reperfectarea actului permisiv solicitat, fiind obligată să notifice imediat solicitantul despre suspendare, să informeze despre cerințele prevăzute de lege care nu sunt îndeplinite și să indice expres ce trebuie să prezinte și/sau să efectueze solicitantul pentru ca cererea să poată fi procesată. Drept urmare, în scopul excluderii carențelor legislative, paralelismului legislativ la momentul implementării prevederilor legale, se consideră judicios ca proiectul să fie revizuit în corelare cu prevederile Legii nr. 160/2011;	Conform prevederilor art. Intrarea în vigoare, Guvernul în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentului Cod, va elabora și va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezentul Cod.

		<p>la alin. (14), conținutul normativ este echivoc și lasă loc de interpretări, deoarece nu este deslușit în partea ce se referă la anularea și suspendarea autorizației în cazurile de depistare a actelor falsificate. Deci, se recomandă reglementarea separată a situațiilor când se va aplica anularea sau suspendarea autorizației, prin indicarea expresă a temeiurilor (care stau la baza anulării sau suspendării) și organului care va fi împuternicit să ia o astfel de decizie (la caz, emitentul, Agenția pentru Supraveghere Tehnică sau organul central în domeniul patrimoniului cultural). Suplimentar, în conformitate cu prevederile art. 54 din Legea nr. 100/2017, recomandăm ca într-o frază să fie expusă o singură idee, deoarece expunerea cuprinsului într-o frază prea lungă are ca consecință neînțelegerea acesteia.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost redactat.</p>
		<p>Un alt aspect important, care nu-și regăsește reglementare în cadrul proiectului, este aplicarea procedurii aprobării tacite, în conformitate cu art.62 din Legea nr. 160/2011, or art. 62 alin. (3) din Legea nominalizată reglementează că, data aprobării tacite a actului permisiv și, respectiv, data din care solicitantul poate desfășura activitatea pentru care a solicitat actul permisiv se consideră data confirmării recepționării de către Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne a scrisorii recomandate, prin care solicitantul i-a expediat copia de pe certificatul constatator completat în modul stabilit.</p> <p>Mai mult, aprobarea tacită se regăsește reglementată și la art. 281 din Legea nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, lege care urmează să fie abrogată (art.492 alin.(2) din proiect), iar prevederile acesteia vor fi cuprinse în obiectul de reglementare a proiectului de act normativ.</p> <p>Referitor la aprobarea tacită a actului permisiv, se consemnează că, aplicarea procedurii respective pe parcursul anilor de către Inspectoratul General al Poliției, în conformitate cu art. 62 alin. (3) din Legea nr.160/2011, a scos în evidență unele carențe normative care</p>	<p>Conceptul de aprobare tacită a fost exclus din proiectul Codului.</p>

		<p>compromit eficiența mecanismului privind aplicarea aprobării tacite a actului permis, inclusiv legalitatea raporturilor juridice.</p> <p>Despre ilegalitățile/riscurile de corupție care pot fi comise în vederea aprobării tacite a actelor permissive s-a expus, inclusiv și Centrul Național Anticorupție în Raportul privind evaluarea integrității instituționale în cadrul Agenției de Mediu, întocmit în anul 2020 (de văzut paginile 31,60-63,107) care a relevat că:</p> <p>Despre ilegalitățile/riscurile de corupție care pot fi comise în vederea aprobării tacite a actelor permissive s-a expus, inclusiv și Centrul Național Anticorupție în Raportul privind evaluarea integrității instituționale în cadrul Agenției de Mediu, întocmit în anul 2020 (de</p>	
--	--	--	--

văzut paginile 31,60-63,107) care a relevat că:

[...Astfel, utilizarea neuniformă a practicii vizate, poate fi interpretată ca exercitarea unor atribuții discreționare/abuzive care poate determina materializarea unor riscuri de corupție, urmare a unor înțelegeri dintre reprezentantul entității publice și solicitantul actului permisiv.....];

[...În aceste condiții, persistă riscul că agenții publici din cadrul Agenției de Mediu premeditat au neglijat această obligație, oferind abuziv posibilitatea de aprobare tacită a actului permisiv.....].

Ambiguitatea normelor art. 62 din Legea nr. 160/2011, de asemenea, au stat la baza sesizării nr. 275g/2021 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 6 și 62 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător (aprobarea tacită a emiterii actelor cu privire la autorizarea executării lucrărilor de construcție). Astfel, Curtea Constituțională prin Decizia nr.17/2022 de inadmisibilitate a sesizării nr. 275g/2021 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 6 și 62 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător (aprobarea tacită a emiterii actelor cu privire la autorizarea executării lucrărilor de construcție) a specificat că:

„25. Curtea mai observă că sub aparența unor critici referitoare la imprevizibilitatea prevederilor criticate, autorul excepției pune în discuție mai curând modul de aplicare a normelor contestate, decât constituționalitatea acestora. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că aspectele legate de interpretarea și de aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale (a se vedea DCC nr. 89 din 15 iunie 2021, § 27; DCC nr.5 din 18 ianuarie 2022, § 26).”

În atare situație, propunem revizuirea proiectului în vederea reglementării procedurii aprobării tacite a actului permisiv, inclusiv instituirea unui mecanism mai eficient de implementare a principiului aprobării tacite a activității de întreprinzător, decât cel instituit prin art. 62 din Legea nr.160/2011.

		<p>Suplimentar, la art. 187 alin. (14) și art. 196 din proiect se denotă o neconcordanță între cuprinsurile acestora, deoarece ambele se referă la actele falsificate depuse pentru emiterea autorizației de construire, însă ca efect (decizie) al acestei ilegalități diferă, la caz anularea/suspendarea autorizației vs refuzul emiterii acesteia. Așadar, se consideră oportună revizuirea acestor neconcordanțe.</p> <p>Având ca temei prerogativa primordială a guvernării de digitalizare cât mai amplă a serviciilor publice ce se regăsește în mai multe documente de politici publice, cum ar fi Strategia Națională de Dezvoltare, Programul de activitate al Guvernului (la capitolul „Transformarea digitală”), Obiectivele de Dezvoltare Durabilă, Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană și altor angajamente internaționale asumate de țară, se optează pentru revederea termenului „scris” din tot cuprinsul normativ al proiectului (vezi art.3 noțiunile „notificare”, „proiect”, art.144 alin.(1) lit. e), 145, 169 alin.(3) etc.).</p>	<p>Se acceptă. Articolul a fost redactat.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	--	---	--

Art. 187	Agenția Servicii Publice nr. 01/0323 din 06.03.2023		Propunem de a modifica prevederile art. 187 alin. (12) și art. 194 alin. (6), referitor la transmiterea „oficiului cadastral teritorial” a exemplarului trei al autorizației de construcție și autorizației de desființare, și a exclude reglementarea privind transmiterea exemplarului trei la organul cadastral teritorial. Optăm pentru eliberarea autorizațiilor sus-enunțate în doua exemplare, având în vedere faptul că potrivit prevederilor art. 12, 26, 28, 29, 40 ⁴ al Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998 solicitantul prezintă actul necesar organului cadastral teritorial pentru efectuarea înregistrării sau modificării înscrierilor în registrul bunurilor imobile.	Se acceptă
Art. 187	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 14- 02/627 din 07.03.2023		Articolul 187 alin. (11), denumirea actului normativ urmează a fi completată, potrivit articolul 55 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative „În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicând-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat.” Deci, în acest context, trimiterea la Legea nr. 151/2022 urmează a fi completată cu denumirea acestui act normativ, obiecție valabilă și pentru art.192 alin. (4).	Se acceptă.
			alin. 12), același articol, cuvântul „construcție” urmează a fi substituit cu cuvântul „construire”, reeșind din definiția redată în titlu IV .	Se acceptă.
Art. 187	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La articolul 187 este valabilă propunerea de ajustare la prevederile Legii nr. 160/2011 expusă pentru articolul 144. Alineatul (2) se va completa cu o literă nouă cu următorul conținut: „g) acordul de mediu, obținut în rezultatul evaluării impactului asupra mediului realizată în conformitate cu prevederile Legii 86/2014 sau, după caz, concluzia privind evaluarea biodiversității sau Decizia de constatare că nu este necesară efectuarea evaluării biodiversității obținute în procesul de solicitare a certificatului de urbanism pentru proiectare”.	Se acceptă.

		<p>După alineatul 8) se va completa cu 3 alineate noi după cum urmează:</p> <p>„(9) În cazul solicitării autorizației de construire pentru activități planificate de construcție care nu se regăsesc în anexa nr. 1 sau anexa nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și pentru care nu a fost solicitat anterior certificatul de urbanism pentru proiectare, emitentul examinează dacă activitatea planificată poate avea un impact semnificativ asupra siturilor Emerald, luând în considerare, în special, localizarea activității planificate în raport cu siturile Emerald. Dacă activitatea planificată poate avea un potențial impact semnificativ asupra siturilor Emerald, emitentul suspendă procedura de eliberare a autorizației de construire și notifică solicitantul despre necesitatea inițierii procedurii de evaluare a biodiversității în conformitate cu art. 1010 a Legii nr. 86/2014 și să obțină de la autoritatea competentă de mediu o Decizie de constatare că nu este necesară efectuarea evaluării biodiversității sau, după caz, Concluzia privind evaluarea biodiversității în care se menționează că evaluarea biodiversității nu a determinat un impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald sau că evaluarea biodiversității a determinat un impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald, dar condițiile de protecție a mediului sunt respectate.</p> <p>(10) Prezentarea de către solicitant a unuia din actele menționate la alin. (9) constituie temei pentru emitent de a continua procedura de emitere a autorizației de construire suspendată.</p> <p>(11) În cazul în care în procedură de evaluare a biodiversității autoritatea competentă de mediu determină un impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald și menționează în Concluzia privind evaluarea biodiversității că solicitantul nu este în drept să desfășoare activitatea planificată în zona respectivă, emitentul refuză eliberarea autorizației pentru construire.”.</p>	Se acceptă.
--	--	--	--------------------

Art. 187	Ministerul Culturii nr. 04/2-09/571 din 14.03.2023	La art. 187 alin. (2): litera f) va avea următorul cuprins „f) avizul Ministerului Culturii, în cazul intervențiilor asupra monumentelor istorice și în zona lor de protecție, emis în conformitate cu prevederile legislației din domeniul patrimoniului cultural.” Modificarea propusă se argumentează prin faptul că emiterea unui aviz pentru două faze de proiectare este lipsită de logică.	Se acceptă.
		alineatul se va completa cu lit. h) cu următorul cuprins „h) certificatul de descărcare de sarcină arheologică, în cazul intervențiilor asupra siturilor arheologice și în zona lor de protecție, emis în conformitate cu prevederile legislației din domeniul protejării patrimoniului arheologic.”	Se acceptă.
Art. 187	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023	Denumirea titlului IV se va expune: „Autorizația de construire și autorizația de desființare”, acestea fiind două tipuri de autorizații distincte.	Se acceptă.
		La art. 187: Alin. (1) este inutil, întrucât dublează noțiunea de „autorizație de construire” din art. 3.	Se acceptă. Alineatul a fost exclus.
		La alin. (2) lit. c) expresia „autenticat prin notar” se va substitui cu cuvintele „autenticat notarial”, în conformitate cu terminologia utilizată în Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială.	Se acceptă.
Art. 189 alin. (1)	Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (“ATIC”), Asociația Patronală „Camera de Comerț Americană din Moldova („AmCham Moldova”) și Asociația	Se propune completarea cu o literă suplimentară: “s) instalarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă;” Precum și cu un alineat suplimentar: „(6) Caracteristicile fizice și tehnice precum dimensiunea maximă, greutatea maximă și, după caz, puterea de emisie pentru punctele de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă se stabilesc de Guvern.”	Se acceptă.

	Investitorilor Străini („FIA”) Nr. 550 din 25.01.2023			
Art. 189	Agencia Servicii Publice nr. 01/0323 din 06.03.2023		În art. 189 alin. (1) lit. l) al proiectului este prevăzut că „construcțiile auxiliare, anexe cu suprafața construită de până la 15 m2 la casele de locuit individuale, amplasate pe terenuri private ...” pot fi construite fără certificatul de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire. Această prevedere repetă norma art. 14 alin. (1) lit. l) al Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163/2010, care nu este clară și în practică este aplicată diferit. Propunem de a concretiza dacă sintagma „suprafața construită de până la 15 m2 ” se referă la construcțiile auxiliare și anexe sau doar la anexele la casele de locuit individuale.	Se acceptă. Norma a fost redactată.
Art. 191	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 191, se propune completarea cu un alineat nou cu următorul conținut: „Pentru obiectele de construcții cu impact semnificativ asupra mediului care au obținut Acordul de mediu și la care termenul de valabilitate este expirat, inițiatorul urmează să reia procedura de evaluare a impactului asupra mediului începând cu depunerea cererii în conformitate cu art. 7 din legea nr. 86/2014.	Se acceptă.
Art. 192	Agencia de Guvernare Electronica Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023		Art.192 alin.(1) și art.195 alin.(1) de revizuit, astfel încât să prevadă la depunerea cererilor de eliberare a autorizației de construire/desființare și emiterea acesteia, în mod prioritar, în formă electronică prin intermediul SIA GEAP și, doar, cu titlu de excepție, la solicitarea titularului, pe suport de hârtie.	Se acceptă.
Art. 192	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023		La art. 192 - considerăm necesar completarea articolului cu norme privind procedura de intervenție a solicitantului, în cazul în care emitentul nu a respectat termenul de emitere a autorizațiilor (similar cum a fost stabilit în versiune anterioară a proiectului Codului).	Se acceptă.
Art. 192	INCP „Urbanproiect”		Articolul 192. Aliniatul 1a) De completat cu propoziția: Pentru zonele istorice, atât spațiile și obiectele existente cu semnificație istorică, proiectului de organizare a lucrărilor de desființare va include: planul	Se acceptă.

	Nr. 06-45 din 28.03.2023		general anterior desființării, planurile și fațadele clădirii supuse desființării, fotofixarile;	
Art. 195	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 195 alin. (4) se va revedea subiectul ce urmează a fi aprobat de Guvern, deoarece norma este expusă incomplet, fiind omisă o parte din text.	Se acceptă.
Art. 196	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 06-01/673 din 17.02.2023		La art. 196 alin. (1) de completat cu litera d) cu următorul conținut: „d) În cazul în care documentația de proiect nu este coordonată cu emitenții avizelor de racordare la rețelele tehnico-edilitare”. <i>Argumentare:</i> Completarea art. 196 alin. (1) a proiectului are drept scop asigurarea respectării tuturor prevederilor legale de către autoritățile publice la eliberarea autorizațiilor de construire, precum și de către persoanele fizice/juridice la elaborarea proiectelor în baza acestor autorizații.	Se acceptă.
Art. 196	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		La art. 196 alin. (2), propunem completarea după cuvântul „refuzului” cu textul „și căile de atac”, în vederea respectării prevederilor Codului administrativ.	Se acceptă.
Art. 196	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 196 se va revedea numerotarea alin. (1), întrucât este omisă lit. a).	Se acceptă.
Art. 197	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de		Articolul 197 alin. (1). după expresia ”prevederile din” de adăugat expresia ”certificatul de urbanism pentru proiectare (după caz)” în continuare după text.	Se acceptă.

	<p>Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova</p> <p>Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023</p>			
Art. 197	<p>Autoritatea Aeronautică Civilă Nr. 539 din 01.03.2023 suplimentar la nr. 332 din 06.02.2023</p>		<p>Articolul dat să se completeze cu p. k) «să execute obligațiunile de «supraveghere de autor la obiectele aflate în construcție».</p>	<p>Propunerea nu corespunde cu conținutul articolului.</p>
Art. 198	<p>Agenția de Guvernare Electronică Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023</p>		<p>În alin.(1) lit.a) de revizuit, în scopul aducerii în concordanță cu prevederile art.6 alin.(22) din Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, și să prevadă că, în procesul de eliberare a certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire/desființare, emitentul are obligația să utilizeze SIA GEAP.</p>	<p>Se acceptă.</p>
			<p>Alin.(2), de asemenea, considerăm necesar de revizuit, deoarece are un conținut defectuos, în special în partea ce ține de obligația autorităților APL „să publice” „pe suport de hârtie copii ale registrelor”.</p> <p>Astfel, este necesar de menționat că, în conformitate cu prevederile Legii nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, prin Hotărârea Guvernului nr.551/2018, a fost aprobat Regulamentul cu privire la modul de ținere a Registrului actelor permissive. Astfel, potrivit pct.3 și 6 din acest Regulament, Registrul actelor permissive (în continuare – RAP) se ține pentru a înregistra actele permissive, fiind unica sursă oficială de date privind actele permissive emise în Republica Moldova. Potrivit pct.23 și 34 din Regulamentul cu privire la modul de ținere a RAP, în conformitate cu Legea nr.982/2000 privind accesul la informație, orice persoană are accesul pasiv, prin Internet, la datele din RAP ce-i permite citirea,</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>căutarea și extragerea informației din acest registru RAP în temeiul datelor de identificare ale actului permisiv, datelor de identificare ale posesorului actului permisiv, precum și în baza numărului unic de înregistrare și/sau codului de securitate al înregistrării actului permisiv emis.</p> <p>Concomitent, menționăm că, prin pct.2 sbp.2) din Hotărârea Guvernului nr.211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect), a fost instituit serviciul electronic de acces la date, proprietate a statului, parte componentă a platformei MConnect, care servește drept interfață, portal de acces la date autentice și preluate, la cerere, în timp real din sursele administrative de date. De menționat că serviciul de acces la date este implementat prin intermediul Portalului guvernamental unic de date deschise (https://date.gov.md/), iar accesând https://date.gov.md/open/permissive-acts poate fi căutată, vizualizată și, după caz, extrasă informație respectivă din RAP prin Internet. Prin urmare, propunem ca art.198 alin.(2) să prevadă că, în vederea asigurării accesului la informația privind certificatele de urbanism și autorizațiile de construire/desființare emise, emitentul asigură introducerea datelor respective în Registrul actelor permise, în modul stabilit de Guvern, fiecare persoană interesată având accesul pasiv la acestea prin intermediul Portalului guvernamental unic de date deschise, accesând https://date.gov.md/open/permissive-acts.</p> <p>În ceea ce privește oportunitatea păstrării în art.198 alin.(2) din proiect a obligației autorităților APL de a publica certificatele de urbanism și autorizațiile de construire/desființare emise și pe paginile lor web oficiale (site-uri), considerăm că decizia finală în acest sens aparține autorului, după consultarea opiniei asociațiilor reprezentative ale autorităților administrației publice locale.</p>	
Art. 198	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023	<p>Conținutul art. 198 alin. (2) se va reformula și se va exclude eroarea gramaticală care distorsionează înțelesul normativ al acestuia.</p>	Se acceptă.

Art. 198	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023		La art. 198 alin.(2) – urmează de exclus textul „și pe suport de hârtie copii ale registrelor”, deoarece înregistrarea și afișarea acestor informații are loc doar în format electronic în Registrul actelor permise (platforma SIA GEAP), accesibil prin platforma guvernamentală de interoperabilitate MConnect.	Se acceptă.
Art. 198	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 198 alin. (2) noțiunea „site-ul” se va substitui cu cuvintele „pagina web oficială”.	Se acceptă.
Art. 201	Agenția de Guvernare Electronică Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023		Alin.(1) considerăm necesar de revizuit, deoarece vine în contradicție cu prevederile art.9 alin.(1) Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, care stipulează că orice plată de eliberare a actelor permise trebuie să fie expres prevăzută în Nomenclatorul actelor permise. Astfel, în redacția în vigoare, Nomenclatorul actelor permise – Anexa nr.1 la Legea nr.160/2011, prevede costurile certificatului de urbanism informativ și a celui pentru proiectare, precum și a autorizației de construire și a autorizației de desființare.	Nu se acceptă. Conform prevederilor art. Intrarea în vigoare, Guvernul în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentului Cod, va elabora și va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezentul Cod.
			La alin.(2) și (3), reiterăm obiecțiile expuse supra privind plata pentru actele permise respective și propunem ca acestea să fie revizuite, stipulându-se că plățile pentru eliberarea actelor permise respective se încasează prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice, în modul stabilit de Guvern.	Se acceptă.
Art. 201	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		La art. 201 alin. (2) și alin. (3) se propune excluderea cuvântului „anual”, precum și excluderea sintagmei “în conformitate cu Regulamentul aprobat de Guvern”, respectiv, sintagmei “în baza Regulamentului aprobat de Guvern” pe motiv că contravin principiului autonomiei locale, descentralizării și subsidiarității.	Se acceptă parțial. Cuvântul „anual” s-a exclus. Sintagma „Regulamentului aprobat de Guvern” nu se exclude deoarece Prin Regulament se va stabili doar criteriile de calcul ceea ce nu contravine principiului autonomiei locale.
Art. 201	Ministerul Finanțelor nr. 09/2-		Considerăm că art.201 urmează a fi examinat suplimentar în coroborare cu prevederile aplicabile din alte acte normative. În acest	Nu se acceptă.

	03/150/275 din 23.02.2023		sens, accentuăm că potrivit art.6 alin. (1) din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, plățile pentru actele permissive eliberate întreprinzătorilor de către autoritățile administrației publice și alte instituții cu funcții de reglementare și control se stabilesc prin legi, cu indicarea actului și a mărimii taxei pentru aceste acte. De asemenea, în anexa nr.1, compartimentul II "Actele permissive ce se încadrează în categoria autorizațiilor", pct.44-46 din Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător este prevăzut cuantumul plății pentru asemenea acte permissive, precum certificatul de urbanism pentru proiectare, autorizația de construire și autorizația de desființare, fiind indicat că emitentul acestora este autoritatea administrației publice locale.	Conform prevederilor art. Intrarea în vigoare, Guvernul în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentului Cod, va elabora și va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezentul Cod.
Art. 201	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		La art. 201 alin. (1) și alin. (6), se menționează despre existența „limitelor prevăzute de prezentul Cod” pentru plățile ce urmează să fie achitate pentru emiterea autorizației de construire/desființare stabilite de către cod, însă acestea nu sunt expres indicate (fie procentual sau sume fixe), motiv pentru care propunem revizuirea în acest sens a proiectului.	Se acceptă parțial. În Regulamentul aprobat de Guvern vor fi stabilite criteriile de calcul a costului plăților pentru actele prevăzute în articolul vizat.
Art. 201	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023		La art. 201 – norma privind plata pentru emiterea certificatului de urbanism și a autorizației de construire/desființare, urmează a fi revăzută prin prisma prevederilor pozițiilor 44-47 din Nomenclatorul actelor permissive, aprobat prin Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, care stabilește costurile actelor menționate.	Nu se acceptă. Conform prevederilor art. Intrarea în vigoare, Guvernul în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentului Cod, va elabora și va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezentul Cod.
Art. 202	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		La art. 202 „Răspunderea pentru încălcarea legislației privind autorizarea executării lucrărilor de construcție/desființare” se optează pentru modificarea acestuia în sensul rigorilor ce reglementează procedura aprobării tacite a actului permisiv, or, în cazul respectiv,	Nu se acceptă. Coceptul aprobării tacite a fost exclus din proiectul Codului.

			autorizația nu este emisă, însă prin efectul procedurii prenotate construcția se poate executa (art. 62 alin.(3) din Legea nr.160/2011).	
Art. 202	Autoritatea Aeronautică Civilă Nr. 539 din 01.03.2023 suplimentar la nr. 332 din 06.02.2023		Articolul 202 (2) (f): Să se completeze cu mențiunea: «în cazurile unor construcții de o importanță strategică, ori când cere legislația în vigoare».	Propunerea nu corespunde cu conținutul normei.
Art. 203	Autoritatea Aeronautică Civilă Nr. 539 din 01.03.2023 suplimentar la nr. 332 din 06.02.2023		Articolul 203 (2) (f): Nu există așa termen: «Autorizație de proiectare».	Se acceptă.
			Articolul 203 (2) (d): De unde ia Solicitantul «prevederile Planului general al localității pentru lotul dat»? Nu este clar.	Propunerea nu corespunde cu conținutul normei.
Art. 205	Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/971 din 21.02.2023		Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” consideră ca aceste prevederi sunt inaplicabile în practică, în special în construcția drumurilor, or în procesul executării lucrărilor de construcție, pot apărea situații/impedimente imprevizibile, care inevitabil duc la prelungirea termenului de execuție a lucrărilor. Prin urmare, se propune de prevăzut la articolul 205 alineatul (2) o excepție, pentru construcția căilor de comunicații, fie de exclus integral obligația de la articolul 205 alineatul (2), care va avea următorul cuprins: „ <i>Articolul 205. Termenele de execuție a construcțiilor (2) Investitorii au obligația de a prevedea în contractele de antrepriză, finalizarea lucrărilor de construcție, conform termenului prevăzut în autorizația de construire, „cu excepția construcțiilor căilor de comunicații”.</i> ”	Precizare. În art. 190 alin. (5) este prevăzut că în cazul unor motive argumentate, durata de execuție a lucrărilor de construcție va fi prelungită pe un termen calculat în funcție de volumul lucrărilor de construcție executat la momentul solicitării prelungirii și interesului public, doar o singură dată.
Art. 205	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 205 alin. (1) se va revedea noțiunea „operatorii economici”, deoarece aceasta este exprimată prin diferiți termeni: „persoane juridice” (art. 204 alin. (1), „agenți economici” art. 225, 326 etc.). Potrivit art. 54 din Legea 100/2017, în textul proiectului actului normativ, aceleași noțiuni se exprimă prin aceiași termeni (a se vedea:	Se acceptă.

			„neajunsuri și defecte” (art. 253, 265, 266), „vicii” (art. 255, 256, 257, 263), „defecțiuni” (art. 264) etc.	
Art. 206	Ministerul Educației și Cercetării nr. 08/5-09/1220 din 14.03.2023		<p>Menționăm că titlul Capitolului II Exerțitarea profesiei de Inginer în construcții nu cuprinde și exerțitarea profesiei de arhitect, pe când, profesia de arhitect este reglementată în art. 210 - 213 din proiectul de cod.</p> <p>Totodată, potrivit art. 206, exerțitarea profesiei de Inginer în construcții, poate fi realizată cu satisfacerea concomitentă a 2 condiții:</p> <ul style="list-style-type: none"> - deținerea calificării și - atestarea conform prevederilor proiectului de Cod. <p>Astfel, cuprinsul normei de la articolul 206 care include cele 2 condiții cumulative pentru exerțitarea profesiei de inginer în construcții este în disonanță cu norma de la art. 209 alin. (1) din același proiect de Cod, care pentru exerțitarea profesiei de inginer în construcții prevede doar deținerea calificării (fără atestare).</p> <p>De asemenea, în conformitate cu pct. 4 din Regulamentul cu privire la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.329/2009, „un specialist poate fi atestat, la cererea sa, la una sau mai multe specialități, nu mai mult de trei domenii, cu respectarea tuturor condițiilor prezentului Regulament”, pe când art. 207 și art. 209 din proiectul de Cod prevede specializări „recunoscute” pentru exerțitarea profesiei de Inginer în construcții, ceea ce creează confuzie (între specialități și specializări).</p> <p>În context, solicităm revederea cuprinsului normelor de la art.206-213 din proiectul de Cod și expunerea acestora într-un sens logic unic, cu precizarea actului care „recunoaște” specialitățile (sau specializările dacă se are în vedere domeniile de atestare a acestor specialiști) menționate în art. 207 din proiectul de Cod.</p> <p>În cazul în care se va decide ca pentru exerțitarea profesiei de inginer în construcții este suficientă doar formarea profesională a specialiștilor</p>	<p>Se acceptă. Titlul a fost completat.</p> <p>Se acceptă. Textul a fost redactat.</p>

		conform unei specialități cuprinse în domeniul general de studii „arhitectură și construcții”, fără a fi necesară atestarea acestora conform unei anumite specializări, urmează ca denumirea specialităților indicate la literele a) – k) de la articolul 207 să fie aduse în concordanță cu denumirea specialităților prevăzute în Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.482/2017.	
Art. 207	S. A. MoldovaGaz Nr. 03/4-625 din 14.02.2023	Articolul 207 lit. j) de expus în următoarea redacție: „Ingenieria Sistemelor Termice de Gaze și Climatizare pentru Clădiri”. Prezentul proiect de Cod al urbanismului și construcțiilor reprezintă o copie actualizată al celui românesc pentru a fi implementat în Republica Moldova. Specializarea stabilită în articolul 207 litera j) „instalații pentru construcții” demonstrează că se urmărește scopul de a schimba denumirea specialității actuale din cadrul Universității Tehnice a Moldovei „Ingenieria Sistemelor Termice de Gaze și Climatizare pentru Clădiri” conform specializării menționate. Însă nu se ia în considerație faptul că în România specialiști în gaze se pregătesc în cadrul altor universități, decât în cele de construcții, spre exemplu din București. Probabil, este un confuz, care a fost introdus la nivel de experți, fără evidența consecințelor implementării acestuia pentru tot spectru de activități în sectorul real al țării în domeniul vizat, inclusiv pentru cel de gaze naturale, care ar putea duce la dispariția specialității „Ingenieria Sistemelor Termice de Gaze și Climatizare pentru Clădiri” și a specialiștilor respectivi.	Se acceptă parțial. Textul a fost ajustat pentru toate domeniile.
Art. 207	Universitatea Tehnică din Moldova nr. 199 din 20.02.2002	Capitolul II EXERCITAREA PROFESIEI DE INGINER ÎN CONSTRUCȚII Secțiunea I DISPOZIȚII GENERALE Articolul 207. Specializări în exercitarea profesiei de inginer în construcții - Acest capitol trebuie de redenumit și specialitățile trebuie indicate conform NOMENCLATORUL domeniilor de formare profesională, și anume conform domeniului general de studiu 073 Arhitecturii Construcții, inclusiv 071 Inginerie și activități inginerești.	Se acceptă.

Art. 208	Universitatea Tehnică din Moldova nr. 199 din 20.02.2002		Articolul 208. Acest articol trebuie să fie denumit creația arhitecților și inginerilor în construcții.	Se acceptă.
Art. 209	Universitatea Tehnică din Moldova nr. 199 din 20.02.2002		Articolului 209 trebuie redenumit în Exercițarea profesiei de arhitect și inginer în construcții. Conținutul trebuie de reformulat deoarece arhitecții fac studii integrate iar inginerii studii superioare în două trepte licența și masterat.	Se acceptă.
Art. 209	Ministerul Educației și Cercetării nr. 08/5-09/1220 din 14.03.2023		<p>Pentru norma prevăzută la articolul 209 propunem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - textul „diplomă în sistemul integrat de licență” de substituit cu textul „diplomă de studii superioare de licență”, în cazul în care articolul se referă doar la ingineri în construcții. Dacă articolul se referă și la calificarea de Arhitect, atunci e necesar de adăugat sintagma „diplomă de studii superioare integrate (Licență și Master)”, or. în conformitate cu art.91 alin.(1) din Codul educației nr.152/2014, studiile superioare integrate sunt prevăzute doar pentru formarea profesională a arhitecților, nu și a inginerilor în construcții sau a altor specialiști din domeniul construcțiilor. - sintagma „sau cu alt document similar care respectă condițiile de echivalență stabilite prin acte normative specifice, eliberat de instituțiile de învățământ superior recunoscute de Republica Moldova pentru domeniile menționate” propunem să fie substituită cu sintagma „sau un act echivalent de studii eliberat de instituții de învățământ superior acreditate pentru domeniile menționate, recunoscut de structura abilitată pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii și calificărilor.” 	Se acceptă.
Art. 211	Agencia de Guvernare Electronică Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023		În art.211 alin.(2) de revizuit, deoarece vine în contradicție cu prevederile art.16 alin.(1) din Legea nr.71/2007 cu privire la registre. Astfel, luând în considerare denumirea, destinația viitorului Registru național al inginerilor în construcții și arhitecților și obiectele ce se propun a fi conținute în el, credem că acesta urmează a fi atribuit la categoria registrele departamentale și să fie instituit de Guvern, iar	Se acceptă.

			organului central de specialitate în domeniul urbanismului și construcțiilor să-i revină calitatea de posesor al registrului în cauză.	
Art. 211- Art. 213	Universitatea Tehnică din Moldova nr. 199 din 20.02.2002		Secțiunea a 3-a REGISTRUL NAȚIONAL AL INGINERILOR ÎN CONSTRUCȚII ȘI ARHITECȚILOR trebuie revăzută în contextul ierarhizării al fiecărui specialist din domeniu. Dacă nu vor fi întocmite registre separate a arhitecților și a inginerilor în construcții, atunci denumirea secțiunii 3 trebuie să fie formulată REGISTRUL NAȚIONAL AL ARHITECȚILOR, URBANISTILOR ȘI INGINERILOR ÎN CONSTRUCȚII.	Se acceptă.
Art. 212	Agenția de Guvernare Electronică Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023		În art.212 alin.(3) de revizuit, deoarece vine în contradicție cu prevederile art.19 alin.(1), coroborat cu art.16 alin.(3) din Legea nr.71/2007 cu privire la registre, care prevede că ținerea registrelor se efectuează în strictă conformitate cu regulile de ținere a registrelor, stipulate în regulamentul cu privire la modul de ținere a registrului respectiv, ce se aprobă de autoritatea care a instituit registrul. Astfel, reiterând obiecția de mai sus, considerăm necesar să se stipuleze că înregistrarea în Registrul național al inginerilor în construcții și arhitecților se efectuează în conformitate cu regulamentul cu privire la modul de ținere a acestuia, aprobat de Guvern.	Se acceptă. Cuvîntul național a fost exclus.
Art. 213	Agenția de Guvernare Electronică Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023		În art.213 lit.e) propunem să se prevadă că certificatul cu datele din Registru se eliberează, în mod prioritar, în formă electronică și, doar, cu titlu de excepție, la solicitarea titularului, pe suport de hârtie.	Se acceptă.
Art. 215	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		Art. 215 alin. (2) lit f), după cuvintele „este obligatorie notificarea”, se propune completarea cu textul „Înainte de a continua lucrările, executantul va înregistra foto și/sau video faza determinantă a construcției care nu a fost supusă controlului în urma notificării și/sau nu a fost încheiat un proces-verbal de control în termen de 15 zile lucrătoare de la data depunerii notificării, și le va expedia în adresa Agenției pentru Supraveghere Tehnică, respectând condițiile de notificare prevăzute de Codul administrativ. Executantul va păstra	Nu se accepta. Pozele și înregistrările video nu pot garanta autenticitatea lucrărilor.

			<p>integritatea acestor înregistrări și notificări cel puțin până la recepția finală a construcției”. Propunerea rezultă din capacitatea Agenției pentru Supraveghere Tehnică (în special, afectată de numeroasele reorganizări, funcții vacante, inclusiv urmare a fluctuației de personal, precum și interdicției temporare (moratoriului) stabilite prin hotărâre de Guvern pentru noi angajări), la efectuarea controalelor inopinate a recepției lucrărilor ajunse în fazele determinante ale construcției (trasarea axelor clădirii pe teren, planșeul la cota 0.000 și planșeul ultimului nivel autorizat). Persistă un grad înalt de probabilitate că Agenția pentru Supraveghere Tehnică nu va reuși să se încadreze în termenul de 15 de zile lucrătoare pentru efectuarea controalelor inopinate a recepției lucrărilor ajunse în fazele determinante ale construcției, cu întocmirea procesului-vebal. Prin urmare, este necesară prevederea care va asigura minimizarea acestui risc. Totodată, propunerea va asigura un grad de predictibilitate mai înalt și pentru investitori/executanți.</p>	
Art. 215	<p>Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova</p> <p>Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova</p>		<p>Articolul 215 alin. (2) b)- după expresia ”prevăzute de lege,” de exclus expresia „cu,„</p> <p>alin. (2) o)- după expresia ”lucrărilor” de înlocuit expresia ”care” cu expresia ”ce”.</p>	Se acceptă.

	Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023			
Art. 215	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La articolul 215 alin. (2) lit. m), textul de la liniuța 5 se va expune în următoarea redacție „indicarea locului și distanței pentru transportarea și depozitarea straturii fertile, potențial fertil și a solului mineral”.	Se acceptă.
Art. 215	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023		La art. 215 alin. (2) lit. (f) – urmează de exclus textul „inopinat în condițiile art.19 din Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător”, deoarece controlul realizat în urma notificării depuse de către investitori la Agenția pentru Supraveghere Tehnică despre recepția lucrărilor ajunse în următoarele faze determinante, nu poate fi atribuit la categoria controalelor inopinate.	Se acceptă parțial. Conform prevederilor Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, sunt două forme de control, planificat și inopinat. În cazul notificării, controlul nu poate fi planificat deoarece planului controalelor se aprobă anual. Totodată, norma a fost completată cu o prevedere ce ține de ealuarea riscului de către AST pentru inițierea controlului inopinat.
Art. 217	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 06-01/673 din 17.02.2023		La art. 217 de suplinit cu litera u) și litera v), cu următorul conținut: „u) respectarea zonelor de protecție a rețelelor electrice, a rețelelor termice și a rețelelor de gaze naturale”; ”v) asigurarea conectării blocurilor locative (complexelor rezidențiale) la bransamentele rețelelor edilitare”. Argumentare: În scopul excluderii problemelor legate de darea în exploatare a complexelor locative fără racordarea acestora la rețelele edilitare pe scheme permanente (ce constituie un impediment pentru încheierea ulterioară a contractelor individuale, de exemplu: pentru furnizarea energiei electrice), Agenția consideră oportună stipularea obligației de verificare/constatare a racordării corespunzătoare în procesul de recepție a construcțiilor.	Se acceptă.

<p>Art. 217</p>	<p>Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova</p> <p>Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova</p> <p>Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023</p>	<p>Articolul 217. b)- după expresia "personal propriu, cu" de înlocuit expresia "diriginți de șantier" cu expresia "responsabili tehnici". Articolul 217. f), Articolul 221. j), Articolul 230. b și Anexa nr. 16 - de înlocuit expresia "agremente tehnice" cu expresia "evaluare tehnică".</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>Art. 218</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023</p>	<p>La art. 218 alin. (2):</p> <p>1) în opinia noastră, textul „măsuri compensatorii” poartă caracter interpretativ, respectiv, urmează a fi revizuit în corespundere cu art. 46 din Legea nr. 100/2017;</p> <p>2) recomandăm substituirea textului „supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor” cu textul „Inspectoratului General pentru Situații de Urgență”.</p>	<p>Se acceptă. Norma a fost completată.</p> <p>Textul „coordonate cu Organul central al supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor”, a fost substituit cu textul „elaborate de experți tehnici atestați”, reeșind din prevederile NCM E. 03.02.2014 Protecția împotriva</p>

				incendiilor a clădirilor și instalațiilor.
Art. 219 în raport cu art. 227	Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/971 din 21.02.2023		<p>Cu referire la prevederile art. 219 și art. 227, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” remarcă faptul că după noile modificări, investitorul va efectua controlul calității construcției prin diriginții de șantier, iar executantul va verifica calitatea prin responsabilii tehnici.</p> <p>Însă, în prezent, potrivit pct.42 din Regulamentul cu privire la verificarea proiectelor și a execuției construcțiilor și expertizarea tehnică a proiectelor și construcțiilor, aprobat prin HG nr. 361/1996, Verificarea întregii execuții se efectuează în mod obligatoriu de către investitor - prin responsabilii tehnici atestați, și de către antreprenor - prin diriginții de șantier atestați.</p> <p>La fel, potrivit pct.47 și 48 din același Regulament, responsabilul tehnic și dirigințele de șantier, au obligațiuni generale diferite.</p> <p>Mai mult, potrivit pct.5 din Regulamentul cu privire la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor în construcții, aprobat prin HG nr.329/2009, Atestarea specialiștilor cu activități în construcții este efectuată de comisiile specializate de atestare tehnico-profesională, instituite de Organul național de dirijare în construcții.</p> <p>În contextul expus, urmează a fi concretizat dacă în prevederile de la art.219 și art.227, nu a fost comisă o eroare de redactare, or acestea contravin normelor precitate supra ce țin de Atestarea specialiștilor și verificarea proiectelor și a execuției construcțiilor, care vor rămâne în vigoare după adoptarea Codului urbanismului și construcțiilor.</p> <p>Implicit, remarcăm că în conținutul proiectului Codului urbanismului și construcțiilor, nu este specificat nimic despre reatestarea acestora în legătură cu modificarea obligațiilor acestora pe șantier, fapt ce creează impresia că la elaborarea proiectului Codului urbanismului a fost comisă o eroare în partea ce ține de inversarea obligațiilor diriginților de șantier și responsabililor tehnici. Or, varianta articolelor 219 și</p>	<p>Conform prevederilor Codului Investitorul este obligat să efectueze controlul calității lucrărilor de construcție prin persoane de specialitate, denumite „diriginți de șantier” iar executantul construcției, prin persoane de specialitate, denumite „responsabili tehnici”.</p> <p>Odată cu adoptarea Legii nr. 721/1996 privind calitatea în construcții, s-a produs o eroare iar prevederile codului a soluționat această situație.</p> <p>Totodată, toate actele normative care reglementează acest subiect vor fi aduse în concordanță cu prevederile Codului.</p>

			<p>art.227 este similară reglementărilor din România, însă este contrară reglementărilor naționale.</p> <p>Mai mult ca atât, remarcăm că prin modificarea obligațiilor diriginților de șantier și responsabililor tehnici, va fi necesară și modificarea Codurilor practice.</p>	
Art. 220	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		<p>La art. 220, la lit. d) după cuvintele „...studiului geotehnic” de adăugat cuvintele „...și/sau a studiului pedologic, după caz, cartograma volumelor de pământ”.</p>	Se acceptă.
Art. 221	ÎS Inmacom Didactic Nr. 19 din 14.02.2023		<p>La litera (i) de completat cu propoziția: <i>”Să admită la executarea lucrărilor numai muncitori calificați și certificați respectiv conform nomenclatorului lucrărilor de construcție.</i></p> <p>În proiectul Codului nu sunt prevăzute reglementări privind necesitatea ca întreprinderile din construcții să dispună de muncitori calificați conform nomenclatorului lucrărilor de construcții, pentru care se solicită certificarea calificării profesionale a acestora.</p> <p>Acest fapt diminuează rolul muncitorilor din construcții pe piața muncii și nu contribuie la creșterea profesională a acestora, ce influențează negativ calitatea lucrărilor în construcții.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Textul a fost ajustat.</p>
Art. 221	<p>Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova</p> <p>Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții</p>		<p>Articolul 221. f) și Articolul 229. h), r), s) - după expresia ”lucrărilor” de adăugat expresia ”ce devin .</p>	Se acceptă.

	„SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023			
Art. 223 lit. a) și b)	Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/971 din 21.02.2023		La caz, menționăm că articolul 223 reglementează obligațiile dirigintei de șantier în termenul de garanție post recepție, însă obligațiile indicate la literele a) și b) se referă la obligațiile pe care le are dirigințele de șantier până la începerea curgerii termenului de garanție post recepție. Astfel, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” consideră oportun ca obligațiile indicate la literele a) și b) să fie prevăzute la articolul 222.	Se acceptă parțial. Lit. a) a fost transferată la art. 222 iar lit. b) nu a fost transferată deoarece obligația respectivă intervine după semnarea procesului verbal de recepție a construcției.
Art. 224	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		La art. 224: 1) denumirea articolului nu coincide cu cuprinsul normativ al articolului, care se referă nu doar la obligații, dar și la drepturi, răspundere, cheltuieli, deci se recomandă excluderea carenței normative; 2) la alin. (1), textul „Obligațiile prevăzute la art. 220, 221, 222 și 223 din prezentul Cod sunt obligatorii, minimale și nelimitative.” este echivoc și necesită reformularea acestuia.	Se acceptă.
Art. 224	Autoritatea Aeronautică Civilă Nr. 539 din 01.03.2023 suplimentar la nr. 332 din 06.02.2023		Articolul 224 (2) (a): Nu este clar, care deviz se anexează: cel General, de Obiect, ori Local? Dar, ce? Copia contractului Supravegherii de autor nu se mai anexează? Articolul 224 (5): Este imposibil concomitent să se refuze «în scris» și «la momentul depunerii cererii». Să se rectifice. Articolul 224 (2) (c): Să se concretizeze: «Se va anexa Raportul pozitiv pentru toate compartimentele de proiect verificate».	Obiecția nu corespunde cu conținutul articolului. Obiecția nu corespunde cu conținutul articolului. Obiecția nu corespunde cu conținutul articolului.
Art. 225	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		La art. 225, conținutul este irelevant, or, procesul de elaborare, avizare a proiectelor de acte normative, inclusiv cu indicarea expresă a subiecților interesați este reglementat comprehensiv de actele	Se acceptă. Articolul a fost exclus.

			normative speciale, cum ar fi Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr. 100/2017, Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018.	
Art. 225	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 225 semnalăm că, denumirea nu corespunde cu conținutul acestuia. Totodată, prevederea respectivă se consideră inutilă, în măsura în care, în conformitate cu Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Regulamentul cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 967/2016, autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente prin publicarea lor obligatorie pe pagina web oficială a autorității publice, precum și pe pagina web www.particip.gov.md .	Se acceptă. Articolul a fost exclus.
Art. 228	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 228, la lit. c) ultima după cuvântul „depozitul” de adăugat cuvântul „autorizat”.	Se acceptă.
Art. 229	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 229. Aliniatul l) De precizat: cine și din ce motiv este obligat, pe cheltuială proprie, să sisteze lucrările,	Toate obligațiile enumerate la art. 229 sunt ale responsabililor tehnici, acest lucru este prevăzut în totul și în conținutul articolului.
Art. 232	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 06-01/673 din 17.02.2023		La art. 232, alin. (6) se propune de expus în următoarea redacție: „(6) Se interzice utilizarea conform destinației a construcțiilor nerecepționate sau recepția blocurilor locative/complexelor rezidențiale fără conectarea lor la bransamentele rețelelor edilitare conform cerințelor legii și normelor în construcții;” Argumentarea: În scopul excluderii problemelor legate de darea în exploatare a complexelor locative fără racordarea acestora la rețelele edilitare pe scheme permanente (ce constituie un impediment pentru încheierea ulterioară a contractelor individuale, de exemplu: pentru furnizarea energiei electrice), Agenția consideră oportună stipularea obligației de verificare/constatare a racordării corespunzătoare în procesul de recepție a construcțiilor.	Se acceptă.

<p>Art. 232</p>	<p>Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova</p> <p>Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova</p> <p>Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023</p>	<p>Articolul 232 (10)- Perioada de timp de la recepția de la terminarea lucrărilor pînă la recepția finală nu va fi mai mare de un an de zile. Termenul de un an poate fi extins doar în cazurile justificate.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Art. 232</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023</p>	<p>Conținutul art. 232 alin. (10) prevede că „Perioada de timp de la recepția de la terminarea lucrărilor până la recepția finală nu va fi mai mare de un an de zile. Termenul de un an poate fi extins doar în cazurile justificate”. Suplimentar, la art. 261 este stipulat că „Recepția finală este convocată de investitor pentru obiectele finanțate din mijloace financiare publice în cel mult 15 zile calendaristice după expirarea perioadei de garanție. Perioada de garanție este cea prevăzută în contract”. Subsecvent, art. 264 alin. (1) prevede că, „Termenul de garanție post recepție este de 5 ani și curge de la data recepției finale a construcției”. Astfel, normele citate creează confuzii referitor la termenul în care urmează a fi efectuată recepția finală a construcției.</p>	<p>Se acceptă.</p>

			În context, propunem modificarea art. 232 alin. (10) și art. 261, prin corelarea prevederilor referitoare la procesul recepției finale, în scopul excluderii oricărui echivoc de interpretare și care să stabilească cu certitudine dacă perioada efectuării recepției finale se efectuează în decursul unui an de zile după terminarea lucrărilor sau după expirarea perioadei de garanție.	
Art. 232	Agencia Servicii Publice nr. 01/0323 din 06.03.2023		Art. 232 și 237 ale proiectului au preluat principiul care există în Hotărârea Guvernului nr. 285/1996, cu referire la procedura recepției și componența comisiei de recepție – după cum este investiția: din surse bugetare sau din surse private. Respectiv, considerăm oportun de a examina dacă acest principiu este aplicabil și în cazul în care obiectul reconstruit/modernizat este un bun proprietate publică, dar este reconstruit în cadrul parteneriatului public-privat, din investiții private.	Se acceptă.
Art. 232	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 232, alin. (10) este ambiguu, nefiind clar ce presupune expresia „în cazurile justificate”.	Cazurile justificate sunt: pandemii, problemele cu utilajul, lipsa materialelor. Toate acestea cazuri vor fi argumentate în scris de către executantul lucrărilor.
Art. 234	Autoritatea Aeronautică Civilă Nr. 539 din 01.03.2023 suplimentar la nr. 332 din 06.02.2023		Articolul 234: În Obligațiunile Emitentului lipsește emiterea Studiului de fundamentare Urbanistică (Art. 185) și achitarea elaborării lui. Să se completeze.	Obiecția nu corespunde cu conținutul normei.
Art. 236	Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/971 din 21.02.2023		Ce ține de prevederile de la art.236, remarcăm că acestea la fel sunt în contradicție cu prevederile actuale, anume cu pct.7 din Regulamentul de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, aprobat prin HG nr.285/1996, potrivit căruia „7. Executantul este dator să notifice investitorului data terminării tuturor lucrărilor prevăzute în contract, printr-un document scris, confirmat de reprezentantul investitorului pe șantier.”	Se acceptă.

		<p>Deci, considerăm că noile prevederi sunt inechitabile față de investitor, or, responsabilul tehnic care potrivit proiectului Codului urbanismului și construcțiilor, va fi reprezentantul executantului, nu poate răspunde în fața investitorului referitor la finalizarea tuturor lucrărilor, în condițiile în care potrivit prevederilor proiectului Codului, reprezentantul investitorului în teren va fi dirigintele de șantier, care și va fi responsabil față de investitor privind finalizarea tuturor lucrărilor. Respectiv, notificarea despre data finalizării tuturor lucrărilor urmează a fi confirmată de către reprezentantul investitorului în teren, dar nu a executantului.</p>	
<p>Art. 237</p>	<p>Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 06-01/673 din 17.02.2023</p>	<p>La art. 237 de completat cu alin. (5) cu următorul cuprins: „(5) La recepția unităților de cogenerare și a rețelelor electrice de transport se includ și specialiștii din cadrul organului supravegherii energetice de stat.” <i>Argumentare:</i> În conformitate cu prevederile art. 14 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică, Agenția dispune sistarea producerii sau montării utilajului, a rețelelor electrice și termice, a instalațiilor electrice și termice a căror exploatare poate provoca avarii, incendii, electrocutări și/sau explozii. Totodată, conform prevederilor art. 14 alin. (1) lit. o) din aceeași lege, Agenția efectuează controale tehnice ale rețelelor electrice și termice, ale instalațiilor electrice și termice în scopul prevenirii avariilor, incendiilor, electrocutărilor și/sau a exploziilor. Astfel, în scopul prevenirii eventualelor avarii, incendii, electrocutări sau accidente, Agenția consideră oportună și necesară includerea specialiștilor din cadrul organului supravegherii energetice de stat în procedura de recepție a unităților de cogenerare și a rețelelor de transport. Aceasta va permite identificarea eventualelor probleme tehnice, care nu au fost depistate și înlăturate la efectuarea lucrărilor de montare/instalare a unităților de cogenerare și a rețelelor electrice de transport.</p>	<p>Se acceptă.</p>

<p>Art. 237 alin. (8)</p>	<p>Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/971 din 21.02.2023</p>	<p>Reieșind din normele art. 237 alin. (8), nu este clar, care anume este calitatea Agenției pentru Supraveghere Tehnică la recepția construcției. Reprezentantul urmează a fi inclus în comisia de recepție a construcției în calitate de membru sau va avea calitatea de invitat în cazurile enumerate expres.</p> <p>Mai mult, nu este reglementată procedura și termenul în care Agenția pentru Supraveghere Tehnică își va expune concluzia asupra lucrărilor, obligație care în prezent rezultă din pct.9 al modelului de proces-verbal al recepției la terminarea lucrărilor (Anexa nr.1 la Regulamentul de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente aprobat prin HG nr.285/1996).</p> <p>Mai mult, corespunzător reglementărilor proiectului Codului urbanismului și construcțiilor, în modelul procesului-verbal de recepție a construcției (Anexa 12), nu este prevăzut că Agenția pentru Supraveghere Tehnică să consemneze procesul-verbal.</p> <p>Menționăm că actualmente, conform prevederilor Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente aprobat prin HG nr.285/1996, se atestă situația în care Agenția pentru Supraveghere Tehnică, de facto, își exprimă concluzia pentru lucrări, nu la momentul recepției construcției, dar ulterior, după ce toți ceilalți membri și-au exprimat concluzia, fapt care presupune, transmiterea în totalitate a documentației tehnice către AST și ieșirea repetată la obiectiv în unele cazuri. Lipsa unei proceduri clar stabilite, precum și a unor termene bine definite, va crea interpretări și discordanțe între părțile contractante.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Articolul a fost completat cu un alineat nou privind modul de aplicare a concluziei de către Agenția pentru Supraveghere Tehnică.</p> <p>De asemenea, a fost completată și anexa nr. 12 la proiectul Codului.</p>
<p>Art. 237</p>	<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale nr. 11/663 din 28.02.2023</p>	<p>Articolul 237, alineatul 8, litera c) se expune în următoarea redacție: „c) blocurile locative, cămine, hotelurile și instituțiile rezidențiale sau de plasament temporar cu mai mult de trei niveluri.”</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Art. 237</p>	<p>Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023</p>	<p>La art. 237, la alineatul (3) se propune de adăugat litera d) cu următorul conținut: „reprezentantul autorității pentru protecția mediului pentru</p>	<p>Se acceptă.</p>

			obiectele cu impact semnificativ asupra mediului din Anexa nr. 1 și nr. 2 la Legea nr. 86/2014".	
Art. 237	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 237 alin. (8) este omis textul lit. d), motiv pentru care se va revizui.	Se acceptă.
Art. 237	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 237. Persistă aliniatul d) fără text – de precizat.	Se acceptă. Articolul a fost revizuit.
Art. 238	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		La art. 238, propunem completarea cu alineat nou în următoarea redacție: „(3) La recepția lucrărilor de construcție și a instalațiilor aferente, la solicitarea autorităților publice, persoanelor fizice și juridice, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență acordă aviz consultativ privind respectarea normelor și regulilor de apărare împotriva incendiilor.” În context, la efectuarea lucrărilor de recepție finală în lege sunt stabilite atribuțiile Agenției pentru Supraveghere Tehnică, însă pentru Inspectoratul General pentru Situații de Urgență astfel de atribuții nu sunt reglementate. În ordinea de idei, menționăm că, la recepția finală nu sunt delimitate atribuțiile și competențele fiecărei autorități în parte, astfel, nu există o claritate de respectarea căror norme și reguli de apărare împotriva incendiilor sunt responsabile. În scopul evitării interpretării dublei competențe, propunem excluderea Inspectoratului de la participarea la efectuarea lucrărilor de recepție finală, însă, a se păstra competența acordării suportului necesar și avizului consultativ. Obiecția este valabilă și la art. 243 alin. (2), iar la art. 240 recomandăm să fie exclusă prevederea respectivă.	Se acceptă.
Art. 239	Federația Patronatului din Construcții și		Articolul 239. (3) Se contrazice cu Articolul 243. (2)	Se acceptă. Norma de la alin. (3) a fost redactată.

	<p>Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova</p> <p>Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova</p> <p>Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023</p>	<p>Articolul 239. (3) În cazul în care organele teritoriale de control, prevăzute la alin. (2), nu au făcut constatări și consemnări în Cartea tehnică a construcției, comisia de recepție va considera lipsa de obiectii din partea acestora și va recepționa construcția.</p> <p>Articolul 243. (2) În vederea desfășurării în bune condiții a recepției, la dispoziția comisiei se va pune documentația de execuție și avizele serviciilor de pompieri, sanitară și de protecție a mediului și în cazul intervențiilor asupra monumentelor istorice – avizul Ministerului Culturii, în cazurile prevăzute de legislație.</p>	
Art. 239	<p>Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023</p>	<p>La art. 239 alin. (2), prevederile la lit. a) urmează a fi revizuite, deoarece prin Legea nr. 185/2017 pentru modificarea unor acte legislative, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a fost absolvit de competența în domeniul supravegherii de stat a apărării împotriva incendiilor, acestea fiind atribuite Agenției pentru Supraveghere Tehnică.</p>	Se acceptă.
Art. 239	<p>Agencia Servicii Publice nr. 01/0323 din 06.03.2023</p>	<p>Propunem de a modifica art. 239 alin. (4) al proiectului prin înlocuirea denumirii certificatului, utilizând denumirea utilizată în anexele nr. 11 și 12 ale proiectului „certificatul despre rezultatele inspectării bunului imobil”. Precum și este necesar de a exclude cuvintele „oficiul cadastral teritorial”. Menționăm că lucrările cadastrale pentru bunurile imobile se execută potrivit art. 15 al Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998 atât de structurile teritoriale ale Agenției Servicii Publice, cât și de întreprinderile de stat și private care au ingineri cadastrali certificați.</p>	Se acceptă.

Art. 239	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023	La art. 239 alin. (2) lit. c) va avea următorul conținut: „c) organul teritorial de control al Inspectoratului pentru Protecția Mediului;”.	Se acceptă.
		Textul de la alineatul (3) ce ține de situația că „dacă organele teritoriale de control nu au făcut constatări și consemnări în Cartea tehnică a construcției, comisia de recepție va considera lipsa de obiecții din partea acestora și va recepționa construcția” va trebui de modificat și ajustat astfel, încât să fie clar că chiar dacă organele de control nu au făcut constatări și consemnări, oricum trebuie să pună o semnătura pe Anexa la Cartea tehnică care să adeverească lipsa de obiecții, ca să fie clar că documentul în cauză a fost prezentat organului de control. În modul în care este expus textul la acest alineat poate crea precedent pentru situația ca Cartea tehnică a construcției să nu fie prezentată special organelor de control pentru a include constatările și consemnări, iar comisia de recepție va considera lipsa de obiecții din partea acestora și va recepționa construcția”.	Se acceptă.
Art. 239	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023	La art. 239 alin. (2) lit. c), lit. b), art. 467 alin. (2): sintagma „Inspectoratul Ecologic de Stat” se va substitui cu sintagma „Inspectoratul pentru Protecția Mediului” (Hotărîrea Guvernului nr. 77/2004 a fost abrogată prin Hotărîrea Guvernului nr. 548/2018);	Se acceptă.
		sintagma „Centrul Național de Sănătate Publică” se va substitui cu sintagma „Agenția Națională pentru Sănătate Publică” (Hotărîrea Guvernului nr. 529/1995 a fost abrogată prin Hotărîrea Guvernului nr. 1090/2017);	Se acceptă.
		sintagma „Serviciul Protecție Civilă și Situații Excepționale” se va substitui cu sintagma „Inspectoratul General pentru Situații de Urgență” (a se vedea: Legea nr. 93/2007 și Hotărîrea Guvernului nr. 137/2019).	Se acceptă.

Art. 239	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 239. De inclus aliniatul 1a) Cartea tehnică a construcției va fi completată integral conform cerințelor în vigoare. În special se atrage atenția la obiecțiile controlului de autor, inclusiv abateri de la proiect, și însemnările ce urmează, privind lichidarea neajunsurilor sau acceptarea propunerilor pe parcursul lucrărilor.	Se acceptă.
			În aliniatul (2) de completat cu alin. d) reprezentantul proiectantului.	Se acceptă.
			Aliniatul (3) de completat cu propoziția: Lipsa obiecțiilor trebuie motivată în scris în prezenta Anexă.	Se acceptă.
Art. 240	Ministerul Muncii și Protecției Sociale nr. 11/663 din 28.02.2023		Articolul 240, alineatul 1) sintagma „a căminelor pentru copii și bătrâni” se substituie cu sintagma „centre de zi, instituții rezidențiale sau de plasament temporar.”	Se acceptă.
Art. 240	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 240 alin. (1) expresia „școlile cu copii în clasele primare” este expusă greșit și se va revedea prin prisma Codului educației.	Se acceptă.
Art. 242	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 242 alin. (4) cuvântul „totodată” se va exclude.	Se acceptă.
Art. 243	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Denumirea art. 243 nu corespunde conținutului, întrucât nu stabilește modalitatea de funcționare a comisiei de recepție, iar la alin. (2) cuvintele „Ministerului Culturii” se vor substitui cu denumirea generică a autorității corespunzătoare.	Se acceptă.
Art. 248 lit. a)	Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/971 din 21.02.2023		La caz, se propune modificarea conținutului literei a) din articolul 248, din motiv că în practică, amânarea recepției construcției de către beneficiar ar putea surveni și din cauza lipsei sau neterminării unor lucrări prevăzute în caietul de sarcini sau contract, care nu neapărat ar fi de natură să afecteze siguranța în exploatare a construcției, însă reprezintă o neexecutare integrală a obligațiilor, ce constituie temei de amânare a recepției construcției. Mai mult, este inoportun de invocat că executantul ar putea înlătura neajunsurile rămase după recepția la	Se acceptă.

			<p>terminare, în condițiile în care executantul nu și-a executat obligațiile contractuale în totalitate, iar drept consecință nu poate fi făcută recepția la terminarea lucrărilor.</p> <p><i>Drept urmare, articolul 248 lit.a) va avea următorul conținut:</i></p> <p><i>„Articolul 248. Amânarea recepției construcțiilor</i></p> <p><i>Comisia de recepție a construcției va recomanda amânarea recepției construcției în cazul în care:</i></p> <p><i>a) se constată lipsa sau neterminarea unor lucrări prevăzute în caietul de sarcini și contract;”.</i></p>	
Art. 248	Ministerul Muncii și Protecției Sociale nr. 11/663 din 28.02.2023		<p>Articolul 248, se completează cu litera f) cu următorul cuprins: „f) construcția nu respectă cerințele stabilite la art.62 al prezentul Cod.”.</p>	Se acceptă.
Art. 251	Agencia Servicii Publice nr. 01/0323 din 06.03.2023		<p>Propunem excluderea alin. (10) din art. 251, deoarece documentele ce servesc drept temei pentru înregistrarea dreptului asupra bunului imobil, inclusiv cele construite, sunt stabilite în art. 28, 404 alin. (1) ale Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998.</p>	Se acceptă.
Art. 251	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		<p>Art. 251 este expus dificil pentru percepere, cu utilizarea unor expresii improprii unui act normativ (alin. (1) „la terminarea recepției”; alin. (2) „cu observațiile participanților... (cu sau fără obiecții)”; alin. (4) „se vor indica acele lipsuri”; alin. (10) „servește drept bază”).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Textul a fost redactat.</p>
Art. 260	S. A. MoldovaGaz Nr. 03/4-625 din 14.02.2023		<p>Articolul 260 de completat cu un alineat nou cu următorul conținut: „Informația privind amplasarea reală a rețelelor de gaze naturale se prezintă în termen de 30 zile de la data punerii în funcțiune, de către operatorii de sistem autorităților administrației publice locale, pentru a fi transpuse pe hărțile funciare raionale/municipal/urbane/rurale.”</p> <p>Similar cu prevederile art. 14 al Regulamentului privind zonele de protecție a rețelelor de gaze naturale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1104/2018, ce va asigura obținerea informației depline privind amplasarea tuturor rețelelor edilitare și va preveni deteriorarea lor în urma lucrărilor de terasament.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Articolul a fost completat, cu unele redactări privind nu doar amplasarea rețelelor de gaze, însă în întregime a rețelelor edilitare (ingineresti)..</p>

Art. 260	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		<p>La art. 260 urmează a fi precizată semnificația sintagmei „până la expirarea duratei de existență a construcției”.</p> <p>De asemenea, nu este clară modalitatea de păstrare a documentelor în arhivele investitorului sau proprietarului în cazul, când aceștia sunt persoane fizice (în arhiva personală).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În cazul investitorului persoană fizică, arhiva o păstrează personal.</p>
Art. 262	Autoritatea Aeronautică Civilă Nr. 539 din 01.03.2023 suplimentar la nr. 332 din 06.02.2023		<p>Articolul 262: Lipsesc Obligațiunile și Răspunderile Societăților de inginerie și consultanță în Construcții.</p>	<p>Obiecția nu corespunde cu conținutul articolului.</p>
Art. 265 alin. (1)	Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/971 din 21.02.2023		<p>La caz, este necesar de remarcat că în perioada de garanție post recepție de 5 ani, urmează a fi pus accentul în special pe apariția unor vicii ale construcției sau vicii ale structurii de rezistență, însă în norma dată se face referire la lichidarea neajunsurilor și defectelor care în mod normal ar fi trebuit înlăturate până la începerea curgerii termenului de garanție postrecepție.</p> <p>Prin urmare, considerăm că alineatul (1) din articolul 265 urmează a fi completat cu un conținut mai precis, inclusiv să fie prevăzută obligația executantului de a remedia pe cont propriu viciile construcției și viciile structurii de rezistență rezultate din nerespectarea normelor de proiectare și execuție în vigoare la data realizării ei, care la momentul recepției la terminare și la recepția finală, investitorul nu le-ar fi putut depista.</p>	<p>Se acceptă.</p>
Art. 266 alin. (1)	Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/971 din 21.02.2023		<p>Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” în calitate de beneficiar a lucrărilor de construire, modernizare, reabilitare, reparare și întreținere a drumurilor publice naționale, consideră oportun de a fi prevăzută ca formă de garanție de bună execuție și modalitatea prin rețineri succesive, respectiv articolul menționat va avea următorul conținut:</p> <p>„Articolul 266. <i>Garanția de bună execuție</i></p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>(1) Garanția de bună execuție poate fi sub formă de garanție bancară, financiară sau prin rețineri succesive, decizia aparținând Beneficiarului lucrării. Beneficiarul are dreptul de a emite pretenții asupra garanției de bună execuție, oricând pe parcursul executării contractului de achiziție publică, în limita prejudiciului creat, în cazul în care executantul nu își îndeplinește din culpa sa obligațiile asumate prin contract. În cazul executării garanției de bună execuție, parțial sau total, executantul are obligația de a reîntregi garanția în cauză raportat la restul rămas de executat.</p> <p>(4) Garanția de bună execuție prin rețineri succesive reprezintă alimentarea contului beneficiarului pe parcursul îndeplinirii contractului prin rețineri din sumele datorate și cuvenite executantului pînă la concurența sumei stabilite drept garanție de bună execuție în documentele de licitație.</p> <p>Totodată, urmează a fi remarcat că în România există și garanție de bună execuție emisă în condițiile legii de o societate de asigurări.</p>	
Art. 267	Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/971 din 21.02.2023	<p>Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” în calitate de beneficiar a lucrărilor, menționează că potrivit art.264 alin.(1) din proiectul Codului urbanismului și construcției, Termenul de garanție postrecepție este de 5 ani și curge de la data recepției finale a construcției.</p> <p>În contextul dat, remarcăm că corespunzător prevederilor normativelor tehnice în vigoare, pentru unele lucrări durata normată de exploatare poate fi de 2, 3 sau 4 ani.</p> <p>În contextul dat, având în vedere că în perioada de postrecepție, executantul are obligația de a lichida neajunsurile și de a remedia toate defectele ivite în această perioadă din motivul nerespectării prevederilor proiectului de execuție, a reglementărilor tehnice în vigoare la data recepției construcției, precum și clauzelor contractului, care în esență presupune eventuala apariție a anumitor vicii care nu puteau fi depistate la momentul recepției lucrării, iar în rest se prezumă că lucrarea recepționată este de o calitate corespunzătoare, se propune</p>	Se acceptă.

		<p>restituirea garanției de bună execuție în câteva etape, pentru a crea un echilibru atât pentru beneficiar, cât și pentru executant.</p> <p>Astfel, articolul 267 se propune de a avea următorul conținut: <i>Articolul 267. Restituirile după termenul de garanție postrecepție</i> <i>(1) Investitorul este obligat să restituie executantului construcției reținerile din plățile cuvenite, inclusiv garanția de bună execuție, stabilite în contractul de execuție, după cum urmează:</i> <i>a) 70% din valoarea garanției, în termen de 21 de zile calendaristice după expirarea termenului de garanție prevăzut în contract, pe baza procesului-verbal de recepție finală.</i> <i>b) celelalte 30% din valoarea garanției, în termen de 21 de zile calendaristice după expirarea termenului de garanție postrecepție, pe baza procesului-verbal de expirare a termenului de garanție postrecepție.</i> <i>(2) Valoarea reținerilor din plățile cuvenite pentru garanția de bună execuție se stipulează în contractul de antrepriză conform legislației privind achizițiile publice.</i></p>	
Art. 268	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023	La art. 268 alin. (3) se va revedea expresia „a mersului execuției și exploatării construcției”, deoarece este formulată greșit.	Se acceptă.
Art. 271	Congresul autorităților Locale din Moldova (discuții verbale la ședința din 17.02.2023)	<p>La art 271 de adaugat Restabilirea documentației de proiect: <i>În caz de lipsă a documentației de proiect în arhiva instituțiilor și autorului de proiect, restabilirea documentației de proiect se va efectua doar pentru construcțiile recepționate și aflate în exploatare. Restabilirea documentației de proiect se va efectua la solicitarea proprietarului construcției de către proiectant.</i> <i>În cazul reglementărilor care stabilesc necesitatea deținerii documentației de proiect de către organizația de exploatare, în lipsa documentației respective, restabilirea acesteia este în sarcina organizației de exploatare în concluzare cu proiectantul.</i></p>	Se acceptă.

			<p><i>Proiectantul va decide necesitatea precum și volumul expertizei tehnice în scopul restabilirii documentației de proiect</i></p> <p><i>Restabilirea documentației de proiect se va efectua doar în baza documentelor normative și actelor permissive valabile la momentul proiectării inițiale a construcției.</i></p> <p><i>Asupra necesității de verificare a documentației de proiect restabilite va decide proiectantul.</i></p> <p><i>Documentația de proiect restabilită poate servi doar pentru necesitățile tehnice în exploatarea construcției.</i></p>	
Art. 272	<p>Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova</p> <p>Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova</p> <p>Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023</p>		<p>Articolul 272. d), - după expresia ”lucrări” de adăugat expresia ”ce devin”.</p>	Se acceptă.
Art. 272	<p>INCP</p> <p>„Urbanproiect”</p> <p>Nr. 06-45 din 28.03.2023</p>		<p>Articolul 272. De completat cu alin. n) notările de stopare a procesului de construcție, cauza și durata stopărilor, executarea sau nu în aceste cazuri a procedurilor de conservare.</p>	Se acceptă.

Art. 278	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 278 alin. (1) lit. c) după cuvîntul „Agenției” se va completa cu prepoziția „de”.	Se acceptă.
Art. 279	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023		Alin. (1) După expresia ”este” de înlocuit expresia ”dirigintele de șantier” cu expresia ”responsabilul tehnic”. Alin. (2) După expresia ”doar” de înlocuit expresia ”responsabilul tehnic” cu ” cu expresia” ”dirigintele de șantier”	Se acceptă. Nu se acceptă. Nu este conform conceptului Codului.
Art. 279	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 279 alin. (5) sintagma „la arhiva unităților administrativ-teritoriale” nu denotă claritate normei și urmează a fi revăzută.	Conform prevederilor Legii nr. 880/1992 privind Fondul Arhivistic al Republicii Moldova, arhivele de stat pot fi centrale și arhive de stat orășenești și raionale care sînt finanțate de autoritățile administrației publice locale, care creează baza tehnico-materială a arhivelor din contul mijloacelor bugetului local.

Art. 284	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Art. 284, referitor la aplicarea unitară a prevederilor Codului în domeniul exploatării construcțiilor, precum și activitatea de urmărire a comportării în exploatare și intervențiile în timp asupra construcțiilor, în temeiul regulamentelor și reglementărilor tehnice elaborate și aprobate de organul central de specialitate, este expus vag, fără a fi menționate actele normative corespunzătoare.	În art. 3 este definită noțiunea de reglementări tehnice în construcții – documente care stabilesc condițiile minime de calitate cerute construcțiilor, produselor și procedeele utilizate în construcții, precum și modul de determinare și verificare a acestora, exprimate prin: normative, coduri practice, specificații tehnice, standarde și ghiduri
Art. 285	Agencia Relații Funciare și Cadastru nr. 36/01-06/83 din 03.02.2023		Cuvintele "cadastrul bunurilor imobile" de substituit cu cuvintele "registru bunurilor imobile".	Articolul a fost exclus în contextul avizului ASP și MJ.
Art. 285	Agencia Servicii Publice nr. 01/0323 din 06.03.2023		Menționăm că înregistrarea bunurilor imobile este reglementată de art. 413-452 din Codul civil și de Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998. Astfel, propunem de a exclude art. 285.	Se acceptă.
Art. 285 și 286	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Art. 285 și 286 nu țin de obiectul de reglementare al Codului, motiv pentru care se vor exclude. Procedura de înregistrare a bunurilor imobile este reglementată în Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998, iar modul de stabilire a cotelor părți într-un imobil se regăsește în Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu.	Se acceptă.
Art. 286	Agencia Servicii Publice nr. 01/0323 din 06.03.2023		În legătură cu intrarea în vigoare a Legii cu privire la condominiu nr. 187/2022, propunem de a exclude art. 286.	Se acceptă.
Art. 287 și 288	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 287 și art. 288, pentru claritatea și previzibilitatea normei, recomandăm revizuirea sintagmei „sau prin intermediul altor persoane”.	Se acceptă.
Art. 289	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		La art. 289 alin. (3) lit. b), propunem substituirea textului „urgență publică de incendiu” cu textul „situație de urgență/exceptională”.	Se acceptă.

Art. 289	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 289. De completat cu alin c) să verifice la caz duritatea construcțiilor și a elementelor de fixare ale acestora, afectate de intervenția la foc.	Se acceptă.
Art. 294	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 294. De completat cu alin 1) Pentru întocmirea proiectului de modificare a aspectului arhitectural al construcțiilor se invită, de regulă, autorul inițial al construcției, sau se primește acceptul acestuia, conform Legii de autor.	Se acceptă.
Art. 297	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 297 alin. (4) textul „prin responsabilul tehnic cu urmărirea comportării construcțiilor în exploatare atestat (în continuare – responsabil tehnic cu urmărirea)” se va substitui cu textul „prin responsabilul tehnic atestat pentru urmărirea comportării construcțiilor în exploatare (în continuare – responsabil tehnic pentru urmărire)”, a se vedea: art. 299 alin. (4) și art. 304.	Se acceptă.
Art. 301	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova		Articolul 301 a) După expresia ”inclusiv” de înlocuit expresia „responsabilul tehnic” cu expresia ”dirigintele de șantier”.	Norma a fost redactată.

	Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023			
Art. 300-304	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 300-304, titlurile acestora, care stabilesc obligații privind urmărirea comportării construcțiilor în exploatare, se vor corela cu conținutul articolelor, care includ și răspunderi.	Se acceptă.
Art. 301	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 301 lit. c) atragem atenția că, în legislația națională nu se regăsește noțiunea de „contract privind transmiterea în locație de gestiune a construcțiilor”, prin urmare, se va revizui această prevedere.	Se acceptă.
Art. 314	Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC Nr. 560 din 21.02.2023		Art. 314 alin.(5) urmează a fi completat și anume după cuvintele „comunicații electronice”, se propune completarea cu cuvintele: „precum și de rețelele edilitare și de comunicații electronice deja instalate”.	Norma de la alineatul dat se refera la extinderea rețelelor existente.
Art. 317	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		În redacția art. 317 lipsesc obligații ale executanților lucrărilor de intervenții la construcțiile existente, fiind enunțată o propoziție generală și declarativă (observația se referă și la art. 318).	Se acceptă. Articolele au fost excluse.
Art. 315	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 315. Aliniatul a) de completat cu cuvintele: “și reparații curente”	Se acceptă.
Art. 319	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023		Luând în considerare că Republica Moldova se află în zonă cu riscuri seismice, examinând consecințele dezastrului urmare seismului din Turcia din februarie 2023, se consideră oportun consolidarea prevederilor Capitolului IV ce ține de reducerea riscului seismic, prin stabilirea unor criterii/norme generale de proiectare și construcție, în conformitate cu standardele seismice moderne, și care vor asigura evitarea consecințelor dezastruoase în urma cutremurelor.	Capitolul IV conține normele generale pentru reducerea riscului seismic la construcții, însă normele de proiectare specifice sunt prevăzute în normativele tehnice în construcții.
Art. 319-330	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Totodată, semnalăm că, capitolul IV „Măsurile de reducere a riscului seismic la construcții (art. 319-330) este preluat integral din legislația României, prin urmare, aceste prevederi vor fi reexaminare și adaptate la cadrul normativ național.	Se acceptă.

Art. 320	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 320 expresia „asociațiile de proprietari ai locuințelor” se va reexamina prin prisma Legii nr. 187/2022 cu privire la condominiu, fiind utilizată noțiunea de „asociație de proprietari din condominiu” (observație valabilă și pentru art. 490 alin. (4)).	Se acceptă.
Art. 322	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 322 lit. d) cuvintele „pe timpul unui cutremur” se vor substitui cu cuvintele „în caz de cutremur”.	Se acceptă.
Art. 323	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		<p>La alin. (1) și (2) cuvintele „vor acționa în aria lor de autoritate” se vor substitui cu cuvintele „acționează în limitele teritoriului administrat”, în conformitate cu prevederile Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală.</p> <p>Alin. (3) este greșit din punct de vedere conceptual și se va exclude, în măsura în care la art. 315 și 320 este stipulat că proprietarii blocurilor locative sunt obligați să asigure: 1) efectuarea lucrărilor de întreținere pentru a preveni apariția unor deteriorări importante; 2) asigurarea elaborării și verificării tehnice a proiectelor pentru lucrări de refacere sau de modernizare; 3) asigurarea respectării reglementărilor tehnice privind executarea lucrărilor și verificarea, pe parcurs și la recepție, a calității acestora de către responsabili tehnici atestați; 4) expertizarea tehnică a construcțiilor de către experți tehnici atestați, în conformitate cu reglementările tehnice; 5) aprobarea deciziei de intervenție la construcțiile existente în funcție de concluziile fundamentate din raportul de expertiză tehnică. Mai mult, art. 177 alin. (2) lit. d) din Codul contravențional stabilește sancțiuni pentru încălcarea legislației și a documentelor normative în construcții manifestată prin neexecutarea obligațiilor de urmărire a comportării în exploatare a construcțiilor referitor la rezistență și la stabilitate, precum și neexecutarea lucrărilor de întreținere, reparație și consolidare ce decurg din această urmărire.</p>	Se acceptă.
Art. 324	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 324 este lipsită de claritate prevederea ce ține de avizarea măsurilor de reducere a riscului seismic, precum și ce presupune avizarea, din punct de vedere tehnic, a listelor cuprinzând prioritățile,	Se acceptă. Articolul a fost redactat.

			pe categorii de construcții pentru expertizarea tehnică, proiectarea și execuția lucrărilor de intervenție, finanțate de la bugetul de stat și bugetele locale, pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente. La alin. (1) se va revedea sintagma „Subdiviziunile teritoriale ale Organului central de specialitate”, or, ministerul nu are subdiviziuni teritoriale	
Art. 325	Agencia Servicii Publice nr. 01/0323 din 06.03.2023		În art. 325 alin. (1) este indicată noțiunea „clădirile de locuit multietajate”, care nu este definită.	Se acceptă. Noțiunea „clădirile de locuit multietajate” a fost substituită cu sintagma „blocuri locative”.
Art. 325	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 325 cuvintele „clădirile de locuit multietajate” se vor substitui cu cuvintele „blocuri locative”, potrivit Legii nr. 75/2015 cu privire la locuințe.	Se acceptă.
Art. 326	Ministerul Finanțelor nr. 09/2-03/150/275 din 23.02.2023		La alin.(1) lit.b), cuvintele „veniturile extrabugetare” de substituit cu cuvintele „alte surse ce nu contravin legislației”;	Se acceptă.
			- la alin.2 lit.a), cuvintele „din transferuri de la” de substituit cu cuvântul „din”.	Se acceptă.
			Concomitent, întru asigurarea transparenței în utilizarea banilor publici, urmează să fie stabilite condițiile de finanțare a expertizei menționate din contul statului.	Se acceptă. Articolul a fost completat cu un alineat nou.
Art. 331-339	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Totodată, semnalăm că, capitolul „Reabilitarea și modernizarea termică a construcțiilor” (art. 331-339) urmează a fi revizuit în totalitate, corelat cu prevederile Legii nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor, care promovează îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor, stabilește competența autorităților administrației publice în domeniu, cerințele de performanță energetică, metodologia de calcul, certificarea performanței energetice, inspecția periodică a sistemelor de climatizare etc.	Se acceptă. Capitolul a fost revizuit.

Art. 333	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Art. 333 este declarativ și urmează a fi revăzut.	Articolul a fost exclus.
Art. 334 alin. (1)	S.A. Termoelectrica Nr. 79/269 din 13.02.2023		La alineatul (1) din Articolul 334 „Programe de reabilitare și modernizare termică a construcțiilor” propunem înlocuirea sintagmei „Organul central de specialitate” cu sintagma „Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei”, în conformitate cu prevederile Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică și Hotărârii Guvernului nr. 690/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
Art. 335	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 335, ce vizează obligațiile producătorilor și distribuitorilor de energie termică, este utilizată eronat sintagma „vor proceda la” (observație valabilă și pentru art. 336).	Se acceptă.
Art. 337 alin. (1)	S.A. Termoelectrica Nr. 79/269 din 13.02.2023		La alineatul (1) propunem înlocuirea sintagmei „Organul central de specialitate” cu sintagma „Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor”, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 690/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.	Nu se acceptă. În art. 5 este prevăzut că promovarea politicilor publice de dezvoltare a domeniului amenajării teritoriului, urbanismului, proiectării și construcțiilor îi revine organului central de specialitate al administrației publice (în continuare – Organul central de specialitate). În acest context, nu este necesar repetarea domeniului de competență al organului central de specialitate.
Art. 337	S.A. Termoelectrica Nr. 79/269 din 13.02.2023		La alineatul (2) considerăm necesar de a modifica sintagma „Ministerul Economiei” cu sintagma „instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice”, deoarece activitățile menționate în alineatul (2) nu țin de	Se acceptă. Textul a fost redactat.

			competența Ministerul Economiei în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 143/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Economiei. Dimpotrivă, aceste activități intră în sfera de atribuții ale Agenției pentru Eficiență Energetică, conform Hotărârii Guvernului nr. 45/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Eficiență Energetică.	
			La alineatul (4) propunem de a modifica sintagma „Ministerul Economiei și organul central de specialitate” cu sintagma „instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice” din motivele menționate supra.	Alineatul a fost exclus.
Art. 337	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 06-01/673 din 17.02.2023		<p>La art. 337 de exclus alineatul (3).</p> <p><i>Argumentare:</i> În domeniul energiei termice, atribuțiile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică sunt prevăzute la art. 9 din Legea nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energie termică și promovarea cogenerării.</p> <p>Totodată, conform prevederilor pct. 14), subpct. 3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 334 din 14.12.2018, sunt prevăzute atribuțiile Agenției în sectorul termoenergetic.</p> <p>În continuare, în conformitate cu prevederile art. 14) alin. (1) lit. b) din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică, în calitate de organ al supravegherii energetice de stat, Agenția elaborează și aprobă documentele normativ – tehnice de exploatare și de securitate tehnică în sectorul termoenergetic.</p> <p>În concluzie, Agenția este în drept să elaboreze doar documentele normativ-tehnice prevăzute expres de legile speciale aplicabile domeniilor reglementate de Agenție.</p>	Se accepta. Norma a fost redactată.
Art. 337	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică		Este necesar de descris procedura, criteriile de stabilire, selectare, creare a patronatului reprezentativ la nivel național în domeniul construcțiilor cu atribuții de elaborare și coordonare a programelor de	Alineatul a fost exclus.

	Nr. 06-01/673 din 17.02.2023		<p>pregătire și instruire a personalului, sau trebuie făcută trimiterea la un alt act normativ care descrie/prevede cele menționate.</p> <p>Argumentare: la art. 337 alin. (5) se specifică faptul că Patronatul reprezentativ la nivel național în domeniul construcțiilor va asigura elaborarea și coordonarea programelor de pregătire și instruire a personalului cu atribuții în reabilitarea și modernizarea termică a construcțiilor și instalațiilor aferente.</p> <p>Însă în continuare proiectul Codului nu specifică procedura, criteriile de stabilire, selectare, creare a patronatului menționat cu atribuții de elaborare și coordonare a programelor de pregătire și instruire a personalului, nici nu se face trimitere la un alt act normativ. Normele formulate în redacția actuală, sunt vagi, neclare, incerte.</p>	
Art. 337	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023		La art.337 alin.(2) și (4), - atribuția „reabilitării și modernizării termice a construcțiilor și instalațiilor aferente” nu ține de competența Ministerului Economiei. În acest sens, sintagma „Ministerul Economiei” urmează a fi exclusă și substituită cu autoritatea competentă de domeniu.	Se acceptă.
Art. 337	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 337: La alin. (2) și (4) sintagma „Ministerul Economiei” urmează a fi substituită cu referința la autoritatea corespunzătoare.	Se acceptă.
			Alin. (3) este inutil și se va exclude, deoarece atribuțiile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică în sectorul termoelectric sunt stabilite în Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.	Alin. (3) a fost revizuit.
			Alin. (4) și (5) sunt declarative, prin urmare, se vor revedea sau exclude.	Se acceptă.
Art. 338	S.A. Termoelectrica Nr. 79/269 din 13.02.2023		La art. 338 „Fondurile necesare pentru reabilitarea și modernizarea termică a construcțiilor” propunem excluderea literei d), deoarece potrivit prevederilor Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, furnizorii au încheiate contracte de furnizare a energiei termice cu gestionarii fondului locativ. Conform prevederilor contractelor, unitatea termoelectrică livrează energie termică până la hotarul de delimitare a apartenenței de balanță a	Se acceptă.

			<p>instalațiilor termice care este stabilit la bransamentul termic al blocului. Sistemul de încălzire intrabloc ca parte componentă a clădirii este proprietate comună a locatarilor, aflată la deservirea și întreținerea gestionarului fondului locativ, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 191/2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă. În această ordine de idei, distribuitorii de energie termică nu pot participa la reabilitarea rețelelor de distribuție din subsolul clădirilor de locuit. În cea ce privește montarea de contoare comunicăm că, conform alineatului (1) din Articolul 43 „Măsurarea și achitarea consumului de energie termică” din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, „Distribuitorii de energie termică sânt responsabili de achiziția, instalarea, exploatarea, întreținerea și verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare instalate în gospodăriile consumatorilor casnici la punctul de delimitare a proprietății. Cheltuielile efective suportate se iau în calcul la stabilirea tarifului pentru energia termică furnizată”.</p>	
Art. 338	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		<p>La art. 338 [fondurile necesare pentru reabilitarea și modernizarea termică a construcțiilor] lit. a) după cuvintele „alocații din bugetele locale”, se propune completarea cu cuvintele „în cazul disponibilității unor asemenea fonduri”. În caz contrar, autoritățile locale vor ajunge în situația unor litigii cu proprietarii construcțiilor care vor cere în instanță alocații din bugetele locale pentru reabilitarea și modernizarea termică, în mod similar cum s-a întâmplat cu oferirea gratuită a locuințelor către unele categorii de angajați. Argumentele sunt valabile și pentru art. 344 alin. (2) [reabilitarea și modernizarea clădirilor cu o vechime mai mare de 75 de ani], art. 348. Nu pot fi puse în sarcina autorităților administrației publice locale obligații care nu pot fi acoperite financiar. Totodată, art. 338 și art. 286 [cotele-părți din</p>	Se acceptă.

			<p>construcție] din proiectul Codului urmează a fi coroborate cu reglementările speciale prevăzute de Legea 187/2022 cu privire la condominiu, conform cărora, cota-parte din dreptul de proprietate comună care îi revine fiecărui proprietar din condominiu și care este egală cu raportul dintre suprafața totală a unității deținute în proprietate și suma suprafețelor totale ale tuturor unităților din condominiu; toți proprietarii sunt obligați să ia măsuri necesare pentru consolidarea sau modernizarea clădirii, pentru reabilitarea termică și eficiența energetică, astfel încât să fie asigurate cerințele minime de performanță energetică în conformitate cu actele normative în domeniu, iar autoritățile administrației publice locale au dreptul să contribuie financiar la lucrările de îmbunătățire a clădirilor din condominii (inclusiv în vederea consolidării sau modernizării clădirii, pentru reabilitarea termică și eficiența energetică), dacă aceste lucrări fac parte din planul de dezvoltare a localității și doar în limitele fondurilor financiare bugetate disponibile. În acest caz, autoritatea competentă a administrației publice locale elaborează un proiect (sau, după caz, o schiță de proiect) și solicită asociației acceptarea ei prin hotărârea adunării generale. De asemenea, aceste prevederi urmează a fi coroborate cu prevederile Legii cadastrului bunurilor imobile nr.1543/1998 (art. 1, ș.a.).</p>	
Art. 340-351	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		<p>Art. 340-345 se vor expune într-un articol structurat în alineate distincte. Concomitent se va revedea conținutul articolelor, întrucât este expus vag și declarativ, în cele mai multe cazuri nestabilind norme juridice.</p> <p>Capitolul „Reabilitarea și modernizarea clădirilor vechi” (art. 340-351) include un șir de prevederi nesemnificative ce nu stabilesc norme juridice, dar țin de nota informativă. Astfel, se va reduce numărul articolelor, acestea fiind comasate, precum și revăzut conținutul lor.</p>	Se acceptă.
Art. 347	Centrul pentru Drepturile		<p>Art. 347, se va completa după sintagma „randamentul energetic al echipamentelor” cu „precum și, soluțiile de adaptare rezonabilă a clădirilor vechi pentru accesul persoanelor cu mobilitate limitată.”.</p>	Se acceptă.

	Persoanelor cu Dizabilități Nr. 7 din 21.02.2023		Adaptarea graduală a clădirilor deja construite constituie o măsură importantă pentru creșterea accesibilității clădirilor publice. Reglementările naționale în construcții prevăd obligația de asigurare a accesibilității clădirilor noi și celor aflate în reconstrucție (NCM 01.06-2014 pct.1.2) De asemenea recomandările Comitetului ONU CRPD (art.9) se conțin propunerea de adoptarea unui plan de acțiuni pentru accesibilizarea graduală a clădirilor vechi.	
Art. 351	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		La art. 351 [fondurile necesare pentru reabilitarea clădirilor] lit. a) după cuvintele „alocații din bugetele locale, în condițiile legii”, de completat cu cuvintele „în cazul disponibilității unor asemenea fonduri”.	Se acceptă.
Art. 355	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 355, sintagma „reciclare a deșeurilor care nu se utilizează,, se va substitui cu sintagma „predare a deșeurilor reciclabile operatorilor autorizați”.	Se acceptă.
Art. 360	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 360. La soluționarea acestei decizii trebuie de luat în vedere că desființarea construcțiilor se execută de regulă pentru clădiri vechi, proiectantul cărora nu mai există. Se propune de revăzut.	La alin. (2) este prevăzut cazul în care lipsește proiectantul construcției.
Art. 361	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 361 alin.1 lit. (i), formularea este ambiguă, prin urmare acesta urmează a fi reformulat, ținând cont de prevederile legii nr. 209/2016 privind deșeurile. De asemenea, alin. (1) se va completa în final cu o literă nouă cu următorul conținut „l) măsurile de remediere și amenajare a terenului după realizarea activităților și lucrărilor de demontare/demolare.”.	Obiecția nu este argumentată. Se acceptă.
Art. 361	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 361. Aliniatul b) de urmat cu un aliniat nou: b/a) fotofixările clădirii supuse desființării și în cazul orientării acesteia la străzile principale, fotofisării ansamblului cu clădirile din vecinătate.	Se acceptă.
			De complectar cu aliniatul (4) Copia extraselor principale din acest proiect – planul generel, fațadele, planurile, fotofixările se predau în Arhiva de Stat sau arhivele locale ale orașelor, pentru păstrarea continuității procesului arhitectural-istoric.	Se acceptă.

Art. 362	Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC Nr. 560 din 21.02.2023		Se propune completarea art. 362 cu lit. b , și anume după cuvântul "utilităților" să fie indicat „atât interioare cât și exterioare”. Iar la lit. c) după cuvântul „edilitare”, se propune completarea cu cuvintele „și a rețelelor de comunicații electronice”	Se acceptă. Noțiunea de rețele edilitare (inginerești) include și rețelele de comunicații electronice.
Art. 362	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 362. Aliniatul c) se propune de modificat în redacția: demontarea instalațiilor tehnico-edilitare cu asigurarea continuității funcționării lor pentru vecinătăți;	Se acceptă.
Art. 363	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 363 lit. (e), sintagmele „neutilizabile” și „destinate pentru utilizarea sau reciclare ca materii brute sau pentru reintegrarea în natură” urmează a fi excluse.	Se acceptă.
Art. 364	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 364 lit. (d) urmează a fi substituită cu „colectarea separată a deșeurilor în locuri special amenajate și predarea acestora operatorilor autorizați”.	Se acceptă.
Art. 365	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		Art. 365, este ambiguu și urmează a fi reformulat.	Obiecția nu este argumentată.
Art. 369	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 369 alin. (2), sintagma „utilizarea deșeurilor să fie sustenabilă și” urmează a fi exclusă, iar sintagma „reutilizarea sau reciclabilitatea construcțiilor, a materialelor și părților componente” se va substitui cu sintagma „colectarea separată a deșeurilor în locuri special amenajate și predarea acestora operatorilor autorizați” și în continuare după text.	Se acceptă.
Art. 369-371	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Cuprinsul art. 369-372 cu privire la regimul deșeurilor din construcții și demolări se va reexamina prin prisma prevederilor Legii nr. 309/2016 privind deșeurile.	Se acceptă.
Art. 370	Ministerul Sănătății Nr. 17/542 din 16.02.2023		În art. 370, alin. (2) „Depozitarea deșeurilor din construcții” cuvintele „și sănătate publică” de exclus. Drept temei servește faptul că conform prevederilor art. 31, alin. (2) din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile, autorității de sănătate publică în domeniul gestionării deșeurilor îi	Se acceptă.

			revine doar competența de monitorizarea departamentală a deșeurilor rezultate din activitățile medicale.	
Art. 370	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		Articolele 370 și 371 din proiectul Codului se propun a fi comasate, având în vedere că activitatea de depozitare a deșeurilor, inclusiv și ale celor din construcții și demolări, este parte componentă a gestionării deșeurilor ca operațiune de eliminare [art.2 pct.13), pct.15), Anexa nr.1 din Legea nr.209/2016 privind deșeurile].	Se acceptă.
Art. 370	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		Art. 370 Depozitarea deșeurilor din construcții și art. 371 Gestionarea deșeurilor din construcții urmează a fi completate cu sintagma „și demolări”.	Se acceptă.
			Totodată, acestea vor fi revăzute și unificate, deoarece depozitarea, în sine, este o etapă a gestionării deșeurilor, fapt stipulat în Legea cadru privind deșeurile (nr. 209/2016). Mai mult ca atât, conținutul articolelor urmează a fi reformulat în corelare cu prevederile Legii sus-menționate.	Se acceptă.
Art. 371	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 371 alin. (1), cuvintele „organul central de specialitate” se vor substitui cu cuvântul „Guvern”.	Se acceptă.
Art. 373-383	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Capitolul III „Construcții și intervenții neautorizate” (art. 373-383), care stabilește procedura de demolare a construcțiilor neautorizate și remedierea construcțiilor afectate prin intervenții neautorizate, urmează a fi revăzut conceptual. Astfel, se consideră construcții neautorizate, construcțiile executate în lipsa sau cu încălcarea autorizației de construire/documentației de proiect, iar încălcarea acestei proceduri atrage, după caz, răspunderea contravențională sau penală. În conformitate cu art. 439 ⁶ din Codul contravențional, demolarea construcțiilor neautorizate se aplică în cazul faptelor prevăzute la art. 116, 134, 134 ¹ , 168, art. 177 alin. (3), alin. (4) lit. c) și d), art. 178, 179 și 226 și atrage, după caz, remedierea construcțiilor afectate în urma intervențiilor neautorizate.	Se acceptă.

		<p>Demolarea construcțiilor neautorizate se dispun de către instanța de judecată și pot fi aplicate chiar dacă este înlăturată răspunderea contravențională în temeiul art. 26 sau procesul contravențional a încetat în temeiul art. 441 alin. (1) lit. f).</p> <p>Demolarea construcțiilor neautorizate se execută de către contravenient pe cont propriu sau de către autoritățile administrației publice locale din contul proprietarului.</p> <p>Modul de demolare a construcțiilor neautorizate și de defrișare a arborilor și arbuștilor este stabilit de Guvern prin Hotărârea nr. 582/2022.</p>	
Art. 376	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023	<p>Textele: „persoanei vinovate” din art.376, art.377 alin.(1) și art. 382 alin. (2), precum și „persoane vinovate” din art. 382 alin. (1), „contravenient” din art.383 alin.(3), urmează a fi înlocuite cu cuvântul „fărtuitorul” la forma gramaticală corespunzătoare, în corespundere cu terminologia Codului contravențional.</p>	Capitolul „Construcții și intervenții neautorizate” a fost revizuit și redactat în contextul avizului Ministerului Justiției.
Art. 378	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023	<p>La art. 378 după cuvintele „construcției conform prevederilor” se propune completarea cu cuvintele „Codului contravențional și”.</p> <p>Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor ține de competența Codului contravențional. Conform art. 423¹⁰ din Codul administrativ, contravențiile prevăzute la art. 179 [construcții neautorizate și intervenții neautorizate la construcțiile existente] se constată de către organele specializate ale administrației publice locale și procesele-verbale cu privire la contravențiile prevăzute la 179 se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.</p> <p>Totodată, în cazul constatării acestor contravenții (art. 179), agentul constator este în drept să dispună sistarea executării lucrărilor de construcție și să solicite instanței de judecată aplicarea măsurii de siguranță prevăzute la art. 439⁶.</p> <p>Art. 439⁶ din Codul contravențional stabilește că în procesul contravențional, în scopul înlăturării consecințelor faptei, a unui pericol ori pentru prevenirea săvârșirii faptelor contravenționale prevăzute de cod, chiar dacă nu sînt întrunite condițiile de tragere la</p>	Se acceptă.

		<p>răspundere contravențională, se poate aplica una sau mai multe din măsurile de siguranță, inclusiv prevăzută la lit. b) - demolarea construcțiilor neautorizate și/sau defrișarea arborilor și arbuștilor. Articolul 439⁶ din Codul contravențional prevede la alin. (3): demolarea construcțiilor neautorizate și defrișarea arborilor și arbuștilor se dispun de către instanța de judecată și pot fi aplicate chiar dacă este înlăturată răspunderea contravențională în temeiul art. 26 sau procesul contravențional a încetat în temeiul art. 441 alin. (1) lit. f); la alin. (4): Demolarea construcțiilor neautorizate și defrișarea arborilor și arbuștilor se execută de către contravenient pe cont propriu sau de către autoritățile administrației publice locale din contul proprietarului; la alin. (5): Modul de demolare a construcțiilor neautorizate și de defrișare a arborilor și arbuștilor se stabilește de către Guvern. Prin prisma prevederilor art. 179, 439⁴, 423¹⁰ și 439⁶ din Codul contravențional nr.218/2008, în caz de constatare a construcțiilor neautorizate și intervențiilor neautorizate la construcțiile existente, agentul constator din administrația publică locală, urmează să perfecteze procesul-verbal de constatare a contravenției și să îl remită spre examinare instanței de judecată care dispune prin hotărâre demolarea construcțiilor neautorizate, inclusiv ca măsură de siguranță. În acest sens, întru executarea prevederilor art. 439⁶ din Codul contravențional prin Hotărârea Guvernului nr.582/2022 a fost aprobată procedura de demolare a construcțiilor neautorizate.</p>	
Art. 378	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023	Articolul 378. De completat cu cuvintele: “sau de restabilire a celor afectate”.	Se acceptă.
Art. 379	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023	La art. 379 alin. (1) se propune excluderea cuvântului “examinarea”, iar la alin. (3) după cuvintele „prezentului Cod” se propune completarea cu cuvintele „și a Codului contravențional”.	Se acceptă.

Art. 379	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 379, cuvântul „ecologice” se substituie cu cuvântul „de protecție a mediului”.	Norma care conține cuvântul respectiv a fost exclusă.
Art. 381	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		La art. 381 alin. (1) cuvintele “lua decizia privind” se propun a fi înlocuite cu textul “perfecta procesele-verbale de constatare a contravențiilor și le vor remite spre examinare instanței de judecată care va dispune, inclusiv ca măsură de siguranță”; cuvântul “Decizia” de la începutul alin. (2), corespunzător se va înlocui cu sintagma “procesul-verbal”, iar lit. h) și lit. i) urmează a fi excluse deoarece țin de discreția instanței de judecată. Argumentarea a se vedea supra.	Se acceptă.
Art. 381	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 381 alin. (2) lit. e) se va exclude cuvântul „administrative”.	Se acceptă.
Art. 382	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		La art. 382 alin. (1) sintagma “în termenele stabilite în decizia organului administrației publice locale” urmează a fi înlocuite cu sintagma „în condițiile Codului de executare”, iar la alin. (2), textul „deciziei organului administrației publice locale în termenele stabilite,” urmează a fi înlocuit cu textul „hotărârea/decizia instanței de judecată privind”.	Norma a fost redactată în contextul avizului Ministerului Justiției.
Art. 388 și 390	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Art. 388 și 390 urmează a fi unificate într-un singur articol, care va stabili „Instituirea și aplicarea sistemului calității în construcții”.	Se acceptă.
Art. 389 alin. (2)	ÎS Inmacom Didactic Nr. 19 din 14.02.2023		La litera (e) de completat cu propoziția: „Angajarea muncitorilor calificați și certificați respectiv conform nomenclatorului lucrărilor de construcții executate”. Prin introducerea modificărilor propuse se va contribui la creșterea prestigiului, rolului și profesionalismului muncitorilor din domeniul construcțiilor; la îmbunătățirea esențială a calității lucrărilor în construcții și va corespunde prevederilor Direcției UE în domeniu.	Se acceptă. Textul a fost ajustat.
Art. 389	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023		La art.389 alin.(2) - una din componentele sistemului calității în construcții, indicată la lit. i) este prezentată în mod confuz. În conformitate cu art.141 din Legea nr.235/2011 privind activitățile de	Se acceptă.

			<p>acreditare și de evaluare a conformității, se notifică Comisiei Europene organismele de evaluare a conformității, care sunt acreditate și recunoscute la nivel național și care corespund cerințelor stabilite în reglementările tehnice care transpun legislația UE de armonizare. Totodată, unele reglementări tehnice, care transpun directivele/regulamentele europene, nu conțin cerințe de notificare a organismelor de evaluare a conformității (laboratoare de încercări, organisme de inspecții, etc.). În acest sens, se propune expunerea lit. i) în următoarea redacție: „activitatea de acreditare a organismelor de evaluare a conformității în construcții”.</p> <p>Concomitent, este necesară ajustarea prevederii din alin. (1) și noțiunii ”sistemul calității”, deoarece acestea, într-o anumită măsură, sunt contradictorii și creează incertitudine.</p>	
Art. 391	Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități Nr. 7 din 21.02.2023		<p>Articolul 391. Considerăm necesar a completa lista Cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor cu următoarea cerință: ”Acces și funcționalitate”.</p> <p>Accesibilitatea este o proprietate a construcțiilor care trebuie garantată prin lege. Dreptul fundamental persoanelor trebuie asigurat ferm și promovat. Considerăm că construcțiile nu trebuie doar să răspundă unor exigențe în caz de forță majoră (Rezistență mecanică și stabilitate securitatea la incendiu, etc.), dar și să răspundă necesităților zilnice ale utilizatorilor acestor construcții. O altă carență depistată în timp este lipsa experților tehnici specializați pe analiza construcțiilor din perspectiva accesibilității sau posibilității adaptării acestora la nivelul rezonabil de accesibilitate. Considerăm că instituirea unei asemenea specializări pentru experții tehnici ar completa cadrul executoriu al sistemului accesibilizării construcțiilor și amenajărilor. Menționăm în practica altor state UE ”accesul” este prevăzută în Codurile de Construcții, drept o cerință fundamentală separată. Spre exemplu, în Codul de construcții a Irlandei sunt 12 cerințe minime de performanță între care cerința M ”Acces și funcționalitate”.</p>	Cerința nr. 4 deja conține această prevedere.

Art. 391	ICȘC „Incercom” ÎS nr. 36 din 03.03.2023	Se propune excluderea Cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor de la Alin. (2). Concomitent de exclus Articolele 392 – 398, care fac referințe la Cerințele fundamentale. Argumentare: În proiectul Regulamentului, care va abroga Regulamentul (UE) nr. 305/2011 cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor au alt conținut și număr: 1. Integritatea structurală a construcțiilor; 2. Protecția construcțiilor împotriva incendiilor; 3. Protecția lucrătorilor, a consumatorilor și a ocupanților împotriva efectelor negative asupra igienei și sănătății legate de construcții; 4. Protecția lucrătorilor, a consumatorilor și a ocupanților împotriva vătămărilor corporale cauzate de construcții; 5. Rezistența la trecerea proprietăților sonore și acustice ale construcțiilor; 6. Eficiența energetică și performanța termică a construcțiilor; 7. Emisii periculoase în mediul exterior al construcțiilor; 8. Utilizarea sustenabilă a resurselor naturale ale construcțiilor.	Cerințele fundamentale au fost revizuite.
Art. 391	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023	La art. 391 alin. (2) cuvintele „mediu înconjurător” de expus după cum urmează „protecția mediului înconjurător”; cuvântul „sustenabilă” de înlocuit cu cuvântul „durabilă”.	Se acceptă.
Art. 391- 398	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023	De asemenea, art. 391-398 se consideră rațional de a fi expuse într-un articol cu privire la cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor.	Se acceptă.
Art. 392	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023	La art. 392 lit. d) se va revedea textul „deteriorarea disproporționată față de evenimentul cauzator inițial”, deoarece este expus dificil pentru percepere.	Se acceptă.
Art. 393	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023	La art. 393, recomandăm expunerea lit. d) în următoarea redacție: „d) soluțiile spațial constructive și tehnico-inginerești a ieșirilor de evacuare, căilor de evacuare și a ieșirilor de avarie să asigure evacuarea persoanelor până la apariția factorilor periculoși ai incendiului pentru	Se acceptă.

			viața și sănătatea acestora”. În raționamentul expus, termenul de „ocupanți” nu este specific actelor normative, iar normativele în construcții impun cerințe clare privind proiectarea și construirea căilor de evacuare.	
Art. 393	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 393 lit. d), art. 394, 396, 397 cuvântul „ocupanți” este utilizat cu sens greșit, în contextul proiectului, prin urmare, se va opta pentru un alt termen.	Se acceptă.
Art. 393	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 393. La alineatul b) și c) se propune de stabilit valorile sau criteriile de limită ale propagărilor și extinderilor a focului și al fumului.	Valorile și criteriile limită de propagare și extindere a focului și al fumului sunt stabilite în normativele tehnice.
Art. 394	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 394. Cerința 3. Igienă, sănătate și mediu înconjurător, se propun următoarele expuneri după cum urmează: cuvintele „mediu înconjurător” de expus după cum urmează „protecția mediului înconjurător”; cuvântul „exercite” de înlocuit cu cuvântul „provoace”; cuvântul „ cursul” de înlocuit cu cuvântul „etapele”; cuvântul „ emanații” de înlocuit cu cuvântul „emisii/degajări”; cuvântul „ scurgerea” de înlocuit cu cuvântul „infiltrarea”; cuvântul „evacuarea” de înlocuit cu cuvântul „deversarea”; la lit. b) cuvintele „care produc” de exclus. Subsidiar, conținutul art. 405 este ambiguu și nu oferă previzibilitate la aplicare deoarece nu face trimitere concretă la normele de sancțiune care sunt aplicabile conform pretinselor fapte ilegale menționate la art. 403-404.	Cerința nr. 3 a fost redactată în conformitate cu Avizul ICȘC „Incercom” ÎS.
Art. 396	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 396. Se propune de indicat nivelul de zgomot acceptabil su documentul prin care nivelul menționat este stabilit.	Nivelul de zgomot admisibil este prevăzut în normativele tehnice.
Art. 397	INCP „Urbanproiect”		Articolul 397. Cuvântul “mic” de înlocuit cu “minim”	Se acceptă.

	Nr. 06-45 din 28.03.2023			
Art. 397	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 397 în propoziția a doua cuvintele „de asemenea” se vor exclude (observație valabilă pentru toate cazurile similare din text).	Se acceptă.
Art. 399	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		În denumirea și conținutul art. 399 se va substitui cuvântul „factorii”, deoarece este utilizat eronat, avînd o altă semnificație	Noțiunea de „factori implicați” a fost preluată din Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții. Totodată noțiunea vizată este definită în art. 157 din proiectul Codului.
Art. 400	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Denumirea articolului este contrară conținutului acestuia, or, în articol nu sunt stabilite drepturi ale specialiștilor atestați în construcții.	Se acceptă.
			La alin. (1) lit. f) nu este clar ce presupune activitatea „gestionarea fondului construit”.	Lit. f) a fost exclusă.
			La alin. (2) cuvîntul „administrativ” se va substitui cu cuvîntul „contravențional”.	Se acceptă.
			Totodată, nu este clară sintagma „răspundere patrimonială”.	Răspunderea patrimonială este prevăzută în art. 35 din Codul civil.
Art. 401	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Art. 401, de asemenea, în titlu, prevede obligații ale specialiștilor atestați în construcții, pe cînd, în cuprinsul articolului se menționează despre responsabilități.	Se acceptă. Titlul a fost redactat.
			Semnalăm că, conținutul alin. (1) și (2) este declarativ și ambiguu, precum și trimiterea la reglementările tehnice privind asigurarea cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor (de către cine se elaborează și se aprobă).	Noțiunea de reglementări tehnice pe tot parcursul textului a fost substituită cu noțiunea de normative tehnice, care este definită în art. 3 al proiectului Codului, conform căreia

				normativul tehnic în construcții este documentul care stabilește condițiile minime de calitate cerute construcțiilor, produselor și procedeele utilizate în construcții, precum și modul de determinare și verificare a acestora, exprimate prin: documente normative, coduri practice, specificații tehnice și ghiduri.
Art. 402	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		Cuvântul „arhitecții” din art. 402 alin. (1) lit. d) și de la art. 490 alin. (2) se propune a fi înlocuit cu cuvintele „specialiștii în domeniul arhitecturii, urbanismului și amenajării teritoriului”.	Nu se acceptă. Conform Ordinului MMPS nr. 11/2021 din 12.11.2021, cu privire la aprobarea Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova, specialistul în domeniul vizat se numește „Arhitect”.
Art. 402	Ministerul Educației și Cercetării nr. 08/5-09/1220 din 14.03.2023		Reieșind din pct.2 subpct.2 din Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.193/2017, pentru norma prevăzută la art.402 alin. (3), propunem ca după textul „cursuri de formare profesională” să fie adăugate cuvintele „a adulților”. Concomitent, pentru perfecționarea/specializarea persoanelor prevăzute la art.402 alin.(1) din proiectul de Cod, volumul orelor de formare profesională continuă a adulților urmează a fi corelate cu orele/creditele prevăzute la pct. 45 subpct.(4) lit. a) și pct.49 din Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.193/2017.	Se acceptă.
Art. 402	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La alin. (1) este discutabilă includerea în lista persoanelor care se supun atestării, a arhitecților din cadrul autorităților publice locale,	Se propune atestarea inclusiv a arhitecților din cadrul autorităților publice locale, precum și a

		<p>precum și a inspectorilor din cadrul Agenției pentru Supraveghere Tehnică.</p> <p>Potrivit cadrului normativ actual, se supun atestării/reatestării specialiștii cu activități în proiectare, verificatori de proiecte, experți tehnici, diriginți de șantier, responsabili tehnici, diriginți pentru executarea lucrărilor specializate și pentru montarea instalațiilor aferente construcțiilor, responsabili tehnici pentru lucrări specializate și instalații aferente construcțiilor și personalul de specialitate din laboratoarele de încercări în construcții și elaboratori de devize, care sunt responsabili de calitatea construcțiilor, potrivit obligațiilor ce le revin conform legii.</p>	<p>inspectorilor din cadrul Agenției pentru Supraveghere Tehnică, în scopul asigurării calității în construcție, având în vedere faptul că emitent al actelor permissive (certificat de urbanism și autorizația de construire) este administrația publică locală, certificatul de urbanism și autorizația de construire/desființare se semnează de primar sau, după caz, președintele raionului, de secretarul consiliului local și de arhitectul-șef iar controlul calității în construcție se efectuează de către Agenția pentru Supraveghere Tehnică, se consideră judicios ca specialiștii respectivi să întrunească toate cerințele privind sistemul calității în construcții, care prevede și atestarea specialiștilor.</p>
		<p>La alin. (2) este inutil textul „și acordarea dreptului de aplicare a semnăturii pe actele elaborate”, în măsura în care prin atestarea tehnico-profesională a specialiștilor și eliberarea certificatului de atestare, se prezumă și dreptul acestora de a semna actele elaborate.</p>	<p>Se acceptă. Alineatul a fost redactat.</p>
<p>Art. 403 și 404</p>	<p>Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023</p>	<p>Art. 403 și 404 privind suspendarea, anularea suspendării și anularea certificatului de atestare tehnico-profesională urmează a fi revăzute, deoarece stabilesc o procedură dificilă de perceput și de aplicat.</p>	<p>Se acceptă. Procedura a fost simplificată.</p>

Art. 405	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		Cuprinsul normativ la art. 405 este echivoc, prin urmare considerăm oportun reformularea acestuia, prin indicarea exhaustivă a tipurilor de sancțiuni care se vor aplica.	Se acceptă. Norma a fost revizuită.
Art. 405	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Art. 405 necesită a fi revizuit conceptual, or, norma este ambiguă în ceea ce privește aplicarea sancțiunilor.	Se acceptă. Norma a fost revizuită.
Art. 406	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 06-01/673 din 17.02.2023		La art. 406 alin. (3) propunem cuvântul „definitiv” de substituit cu cuvântul „executoriu”. <i>Argumentare:</i> Modificarea respectivă vine să clarifice modul de aplicare de către organul central de specialitate a deciziilor de suspendare sau anulare a certificatelor de atestare tehnico - profesionale. Acestea nu pot fi definitive atât timp cât pot fi contestate în instanța de judecată. Or, actele devin executorii din momentul adoptării deciziei, dar pot fi contestate în instanța de judecată.	Art. 406 a fost exclus.
Art. 406	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		La art. 406 alin. (3), în reflexia rigorilor Codului administrativ, recomandăm de concretizat modul de contestare a deciziei organului central de specialitate, și anume direct în instanța de judecată sau până la adresarea în instanța de judecată se necesită depunerea cererii prealabile.	Art. 406 a fost exclus.
Art. 406	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Art. 406 urmează a fi expus cu claritate, fiind indicat că, până la adresare în instanța judecătorească este obligatorie procedura administrativă. La alin. (3) cuvintele „este definitivă” sunt inutile și se vor exclude.	Art. 406 a fost exclus.
			În general, secțiunea 3 (art. 400-406) referitor la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor din construcții este expusă vag și nu reflectă în totalitate normele privind modul de organizare și de exercitare a acestei activități, în vederea asigurării condițiilor de calitate în construcții. În context, semnalăm despre existența în prezent a unei proceduri destul de reușite în domeniul atestării tehnico-	Secțiunea a fost simplificată.

			profesionale a specialiștilor cu activități în construcții, stabilite în Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 329/2009.	
Art. 407	ICȘC „Incercom” ÎS nr. 36 din 03.03.2023		<p>Propunem redenumirea Secțiunii a 4-a NORMATIVE TEHNICE ÎN CONSTRUCȚII</p> <p>De modificat articolele 407 și 408, pentru a evita confuzia (reglementări tehnice – normative tehnice).</p> <p>Argumentare:</p> <p>Articolul 3, alin. (6) al H.G. nr. 420/2006 privind activitatea de reglementare tehnică* menționează că reglementările tehnice se aprobă prin legi sau prin acte normative ale Guvernului și respectă principiile stabilite de prezenta lege - și nu printr-un ordin al conducătorului Organului central de specialitate, cum este specificat la alin. (2) Articolul 408 al proiectului CUC.</p> <p>Prin ordin se aprobă regulamentele, instrucțiunile, regulile și alte acte normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate, conform alin. (4), art. 16 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>	Se acceptă.
Art. 407-412	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023		<p>La art. 407-412 - Activitatea de reglementare tehnică în Republica Moldova este guvernată de Legea nr.420/2006 privind activitățile de reglementare tehnică, care asigură implementarea obligațiilor Republicii Moldova față de Organizația Mondială a Comerțului (Acordul privind barierele tehnice în calea comerțului) și Uniunea Europeană (Acordul de Asociere).</p> <p>În sensul Legii nr.420/2006, reglementare tehnică este un act normativ, care prevede caracteristicile unui produs sau procedeele și metodele de producție ale acestuia, inclusiv prevederile administrative care se aplică, a căror respectare este obligatorie.</p> <p>Cerințele privind conținutul și aplicarea reglementărilor tehnice, precum și referințele la standarde în reglementările tehnice sunt prevăzute la art. 4 și art.7 din Legea nr.420/2006 privind activitățile de reglementare tehnică. Menționăm, că în temeiul alin. (6) art.3 din</p>	Se acceptă.

		<p>legea citată, reglementările tehnice se aprobă prin legi sau hotărâri ale Guvernului.</p> <p>Ca urmare, dispozițiile din proiect pentru reglementările tehnice în construcții sunt prezentate în mod distorsionat față de cadrul legal în vigoare și care conduc la stabilirea unor cerințe eronate. Totodată, proiectul conține referințe la un Sistem de documente normative în construcții, componentele căruia nu sunt prezentate și descrise clar.</p> <p>În această ordine de idei, se propune revederea integrală a articolelor 407-412 și prezentarea acestora conform cadrului legal enunțat supra. Propunerea respectivă este valabilă pentru toate articolele din proiect în care se face referință la reglementări tehnice.</p>	
Art. 407	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023	<p>La art. 407 alin. (2) cuvintele „planificarea teritoriului” se vor substitui cu cuvintele „amenajarea teritoriului” (observația se referă inclusiv la art. 411 alin. (1), art. 467 alin. (1), alin. (3) lit. a), art. 473 alin. (3) lit. e), anexa nr. 15) , iar la alin. (3) nu este clar ce prevede expresia „calculul și alcătuirea”.</p>	Se acceptă.
Art. 408		<p>La art. 408 alin. (1) cuvintele „și comunitare” se vor exclude.</p>	Se acceptă.

	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		<p>La alin. (2) privind intrarea în vigoare semnalăm că, regula generală privind intrarea în vigoare a actelor normative, statuată în art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, prevede că actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>Totodată, alin. (3) al acestui articol dispune că „Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.”.</p> <p>Astfel, autorul urmează să includă în nota informativă argumentarea intrării în vigoare a actului normativ la data publicării. Concomitent, atenționăm că, conținutul articolului nu stabilește modalități de elaborare a reglementărilor tehnice, potrivit titlului.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Norma privind intrarea în vigoare a fost exclusă, prin urmare intrarea în vigoare va avea loc conform normelor generale.</p>
Art. 410	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova		<p>Secțiunea a 4-a “Reglementări tehnice în construcții” din capitolul I “Calitatea construcțiilor” nu reflectă procedurile de selectare, numire, responsabilitățile și atribuțiile comitetelor tehnice de specialitate, iar articolele 410 și 411 sunt descrise superficial, fără a se accentua principalele prevederi ale reglementărilor tehnice și tendința de a aplica normele europene (eurocodurile) în domeniile proiectărilor pentru urbanism, amenajarea teritoriului și construcții.</p>	<p>Art. a fost exclus în contextul avizului Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.</p>

	Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023			
Art. 410	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Art 410, cu privire la standardele armonizate, urmează a fi exclus, deoarece conținutul acestuia se regăsește în art. 7 din Legea nr. 420/2006 privind activitatea de reglementare tehnică.	Art. a fost exclus.
Art. 412	Ministerul Finanțelor nr. 09/2-03/150/275 din 23.02.2023		<p>Art.412 prevede crearea Fondului național de dezvoltare pentru elaborarea reglementărilor tehnice în construcții. Acest fapt nu poate fi susținut, deoarece crearea fondului special contravine principiilor bugetare al performanței și universalității, stabilite prin Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. Existența fondurilor speciale creează impedimente în procesul planificării strategice și stabilirii priorităților, precum și afectează disciplina bugetară generală, ceea ce în final poate fi un risc pentru sustenabilitatea bugetului.</p> <p>Reieșind din aceasta, se propune alin.(1) și (2) de la art.412 de expus în următoarea redacție:</p> <p><i>„(1) Cheltuielile pentru elaborarea reglementărilor tehnice în construcții se finanțează de la bugetul de stat.</i></p> <p><i>(2) Investitorii sau proprietarii construcțiilor, indiferent de tipul de proprietate, participă la crearea mijloacelor pentru elaborarea reglementărilor tehnice în construcții prin virarea la bugetul de stat a defalcărilor în mărime de 0,5 la sută din volumul investițiilor în capitalul fix pentru obiectivele care nu sînt finanțate din bugetul public național.”.</i></p> <p>Urmare a redacției modificate a alin.(2) și bazîndu-ne pe prevederile art.31 alin.(1) din Legea nr.181/2014, se propune alin.(3) și (5) din același articol de expus în următoarea redacție:</p> <p><i>„(3) Calculul defalcărilor prevăzute la alin.(2) din prezentul articol se face de către organul central de specialitate și virarea sumelor respective se face eşalonat la conturile trezoreriale deschise ale bugetului de stat, concomitent cu plata lucrărilor executate.</i></p>	<p>Problema privind elaborarea documentelor normative în construcții, care la moment este stopată, a fost discutată inclusiv în cadrul ședinței Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective din 2 decembrie 2022.</p> <p>Astfel, pentru deblocarea situației create, precum și prioritățile de bază a domeniului construcțiilor pentru anii 2024-2026, având în vedere și obligațiunile Republicii Moldova ca țară candidată în UE care constau în armonizarea documentelor normative naționale cu standardele europene, în special naționalizarea Eurocodurilor, s-a propus crearea Fondului național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții.</p> <p>Eurocodurile în calitate de standarde europene furnizează o serie de metode comune pentru calcularea rezistenței mecanice a elementelor structurale din cadrul</p>

			<p><i>(5) Administrarea defalcărilor prevăzute la alin.(2) din prezentul articol se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat.". Concomitent, pe tot parcursul Codului, sintagma „fond” care se utilizează în sensul financiar de substituit cu sintagma „resurse”, „sursa” sau „alocație”, după caz.</i></p>	<p>lucrărilor de construcții, aplicarea cărora este posibilă după elaborarea și adoptarea Anexelor naționale la acestea. La momentul actual în Republica Moldova o parte considerabilă de normative în construcții sunt din perioada Uniunii Sovietice (SNiP) elaborate încă la începutul anilor 1980, altele sunt elaborate în perioada CSI și nearmonizate cu cele ale UE, inclusiv și cu Eurocodurile, respectiv acestea sunt învechite considerabil.</p> <p>Totodată și progresul tehnologic accelerat în construcții a determinat depășirea morală a cca 2000 documente normative în construcții și a peste 1100 standarde naționale care au adus la disfuncționalitatea sistemului național de documente normative în construcții. Un sistem coerent de reglementari și armonizat cu cel al UE este absolut necesar într-un domeniu cu impact asupra sănătății și vieții oamenilor, așa cum este domeniul construcțiilor.</p> <p>Necrerea Fondului național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții va face imposibilă</p>
--	--	--	--	--

				atingerea țintei stabilite de Republica Moldova, de armonizare a documentelor normative naționale în construcții cu cele ale Uniunii Europene și va avea un impact considerabil negativ asupra documentațiilor de proiect și deviz elaborate în baza unor normative depășite, calității construcțiilor (luând în considerație impactul seismelor, schimbărilor climatice etc) și vieții utilizatorilor de construcții.
Art. 412	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023		Articolul 412 pct.2 De exclus ”pentru obiectele care nu sunt finanțate din bugetul public național”.	Nu este judicios includerea obiectele care sunt finanțate din bugetul public național, deoarece investitotul în acest caz este statul și alocarea contribuției de către stat în bugetul statului nu este rațională.
			Articolul 412 alineatul 5 După cuvintele organul central de specialitate se completează cu cuvintele ”de comun acord cu partenerii sociali” mai departe după text.	Conform conceptului de crearea a fondului pentru elaborarea documentelor normative, acesta va fi gestionat de către organul central de specialitate.
			Articolul 412 p (6) OCS se va completa cu sintagma „de comun acord cu partenerii sociali”	Se acceptă.

Art. 413	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023		Aliniatul (2) lit.b) se exclude	Se acceptă.
Art. 413	Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor nr. 01-23 din 03.03.2023		alineatul (2) lit.b) se exclude.	Se acceptă.
Art. 413	Agencia Servicii Publice nr. 01/0323 din 06.03.2023		Din redacția art. 413, 416 nu este clar dacă expertul tehnic atestat prin raportul de expertiză tehnică sau aviz tehnic confirmă gradul de executare a construcției și corespunderea lucrărilor de construcție cu documentația de proiect, concluzia în acest sens a expertului este necesară pentru înregistrarea dreptului asupra construcției nefinalizate conform art. 40 ⁴ al Legii nr. 1543/1998.	Gradul de executare a construcției se confirmă prin Avizul tehnic, conform CP C.04.06 – 2013. Conform Codului practic menționat avizul tehnic reprezintă o expertiză tehnică, ce atestă

				<p>gradul de executare a construcției și corespunderea lucrărilor de construcție cu documentația de proiect, care se eliberează de către expertul tehnic atestat.</p> <p>Avizul tehnic este întocmit în scopul înregistrării construcției nefinalizate în registrul bunurilor imobile și nu poate fi utilizat în alte scopuri.</p>
Art. 413-418	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		<p>Secțiunea a 5-a „Expertiza tehnică a construcțiilor” (art. 413-418) stabilește un șir de prevederi vagi și declarative (de exemplu, art. 414 nu stabilește măsuri de prevenire a accidentelor, art. 418 răspunerile expertului tehnic).</p> <p>Semnalăm că, modul, formele, obiectele, conținutul și subiecții implicați în efectuarea expertizelor tehnice ale construcțiilor, în scopul asigurării și menținerii stării tehnice a construcțiilor în corespundere cu exigențele esențiale ale cadrului normativ sunt stabilite în Regulamentul privind expertiza tehnică în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 936/2006.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Normele au fost revizuite.</p> <p>Art. 414 a fost comasat cu art. 413 iar art. 418 cu art. 417.</p>
Art. 417	<p>Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova</p> <p>Federația Sindicatelor din Construcții și Industria</p>		<p>Articolul 417, lit.b) după cuvintele ”expertizei tehnice” se exclude cuvântul ”de”.</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova</p> <p>Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023</p>			
Art. 417	<p>Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor nr. 01-23 din 03.03.2023</p>		lit.b) după cuvintele ”expertizei tehnice” se exclude cuvântul ”de”.	Se acceptă.
Art. 419-424	<p>Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023</p>		Cuprinsul secțiunii a 6-a „Conducerea și asigurarea calității în construcții” (art. 419-424) este preluat fragmentar din Regulamentul privind conducerea și asigurarea calității în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului României nr. 261/1994 (abrogată prin Hotărârea Guvernului României nr. 766/1997 pentru aprobarea unor regulamente privind calitatea în construcții), fără a fi asigurată o coerență a prevederilor cu normele cadrului normativ național.	Normele au fost revizuite.
Art. 425	<p>Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023</p>		La art.425 – redacția propusă limitează drepturile organismelor de evaluare a conformității, precum și nu respectă cerințele de cooperare transfrontalieră stabilite la art.14 din Legea nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.	Se acceptă. Norma a fost redactată.
Art. 425-437	<p>Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023</p>		Art. 425-432, art. 433-437 privind acreditarea organismelor de evaluare a conformității în construcții și procedurile de evaluare a conformității urmează a fi revizuite și corelate cu normele Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.	Se acceptă.
Art. 426	<p>ICȘC „Incercom” ÎS nr. 36 din 03.03.2023</p>		Se propune expunerea Articolului 426 în următoarea redacție Recunoașterea sau extinderea recunoașterii organismelor de evaluare a	Se acceptă.

		<p>conformității acreditate pentru activitățile din domeniul reglementat și voluntar.</p> <p>Argumentare: Legea nr. 235/2011 la alin (1) al Art. 1 menționează că - Prezenta lege stabilește cadrul legal pentru activitatea de acreditare a organismelor de evaluare a conformității, realizată cu titlu obligatoriu sau voluntar, pentru punerea la dispoziție a produselor pe piață și pentru activitatea de evaluare a conformității, indiferent de faptul că această evaluare este obligatorie sau nu la produsele introduse pe piață și/sau utilizate în Republica Moldova.</p> <p>Lit. e) Art. 2 Centrul Național de Acreditare acreditează organisme de evaluare a conformității în baza standardelor de referință și emite certificate de acreditare, indiferent de faptul că evaluarea conformității se efectuează cu titlu obligatoriu sau voluntar, și anume: laboratoare de încercări; organisme de certificare a produselor.</p>	
Art. 427	ICȘC „Incercom” ÎS nr. 36 din 03.03.2023	<p>lit. d) stabilește, pentru grupele de produse, aplicabilitatea sistemelor și a schemelor de certificare;</p> <p>Argumentare: Sistemele de certificare sunt stabilite în Reglementarea tehnică cu privire la cerințele minime pentru comercializarea produselor pentru construcții, aprobată prin H.G. 913/2016, care transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2011 de stabilire a unor condiții armonizate privind comercializarea produselor pentru construcții și de abrogare a Directivei 89/106/CEE a Consiliului.</p>	Se acceptă.
		<p>lit. e) și f) – de exclus.</p> <p>Argumentare: Metodele de încercări și metodele de prelevare a probelor se stabilesc în standardele relevante pentru produs, care se adoptă de către ISM, fiind preluate de la organizațiile CEN și ISO. Conținutul documentației tehnice pentru emiterea declarației de performanță este stabilit în Regulamentul (UE) nr. 305/2011.</p>	Se acceptă.

			Ministerul nu are această competență de a stabili metodele de încercări și metodele de prelevare a probelor și conținutul documentației tehnice pentru emiterea declarației de performanță.	
Art. 427-432	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023		La art.427-432 – reieșind din faptul că, conținutul articolelor se dublează cu prevederile Legii nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, se va face trimitere la legea citată și după caz, suplinirea articolelor cu careva cerințe specifice, care concretizează Legea nr.235/2011.	Se acceptă.
Art. 433-437	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023		La art. 433 – 437 - prevederile expun fragmentat cerințele Regulamentului (UE) nr.305/2011 de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții. Astfel, condițiile de introducere pe piață sau punere la dispoziție pe piață a produselor pentru construcții, obligațiile producătorilor și reprezentanților autorizați, prezumția de conformitate, proceduri/sisteme de evaluare și verificare fac subiectul reglementării tehnice. În acest sens, se propune excluderea art.433-437 din proiectul actului normativ și transpunerea fidelă a Regulamentului (UE) nr.305/2011 prin modificarea Hotărârii Guvernului nr.913/2016 privind aprobarea Reglementării tehnice cu privire la cerințele minime pentru comercializarea produselor pentru construcții.	Se acceptă.
Art. 435	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 435. Sistemul 4 Aliniatul 2). De explicat noțiunea actualului aliniat, sau de expus în altă redacție mai informativă.	Art. 433-437 au fost excluse în contextul avizului Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.
Art. 438-441	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023		La art.438-441 - Bazele metrologiei legale în scopul asigurării uniformității și exactității măsurărilor, al protejării persoanelor fizice și juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, împotriva efectelor nocive ale măsurărilor incorecte sau false sunt stabilite prin Legea metrologiei nr.19/2016. Pentru expunerea corectă, care înglobează toate aspectele activității de metrologie se propune următoarea redacție a art.438: „Asigurarea	Se acceptă.

			activității metrologice în construcții se realizează conform prevederilor legale stabilite în Legea metrologiei nr.19/2016”. Prin urmare, art.439-441 urmează a fi excluse.	
Art. 438-441	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Secțiunea a 9-a (art. 438-441) privind activitatea de metrologie în construcții vor fi revăzute în totalitate și adaptate cadrului normativ național, deoarece sunt preluate din Regulamentul privind activitatea de metrologie în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului României nr. 766/1997.	Art. 439-441 au fost excluse în contextul avizului Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.
Art. 442	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023		La art.442 – conținutul articolului urmează a fi modificat prin prisma cadrului legal pentru evaluarea conformității și supravegherea pieței, și anume Legea nr.7/2016 privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare; Legea nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității; Hotărârea Guvernului nr.913/2016 privind aprobarea Reglementării tehnice cu privire la cerințele minime pentru comercializarea produselor pentru construcții.	Art. a fost exclus.
Art. 442-466	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Dat fiind că, Capitolul II „Calitatea produselor folosite în construcții” (art. 442- 611) stabilește norme privind evaluarea conformității și supravegherea pieței pentru produsele din construcții, acesta se va aduce în concordanță cu prevederile Legii nr. 422-XVI din 22 decembrie 2006 privind securitatea generală a produselor, Legii nr. 7/2016 privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare și Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.	Textul a fost revizuit.
			Concomitent, semnalăm că redacția art. 448-465 este preluată integral din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic de elaborare a evaluării tehnice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 913/2014. Prin urmare, atragem atenția asupra faptului că, autorul a înglobat în proiectul codului un șir de proceduri, ceea ce contravine conceptului unui cod, or, potrivit art. 60 din Legea nr. 100/2017, codul reprezintă un act normativ adoptat de către Parlament care cuprinde, într-un sistem unitar, cele mai	Art. 448-465

			importante norme juridice dintr-o anumită ramură a dreptului. Structura codului reflectă sistemul ramurii de drept respective. Codul trebuie să întrunească următoarele trăsături calitative: a) precizia; b) claritatea; c) logica; d) integralitatea; e) caracterul practic. Totodată, relațiile sociale care necesită o reglementare detaliată se stabilesc prin regulamente, instrucțiuni, reguli, metodologii, aprobate prin hotărâre de Guvern.	
Art. 446	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La articolul 446 alin. (1), se va expune după cum urmează: „(1) La lucrările de construcții care trebuie să asigure nivelul de calitate corespunzător cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor și de siguranță în sănătate se interzice folosirea produselor pentru construcții care nu dispun de o declarație de performanță sau de un certificat de conformitate sau fără evaluare tehnică în construcții în cazurile prevăzute de prezentul Cod, sau care conțin ori sunt prelucrate cu substanțe chimice periculoase din categoria poluanților organici persistenți interzise pentru utilizare.”.	Se acceptă.
Art. 456	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 456 alin. (1) lit. c) textul „anexe cu avize obținute de la alte instituții: avizul sanitar, avizul privind securitatea împotriva incendiilor, avizul ecologic (după caz)” nu indică claritate și urmează a fi revăzut.	Art. 448-465
Art. 457	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		Considerăm birocratizate excesiv componența Consiliului Tehnic Permanent pentru Construcții [art. 457 alin. (3) și anexa nr. 17] și componența Comisiilor tehnice de specialitate [art. 459 alin. (2)], fapt ce poate crea probleme de funcționalitate a acestora.	Art. 448-465 au fost excluse în contextul avizului Ministerului Justiției.

Art. 461	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023	<p>La alin. (3) cuvîntul „Grupa” se va substitui cu cuvîntul „Grupul”.</p> <p>La alin. (5) se vor revedea noțiunile „revizuirii sau reexaminării”, deoarece, potrivit DEX-ului, acestea constituie sinonime. De asemenea, cuvintele „cu ocazia” sunt utilizate nereușit în contextul dat.</p> <p>La alin. (6) se vor exclude cuvintele „și răspunderi”, întrucît, din conținut reies doar obligații.</p> <p>La alin. (7) prima propoziție se va completa cu textul „, conform anexei nr. 19”, iar propoziția a doua se va exclude, deoarece este inutilă.</p>	Art. 448-465
Art. 462	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023	<p>La alin. (1): La lit. i), textul „subpct. b) și d)” se va substitui cu textul „lit. b) și d)”.</p> <p>La lit. l) textul „a actelor normative comunitare” se va substitui cu textul „a legislației Uniunii Europene”</p> <p>Totodată, cuprinsul alin. (1) se va expune în două alineate cu enunțarea distinctă a obligațiilor și a responsabilităților.</p> <p>La alin. (2) urmează a fi precizată expresia „se supun aprobării conducerii organului central de specialitate”</p>	Art. 448-465
Art. 465	Ministerul Finanțelor nr. 09/2- 03/150/275 din 23.02.2023	<p>La art.465 alin.(1), cuvintele „din mijloacele de la bugetul de stat destinate pentru finanțarea Sistemului de documente normative în construcții” de substituit cu cuvintele „din bugetul de stat în limita alocațiilor organului central de specialitate aprobate prin legea bugetară anuală”. Propunerea dată rezultă din faptul că, în baza Legii nr.181/2014, bugetele se elaborează și se raportează pe programe fundamentate pe performanță, precum și luînd în considerare că: (i) Consiliul Tehnic Permanent pentru Construcții este Organul consultativ, se constituie și funcționează, ca entitate fără personalitate juridică, în cadrul unei subunități din subordinea organului central de specialitate, în baza regulamentului de organizare și funcționare aprobat prin ordinul conducătorului organului central de specialitate (art.6 alin.(1)-(2) din proiectul supus avizării); (ii) Secretariatul tehnic al Consiliului Tehnic Permanent pentru Construcții este asigurat de o subunitate din cadrul Organului central de specialitate și funcționează</p>	Art. 448-465 au fost excluse în contextul avizului Ministerului Justiției.

			<p>independent de celelalte direcții tehnice ale subunității, ca un compartiment distinct în cadrul acestuia (art.6 alin.(5) din proiectul supus avizării); (iii) comisiile tehnice de specialitate pentru avizarea evaluărilor tehnice în construcții se constituie prin decizia Consiliului Tehnic Permanent pentru Construcții (art.459 din proiect).</p>	
<p>Art. 466</p>	<p>Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023</p>		<p>La art.466 - Legea nr.7/2016 privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare, stabilește cadrul legal pentru a asigura că respectivele produse îndeplinesc cerințele esențiale care oferă un nivel înalt de protecție a intereselor publice, precum sănătatea și siguranța în general, sănătatea și siguranța la locul de muncă, protecția consumatorilor, protecția mediului și securitatea. Lege menționată se aplică produselor din domeniile reglementate, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta lege, pentru care există reglementări tehnice aplicabile ce transpun legislația comunitară de armonizare, precum și altor produse destinate să fie puse la dispoziție pe piață, pentru care există cerințe esențiale, prevăzute în reglementările tehnice.</p> <p>Categoria „produse pentru construcții” este specificată în anexa la Legea nr.7/2016, astfel legea menționată reglementează atotcuprinzător aspectele legate de supravegherea pieței produselor pentru construcții la introducerea și punerea la dispoziție pe piață.</p> <p>Totodată capitolul XII din Reglementarea tehnică cu privire la cerințele minime pentru comercializarea produselor pentru construcții, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.913/2016, stabilește cerințe specifice privind supravegherea pieței produselor pentru construcții.</p> <p>Astfel, în vederea evitării dublării și interpretării eronate a normelor privind supravegherea pieței propuse la art. 466 din proiect, se propune expunerea alin.(1) al acestuia în următoarea redacție:</p> <p>„(1) Supravegherea pieței privind corespunderea produselor pentru construcții cu reglementările tehnice aplicabile se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 7/2016 privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare.”;</p>	<p>Se acceptă.</p>

			Totodată, alin.(2)-(7) urmează a fi excluse.	Se acceptă.
Art. 467 alin. (2)	Ministerul Sănătății Nr. 17/542 din 16.02.2023		La art. 467, alin. (2) cuvintele „Centrul Național de Sănătate Publică” se propune de înlocuit cu cuvintele „Agenția Națională pentru Sănătate Publică” dat fiind faptul că urmare a reformei instituționale din 2017 prin Hotărârea Guvernului .nr. 705 din 06.09.2017 Centrul Național de Sănătate Publică a fuzionat prin reorganizare în Agenția Națională pentru Sănătate Publică.	Se acceptă.
Art. 467	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		La art. 467 alin. (2), textul „Serviciul Protecției Civile și Situații Excepționale” urmează să fie exclus. Urmare modificărilor operate prin Legea nr. 185/2017, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (succesorul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale) nu are competențe în domeniile supravegherii de stat asupra asigurării apărării împotriva incendiilor și protecției civile, acestea fiind atribuite Agenției pentru Supraveghere Tehnică.	Se acceptă.
Art. 467	Ministerul Mediului nr. 13-05/427 din 24.02.2023		La art. 467 alin. (2) cuvintele „Inspectoratul Ecologic de Stat” se substituie cu cuvintele „Inspectoratul pentru Protecția Mediului”.	Se acceptă.
Art. 468	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 468 alin. (2) este eronată trimiterea la art. 479 alin. (1) din Cod, deoarece ultimul nu prevede contravenții.	Se acceptă. Textul a fost redactat.
			La alin. (3) cuvintele „Prin excepție” se vor substitui cu cuvintele „Prin derogare”. Se va reține că normele juridice derogatorii sunt diferite în raport cu reglementarea-cadru în materie și sunt aplicabile unor situații determinate. Recurgerea la norme de excepție se admite pentru ocrotirea unui interes superior, pentru protecția deosebită a unei anumite categorii de persoane, din motive de economicitate și oportunitate etc. În toate cazurile, însă, normele derogatorii de la prevederile legislației trebuie să fie temeinic justificate.	Se acceptă.
Art. 469	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023		Coroborând prevederile art. 469 alin.(3) și art. 485, s-a reflectat o nepotrivire între acestea, și anume în partea ce se referă la modalitatea de efectuare a controlului de stat în construcții de către subdiviziunile abilitate ale instituțiilor din domeniul apărării și securității naționale.	Se acceptă. Normele au fost aduse în concordanță.

		<p>Astfel, art. 469 alin. (3) nu indică despre necesitatea autorizării controlului efectuat de către subdiviziunile precitate de către organul central de specialitate.</p> <p>Totodată, este confuză prevederea din art. 485, potrivit căreia controlul calității se va efectua de structurile instituțiilor din domeniul apărării și securității naționale autorizate în acest scop de către organul central de specialitate, prin procedură aprobată prin ordin comun de către conducătorul organului central de specialitate și conducătorii autorităților din domeniul apărării și securității naționale.</p> <p>În această ordine de idei, se recomandă înlăturarea curenței legislative în scopul asigurării corelației dintre normele de drept, precum și excluderea interpretărilor dualiste.</p>	
Art. 469	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023	Art. 469 cu privire la statutul, organizarea și funcționarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică este inutil și se va exclude, deoarece nu se referă la obiectul de reglementare al Codului (a se vedea: Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1088/2017).	Se acceptă.
Art. 470-487	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023	Art. 470-487, referitor la procedura desfășurării controlului de stat al calității în construcții reprezintă o preluare a cuprinsului Regulamentului cu privire la controlul de stat al calității în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 360/1996 (a se vedea observația la art. 448-465). În context, menționăm necesitatea redactării acestora din punct de vedere a expunerii dispozițiilor celor mai importante, deoarece mai multe prevederi ale acestei secțiuni ar fi oportun de a fi incluse într-un regulament privind modul de exercitare a controlului de stat al calității în construcții.	Textul a fost revizuit.
Art. 472	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/1027 din 06.03.2023	La art. 472, conținutul alin. (4) este expus lacunar, astfel că se propune de identificat sau explicat care sunt „factori implicați prevăzuți la art. 467”.	Noțiunea de „factori implicați” a fost preluată din Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții.

				Totodată noțiunea vizată este definită în art. 157 din proiectul Codului.
Art. 473	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		Considerăm că atribuțiile arogate Agenției pentru Supraveghere Tehnică la art. 473 [privind respectarea de către administrațiile publice locale a disciplinei și activității în urbanism, corectitudinea eliberării certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire și desființare, precum și a avizelor necesare; respectarea disciplinei în urbanism și planificarea teritoriului], soluționarea reclamațiilor și sesizărilor primite de la persoane juridice și cetățeni cu referire la probleme privind legalitatea emiterii autorizațiilor de construire, efectuarea controalelor privind modul în care sînt respectate de către administrațiile publice locale normele de eliberare a certificatelor de urbanism, autorizațiilor de construire sau desființare, disciplina în urbanism, cerințele privind amplasarea construcțiilor cu caracter provizoriu, corpuri și panouri de afișaj, reclamă și îngrădiri în spațiul public] depășesc limitele controlului administrativ stabilit de legislație stabilit ținând cont de principiul autonomiei locale, și constituie o imixtiune în activitatea autorităților administrației publice locale. Se propune înlocuirea acestor prevederi cu norma prin care Agenția pentru Supraveghere Tehnică va contesta actele administrative emise cu încălcarea normelor respective, în condițiile Codului administrativ.	Se acceptă.
Art. 479	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		Aceleași considerațiuni și propunere se înaintează pentru a fi înlocuite prerogativele Agenției pentru Supraveghere Tehnică de la art. 479 alin. (2) lit. b) și art. 480 lit. b) [autorizarea executării lucrărilor de construcție și calitatea construcțiilor].	Art. 480 a fost exclus.
Art. 487	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		La art. 487 alin. (2) se propune înlocuirea sintagmei „în vederea acționării în justiție” cu sintagma „ori va înainta acțiune contravențională sau civilă împotriva executantului”.	Se acceptă.

Art. 488	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La art. 488 alin. (2) cuvîntul „considerație” se va substitui cu cuvîntul „considerare”.	Se acceptă.
Art. 489	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		<p>La art. 489: La alin. (3) lit. a), semnalăm că pentru remedierea unor încălcări care constituie contravenții, în conformitate cu art. 461 din Codul contravențional, se întocmește un plan de remediere.</p> <p>Planul de remediere reprezintă o anexă la procesul-verbal cu privire la contravenție, în care agentul constatator stabilește, cu titlu de recomandare, măsuri de remediere și termenul realizării acestora în vederea conformării contravenientului cu cerințele legislației (prevederile se aplică pentru contravențiile prevăzute la art. 177 „Încălcarea legislației și a documentelor normative în amenajarea teritoriului, urbanism și construcții”).</p> <p>Planul de remediere este întocmit și anexat de către agentul constatator la procesul-verbal cu privire la contravenție prin care s-a constatat contravenția în rezultatul controlului de stat efectuat de către organele abilitate cu funcții de control, conform Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Responsabilitatea realizării măsurilor de remediere revine persoanei care, conform legii, poartă răspundere contravențională pentru faptele constatate.</p> <p>Totodată, sunt formulate greșit și nu este clar sensul expresiilor „defectele calitative apărute” și „să suporte pierderile material apărute” (alin. (3) lit. b)).</p>	<p>Se acceptă. Norma a fost redactată.</p> <p>Se acceptă. Norma a fost redactată.</p>
Art. 489	INCP „Urbanproiect” Nr. 06-45 din 28.03.2023		Articolul 489. Cuvintele “defectele cslitative“ de înlocuit cu “difecte de calitate“.	Se acceptă.
Art. 490	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023		Articolul 490 alin. (1) și alin. (3) contravine principiilor constituționale privind autonomia locală și securitatea raporturilor juridice, precum și art.73 alin.(3) din Legea 100/2017 privind actele normative [actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv] și urmează a fi excluse.	Se accepta, alineatele 1 și 3 au fost excluse

Art. 490	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		La alin. (1) cuvintele „de la intrarea în vigoare” se vor substitui cu cuvintele „de la data intrării în vigoare”. De asemenea, este formulată defectuos sintagma „vor reaviza...cu autoritățile centrale interesate”.	Se acceptă. Normele au fost redactate.
			La alin. (2) pentru rigoarea exprimării, recomandăm reformularea cuvintelor „se vor atesta” (a se vedea inclusiv cuvintele „să procedeze la” (art. 491 alin. (2))).	Se acceptă. Normele au fost redactate.
			La alin. (3) prepoziția „prin” se va substitui cu prepoziția „în”.	Se acceptă.
Art. 491	Agencia de Guvernare Electronică Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023		În art.491 alin.(1) după cuvintele „Registrului național al inginerilor în construcții” urmează a fi completat cu cuvintele „și arhitecților”, conform denumirii registrului respectiv din celelalte articole din proiectul de Cod.	Se acceptă.
Art. 492	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		Alin. (1) referitor la intrarea în vigoare a actului normativ, va fi revăzut, deoarece formularea utilizată nu se referă la o dată exactă, ci la o anumită perioadă, or, legea nu poate intra în vigoare la diferite momente în interiorul unei perioade. Pentru indicarea exactă a momentului intrării în vigoare a actului normativ, textul „după 12 luni” se va substitui cu textul „la expirarea a 12 luni”. Concomitent, cuprinsul lit. a) urmează a fi expus în continuarea textului, fără numerotare.	Se acceptă.
			Alin. (2) este numerotat repetat, deci se va revedea numerotarea acestuia	Se acceptă.
			Cu privire la actele normative care urmează a fi abrogate odată cu intrarea în vigoare a Codului: În toate cazurile referința la actele normative se va menționa în conformitate cu prevederile art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017, astfel încât la indicarea datei de adoptare a actului normativ să se indice numărul de ordine, ca element de identificare, la care să se adauge anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despărțite de o bară „/”.	Se acceptă.
			După denumirea Legii nr. 163/2010 se va completa cu sursa publicării acesteia – „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 155-158, art. 549)”.	Se acceptă.

			La alin. (3) lit. b), pentru precizia normei, cuvintele „în termen de un an” se vor substitui cu textul „în termen de 12 luni”.	Se acceptă.
Anexe	Agencia Relatii Funciare și Cadastru nr. 36/01-06/83 din 03.02.2023		Anexele la proiect (diverse modele de cereri, procese-verbale și alte documente), se consideră necesar a fi redactate în cadrul altor acte normative din domeniu (legi, HG, acte normative departamentale etc.), deoarece potrivit art. 60 alin (3) din Legea nr. 100/2017 codul trebuie să întrunească așa trăsături calitative ca: c) logica și e) caracterul practic.	Nu se acceptă. Proiectul codului prevede crearea cadrului legal unitar în domeniul urbanismului și construcțiilor, iar anexele prezintă parte componentă a Codului și nu pot fi prevăzute în alte acte normative.
Anexe	Agencia de Guvernare Electronica Nr. 3007 – 29 din 17.02.2023		Considerăm necesar de completat anexele cu prevederi (note) prin care să se indice caracterul prioritar al depunerii cererilor respective și emiterii actelor permissive în domeniul urbanismului și construcțiilor administrative individuale în formă de documente electronice semnate conform cerințelor Legii nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere și, doar cu titlu de excepție, la discreția solicitantului, pe suport de hârtie.	Proiectul Codului a fost completat cu prevederi prin care se indică caracterul prioritar al depunerii cererilor respective și emiterii actelor permissive în domeniul urbanismului și construcțiilor în formă de documente electronice, prin urmare nu este necesar completarea și anexelor deoarece anexele sunt parte componentă a Codului care conține prevederile respective.
			De completat cu note care să prevadă că cerința de autentificare a actelor permissive cu ștampila autorității emitente nu este aplicabilă în cazul actelor emise în formă de documente electronice.	Propunerea prezentată nu se încadrează în obiectul de reglementare a proiectului Codului. Este o normă generală care se aplică la toate documentele semnate electronic.

		<p>Luând în considerare argumentele din prezentul aviz privind încasarea plăților pentru eliberarea actelor permise prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice, urmează a fi excluse înscrierile privind cuantumul sumei achitate pentru eliberarea actului și chitanța. Concomitent, considerăm oportun ca anexele care prevăd modelul actelor permise să se completeze cu note care să prevadă că pentru eliberarea actului a fost achitată, prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice, taxa prevăzută în Nomenclatorul actelor permise (Anexa nr.1 la Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător).</p>	<p>Proiectul Codului a fost completat cu prevederi prin care se indică achitarea prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice, prin urmare nu este necesar completarea și anexelor deoarece anexele sunt parte componentă a Codului care conține prevederile respective.</p>
		<p>Anexa nr.8 necesită a fi revizuită esențial prin excluderea din lista respectivă a documentelor datele din care urmează a fi consumate de către autoritățile competente ale APL utilizând serviciul de acces la date, parte componentă a platformei de interoperabilitate, în conformitate cu actele normative cu privire la schimbul de date și interoperabilitate. În acest sens, sunt valabile inclusiv argumentele din pct.10 sbp.2) din prezentul aviz.</p>	<p>Anexa nr. 8 a fost exclusă, deoarece proiectul codului nu conține prevederi privind certificarea.</p>
		<p>În anexa nr.19 de exclus antetul aplicabil în cazul unei hotărâri a Guvernului, dat fiind că este irelevant.</p>	<p>Se acceptă.</p>
Anexe	Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 26 din 21.02.2023	<p>În Anexa nr. 1, Anexa nr. 2 pct. 2 [din cerere], Anexa nr. 3 și din Anexa nr. 4 la proiectul Codului se propune excluderea sintagmei „și decizia consiliului unității administrativ-teritoriale”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>În Anexa nr. 3 se propune excluderea sintagmei „documentația de proiect în baza căreia se va solicita eliberarea autorizației de construire va fi însoțită de următoarele avize și studii”.</p> <p>Certificatul de urbanism nu permite executarea lucrărilor de proiectare, fapt expres prevăzut în Anexa nr. 3. Toate condițiile, inclusiv ce vizează avizele și studiile necesare trebuie să se regăsească în descrierile de la pct. 1 – pct. 4 din Certificatul de urbanism informativ. De asemenea, se propune excluderea specificației din Anexa nr. 3 - „Valabilitatea se prelungește cu_luni”. Considerăm că în cazul în care a expirat certificatul de urbanism informativ, la cerere, urmează a fi eliberat un certificat nou informativ.</p>	Se acceptă.
		<p>În Anexa nr. 5, pct. 2, urmează a fi înlocuită sintagma „certificatului de urbanism” cu sintagma „autorizației de construire” (corectarea erorii).</p>	Se acceptă.
		<p>Cuvântul „emitentul” din nota la anexa nr. 6 și nota la anexa nr. 7 urmează a fi înlocuit cu cuvântul „beneficiarul”. Emitentul nu poate cunoaște intenția beneficiarului privind ziua începerii lucrărilor. În special, că formularea actuală intră în contradicție și cu prevederile alin. (13) din art. 187 [Emitentul autorizației de construire este obligat să informeze, în scris sau în formă electronică, Agenția pentru Supraveghere Tehnică și alte organe de control menționate în art. 239 alin. (2) din prezentul Cod despre emiterea autorizației de construire, în cel mult 3 zile calendaristice de la data emiterii].</p>	Se acceptă.
		<p>În Anexa nr. 11, pct. 5, se propune excluderea textului „conform listei-anexă nr. 1”.</p>	Se acceptă.
Anexe	Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/971 din 21.02.2023	<p>La proiectul Codului urbanistic nu este anexat modelul procesului-verbal de recepție finală, care ar trebui să aibă un conținut diferit decât cel de la terminarea lucrărilor.</p>	Se acceptă.
Anexe	Administrația de Stat a Drumurilor	<p>La proiectul Codului urbanistic nu este anexat modelul procesului-verbal de expirare a termenului de garanție post recepție.</p>	Se acceptă.

	nr. 06/01-01/971 din 21.02.2023			
Anexe	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 09/02-2023 din 23.02.2023		<p>Anexa nr. 13 și Anexa nr. 16 de înlocuit cu locurile expresiile ”dirigintele de șantier” și ”responsabilul tehnic”.</p> <p>La compartimentul Anexele lipsește forma Proces-verbal de verificare a calității lucrărilor ce devin ascuse.</p> <p>La anexa nr.17 De adăugat pct. ”m” cu conținutul „reprezentanții partenerilor sociali”</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Anexa a fost inclusă.</p> <p>Se acceptă.</p>
Anexe	Agenția Servicii Publice nr. 01/0323 din 06.03.2023		În Anexa nr. 3 textul „pe terenul/imobilul cadastral cu nr.” propunem de a substitui cu textul „pe terenul cu numărul cadastral” ținând cont de prevederile art. 2, 24 ale Legii cadastrului bunurilor imobile.	Se acceptă.
Anexe	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 14-02/627 din 07.03.2023		Anexa nr. 8: la capitolul 1 punctul 7) este omis, iar la capitolul 3, punctul 4) este dublat, astfel, nu este respectată ordinea. Or, potrivit art.53 alineatul (4) din Legea 100/2017 cu privire la actele normative „Articolele, punctele, capitolele, titlurile, părțile și cărțile se numerotează consecutiv (...)”	Anexa nr. 8 a fost exclusă, deoarece proiectul codului nu conține prevederi privind certificarea.

Anexe	Autoritatea Aeronautică Civilă Nr. 539 din 01.03.2023 suplimentar la nr. 332 din 06.02.2023	Anexa nr.3: În Cererea de eliberare a Autorizației de Construire: p.2 trebuie de exclus, se referă la Certificatul de Urbanism și nu la Autorizația de Construire. Iar în p. 4 noțiunea de «Certificat de Urbanism» să se înlocuiască cu «Autorizația de Construire».	Se acceptă.
		Anexa nr.4: La sfârșit, în «Notă»: Nu-i corect, încalcă Emitentul, dar se pedepsește Solicitantul Autorizației?	Textul a fost redactat.
		Anexa nr.5: La sfârșit, în «Notă»: Nu-i corect, încalcă Emitentul, dar se pedepsește Solicitantul Autorizației?	Textul a fot redacat.
		Lipsește formularul pentru Cerea de eliberare a Autorizației de desființare.	Se acceptă.
		Anexa nr.7: La p. 2: Capitolul A): De completat cu «... și documentația de până la proiectare». La p. 5: Capitolul D): De completat «... și documentația privind postutilizarea».	Propunerea nu corespunde cu conținutul anexei.
		Anexa nr.10: Procesul-verbal de recepție a construcției, p.5 (f): Nu este clar despre care luni de zile se are în vedere. Doar PV se întocmește îndată la terminarea lucrărilor. În p. 6 D): Compartimentul D) la momentul recepției obiectului în exploatare se completează doar în cazurile când documentația de proiect prevede o urmărire specială postutilizare.	Lit. f) a fost exclusă. Obiecția nu este clară.
		Anexa nr.14: Procesul-verbal în faze determinante, am înțeles că, se semnează si de către reprezentantul Inspectoratului de Stat în Construcții.	Se acceptă.
Anexe	Ministerul Economiei nr. 05/2-659 din 13.03.2023	La anexa nr.17, lit. g) cuvintele „Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor” se vor substitui cu cuvintele „Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor”.	Se acceptă.
Anexe		La Anexa nr. 7 în „Notă” sintagma „Inspecția de Stat în Construcții” se va substitui cu sintagma „Agenția pentru Supraveghere Tehnică” (a	Se acceptă.

	Ministerul Justiției nr. 04/02-2605 din 28.03.2023		se vedea: Hotărârea Guvernului nr. 360/1996, Hotărârea Guvernului nr. 1088/2017). La Anexa nr. 10 lit. b) cuvintele „clădirile pentru învățământ” se vor substitui cu cuvintele „clădirile în care își desfășoară activitatea instituțiile de învățământ”.	Se acceptă.
Nota inform ativă	Ministerul Finanțelor nr. 09/2- 03/150/275 din 23.02.2023		Implementarea prevederilor proiectului vor avea impact financiar asupra bugetului public național, sectorului privat și populației. Totodată, menționăm că la elaborarea proiectului autorul nu a ținut cont de prevederile art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, referitoare la fundamentarea economico financiară.	

Secretar general

Digitally signed by Țurcanu Angela
Date: 2023.08.28 13:17:23 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Angela ȚURCANU

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor
la proiectul Codului urbanismului și construcțiilor
Nr. unic 28/MIDR/2023 (avizare repetată)

Nr. articolului	Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Nr. obiecției /propunerii/ recomandării	Conținutul obiecției/ propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
I. Obiecții și propuneri de ordin general				
	Ministerul Sănătății Nr. 23/1762 din 18.05.2023		Comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor asupra acestuia (propunerile incluse în proiect anterior au fost coordonate).	
	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene nr. DI/3/041-5863 din 22.05.2023		Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	
	Ministerul Culturii nr. 04/2-09/1365 din 31.05.2023		Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	
	Ministerul Apărării nr. 11/741 din 30.05.2023		Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	
	Consiliul Concurenței nr. DJ-06/252-884 din 05.06 2023		Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	
	S.A. MoldovaGaz		Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	

	Nr. 04/4-1915 din 06.06.2023			
	ICȘC Incercom nr. 100 din 06.06.2023		Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	
	ÎS Calea Ferată din Moldova nr. H-4/1115 din 06.06.2023		Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	
	Ministerul Muncii și Protecției Sociale nr. 11/1889 din 24.05.2023		<p>În sensul responsabilizării actorilor implicați în procesul de asigurare a implementării prevederilor Codului urbanismului și construcțiilor, post aprobare, considerăm imperios necesară stabilirea/delegarea clară a atribuțiilor pentru APC, APL de nivel I și II inclusiv prin prisma legislației în domeniu, ținându-se cont de procesul de planificare teritorială, proiectare, avizare, evaluare, autorizare, executare a construcției, dare în exploatare și monitorizare/postutilizare a construcției și digitalizare a proceselor prin crearea și asigurarea funcționalității Registrului național al construcțiilor care va conține informații cu privire la accesibilitate. Astfel, solicităm includerea unui articol pentru stabilirea prevederilor ce țin de responsabilitatea de asigurare a accesibilității la infrastructură, în următoarea redacție:</p> <p>„Articolul ... Politica de stat în domeniul accesibilității la infrastructură</p> <p>1) Politica de stat în domeniul accesibilității la infrastructură, cadrul normativ, programele naționale de accesibilizare, normativele de adaptare a obiectivelor infrastructurii, precum și controlul, monitorizarea implementării acestora este în competența autorității publice centrale responsabile de domeniul construcțiilor și dezvoltării teritoriului, instituțiilor subordonate acesteia.</p> <p>2) Autoritatea publică centrală responsabilă de domeniul construcțiilor și dezvoltării teritoriului, instituțiile subordonate acesteia, alte autorități publice centrale și locale, agenții economici indiferent de forma de proprietate, cu participarea asociațiilor obștești, au obligația:</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Conform prevederilor Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 690/2017, politica de stat în domeniul accesibilității la infrastructură, nu constituie domeniul de competență al MIDR.</p>

		<p>a) de a asigura accesibilitatea la infrastructura a persoanelor cu dizabilități și a persoanelor aflate în situații speciale de deplasare;</p> <p>b) de a nu admite proiectarea și construcția infrastructurii fără respectarea normativelor în vigoare;</p> <p>c) de a planifica mijloace financiare și de a asigura, gradual, accesibilitatea la infrastructură care nu este accesibilă/parțial accesibilă.</p> <p>3) Persoanele cu funcții de răspundere, autoritățile, instituțiile și agenții economici indiferent de forma de proprietate, care nu respectă normele de proiectare, construcție a infrastructurii și nu asigură accesibilitatea la infrastructură poartă răspundere în conformitate cu Codul contravențional.”</p>	
		<p>Totodată menționăm, că în contextul promovării spre aprobare a proiectului respectiv, care conține condiții prealabile pentru participarea egală la viața comunității și pentru o viață independentă a persoanelor cu dizabilități, solicităm revederea acestuia din perspectiva transpunerii Directivei (UE) 2019/882 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor, cererea de produse și servicii accesibile. Astfel, un mediu în care produsele și serviciile sunt mai accesibile, contribuie la o societate incluzivă și facilitează o viață independentă pentru persoanele cu dizabilități. Cerințele de accesibilitate naționale diferă în prezent de cele ale statelor din Uniunea Europeană, la care e necesar să ne racordăm, ce privește atât domeniul de aplicare, cât și la nivelul detaliilor. Respectiv, solicităm a se revedea textul proiectului din perspectiva prevederilor menționate anterior și transpunerii Directivei (UE) 2019/882 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor, cererea de produse și servicii accesibile.</p>	<p>Se acceptă ca concept. Proiectul codului a fost completat cu norme privind asigurarea accesibilității persoanelor cu dizabilități, la infrastructură.</p>

	<p>Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023</p>	<p>Considerăm necesară includerea unui nou element ce lipsește în documentul menționat, și anume includerea noțiunilor și dezvoltarea procesului de „construcție la cheie” și „construcție gata de ocupare”, ceea ce de fapt deja se întâmplă în țară.</p> <p>Drept bază pentru acest proces a fost emiterea Ordinului Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Regionale nr.63 din 2010 (publicat în Monitorul Oficial, nr.117-118, art.412, a.2010) „Cu privire la respectarea calității lucrărilor de construcții-montaj la realizarea investițiilor pentru construcția de locuințe din blocuri locative și încăperilor de meniere social-culturală încorporate în ele”.</p> <p>În urma adoptării Codului, ordinul menționat și alte acte conexe urmează a fi abrogate de către emitent. Pe lângă cele expuse considerăm de asemenea importantă experiența altor țări în acest proces (România, Polonia, Germania, etc.). Procesul de construcție „la cheie” va amplifica, în opinia noastră piața locuințelor în chirie, iar procesul de „construcție gata de ocupare” va exclude diferite variante „în alb, gri sau roșu” a construcției de locuințe și nu numai.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>Textul proiectului urmează a fi redactat esențial din punct de vedere ortografic.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării nr. 15-1504 din 29.05.2023</p>	<p>Cu titlu general, opinăm că termenele de eliberare a actelor permissive urmează a fi stabilite la un nivel optim pentru a facilita atingerea indicatorilor de bună practică internațională în domeniul autorizării în construcții, la care, actualmente, Republica Moldova demonstrează o prestație slabă. Anume din acest considerent aceste termene au fost stabilite în proiectul Codului Urbanismului și Construcțiilor în versiunea anterioară (2016-2018) la un nivel mai redus în urma dezbaterilor cu experții și mediul de afaceri din domeniu. În acest sens, termenele de eliberare a actelor permissive/certificatelor confirmative în comparație cu cele din proiectul de Cod anterior au fost majorate, fără a argumenta natura modificărilor propuse pentru fiecare caz în parte.</p> <p>În mod special, considerăm necesară justificarea suplimentară:</p>	<p>Termenii prevăzuți în proiectul Codului au fost stabiliți reieșind din situația reală în domeniu.</p> <p>Totodată, termenul de eliberare a actelor permissive a fost stabilit de 30 din considerentul capacităților reduse ale autorităților publice locale precum și în contextul anulării conceptului de aprobare tacită la eliberarea actelor permissive .</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - la art. 55, extinderea termenului de corectare a documentației de urbanism de la 15 zile (versiunea anterioară) până la 45 de zile actualmente; - la art. 113, termenul de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare de 30 de zile; - la art. 151, alin. (1) majorarea termenului de emitere a autorizației de construire de la 10 zile calendaristice (versiunea anterioară) până la 30 de zile actualmente; - la art. 151, alin. (6) și alin. (7) stabilirea termenului de refuz la 30 zile calendaristice de la data înregistrării cererii; - la art. 156, alin. (3) stabilirea termenului de refuz de eliberare a autorizației de desființare la 30 zile calendaristice de la data înregistrării cererii. <p>Mai cu seamă că potrivit alin. (1) al art. 156 din proiectul de lege, termenul de eliberare a autorizației de desființare este de 10 zile de la data înregistrării cererii, ceea ce permite solicitantului de a aplica procedura de aprobare tacită a actului permisiv abordat în conformitate cu art. 62 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.</p>	
Institutul Național de Cercetări și Proiectări “URBANPROIECT		În proiectul de desființare a clădirilor se propune de inclus fotofixările clădirii supuse desființării și în cazul orientării acesteia la străzile principale, fotofixării ansamblului cu clădirile din vecinătate.	Prevederea dată se regăsește în art. 313, alin. (1), lit. c) din proiectul Codului.
		Copia extraselor principale din acest proiect – planul general, fațadele, planurile, fotofixările se predau în Arhiva de Stat sau arhivele locale ale orașelor, pentru păstrarea continuității procesului arhitectural-istoric.	Prevederea dată se regăsește în art. 313, alin. (4) din proiectul Codului.
		Verificatorii sunt obligați să lucreze prin contract. Răspunderea și aptitudinea profesională a verificatorului nu poate să depindă de locul funcționării, la fel ca și controlul asupra acestuia. Firmele de proiectare angajează verificatorii nu numai pentru verificare, dar și pentru consultări. Astfel sporește randamentul practic al firmei.	Prevederea dată se regăsește în art. 137 din proiectul Codului.

		<p>Se întâlnesc multiple repetări a pozițiilor identice în diferite articole. Parțial, ele prezintă o modalitate necesară pentru examinarea problemei din mai multe direcții. Totodată, se propune de comasat unele poziții în secvențe determinate, care va facilita aprecierea complexă a noțiunilor stipulate.</p>	Se accepta.
		<p>Se propune de înlocuit expresia "mediul înconjurător" cu noțiunea de "mediu ambiant".</p>	Se acceptă.
	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare	<p>Articolul 261. Obligațiile și răspunderile investitorilor Articolul 263. Obligațiile și răspunderile proiectanților Articolul 263. Obligațiile și răspunderile proiectanților Articolul 379. Obligațiile și răspunderile Agenției pentru Supraveghere Tehnică precum și a structurilor sale teritoriale Articolul 380. Obligațiile și răspunderile factorilor implicați în domeniul controlului de stat Articolul 381. Obligațiile și răspunderile comune: Considerăm că urmează să se utilizeze forma la singular a cuvântului „răspundere”, precum este utilizat și în alte acte normative.</p>	Se acceptă.
	Centrul de armonizare a legislației Nr. 31/02-69-5984 din 07.06.2023	<p>Ca urmare a examinării versiunii inițiale a proiectului național (Avizul de compatibilitate nr. 31/02-69-2337 din 3 martie 2023), Centrul de armonizare a legislației a constatat că, reieșind din obiectul de reglementare, proiectul prezentat, în speță Titlul IV "Sistemul calității în construcții", asigură transpunerea selectivă a Regulamentului (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2011 de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții și de abrogare a Directivei 89/106/CEE a Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE), după cum urmează: art. 4 din actul UE referitoare la Declarația de performanță; art. 11 – 14 din actul UE, ce vizează obligațiile operatorilor economici în domeniul produselor pentru construcții (fabricanți, reprezentanți autorizați, importatori, distribuitori); elementele de bază ale art. 17 din actul UE referitoare la standardele armonizate; art. 29 – 31 din actul UE ce vizează mecanismul de instituire, desemnare și evaluare a organismelor de evaluare tehnică; art. 59 din actul</p>	<p>Titlul IV "Sistemul calității în construcții", este preluat din Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții, în baza căreia s-a elaborat proiectul Codului și care la momentul intrării în vigoare va abroga legea enunțată. Prevederile Codului nu au ca scop transpunerea Regulamentului (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2011.</p>

		<p>UE, ce se referă la constatarea neconformităților formale; dispozițiile Anexei I „Cerințele fundamentale aplicabile produselor pentru construcții” și prevederile Anexei V „Evaluare și verificarea constanței performanței”, care stabilesc cele 5 sisteme de evaluare și verificare a constanței performanței (Sistemul 1, Sistemul 1+, Sistemul 2+, Sistemul 3 și Sistemul 4). În acest context, în temeiul art. 31 din Legea nr. 100/2017 și Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1171/2018, s-a opinat că proiectul trebuie să respecte toate cerințele aferente proiectelor care au ca scop armonizarea legislației, în special, să fie însoțit de Tabelul de concordanță, să includă clauza de armonizare și să fie marcat cu sigla UE. În urma examinării versiunii actuale a proiectului Codului, constatăm că autorul nu a luat în considerare obiecțiile înaintate, proiectul nefiind modificat potrivit rigorilor actelor armonizate și nefiind însoțit de Tabelul de concordanță. În acest sens, lipsa instrumentelor procesului de armonizare legislativă constituie un impediment juridic în promovarea ulterioară a proiectului și reiterăm despre necesitatea întocmirii Tabelului de concordanță, inserării clauzei de armonizare și marcării cu sigla UE a proiectului național. Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE</p>	
	<p>SA Moldtelecom Nr. 01-08-04/5247 din 09.06.2023</p>	<p>SA „Moldtelecom”, atrage atenția autorului proiectului normativ și asupra prevederilor Legii nr. 28 din 10 martie 2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice. Or, în lumina adoptării unui Cod al Urbanismului, considerăm oportun ca prevederile prezentei legi să se regăsească în unul din Capitolele prezentului Cod, cu abrogarea ulterioară a legii prenotate. Includerea prevederilor de acces la obiectivelor de infrastructură și stabilirea unor rigori clar care nu vor putea fi modificate</p>	<p>Conform prevederilor art. 1 din Legea nr. 28/2016, aceasta are un obiect de reglementare diferit decât obiectul de reglementare al proiectului Codului urbanismului și construcțiilor.</p>

		<p>neargumentat ar reprezenta un argument de stabilitate pentru prestatorii de servicii publice, care se vor asigura că „regulile de joc nu se vor schimba în timpul jocului”, fapt care sa demonstrat prin recente tentative de modificare a Legii 28/2016.</p>	<p>Prin urmare prevederile acesteia nu pot fi incluse în conținutul Codului cu abrogarea ulterioară a Legii vizate.</p>
	<p>Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023</p>	<p>Proiectul urmează a fi revizuit prin prisma art. 45 și 46 din Legea nr. 100/2017, în special, expunerea dispozițiilor de conținut trebuie să fie sistematizată într-o succesiune logică, dispozițiile de drept material precedându-le pe cele de ordin procedural.</p> <p>Succesiunea logică se bazează pe o analiză juridică temeinică, pe stabilirea naturii instituțiilor și a relațiilor dintre acestea.</p> <p>Atenționăm asupra faptului că, autorul a înglobat în proiectul codului un șir de proceduri, ceea ce contravine conceptului unui cod, or, potrivit art. 60 din Legea nr. 100/2017, codul reprezintă un act normativ adoptat de către Parlament care cuprinde, într-un sistem unitar, cele mai importante norme juridice dintr-o anumită ramură a dreptului.</p> <p>Structura codului reflectă sistemul ramurii de drept respective. Codul trebuie să întrunească următoarele trăsături calitative: a) precizia; b) claritatea; c) logica; d) integralitatea; e) caracterul practic.</p> <p>Totodată, relațiile sociale care necesită o reglementare detaliată se stabilesc prin regulamente, instrucțiuni, reguli, metodologii, aprobate prin hotărâre de Guvern.</p> <p>Elementul structural de bază al actului legislativ (art. 51 din Legea nr. 100/2017 este articolul, care are caracter unitar și conține una sau mai multe dispoziții cu raport direct între ele și subordonate uneia și aceleiași idei.</p> <p>În această legătură, remarcăm că nu fiecare propoziție din proiect urmează a fi plasată într-un articol separat (de exemplu: art. 12, 20, 21, 22, 25, 26, 31, 51, 55, 58, 60, 61, 62, 69, 79, 80, 81, 224, 244 etc.).</p> <p>Proiectul se va revizui, inclusiv, în vederea eliminării neclarităților, greșelilor gramaticale și greșelilor comise la numerotarea elementelor structurale.</p>	<p>Se acceptă.</p>

			<p>Conform prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017, proiectul se expune într-o formulă clară și concisă, pentru a se exclude orice echivoc.</p> <p>Textul punctelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări.</p> <p>Verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective.</p> <p>Numerotarea elementelor structurale se va efectua conform art. 51 din Legea nr. 100/2017.</p> <p>Astfel, articolele pot fi divizate în alineate însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Alineatul poate fi divizat în litere, care sînt însemnate succesiv cu litere latine mici (a se vedea de exemplu art. 336 alin. (2) unde în numerotare s-a utilizat „î”), urmate de o paranteză (a se vedea de exemplu art. 338), fără utilizarea diverselor semne grafice (a se vedea: art. 29, 129, 197).</p> <p>Adițional, se va ține cont că, elementele structural-complexe cum ar fi secțiunile și capitolele nu pot fi constituite dintr-un singur articol (de exemplu, secțiunea 7 art. 360; secțiunea 9 art. 361).</p>	
	Agencia Servicii Publice nr. 01/5535 din 26.06.2023		Se solicit identificarea soluțiilor pentru înregistrarea caselor de locuit individuale situate pe teritoriul orașelor care au fost contruite până în anul 1996 fără documente permissive și documente ce confirm recepția lucrărilor de construcție.	Se acceptă.
II. Obiecții și propuneri la articolele/punctele din proiect				
Art. 1	ÎS Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor nr. 01-50 din 08.06.2023		Art.1. În loc de „regimului de autorizarea construcțiilor” de scris „regimul de autorizare a construcțiilor”. (greșeala de ortografie).	Se acceptă.
Art. 2	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023		Referitor la Articolul 2 alin. (7) „Construcțiile prevăzute la alin. (4), lit.c și d) nu se supun procedurii de recepție și nu se înregistrează în registrul bunurilor imobile”, menționăm că centralele electrice, specificate la lit. b) alin. (4) ar putea fi obiecte de infrastructură, care se înregistrează în	Se acceptă.

			registrul obiectelor de infrastructură sau pur și simplu un utilaj sau instalație, motiv din care, se propune examinarea oportunității includerii și lit. b) în alin. (7), în sensul că nu se înregistrează în registrul bunurilor imobile.	
Art. 2	ÎS Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor nr. 01-50 din 08.06.2023		<p>Art.2. În loc de „casele de locuit cu un etaj” de scris ”clădiri rezidențiale cu un nivel” sau „cu regim de înălțime tip P(parter)”, vezi noțiunea ”parter” - partea unei clădiri situată la nivelul subsolului (sau puțin deasupra lui); totalitatea încăperilor situate în această parte a clădirii” DEX.</p> <p>Argumentare: Noțiunea de etaj se atribuie primului nivel situat deasupra parterului (Vezi DEX și definiția termenului „etaj” din prezentul COD), iar aceasta ar crea interpretare eronată, precum că aceste clădiri pot avea două nivele (P+E, sau P+M). De ce „clădiri rezidențiale” și nu „case de locuit”? Pentru claritate și interpretare univocă a documentului este rezonabil de a utiliza un singur termen, care definește unul și același subiect, i-ar în cazul, în care există suspiciuni ca termenul dat, nu va fi înțeles de către publicul larg, în document se prezintă definiția termenului dat. Or, în proiectul CUC, când este vorba despre una și aceeași reglementare, prezentată în diferite articole se folosesc termeni diferiți, fapt ce poate provoca confuzii și neclarități în aplicarea documentului. Sau folosim peste tot termenul „case de locuit” sau „clădiri rezidențiale”.</p>	<p>Se acceptă parțial. Conform noțiunii de la rt. 3 din Cod, <i>clădirile rezidențiale</i> include pe lângă casele individuale destinate pentru traiul unei familii, include și casele de locuit amplasate separat sau cuplat, înșiruit de tip duplex (triplex) destinate pentru traiul mai multor familii, precum și blocurile locative. Prin urmare cuvintele „casele de locuit cu un etaj” nu pot fi substituite” cu cuvintele „clădiri rezidențiale”. Totodată la art. 3 a fost redefinită noțiunea de etaj ca fiecare nivel al clădirii deasupra solului cuprins între două planșee (inferior și superior).</p>
			Art.2. lit.e), să se corecteze cuvântul „3nclusive” în, ”inclusiv”.	Se acceptă.
Art. 2	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		La art. 2, alin. (2) după cuvintele „reparație capitală” de completat cu cuvintele, „renovare majoră”, deoarece această categorie de lucrări este prevăzută expres în Legea nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor (LPEC) și joacă un rol important în creșterea performanței energetice a clădirilor existente. Definiția lucrărilor de „renovare majoră” poate fi preluată din LPEC.	Se acceptă.

Art. 2	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 2: La alin. (4) lit. e) textul „inclusive” se va substitui cu cuvântul „inclusiv”.	Se acceptă.
			La alin. (5) și (6) se va rectifica trimiterea la alin. (3) lit. a), deoarece este greșită.	Se acceptă.
Art. 3	Agencia de Guvernare Electronică nr. 3007 – 84 din 31.05.2023		Pentru excluderea divergențelor în interpretare și asigurarea aplicării corecte a normei juridice, în art.3, definiția noțiunii „notificare” recomandăm de expus în următoarea redacție: „notificare – transmiterea prin poștă electronică la adresa electronică a organului competent ce urmează a fi notificat a înscrisului de notificat semnat cu semnătura electronică prevăzută de lege sau transmiterea prin poștă cu scrisoare recomandată a înscrisului respectiv semnat olograf pe suport de hârtie, în scopul de a-l informa că un fapt sau act juridic a fost îndeplinit sau urmează să fie îndeplinit;”. De menționat că definiția respectivă a fost formulată luând în considerare dispozițiile art.1101 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018 și, prin urmare, am considerat inoportun ca în text să se facă trimitere la Cod.	Se acceptă.
Art. 3	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023		La Articolul 3 (Noțiuni), în noțiunea „autorizație de construire” (act, eliberat de către emitent, prin care se autorizează executarea lucrărilor de construcție, în temeiul și cu respectarea documentației de urbanism aprobate/certificatului de urbanism, după caz, și a documentației de proiect elaborate și verificate), se propune transferarea cuvintelor „după caz,” după cuvintele „elaborate și”. Temeiul propunerii constă în faptul că documentația de proiect servește drept bază tehnică pentru executarea lucrărilor de construcții, inclusiv pentru obținerea autorizației de construire și doar documentațiile de proiect pentru anumite obiective (de ex. construcții provizorii) nu se supun verificării.	Se acceptă.

		<p>Cuvântul „imobilului” din art. 3 (noțiunea „certificat de urbanism informativ”) și din art. 151 alin. (1), cuvântul „imobilul” din art. 3 (noțiunea „certificat de inspecție a construcției”), cuvântul „imobilelor” din art. 3 (noțiunea „unități teritoriale de referință”) și art. 275 alin. (5) și cuvântul „imobile” din art. 94 alin. (2) urmează a fi substituite cu cuvintele „bun imobil” la forma gramaticală corespunzătoare (singular sau plural). Prin cuvântul „imobil”, în accepțiunea Codului civil modernizat se înțelege terenul, iar construcțiile și încăperile sunt părți componente ale „bunului imobil”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>La Articolul 3, în noțiunea „certificat de urbanism informativ” (act cu caracter facultativ, eliberat de către emitent, prin care se fac cunoscute solicitantului (beneficiarului) elementele ce caracterizează regimul juridic, tehnic, economic!!! și arhitectural-urbanistic al unei construcții/teren, stabilite prin documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului, necesar în cazul vânzării-cumpărării, dării în arendă, dezmembrării, parcelării, comasării, partajării, moștenirii terenului destinat construcției sau a imobilului în care se preconizează lucrări de reconstrucție, precum și în cazul apariției unor litigii patrimoniale), se propune substituirea cuvintelor „vânzării-cumpărării, dării în arendă”, cu cuvintele „stabilirii relațiilor funciare, înstrăinării”, pe motiv că este o sintagmă generică potrivită, or, „vânzarea-cumpărarea” și „darea în arendă” nu sunt unicele instituții de drept civil operabile, iar „darea în arendă”, în general, conform Codului civil, este posibilă doar în privința terenurilor agricole și altor bunuri agricole, nu și pentru „terenul destinat construcției”, terminologie utilizată în noțiunea vizată.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>La Articolul 3, în noțiunea „certificat de inspecție a construcției” (document, elaborat și semnat de organul teritorial cadastral, care reflectă rezultatele efectuării măsurătorilor la imobilul construit și pregătit pentru recepție) se propune substituirea cuvintelor „organul teritorial cadastral” cu cuvintele „către executantul lucrărilor cadastrale”. Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998 prevede, la art. 15 alin. (1) (Executanții</p>	<p>Noțiunea a fost exclusă, conform avizului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru.</p>

		<p>lucrărilor cadastrale), că „lucrările cadastrale se execută de către Agenția Servicii Publice și structurile teritoriale ale acesteia, de întreprinderi de stat și private. Inginerul cadastral certificat din cadrul entității executante poartă răspundere pentru corectitudinea lucrărilor cadastrale”. Astfel, nu pot fi excluși ceilalți executanți ai lucrărilor cadastrale (decât Agenția Servicii Publice și structurile teritoriale ale acesteia), de la executarea lucrărilor cadastrale și perfectarea certificatelor de inspecție a construcțiilor.</p>	
		<p>La Articolul 3, în noțiunea „cod practic în construcții” (document care recomandă reguli tehnice sau proceduri de proiectare, fabricare, instalare, exploatare, întreținere ori utilizare a echipamentelor, produselor, construcțiilor, precum și demolarea acestora”, având în vedere caracterul de recomandare, dar și denumirea de „cod”, care ar putea crea confuzii cu „Codul urbanismului și construcțiilor”, se propune examinarea oportunității substituirii cuvintelor „cod practic” cu cuvintele „bune practice”. Această propunere este valabilă și pentru noțiunea „normativ tehnic în construcții” (documente care stabilesc condițiile minime de calitate cerute construcțiilor, produselor și procedurilor utilizate în construcții, precum și modul de determinare și verificare a acestora, exprimate prin: documente normative, coduri practice, specificații tehnice și ghiduri) și art. 345 alin. (3).</p>	<p>Nu se accepta. Sistemul de documente normative este deja stabilit și funcționează de mult timp, utilizându-se noțiunea de cod practic și de document normativ care pînă la moment nu au creat confuzii la aplicarea lor.</p>
		<p>La Articolul 3, în noțiunea „emitent al certificatului de urbanism și al autorizației de construire” (autoritatea executivă a administrației publice locale), se propune completarea la final cu cuvintele „cu excepțiile prevăzute la art. 112 alin. (9) și art. 159 alin. (2) și (3)”. Propunerea este argumentată de faptul că proiectul Codului prevede că pentru lucrările declarate de utilitate publică de interes național, actele permisive se emit de către instituția din subordinea organului central de specialitate, responsabilă de implementarea politicii în domeniile de competență ale organului central de specialitate.</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>La Articolul 3, în noțiunea „parter” (nivelul unei clădiri situat la nivelul solului (sau puțin deasupra lui) sau deasupra subsolului și demisolului), se propune substituirea cuvântului „și” cu textul „și/sau”. Propunerea este argumentată de faptul că parterul poate fi și (doar) deasupra demisolului, nu doar deasupra subsolului și demisolului.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>La Articolul 3, în noțiunea „regim juridic al terenurilor” (totalitate a prevederilor legale prin care se definesc drepturile și obligațiile legate de deținerea sau exploatarea terenurilor), se propune completarea după cuvântul „legale”, cu cuvintele „, administrative și convenționale”. De regulă, regimul juridic al terenurilor este stabilit prin acte administrative și juridice, care completează prevederile legale (de ex. un teren din categoria terenurilor din intravilan destinat pentru construcție, poate fi atribuit printr-o decizie a consiliului local pentru construcție locativă individuală sau colectivă). Prevederile legale nu descriu complet regimul juridic al terenurilor.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>La Articolul 3, în noțiunea „solicitant al actelor permissive” (proprietarul terenului sau superficialul cu acordul scris al proprietarului, iar în cazul rețelelor edilitare (ingineresti) și de comunicații electronice și elementelor de infrastructură asociată acestor rețele, investitorul/beneficiarul sau furnizorul de rețele publice de comunicații electronice), se propune completarea după cuvintele „acordul scris al proprietarului”, cu cuvintele „dacă un asemenea acord nu este prevăzut în actul juridic de constituire a superficiei”. Propunerea este necesară având în vedere faptul că esența instituției juridice de drept civil „superficia” este „construirea pentru sine pe un teren străin”, raport, în care cel puțin se prezumă „acordul proprietarului” (la constituirea superficiei) la construcție. În caz contrar, vor fi frecvente situațiile (inadecvate) în care persoanele obțin drepturi de superficie la licitație publică organizată de autoritățile administrației publice locale în scop de construire a bunurilor imobile concrete, însă vor fi obligați să se mai adreseze consiliului local, pentru a obține decizii suplimentare (afară de deciziile consiliului de aprobare a adjudecării prin licitație publică a drepturilor de superficie pentru o anumită construire)</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>prin care să „fi permită” expres „construirea”. Această situație va crea dificultăți majore atât pentru autoritățile publice locale, dar, în special, va crea serioase bariere birocratice pentru adjudecatarii terenurilor la licitație publică (toate terenurile libere de construcție se adjudecă prin licitație publică, după regula generală stabilită la art. 77 din Legea nr. 436/2006). Această propunere este valabilă și pentru art. 110 alin. (2) lit. b), și pentru art. 151 alin. (1) lit. c).</p>	
		<p>La Articolul 3, în noțiunea „teritoriu intravilan” (totalitatea suprafețelor construite și amenajate ale localităților ce compun unitatea administrativ-teritorială de bază, delimitate prin planul urbanistic general aprobat și în cadrul cărora se poate autoriza execuția de construcții și amenajări), se propune completarea la final cu cuvintele „de regulă, clădiri rezidențiale”.</p>	<p>Nu se acceptă. Nu este cazul, deoarece prevederile codului stabilesc categoriile de construcții ce pot fi executate pe teritoriul localității.</p>
		<p>La noțiunea „teritoriu extravilan” (suprafața cuprinsă între limita administrativ-teritorială a unității de bază (municipiu, oraș, comună, sat) și limita teritoriului intravilan), se propune completarea cu o nouă propoziție, în următoarea redacție: „În teritoriul extravilan se poate autoriza execuția de construcții și amenajări altele decât clădirile rezidențiale”. Conform redacției actuale a proiectului Codului, în afara intravilanului nu se permite nici un fel de construcții, inclusiv cele nerezidențiale, care se construiesc în extravilan (stații de alimentare cu combustibil, stații auto, construcții speciale, obiecte de alimentație publică, construcții hidrotehnice, căi de comunicație, ș.a.).</p>	<p>Nu se acceptă. Particularitățile de utilizare a terenurilor pentru construcții sunt descrise într-un capitol separat, din care reiese ce categorii de construcții pot fi edificate pe diferite categorii de terenuri.</p>
		<p>La Articolul 3, în noțiunea „zona cu regim special” (teritoriu propus pentru un anumit tip de folosire a cărui caracteristică nu permite clasificarea în zone de locuire, comerciale ori industrial, existența cărora este necesară pentru viabilitatea socio-economică a comunității), se propune excluderea cuvântului „propus”, pe motiv, că „teritoriul” poate fi și „delimitat” („zonificat”), și „aprobat”, și „destinat”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

Art. 3	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023	<p>propunem includerea în textul: articolul 3. Noțiuni, după alineatul „construcție”, a două alineate noi în redacția următoare: „construcție „la cheie” - clădire edificată, având realizate și recepționate toate lucrările de construcții și amenajare, ce asigură funcționalitatea ei pe deplin, precum și nivelul de calitate, prevăzut de documentația de proiect și contract.</p>	Se acceptă.
		<p>construcție „gata de ocupare”- clădire cu toate lucrările de construcție esențiale finalizate, care poate fi folosită pentru utilizare permanentă. Lucrările de construcție esențiale includ: executarea structurii de rezistență, montarea rețelelor interioare și exterioare, finisarea exterioară, montarea utilajului și amenajare; finisarea interioară (la discreția beneficiarului final);”;</p>	Se acceptă.
Art. 3	Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/3095 din 06.06.2023	<p>„<i>termen de garanție</i> – perioada de timp, care începe a curge de la recepția la terminarea lucrărilor, a cărei durată este de 5 ani, în cadrul căreia executantul este obligat să înlăture, pe cont propriu, toate defectele și lucrările nefinalizate apărute pe motiv de nerespectare a clauzelor și specificațiilor contractului sau a prevederilor documentației de proiect și documentelor normative aplicabile. Termenul de garanție poate fi mai mic de 5 ani pentru materiale de construcție, utilaje, echipamente și lucrări pentru care termenul de uzură naturală/firească sau/și normativă oferită de producător este mai mică, precum și în cazul când garanția este oferită de producător pentru cicluri tehnologice de utilizare;”</p> <p>Ar fi oportun de a completa noțiunea dată inclusiv cu mențiunea „<i>perioadă în care pot apărea vicii ale construcției sau vicii ale structurii de rezistență rezultate din nerespectarea normelor de proiectare și execuție în vigoare la data realizării ei, care la momentul recepției la terminarea lucrărilor și la recepția finală, investitorul nu le-ar fi putut depista, însă pe care executantul este obligat să le înlăture, pe cont propriu, pe motiv de nerespectare a clauzelor și specificațiilor</i>”</p>	Se acceptă. Însă mențiunea a fost inclusă la articolul „Termenul de garanție” pentru a nu îngreuna definiția care și în redacția existentă este foarte complexă.

			<i>contractului sau a prevederilor proiectului și documentelor normative aplicabile.”</i>	
Art. 3	SA Termoelectrica Nr. 79/785 din 06.06.2023		La art. 3 la noțiunea „ <i>rețele edilitare (ingineresti)</i> ” sintagma „ <i>destinate pentru asigurarea cu apă, canalizare, electricitate, gaze, termoficare</i> ” de a substitui cu sintagma „ <i>destinate pentru alimentarea cu apă, canalizare, energie electrică și termică, gaze</i> ”. Această modificare este necesară pentru a alinia prevederile proiectului în cauză la legile sectoriale.	Se acceptă.
Art. 3	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare		De completat articolul cu noțiunea de „ design universal ”. Design universal - proiectarea produselor, mediului, programelor și serviciilor astfel încât să poată fi utilizate de către toate persoanele, pe cât este posibil, fără să fie nevoie de o adaptare sau de o proiectare specială. Designul universal nu va exclude dispozitivele de asistare/adaptare rezonabilă – modificările și ajustările necesare și adecvate, care nu impun un efort disproporționat sau nejustificat atunci când este necesar, pentru a permite persoanelor cu dizabilități să se bucure sau să-și exercite, în condiții de egalitate cu ceilalți, toate drepturile și libertățile fundamentale ale omului; Argumentare: Autorii au motivat anterior că această noțiune nu se regăsește ulterior în lege și respectiv nu este judicios de a fi inclusă, deși aceasta se regăsește la art. 59 lit. b) din proiect. Totodată implementarea conceptului de ”design universal” este și recomandarea Comitetului specializat al ONU. Conceptul de ”design universal” sunt prevăzute de art. 2 din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și art. 2 din Legea nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.	Se acceptă.
			Completarea noțiunii de exploatarea construcțiilor – după cuvintele „reabilitarea” cu cuvintele adaptarea rezonabilă. Argumentare:	Se acceptă.

		<p>Modificările și ajustările necesare și adecvate, care nu impun un efort disproporționat sau nejustificat atunci când este necesar, pentru a permite persoanelor cu dizabilități să se bucure sau să-și exercite, în condiții de egalitate cu ceilalți, toate drepturile și libertățile fundamentale ale omului, cu siguranță pot îmbrăca o anumită formă de intervenție în timp asupra construcțiilor, reieșind din faptul că majoritatea construcțiilor care nu asigură accesibilitatea persoanelor cu dizabilități și persoanelor aflate în situații speciale de deplasare sunt deja la etapa exploatării. În acest sens, considerăm că adaptarea rezonabilă poate fi introdusă în calitate de lucrări separate, ținând cont de specificul său și conferirea grad mai sporit de atenție acestui proces. Mai mult decât atât, potrivit art. 391 din proiect, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentului Cod, Guvernul va elabora și va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu proiectul și va asigura aducerea actelor normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice în concordanță cu acesta, ceea ce va permite o concretizare corespunzătoare a acestui tip de lucrări.</p>	
Art. 3	Institutul Național de Cercetări și Proiectări “URBANPROIECT”	<p>Noțiunea <i>aliniamentul stradal</i>. De complectat această noțiune cu precizare pentru cazul în care linia roșie a străzii nu este prevăzută (sau stabilită), inclusiv atunci, când retragerea stradală a construcțiilor existente nu este bine determinată.</p>	<p>Noțiunea de aliniament stradal prevede că în cazul în care linia roșie nu este prevăzută, aliniamentul stradal se stabilește în conformitate cu prevederile normativelor tehnice.</p>
		<p>Noțiunea <i>zonele protejate</i>. Definiția se propune de suplimentat cu noțiunea și cerințe de protecție contra nocivității surselor de alimentare cu apă potabilă.</p>	<p>Noțiunea de zone protejate stabilește că aceasta include teritoriile în care sînt situate obiecte sau ansambluri de obiecte ce fac parte din patrimoniul național cultural sau natural, față de care se aplică reglementări specifice,</p>

				<p>în vederea menținerii calității lor, păstrării echilibrului prin intervenții și conservare, precum al asigurării unor relații armonioase cu mediul ambiant;</p> <p>Iar mediul ambiant înglobează inclusiv sursele de alimentare cu apă potabilă.</p>
Art. 3	Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru	<p>Proiectul prevede noțiunea <i>acord de mediu</i> - act permisiv emis de autoritatea competentă de mediu ca urmare a realizării procedurii de evaluare a impactului asupra mediului pentru activitățile planificate prevăzute în anexa nr.1 sau anexa nr.2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, care se obține de către inițiatorul activității planificate înainte de solicitarea certificatului de urbanism pentru proiectare, după caz, a autorizației de construire și care stabilește <u>permisiunea realizării unei activități planificate pe un anumit amplasament, condițiile și măsurile de protecție a mediului care trebuie respectate în cadrul aprobării de dezvoltare a activității planificate.</u> Noțiunea necesită a fi modificată, deoarece nu este logic de a obține acordul respectiv la etapa autorizației de construire, după ce a fost elaborată și verificată documentația de proiect. Totodată noțiunea prevăzută de proiect nu corespunde cu noțiunea <i>acord de mediu</i> prevăzută în Legea nr. 86/2014, care prevede acordul respectiv este act permisiv, emis de organul central de mediu al administrației publice, <u>prin care sînt stabilite condițiile și, după caz, măsurile pentru protecția mediului care trebuie respectate în cazul realizării proiectului.</u></p>	<p>Se acceptă. Noțiunea a fost redactată.</p>	
		<p>Proiectul prevede noțiunea <i>certificat de inspecție a construcției</i> - document, elaborat și semnat de organul teritorial cadastral, care reflectă rezultatele efectuării măsurătorilor la imobilul construit și pregătit pentru recepție. Prevederile respective vor genera un act permisiv și propunem reformularea noțiunii, fiind prevăzut că certificatul de inspecție poartă</p>	<p>Se acceptă. Noțiunea a fost exclusă.</p>	

		<p>caracter benevol și inspecția respectivă poate fi efectuată și de specialiștii atestați ai agentului economic.</p> <p>Proiectul prevede noțiunea <i>construcții cu impact semnificativ asupra mediului</i> – construcții cu funcții obișnuite/cu caracter specific, care fac parte din Anexa nr. 1 și Anexa nr. 2 a Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, pentru care este necesară efectuarea evaluării impactului asupra mediului.</p> <p>Noțiunea respectivă ridică semne de întrebare, deoarece Legea nr. 86/2014 se referă la activitățile preconizate, dar nu la activitățile/construcțiile existente.</p>	
		<p>Proiectul prevede noțiunea <i>certificat de recunoaștere</i> – document emis de o autoritate competentă, prin care se atestă că un laborator sau un organism de certificare ori de inspecție este capabil și competent tehnic să realizeze sarcini specifice în legătură cu o anumită procedură de evaluare a conformității și demonstrează independența, imparțialitatea și integritatea conform prevederilor unei reglementări tehnice.</p> <p>Noțiunea respectivă necesită a fi corelată cu prevederile Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, în special cu art. 14¹ - 14⁴.</p> <p>Obiecție valabilă și pentru noțiunea <i>recunoaștere</i> – procedură prin care Organul central de specialitate confirmă că un organism de certificare acreditat întrunește condițiile pentru a efectua o procedură de evaluare prevăzută de un standard și/sau de o reglementare tehnică.</p>	<p>Se acceptă. Noțiunea a fost revizuită.</p> <p>Noțiunea de certificat de recunoaștere și recunoaștere au fost excluse deoarece nu se mai utilizează în textul Codului.</p>
Art. 3	Ministerul Mediului nr. 13-05/1140 din 07.06.2013	<p>La art. 3 din proiect, se optează pentru excluderea noțiunii de „construcție hidrotehnică” din motiv că este prevăzută în art.2 al Legii nr.272/2011, dar dacă nu se acceptă, de substituit noțiunea de „construcții hidrotehnice” conform noțiunii expuse în art. 2 al Legii nr.272/2011, construcție hidrotehnică - construcții destinate utilizării resurselor de apă în diferite scopuri, protecției acestora, precum și prevenirii efectelor distructive ale apelor, inclusiv ale celor care conțin poluanți.</p>	Se acceptă.

			<p>Consecvent, la art. 3 din proiect, la noțiunea de zonă de protecție, după cuvântul „natural” de completat cu fraza, „teritoriul destinat pentru protecția apelor de suprafață împotriva poluării, epuizării și înnămolirii;” din motiv că zona de protecție a apelor este reglementată potrivit art. 2 din Legea 440/1995.</p>	Se acceptă.
Art. 3	Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități nr. 19 din 08.06.2023		<p>La art. 3, noțiunea ”design universal” este necesar să fie definită în textul articolului.</p> <p>”Design universal – proiectarea produselor, mediului, programelor și serviciilor astfel încât să poată fi utilizate de către toate persoanele, pe cât este posibil, fără să fie nevoie de o adaptare sau de o proiectare specială. Designul universal nu va exclude dispozitivele de asistare pentru anumite grupuri de persoane cu mobilitate redusă, atunci când este necesar.”</p> <p>Propunerea dată a fost respinsă neîntemeiat, menționându-se în mod greșit în tabelul divergențelor că textul proiectului ”nu desfășoară mai departe acest concept”.</p> <p>De fapt, termenul design universal se regăsește cuprinsul proiectului de lege, anume la art. 59 aliniatul b).</p> <p>De asemenea, implementarea conceptelor ”design universal” și ”adaptare rezonabilă” în toate sectoarele prin adoptarea măsurilor legislative, administrative și de altă natură necesare, este o recomandare expresă a Comitetului ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități în Observațiile finale referitoare la raportul inițial al Republicii Moldova (Aprilie 2017, CRPD/C/MDA/CO/1).</p>	Se acceptă.
			<p>La art.3, și ulterior în textul legii, propunem ca noțiunea „persoane aflate în situații speciale de deplasare” să fie înlocuită cu noțiunea ”persoane cu mobilitate redusă”.</p> <p>Noțiunea nou introdusă ”persoane aflate în situații speciale de deplasare” nu se mai regăsește în alte acte normative și literatura de specialitate. În schimb, noțiunea „persoane cu mobilitate redusă” se regăsește deja în reglementările tehnice naționale: NCM C.01.06-2014.</p>	Se acceptă.

		De asemenea, noțiunea este folosită în legislația Uniunii Europene, în particular în Regulamentul (CE) NR. 1107/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind drepturile persoanelor cu handicap și ale persoanelor cu mobilitate redusă pe durata călătoriei pe calea aerului precum și în Regulamentul Comisiei (EU) nr. 1300/2014 din 18.11.2014 privind specificațiile tehnice pentru interoperabilitatea referitor la accesibilitatea rețelei feroviare a Uniunii Europene pentru persoanele cu dizabilități și persoanele cu mobilitatea redusă. De asemenea, noțiunea ”persoane cu mobilitate redusă” se regăsește și textul proiectului Codului urbanismului la art. 34 aliniatul 4 litera (i).	
Art. 3	ÎS Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor nr. 01-50 din 08.06.2023	„Aliniament stradal”- de expus în următoarea redacție: - “Poziția mai multor puncte, obiecte, clădiri expuse de-a lungul unei linii convenționale (linia roșie), (a se vedea noțiunea mai jos.), care delimitează spațiul construit de cel public și căile de comunicații”, sau “Porțiune dreaptă din traseul unei căi de comunicație (stradă, acces etc.) cuprinsă între două curbe consecutive, la care se aliniază clădirile, construcțiile și elementele de mobilier urban și amenajare a teritoriului”. (DEX). „linia roșie” - (vezi prezentul Cod) este linia convențională inviolabilă, stabilită prin documentația de urbanism, care delimitează terenurile construite sau destinate construcțiilor (în proprietatea publică sau privată) de terenurile rezervate domeniului public, inclusiv străzilor, căilor de transport, și rețelelor edilitare (inginerești).	Nu se acceptă. Definiția propusă este dificil de asimilat și nu aduce careva îmbunătățiri la esența noțiunii.
		La termenul „linia roșie” după fraza (inginerești) de completat cu următorul abzaț: ”În cazul zonelor protejate, linia roșie va coincide cu aliniamentul stradal istoric”. Argumentare: În sensul DEX. Aliniament nu este o „linie convențională”, care indică retragerea de front a căror-va obiecte, ci poziția obiectelor într-o ordine oarecare, (pe linie dreaptă, sau curbă) față de ceva, în cazul dat, față de stradă (cale de comunicație) a clădirilor și loturilor proiectate, iar (linia roșie) este acea linie convențională (hotar), care delimitează terenurile construite sau destinate construcțiilor (în proprietatea publică sau privată)	Se acceptă.

		<p>de terenurile rezervate domeniului public, inclusiv străzilor, căilor de transport, și rețelelor edilitare (ingineresti). Aici trebuie să facem o deosebire clară între modul de aranjare a obiectelor și reglementările de retrageri, în special pentru zonele protejate istorice, sau spațiile construite existente, unde aliniamentele stradale istorice, sau modul de aranjare a clădirilor istorice în raport cu trama stradală (sistem de străzi, cai de comunicații) ca element de bază a obiectului protejat, trebuie să fie inviloabilă, și nu o linie roșie convențională, apărută ca instrument, de delimitare, reglementare a construcțiilor față de căile de comunicație și folosită în special, în cazul proiectării unei localități (sector, cartier), noi. Neînțelegerea acestei deosebiri, între aliniament stradal și linie roșie conduce deseori la trasarea, așa numitelor linii roșii, cu retrageri de la aliniamentele stradale existente, lipsind monumentele istorice de contextul lor urban, în care au fost create, astfel contribuind la dispariția sau diminuarea valorii lor, ca obiecte de patrimoniu.</p>	
		<p>Noțiunea „clădire”, de prezentat în următoarea redacție: ”construcție (edificiu la suprafață), alcătuită din fundații, pereți, acoperiș, cu încăperi, care servesc pentru activitatea și adăpostirea oamenilor, animalelor și bunurilor materiale, etc.”.</p> <p>Argumentare: DEX, prezintă o noțiune clară și succintă, ce este o construcție prin structura și destinația sa, în procesul de activitate umană. Noțiunea prezentată în proiectul CUC, este complicată și ambiguă, alocuri contradictorie.</p>	<p>Nu se acceptă. Noțiunea din proiectul Codului este mai detaliată și este expusă similar prevederilor din proiectul Codului amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor din România.</p>
		<p>La termenul „Construcții industriale” în loc de fraza „securității angajaților”, de scris ”securității oamenilor, animalelor și bunurilor materiale”.</p> <p>Argumentare: Într-o clădire industrială din anumite motive se pot afla nu doar angajați, ci toți factorii pentru care este destinată clădirea (oamenii, muncitorii (clădiri de producere), animalele (adăposturi, grajduri, etc.) și bunurile materiale (depozite)), vezi noțiunea de clădire.</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>Noțiunea "Documentație de deviz" de prezentat în următoarea redacție: „parte a documentației de proiect, elaborată (întocmită) pentru determinarea valorii resurselor financiare necesare pentru executarea lucrărilor de construcție și realizarea obiectivelor proiectate”.</p> <p>Argumentare:</p> <p>Noțiunea prezentată în CUC, nu explică esența și nu prezintă un element de tălmăcire, a termenului „deviz”, pentru publicul larg, care nu cunoaște terminologia domeniului ci pur și simplu îl repetă, cum ar însemna, ca lemnul ar fi de lemn.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>Noțiunea „Documentație de proiect” de expus în următoarea redacție: - „set (ansamblu) de piese scrise și desenate, însoțite de calcule necesare, întocmite din punct de vedere tehnic în corespundere cu standardele și normele de proiectare în domeniu, actele normative și legislative aprobate și puse în aplicare pe teritoriul R.M., care servește drept bază pentru executarea lucrărilor de construcții”.</p> <p>Argumentare:</p> <p>Fraza „bine definită, organizată și realizată”, este lipsită de substrat concret și obligatoriu privind cerințele de calitate față de documentația de proiect, care servește drept bază pentru realizarea construcțiilor, nu redă esența și rolul documentației de proiect, în sistemul de calitate în construcții. Și realizată, documentația de proiect poate fi doar după executarea construcției proiectate.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>Noțiunea "Etaj" de prezentat în următoarea redacție: "- fiecare nivel al unei clădiri de deasupra parterului, care cuprinde totalitatea încăperilor situate pe același plan orizontal”.</p> <p>Argumentare:</p> <p>Noțiunea prezentată, scapă din vedere cuvântul cheie, care exprimă noțiunea de etaj "încăperea". (DEX). Deci o încăpere nu poate fi definită doar prin prezența unor planșee (inferior și superior),ci și prin prezența elementelor de îngrădire, pereții. Astfel o terasă exploatată, cu o placă – planșeu parasolar superior, fără elemente de îngrădire (anvelopă) nu poate fi considerat etaj ci doar nivel.</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>Noțiunea "fază determinantă", de prezentat în următoarea redacție: "etapa tehnologică (fizică) în procesul de executare a lucrărilor de construcție, stabilită în documentația de proiect, care înainte de a deveni ascunsă necesită verificarea la fața locului și confirmată în scris prin întocmirea unui proces verbal, semnat de persoane responsabile autorizate (atestate): dirigintele de șantier (executantul lucrărilor) proiectantul,(ASP, ISP, Sp. Pr.) și responsabilul tehnic (reprezentantul investitorului)".</p> <p>Argumentare: Redacția propusa reda mai amplu si mai laconic esența noțiunii și importanța procedurii. Listarea persoanelor atestate responsabile, poate fi omisa sau înlocuită cu trimitere la articolul din CUC, care reglementează procedura.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>Noțiunea "intervenții în timp la construcții" a se prezenta până la a doua virgulă. După cuvântul „existentă” se pune (.) punct.</p> <p>Argumentare: Tălmăcirea noțiunii trebuie să fie laconică și ușor de reținut. Scopurile privind intervențiile pot fi diferite, și imposibil de enumerat. Important e ca intervențiile să fie autorizate, conforme cerințelor normative și să asigure criteriile minime de calitate.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>Noțiunea "Încăperi cu altă destinație de cât cea de locuință" de omis.</p> <p>Argumentare: Însăși denumirea noțiunii definește sensul ei.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>Noțiunea „mezanin”, de prezentat în următoarea redacție: "Etaj mai scund situat între parter și etaj, care se deosebește de celelalte etaje, prin înălțime mai mică și lipsa balcoanelor".</p> <p>Argumentare: Noțiunea prezentată în CUC este eronată și nu corespunde terminologiei lingvistice românești, nu determină clar locul amplasării și caracteristicile acestui spațiu construit între parter și etaj. Noțiunea din CUC, mai degrabă se refera la antresol (deși în DEX, antresol se prezintă ca sinonim la cuvântul mezanin) sau balcon limitat în suprafață, în interiorul unui spațiu aflat la oricare nivel sau etaj.</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>La noțiunea de „mobiliu urban” de exclus fraza „ansamblu de” și de expus în următoarea redacție: ”Totalitatea elementelor funcționale de formă mică arhitecturală și/sau decorative amplasate în spațiul public”, stipulate în art. 153 lit.(j) al prezentului Cod.</p> <p>Argumentare: Mobilierul urban, sunt piese separate funcționale, necesare de utilitate publică, care nu neapărat trebuie să formeze „ansamblu” pe scara largă într-o localitate, sau spațiu construit, deși aranjamentul și forma estetică contează mult în crearea designului urban.</p>	Se acceptă.
Art. 3	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023	<p>Cu referire la art. 3 la noțiunea „rețele edilitare (ingineresti)” sintagma „destinate pentru asigurarea cu apă, canalizare, electricitate, gaze, termoficare” a fi substituită cu sintagma „destinate pentru alimentarea cu apă, canalizare, energie electrică și termică, gaze”. Această modificare este necesară pentru a alinia prevederile proiectului în cauză la legile sectoriale.</p>	Se acceptă.
Art. 3	SA Moldtelecom Nr. 01-08-04/5247 din 09.06.2023	<p>În proiectul actului normativ autorul și-a propus includerea și definirea obiectivelor edilitare în special construcții edilitare (art. 3). Totuși, remarcăm faptul că, la etapa actuală este adoptată Legea nr. 150 din 14-iulie 2017 cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară, care de asemenea definește o parte din infrastructura edilitară. Totuși, este de remarcat că nici în legea adoptată și nici un proiectul propus examinării nu se prevăd concret componentele specifice ale obiectivelor edilitare, acestea fiind, caracterizate în mare-parte generic clădiri sau construcții. Respectiv, omiterea definitivării exhaustive a obiectivelor edilitare duce la interpretări exhaustive și neuniforme în implementarea în practică a cadrului normativ.</p>	Lista obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară este prevăzută în pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 133/2014 cu privire la crearea sistemului informațional automatizat „Registrul obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară”.
Art. 3	Autoritatea Aeronautică Civilă nr. 1740 din 14.06.2023	<p>La art. 3, noțiunea „<i>zone supuse servituțiilor aeronautice</i>” se va expune după cum urmează: „zonă supusă servituției aeronautice – zonă aferentă aerodromului și echipamentelor serviciilor de navigație aeriană aflată sub incidența servituției aeronautice”.</p> <p>Argumentare:</p>	Noțiunea a fost exclusă din proiectul Codului urbanismului și construcțiilor deoarece se regăsește în Codul aerian al Republicii Moldova.

			<i>Modificarea noțiunii este necesară în vederea uniformizării terminologiei din domeniul aeronautic în corespundere cu noțiunile definite de art. 5 al Codului aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017. În acest context, considerăm oportun revizuirea integrală a noțiunii „zonă de interes militar” (art. 3), în vederea excluderii interferenței cu noțiunea similară din aviația civilă.</i>	
Art. 3	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		Considerăm nejustificată includerea în actul normativ a noțiunilor care sunt deja inserate în mai multe acte normative (de exemplu: noțiunea „acord de mediu” este definită în Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, noțiunea „aviz de mediu” este definită în Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu, noțiunea „termen de garanție” se regăsește în Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor; noțiunea „zone protejate” - în Regulamentul privind zonele protejate naturale și construite, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1009/2000 ș.a.).	Se acceptă. Unele noțiuni au fost excluse altele au fost redactate.
			La noțiunea „construcții provizorii” cuvintele „precizată și prin” se vor substitui cu cuvintele „stabilite în”.	
			Noțiunea „construcție nefinalizată” va fi revăzută, deoarece textul conține omisiuni și este lipsit de sens.	
			Noțiunea „obiect” este expusă vag, iar descrierea nu corespunde sensului.	
			Deci, în situația în care autorii unui proiect intenționează să definească o noțiune, în nota informativă este necesar să se arate că se întrunesc condițiile care impun definirea termenului în actul normativ și să se indice circumstanțele care justifică definirea termenului în sensul propus de autori (a se vedea art. 54 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative).	
			De asemenea, se va exclude acronimul „etc.”, deoarece semnificația acestuia este periculoasă sub aspect de interpretare extensivă (observație valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect).	
Art. 4	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 4, în prima propoziție se va revedea textul „se bazează au următoarele obiective:”.	Se acceptă.

Art. 5	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/2519 din 05.06.2023		<p>La art.5 este specificat că, „Elaborarea și promovarea politicilor publice de dezvoltare în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului, proiectării și construcțiilor îi revine Organului central de specialitate al administrației publice (în continuare – Organul central de specialitate).”, respectiv, recomandăm revizuirea denumirii de „Organ central de specialitate”, cu introducerea unui termen relevant domeniului.</p> <p>Mai mult, în tot textul proiectului sunt utilizate diferite sintagme, cum ar fi „organ al administrației publice centrale”, „autoritate de reglementare”, „autoritatea administrației publice centrale”. Astfel, întru evitarea confuziilor și interpretărilor echivoce, considerăm oportun uniformizarea terminologiei.</p>	<p>Proiectul codului stabilește cadrul legal unitar pentru domeniul amenajării teritoriului, urbanism și construcții.</p> <p>Astfel, pentru a evita denumirea exagerat de amplă, se propune utilizarea generică a denumirii de <i>Organ central de specialitate</i>.</p> <p>Totodată, pe tot parcursul textului denumirile au fost uniformizate.</p>
Art. 5	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 21-03/1603 din 07.06.2023		<p>Propunem ca titlul să fie denumit „Competența autorității administrative centrale care asigură realizarea politicilor în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului, proiectării și construcțiilor. Obiecție valabilă și la art. 6-9.</p> <p>De asemenea considerăm că este necesar de stabilit și funcțiile Guvernului în acest scop.</p>	<p>Nu se accepta.</p> <p>Conținutul articolului nu se rezumă doar la competența Organului central de specialitate dar conține și alte prevederi.</p>
Art. 5	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		<p>La art. 5 semnalăm că alin. (4) și (5) referitor la publicarea și intrarea în vigoare a normativelor tehnice în construcții nu se încadrează în obiectul de reglementare al prezentului articol. Totodată, în tot textul proiectului, cuvintele „pagina web” se vor substitui cu sintagma „pagina web oficială”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
Art. 6	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		<p>În articolul 6, cifra „17” se va înlocui cu cifra „20”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

<p>Art. 6</p>	<p>Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova</p> <p>Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 78/0 /44/06 din 08.06.2023</p>	<p>Art.6 p(3) Componența CTPC reprezentată în art.17. Este necesar de indicat anexa nr.19</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Art. 6</p>	<p>Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023</p>	<p>Conform art. 6 este prevăzută instituirea Consiliului Tehnic Permanent în Construcții, în calitate de organ consultativ, care va monitoriza și examina orice problemă din domeniul construcțiilor privind punerea în practică sau transpunerea în legislația națională a directivelor europene. Având în vedere că, implementarea LPEC și a altor acte normative și standarde ale UE va condiționa ajustarea (actualizarea, revizuirea) unui număr impunător de normative în construcții existente, este necesar de considerat, cu cea mai mare atenție, cadrul instituțional și metodologic în domeniul reglementării tehnice a construcțiilor. În acest sens, doar instituirea Consiliului Tehnic Permanent în Construcții este insuficientă pentru a soluționa problema armonizării normativelor în construcții existente cu legislația și standardele europene, iar practicile existente de elaborare a documentelor normative în construcții necesită a fi îmbunătățite esențial. Propunem ca în proiectul Codului urbanismului și</p>	<p>În proiectul Codului, denumirea Instituției Publice „Oficiul amenajarea teritoriului, urbanism, construcții și locuințe”, este generică, „entitate din subordinea organului central de specialitate, deoarece denumirea instituției poate suferi schimbări. La moment, Consiliul Tehnic Permanent pentru Construcții, activează în cadrul ÎS Incercom, care urmare a</p>

			<p>construcțiilor (CUC) să fie prevăzut cadrul instituțional. Suplimentar de remarcat că, Secțiunea a 4-a „Normative tehnice în construcții” (art. 345 – 349) stabilește diferite aspecte ale activității de reglementare tehnică a construcțiilor, însă nu prevede nici un rol al Consiliului Tehnic Permanent în Construcții în acest domeniu. Concomitent, este de menționat că Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a elaborat și a publicat, la finele anului 2022, pentru consultări publice proiectul hotărârii de Guvern cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice „Oficiul amenajarea teritoriului, urbanism, construcții și locuințe”. Prin urmare, conform pct. 8, alin. 3) din Statut, unul din domeniile de competență ale Oficiului este „Reglementări tehnice în construcții și Ministerul Energiei al Republicii Moldova securitatea industrială”. Așadar, este necesar de prevăzut în proiectul CUC funcțiile și rolul Oficiului, pentru a crea baza legală de activitate a acestuia, în special în domeniul reglementării tehnice a construcțiilor.</p>	<p>reorganizării va fi inclus în structura IP OATUCL, statutul căruia va prevedea detaliat atribuțiile în domeniul reglemntărilor tehnice în construcții.</p>
Art. 6	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		<p>La art. 6: La alin. (3) cuvântul „prezentată” se va substitui cu cuvântul „prevăzută”.</p>	Se acceptă.
			<p>La alin. (6) cuvântul „luate” se va substitui cu cuvântul „adoptate”, potrivit limbajului normativ, precum și în scopul redactării.</p>	Se acceptă.
Art. 7	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		<p>La art. 7 alin. (3), art. 25 cuvintele „prin hotărâre” sînt inutile și se vor exclude.</p>	Se acceptă.
Art. 10	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		<p>În articolul 10, partea (2) nu este expusă clar, și anume nu se înțelege cine va ține Registrul de Stat, costul lucrărilor pentru întreținerea Registrului. În cazul în care misiunea îi revine AST, atunci aceste activități urmează a fi expuse și în Titlul V al proiectului. În opinia Federației părțile (2)-(7) urmează a fi transpuse în Titlul V „Controlul de stat al calității în construcții”.</p>	<p>Nu este relevant transpunerea prevederilor vizate la capitolul privind Controlul de stat al calității în construcții. Înregistrarea persoanelor juridice din domeniul construcțiilor nu se face în scopul efectuării controlului calității dar în scopul evidenței</p>

				operatorilor economici din domeniu.
Art. 10	Concurnul Republican al Industriei Materialelor de Construcție „Inmacom” nr. 01/19-12 din 05.06.2022		<p>Art. 10 necesită să fie exclus complet sau redactat așa fel ca să nu ne întoarcă în situați anilor 1990 când pentru orice mișcare era necesar de obținut permise, certificate, înregistrări și dări de seamă.</p> <p>Activitatea antreprenorială este deja reglementată prin Legile nr. 845/1992, nr. 235/2005, nr. 160/2011, Codul Civil și altele care direct interzic crearea barierelor în activitatea antreprenorială.</p> <p>Contrar cerințelor Legilor enumerate art. 10 din proiect propune a pune la evidența specială orice întreprindere din ramură, formarea unui Registru nou necunoscut pînă azi, Declarații a întreprinzătorului la orice pas de mișcare în acest domeniu.</p> <p>Dacă statul consideră că la construcția unor obiecte e strict necesar așa rglementări (care se propun), atunci e necesar de evidențiat aceste obiecte. Dacă art. 10 nu va fi exclus sau redactat, atunci acest Cod va nega toată legislația de azi privind activitatea antreprenorialăși întreprinderi. Nu e clar ce va fi cu întreprinderile mici și mijlocii, după ce li s-au dat aftea liberalizări.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>La moment nu există evidență clară privind întreprinderile ce desfășoară activități în domeniu.</p> <p>Patronatele au propus certificarea întreprinderilor care este o procedură mult mai complexă.</p> <p>Ca urmare, în cadrul audierilor publice din data 28.04.2023 a fost discutat subiectul enunțat și varianta vizată a fost stabilită ca o variantă de compromis.</p>
Art. 10	Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru		<p>Propunem excluderea articolului 10 “Desfășurarea activităților în domeniul construcțiilor”, din următoarele considerente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nu au fost aduse argumente cu privire la magnitudinea problemei care urmează să fie soluționată prin prevederile propuse în articol și, în special, de mecanismul de notificare/înregistrare a activităților propuse, - nu este clară utilitatea prevederilor propuse și aplicabilitatea practică a soluțiilor propuse, - nu au fost estimate consecințele și impacturile potențiale ale soluțiilor propuse, inclusiv în contextul unei insuficiențe critice pe piața din Moldova a ofertelor de servicii care sunt propuse pentru reglementare specifică, - nu s-a ținut cont de multitudinea altor instrumente și prevederi deja existente, care ar putea ținti direct sau indirect intențiile autorului, precum atestarea specialiștilor în domeniul construcțiilor, multitudinea de 	<p>Nu se acceptă.</p> <p>La moment nu există evidență clară privind întreprinderile ce desfășoară activități în domeniu.</p> <p>Patronatele au propus certificarea întreprinderilor care este o procedură mult mai complexă.</p> <p>Ca urmare, în cadrul audierilor publice din data 28.04.2023 a fost discutat subiectul enunțat și varianta vizată a fost</p>

		proceduri de înregistrare și raportare a unor astfel de activități în scopuri statistice, fiscale și de alt gen, inclusive cu indicarea codului genului de activitate etc.	stabilită ca o variantă de compromis.
Art. 10	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 78/0 /44/06 din 08.06.2023	La alin. (2) cuvintele: notificarea AST de către persoane juridice se vor înlocui cu sintagma „certificarea tehnico-profesională a persoanelor juridice mai departe după text.	Nu se acceptă. Consiliul economic pe lângă Prim-ministru și Concernul Republican al Industriei Materialelor de Construcție „Inmacom”, consideră necesar excluderea oricăror norme care creează bariere în dezvoltarea mediului de afaceri. Ca urmare, varianta vizată a fost stabilită ca o variantă de compromis.
		La alin. (6) Cuvintele „Notificarea” se va înlocui cu cuvântul „Certificarea tehnico-profesională” mai departe după text.	Nu se acceptă. Consiliul economic pe lângă Prim-ministru și Concernul Republican al Industriei Materialelor de Construcție „Inmacom”, consideră necesar excluderea oricăror norme care creează bariere în dezvoltarea mediului de afaceri. Ca urmare, varianta vizată a fost stabilită ca o variantă de compromis.
		Alin. (5), (6), (7) se vor exclude. Prevederile acestor puncte se vor regăsi la capitolul „Certificarea calificării tehnico-profesionale a întreprinderilor din construcții.	Nu se acceptă. Consiliul economic pe lângă Prim-ministru și Concernul Republican al Industriei Materialelor de Construcție

				<p>„Inmacom”, consideră necesar excluderea oricăror norme care creează bariere în dezvoltarea mediului de afaceri.</p> <p>Ca urmare, varianta vizată a fost stabilită ca o variantă de compromis.</p>
			<p>De completat cu alin. (8) cu următorul cuprins:</p> <p>(1) În cadrul activităților în construcții urmează a fi instituite măsuri privind asigurarea securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă.</p> <p>(2) Domeniul securității și sănătății la locul de muncă menționate la alin. (1) se elaborează și se reexaminează cu consultarea patronatelor și a sindicatelor din ramura construcțiilor, ținând cont de evoluția reglementărilor internaționale în acest domeniu și de progresul tehnic.</p> <p>(3) În cadrul activităților în construcții vor fi luate măsuri, în conformitate cu procedurile stabilite de legislație sau reglementările sectoriale, pentru a asigura cooperarea dintre angajatori și salariați în promovarea securității și sănătății pe șantiere.</p> <p>(4) Persoanele responsabile de proiectarea, construcția și planificarea lucrărilor de construcții sunt obligat, la toate etapele, să respecte măsurile privind asigurarea securității și sănătății salariaților conform prevederilor legislație în vigoare.</p> <p>(5) În cazul în care există o amenințare iminentă la adresa siguranței salariaților angajatorul este obligat să ia măsuri pentru a sista muncă și pentru evacuarea acestora.</p> <p>(6) Inspectorii de muncă purtând asupra lor acte justificative ale funcțiilor pe care le îndeplinesc, vor fi autorizați să pătrundă liber, fără înștiințare prealabilă, la orice oră de zi sau noapte, în orice șantier de construcții.</p>	<p>Se acceptă.</p>
Art. 10	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		<p>În denumirea Cărții cuvântul „întîia” se va substitui cu cuvântul „întîi”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

Art. 13	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare	<p>La alin. (2) lit. b) de expus după cum urmează: b) crearea, asigurarea și promovarea condițiilor de accesibilitate la infrastructura socială pentru persoanele cu dizabilități și persoanele care se află în situații speciale de deplasare. Argumentare: În redacția actuală, datorită cuvântului „unor” se poate înțelege promovarea doar a anumitor condiții ce țin de accesibilitate, nefiind enumerate toate condiții specifice din documentele normative în construcții. Totodată, ar fi bine de concretizat despre ce accesibilitate este vorba și categoria persoanelor beneficiare. De rând cu promovarea, poate fi inclusă acțiunea de creare și asigurare a condițiilor de accesibilitate, ceea ce ar conferi o mai mare importanță acestui obiectiv.</p>	Se acceptă.
Art. 14	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023	<p>La Articolul 14 alin. (1) lit. d) (planurile urbanistice zonale (PUZ), se propune completarea cu cuvintele „și regulamentele locale de urbanism aferente” în mod similar cu reglementările de la art. 36 (Tipurile documentației de urbanism) lit. b) - „planul urbanistic zonal și Regulamentul local de urbanism aferent”.</p>	Se acceptă.
Art. 14	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023	<p>La alin. (1) lit. b) se va face referire la planurile de amenajare a teritoriului regiunilor de dezvoltare Nord, Centru și Sud, municipiului Chișinău. Cuvintele „Unități teritoriale autonome cu statut juridic special Transnistria” sunt utilizate greșit. Sintagma respectivă urmează a fi revăzută prin prisma art. 110 din Constituție și a Legii nr. 173/2005 cu privire la prevederile de bază ale statutului juridic special al localităților din stînga Nistrului (Transnistria) și în conformitate cu recomandările viceprim-ministrului pentru reintegrare, expuse în adresa nr. 04-78-6017 din 16 iunie 2022 (observație valabilă inclusiv pentru denumirea secțiunii a 3-a, capitolul I, titlul I).</p>	Se acceptă.
		<p>La alin. (4) cuvîntul „obligator” se va substitui cu cuvintele „în mod obligatoriu”.</p>	Se acceptă.

Art. 15	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		În articolul 15, rugăm explicarea sintagmei „abordează problematica din teritoriu la nivel macro”.	Noțiunea a fost reformulată.
Art. 16	SA Termoelectrica Nr. 79/785 din 06.06.2023		La art. 16, alin. (1), litera d) cuvântul „ <i>electricitate</i> ” de a substitui cu sintagma „ <i>rețele electrice</i> ”.	Se acceptă.
Art. 16	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		La art. 16, alin. (1), litera d) cuvântul „ <i>electricitate</i> ” de a fi substitui cu sintagma „ <i>rețele electrice</i> ”.	Se acceptă.
Art. 19	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 19, se va reține că în cazul în care articolul include doar un singur alineat, acesta nu se numerotează.	Se acceptă.
Art. 21	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		În denumirea secțiunii a 3-a, textul „UAT Gagauziua” este formulat greșit, prin urmare, acesta se va substitui cu sintagma „unității teritoriale autonome Găgăuzia” (a se vedea art. 110 din Constituție).	Se acceptă.
Art. 24	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		Nu este clar raționamentul utilizării în denumirea articolului a sintagmei „conținutul Planului de amenajare a teritoriului regiunilor de dezvoltare”, iar în cuprinsul articolului - a expresiei „conținutul-cadru”.	Se acceptă.
			La alin. (1) după cuvintele „organul central de” se va completa cu cuvântul „specialitate”.	Se acceptă.
			La alin. (2) se va preciza care „alte organisme centrale și teritoriale interesate” se au în vedere, iar cuvântul „priorităților” se va substitui cu cuvântul „prioritățile”.	Se acceptă. Norma a fost redactată.

Art. 27	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 27 alin. (2) semnalăm că potrivit art. 14 din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, pentru asigurarea implementării politicii statului în anumite subdomenii sau sfere din domeniile de activitate care îi sunt încredințate unui minister, în subordinea acestuia pot fi create autorități administrative cu forma de organizare juridică de agenții, servicii de stat și de inspectorate de stat. Astfel, după cuvântul „autoritatea” se va completa cu cuvântul „administrativă”.	Se acceptă.
Art. 28	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 28 lit. c) semnalăm că expresia „inclusiv și” reprezintă un pleonasm, în care „inclusiv” conține sensul „și”, astfel că pentru o bună exprimare este suficient să spunem una din două: ori „și”, ori „inclusiv”.	Se acceptă.
Art. 29	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 29, norma cu privire la efectuarea de către Agenția pentru Supraveghere Tehnică a controlului aplicării documentației de amenajare a teritoriului se va reexamina ținând cont că, prin Hotărârea Guvernului nr. 391/2023, Agenția pentru Supraveghere Tehnică a fost reorganizată prin transformare, în Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, autoritate administrativă din subordinea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (observația se referă la întreg textul proiectului).	Se acceptă.
Art. 34	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare		Se propune expunerea lit. d) în următoarea redacție: d) asigurarea condițiilor de accesibilitate la infrastructura socială pentru persoanele cu dizabilități și persoanele care se află în situații speciale de deplasare.	Se acceptă.
Art. 37	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare		La alin. (4) lit f) subpct.6 de expus după cum urmează: „accesibilității persoanelor cu dizabilități și persoanelor aflate în situații speciale de deplasare la infrastructura socială”. Argumentare: Ajustarea normei prin asigurarea unei abordări holistice a categoriei de persoane cu dizabilități și persoane aflate în situații speciale de deplasare.	Se acceptă.
			Alin. (4) lit. î) de expus după cum urmează: î) asigurarea accesibilității persoanelor cu dizabilități și persoanelor aflate în situații speciale de deplasare la infrastructura socială. Argumentare:	Se acceptă.

			Potrivit sintezei, noțiunea de „persoană cu mobilitate redusă” a fost substituită cu noțiunea de „persoane aflate în situații speciale de deplasare”, conform avizului Ministerului Muncii și Protecției Sociale, în acest sens urmează de ajustat textul integral al proiectului.	
Art. 38	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare		Alin. (4) de expus după cum urmează: (4) Componenta reglementatoare a planului urbanistic zonal cuprinde prevederile adaptate pentru teritoriul zonei respective, inclusiv prevederi ce vizează elaborarea regimului de construire prin stabilirea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități și persoanele aflate în situații speciale de deplasare la infrastructura socială. <i>Argumentare:</i> Considerăm oportun de a include această abordare în procesele administrative ce țin de elaborarea celor mai importante documente în domeniul urbanistic.	Se acceptă.
Art. 38	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 38 alin. (3) cuvintele „din prezentul articol” se vor exclude, deoarece potrivit art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ (obiecție valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect, inclusiv expresiile „din prezentul Cod” (art. 70 alin. (2), art. 125 lit. a), art. 131 alin. (3), art. 151 alin. (5), art. 156 alin. (2), art. 185 lit. d), m) etc.).	Se acceptă.
Art. 42	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023		Referitor la Articolul 42 alin. (3) (Autoritățile administrației publice locale decid asupra necesității elaborării unui plan urbanistic de detaliu și comunică acest fapt persoanelor fizice și juridice interesate, prin intermediul certificatului de urbanism pentru proiectare) menționăm, că proiectul Codului nu a propus niciun mecanism prin care se va asigura realizarea acestui alineat, având în vedere că certificatul de urbanism este facultativ. În acest sens, se va propune un mecanism infra (a se vedea propunerea de completare a art. 109 alin. (3).	Se acceptă. Au fost operate modificări la art. 109 și art. 130.

Art. 43	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare		Alin. (2) de expus după cum urmează: (2) Prin reglementările planurilor urbanistice zonale și de detaliu se stabilesc obiectivele, acțiunile, prioritățile de dezvoltare urbanistice (permisiuni și restricții), cu respectarea documentelor normative în construcții ce țin de accesibilitatea persoanelor cu dizabilități și persoanelor aflate în situații speciale de deplasare la infrastructura socială.	Se acceptă.
Art. 44	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare		<p>Titlul art. de expus după cum urmează: Actualizarea documentației de urbanism și evaluarea periodică a accesibilității persoanelor cu dizabilități și celor aflați în situații speciale de deplasare la infrastructura socială.</p> <p>Se propune completarea cu alin. (3) în următoarea redacție. (3) Administrația publică locală de nivelul I sau II, evaluează cel puțin o dată pe an, situația accesibilității persoanelor cu dizabilități și celor aflați în situații speciale de deplasare, la obiectele de infrastructură socială care se află în limitele teritoriului administrat. Prin noțiunea de evaluare prevăzută la acest articol, se presupune procesul de identificare și înregistrare a potențialelor obstacole/bariere față de exercitarea deplină și în condiții de egalitate a accesibilității persoanelor cu dizabilități și celor aflați în situații speciale de deplasare, la obiectele de infrastructura socială din zona administrată. Evaluarea respectivă urmează să fie întocmită astfel, încât să permită oferirea unor soluții practice de orice natură, pentru înlăturarea acestor obstacole sau bariere într-un termen rezonabil. Evaluarea se adoptă prin decizia consiliului municipal sau local și urmează a fi expediată agenților economici sau instituțiilor publice din localitate sub formă de recomandări.</p>	<p>Se acceptă parțial. A fost completat alin. (1).</p> <p>Se acceptă.</p>

Art. 44	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023		La Articolul 44 alin. (1) (La inițiativa autorităților administrației publice locale, documentația de urbanism se reexaminează periodic, cel mult o dată pe an, și se actualizează, fără modificarea conceptului inițial pentru a fi adaptată noilor condiții economice, sociale și tehnice. Actualizarea se adoptă prin decizia consiliului municipal sau local), se propune substituirea cuvintelor „consiliului municipal sau local” prin cuvintele „autorității administrației publice locale de nivelul al doilea sau întâi, conform competențelor ce le revin”. În primul rând și consiliul municipal este un consiliu local, adică de nivelul întâi (poate fi și raional în raport cu localitățile din componența municipiului), în al doilea rând, se unifică terminologia (propusă) cu cea utilizată în alte articole ale proiectului Codului.	Se acceptă.
Art. 46	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		În articolul 46 norma din litera a), fiind ambiguă, urmează a fi redată concret privind condițiile de finanțare din bugetul de stat și condițiile de finanțare din bugetul local a planurilor urbanistice generale și celor zonale.	Se acceptă.
Art. 53	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023		La Articolul 53 alin. (3) este necesară corectarea corespunzătoare a textului eronat „inițiator planurile urbanistice și de amenajare a teritoriului și programele de urbanism și amenajare a teritoriului la nivel inițiat, regional, inițiat, local”.	Se acceptă.
Art. 53	Ministerul Mediului nr. 13-05/1140 din 07.06.2013		La art. 53, alin. (3) se va revizui expunerea, aceasta fiind formulată confuz și cu o mulțime de greșeli gramaticale;	Se acceptă.
Art. 53	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor		În articolul 53, partea (3) urmează a fi redactată integral (nu înțelegem sintagmele „la nivel inițiat, regional inițiat”, etc.).	Se acceptă.

	Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023			
Art. 53	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 53 alin. (3) nu este clară expresia „nivel inițiat”, motiv pentru care se va revizui.	Se acceptă.
Art. 54	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023		Articolul 54, de principiu, urmează a fi completat cu un nou alineat (4), în următoarea redacție: „Avizul general negativ poate fi contestat în Consiliul Național de Planificare a Teritoriului și, după caz, în instanța de judecată, în modul stabilit de Codul administrativ”. Alin. (3) al art. 54 admite existența unui „aviz general pozitiv”, respectiv, este necesară precizarea că un eventual „aviz negativ”, care va fi act administrativ cu potențial (efect) de vătămare a drepturilor autorităților administrației publice locale, va putea fi contestat în mod corespunzător.	Se acceptă parțial.
Art. 55	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 55 cuvintele „din momentul recepționării” se vor substitui cu cuvintele „de la data recepționării”.	Se acceptă.
Art. 56	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 56 lit. b) se vor exclude cuvintele „legislative și”, or, noțiunea de „acte normative” este una generică, care înglobează și actele legislative (a se vedea art. 6 din Legea nr. 100/2017). În acest context se vor revizui și restul cazurilor similare din proiect.	Se acceptă.
Art. 57	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		În articolul 57, propunem includerea în partea (3) a unui alineat nou: „d) elaborarea documentației de urbanism în formă digitală și pe hîrtie.”.	Se acceptă.

Art. 59	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		În articolul 59 propunem modificarea titlului articolului, legîndu-l cu contextul articolului, de exemplu „ <i>Prevederi speciale în documentația de urbanism privitor la accesul persoanelor cu dizabilități și celor aflate în situații speciale de deplasare</i> ”.	Se acceptă.
Art. 59	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare		<p>De la lit. c) și mai departe de expus în următoarea redacție:</p> <p>c) proiectarea și construcția obiectelor infrastructurii sociale adaptate necesităților persoanelor cu dizabilități și persoanelor aflate în situații speciale de deplasare;</p> <p>d) amenajarea obiectelor infrastructurii sociale pentru a putea fi folosite de către persoanele cu dizabilități și persoanele aflate în situații speciale de deplasare;</p> <p>e) asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități și persoanelor aflate în situații speciale de deplasare la mijloacele de transport în comun;</p> <p>f) satisfacerea nevoilor locative și accesibilizarea locuințelor persoanelor cu dizabilități și persoanelor aflate în situații speciale de deplasare ;</p> <p>e) asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități și persoanelor aflate în situații speciale de deplasare la obiectivele culturale, turistice și sportive;</p> <p>Argumentare: Se utilizează neuniform noțiunile utilizate în denumirea articolului și celelalte litere cum ar fi a) și b).</p> <p>Plus după litera c), am sesizat o numerotare greșită a alineatelor ce necesită a fi rectificată, de rînd cu sfîrșitul textului de la lit b) „, astfel:”, care urmează a fi înocuit cu semnul „,” Exact ca și în cazul celorlalte alineate.</p>	Se acceptă.
Art. 63	Ministerul Justiției		La art. 63 alin. (1) lit. a) remarcăm că, expresiile cum ar fi „aprobate în modul stabilit” sunt lipsite de accesibilitate, deoarece nu permit stabilirea	Se acceptă.

	Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		cadrului normativ avut în vedere (observație valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect).	
Art. 64	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		În articolul 64 propunem completarea părții (1) după cuvintele „a prevederilor acestora” cu sintagma „conform regulamentului aprobat la nivel local”.	Nu se acceptă. Aprobarea regulamentului la nivel local va crea neconcordanțe în aplicarea prevederilor locale. Este necesar stabilirea unor norme unice.
Art. 64	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare		Alin. (1) de completat la sfârșit cu următorul text: „inclusiv pe componenta evaluării accesibilității persoanelor cu dizabilități și persoanelor aflate în situații speciale de deplasare la obiectele infrastructurii sociale care se află în gestiunea sa”. Argumentarea: S-a completat alineatul cu o nouă componentă de elaborare a bazei statistice. Acest aspect ar fi benefic pentru eventualitatea inițierii anumitor proceduri administrative pe acest segment.	Se acceptă.
Art. 64	Biroul Național de Statistică nr. 05-02/41-08 din 08.06.2023		Constatăm că noțiunea de ”baze de date” este confundată cu noțiunile de ”baze de date statistice” și ”date statistice”;	Se acceptă. Noțiunile au fost uniformizate.
			Denumirea articolului nu corespunde conținutului acestuia;	Se acceptă. Denumirea articolului a fost redactată.
			Sintagma ”Autoritățile administrației publice locale elaborează baza de date statistice” necesită a fi clarificată și modificată, întrucât autoritățile administrației publice locale nu elaborează baze de date statistice. Totodată, acestea sunt deținătoare de o serie de surse de date administrative, e.g.baze de date/resurse informaționale pe care le pot utiliza în activitatea sa;	Se acceptă.

			Prin urmare, art. 64 urmează a fi reformulat, fiind exclusă referința la producerea datelor statistice, care este reglementată, după cum este menționat supra, prin Legea nr. 93/2017 cu privire la statistică oficială	Se acceptă.
Art. 65	Biroul Național de Statistică nr. 05-02/41-08 din 08.06.203		La Articolul 65. Indicatorii de dezvoltare urbană, alin. (2) și (3) considerăm necesară excluderea sintagmei "Biroul Național de Statistică" la cazul respectiv, întrucât: 1) Biroul Național de Statistică realizează activitatea de producere și diseminare a statisticilor oficiale, împreună cu alți producători de statistici oficiale în corespundere cu Legea nr. 97/2017, iar activitatea de deținere a surselor de date administrative, sistemelor informaționale care conțin date administrative nu este desfășurată de Birou, ci de autoritățile publice centrale și locale de resort – deținători și posesori ai acestor date. 2) Conform art. 11 alin.(4) al Legii nr. 97/2017, lista cercetărilor și lucrărilor statistice realizate de Biroul Național de Statistică, precum și de alte instituții este stabilită în programul anual al lucrărilor statistice aprobat anual de către Guvern.	Se acceptă.
Art. 67	Institutul Național de Cercetări și Proiectări "URBANPROIECT"		De completat cu noțiunea concretă de peisaj, inclusiv cel urbanistic, atât local, cât și integru, inclusiv cu noțiunea de porizitate al spațiului construit.	În actele normative existente nu sunt identificate categoriile de peisaje, prin urmare nu poate fi stabilită o definiție concretă.
Art. 67	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		Nu este justificată necesitatea includerii în proiect a secțiunii a 2-a „Convenția privind peisajul european” (art. 67).	Necesitatea secțiunii vizate rezultă din semnarea la data de 20.10.2000 a Convenției privind peisajul european, în vigoare pentru Republica Moldova din 1 martie 2004.
Art. 68	Ministerul Mediului nr. 13-05/1140 din 07.06.2013		La art.68 alin. (4) lit. c) din proiect, cu toate că a fost acceptat obiecția, în proiect trebuie de exclus sintagma „malurile de ape curgătoare și stătătoare” din motiv că acestea sunt fișii riverane de protecție a apelor conform legislației de mediu, în care sunt interzise construcțiile de orice tip și totodată se dublează cu prevederea art. 68 alin. (2) lit. c) din proiect.	Se acceptă.

Art. 70	Ministerul Mediului nr. 13-05/1140 din 07.06.2013		La art. 70, alin. (1) după cuvintele „cultural-istoric” se va completa cu cuvintele „și natural”, ținând cont că ultimele 2 acte normative menționate reglementează patrimoniul natural și nu cel cultural-istoric;	Se acceptă.
Art. 70	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		Atenționăm că normele stabilite la art. 70-77 se regăsesc în totalitate în Regulamentul privind zonele protejate naturale și construite, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1009/2000	Se acceptă.
Art. 73, 74	Institutul Național de Cercetări și Proiectări “URBANPROIECT		În criteriile de stabilire a zonelor protejate de inclus interacțiunea lor cu noțiunea peisagistică și excluderea camuflării cu obiecte construite.	Propunerea nu este argumentată și nu este clar expusă.
Art. 78	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		În articolul 78, norma din partea (1) se va reformula în modul în care va fi redată ideea din titlul articolului „Utilizarea terenurilor pentru construcții și alte amenajări”. Aceiași se recomandă pentru articolele 80, 81, 82, 84, 85.	Se acceptă.
Art. 80	Ministerul Agriculturii și Industrii Alimentare nr. 21-03/1603 din 07.06.2023		Se va aduce în concordanță cu prevederile art. 2 din Codul funciar. Menționăm faptul că nu există categorie de terenuri cu destinația „exploatării miniere”. Obiecție valabilă pe tot parcursul textului proiectului.	Se acceptă.
Art. 80	Ministerul Mediului nr. 13-05/1140 din 07.06.2013		La art. 80, se propune modificarea denumirii articolului, respectiv cu următorul conținut: "Modul de autorizare a construcțiilor în limitele terenurilor destinate pentru exploatări miniere". Potrivit prevederilor art. 88 acesta urmează a fi racordat noțiunii de „teren al fondului apelor” fapt stabilit la art. 2 al Legii nr. 272/2011.	Se acceptă.
Art. 82	Ministerul Agriculturii și Industrii Alimentare		Titlul art. 82, 83, 84, și 85 nu corespunde cu reglementările acestora. Totodată, menționăm că normele ce țin de utilizarea terenurilor nu sunt	Se acceptă.

	nr. 21-03/1603 din 07.06.2023		obiect de reglementare a Codului urbanismului. Astfel urmează a fi revizuite titlul acestora.	
Art. 86	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		Înainte de articolul 86 propunem includerea unei norme, care va prevedea în formă generală exigențele de amplasare. În acest scop se va consulta NCM B.01.05:2019. Urbanism. Sistematizarea și amenajarea localităților urbane și rurale.	Nu se acceptă. Exigențele tehnice sunt prevăzute în documentele normative și nu este necesar dublarea prevederilor legii.
Art. 87	Institutul Național de Cercetări și Proiectări “URBANPROIECT		Alin. (5) Amprenta la sol a clădirii, măsurată pe conturul fundațiilor nu exprimă spațiul construit real, fiindcă unele fundații au extinderi esențiale subterane, în special în cazul comasării lor cu pereții de sprijin. Măsurările pe conturul balcoanelor, loggiilor, altor elemente constructive care nu au fundații se propune de executat pe conturul proiecției acestora la sol. Această modalitate trebuie de precizat cu funcția lor de înălțime asupra terenului.	Se acceptă.
Art. 89	Ministerul Mediului nr. 13-05/1140 din 07.06.2013		La art. 89 alin. (3) lit. e) din proiect, de exclus fraza „stații de alimentare cu carburanți” din motiv că stațiile sunt potențialele surse de poluare a râurilor.	Se acceptă. A fost specificat că stațiile de alimentare cu carburanți și alte surse de energie sunt din cadrul porturilor și sunt destinate alimentării navelor;
Art. 89	Autoritatea Aeronautică Civilă nr. 1740 din 14.06.2023		Art. 89, alin. (5) după sintagma „siguranței zborurilor” se va completa cu sintagma „aeroporturile/aerodromurile/heliporturile”. Argumentare: <i>Aducerea prevederii în concordanță la prevederile statuate de art. 38 alin. (1) din Codul Aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017.</i>	Se acceptă.

Art. 90	Ministerul Mediului nr. 13-05/1140 din 07.06.2013		La articolul 90 alin. (1) se va expune după cum urmează „Din terenurile destinate ocrotirii naturii fac parte terenurile obiectelor și complexelor naturale din fondul ariilor naturale protejate de stat, stabilite prin Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat (rezervații, parcuri naționale, grădini dendrologice și zoologice, monumente ale naturii, monumente de arhitectură peisajeră, ș.a.), precum și terenurile zonelor de protecție a acestora.” Prin urmare alineatele (2)-(6) se vor concorda expunerii nominalizate.	Propunerea nu coincide cu conținutul articolului.
Art. 91	Institutul Național de Cercetări și Proiectări “URBANPROIECT		Alin. (2) lit. b). Retragera de la linia roșie este stabilită pentru diferite imobile. Aici trebuie de menționat anume retragerile minim posibile în raport cu cerințele normative existente.	Nu se acceptă. Retragerile minime se regăsesc în documentele normative tehnice și nu este oportun includerea acestora în prevederile codului.
Art. 93	Autoritatea Aeronautică Civilă nr. nr. 1740 din 14.06.2023		Art. 93, alin. (3) se va completa și expune în următoarea redacție „(3) Amplasarea construcțiilor în apropierea terenurilor sau obiectelor speciale destinate necesităților de securitate și apărării naționale sau în apropierea zonelor de interes militar se desfășoară cu avizul prealabil al Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului de Informații și Securitate. În zonele supuse servituții aeronautice se interzice amplasarea de noi construcții, instalații, obiecte, sisteme inginerești sau de comunicație ori efectuarea de lucrări la acestea fără avizul prealabil emis de autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile.” Argumentare: <i>Operarea ajustărilor sunt necesare pentru a aduce în concordanță prevederile art. 93 alin. (3) și ale art. 151 alin. (1) lit. h) la prevederile art. 39 din Codul aerian nr. 301/2017.</i> <i>Atragem atenția că, obținerea actului permisiv oferă dreptul executării lucrărilor, iar stoparea acestora în lipsa avizului AAC generează litigii de recuperare a prejudiciilor.</i>	Se acceptă.

			<i>În context, reglementarea primară a construcțiilor (inclusiv la autorizația de construire) va fi efectuată prin prisma prevederilor Codului urbanismului și construcțiilor, astfel, considerăm necesar preluarea și/sau trimiterea expresă la prevederile Codul aerian.</i>	
Art. 93	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 93 alin. (3), după cuvântul „avizul” se vor exclude cuvintele „prealabil al”, deoarece sunt expuse repetat (a se vedea și art. 129 alin. (1) lit. b) cuvintele „studiului de”).	Se acceptă.
Art. 94	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare		Alin. (4) de expus după cum urmează: „(4) Accesele pietonale trebuie să fie executate astfel încât să permită circulația persoanelor cu dizabilități, persoanelor aflate în situații speciale de deplasare și celor care folosesc mijloace de deplasare speciale.”	Se acceptă.
Art. 98	Ministerul Mediului nr. 13-05/1140 din 07.06.2013		Totodată, articolul 98 urmează a fi completat după cum urmează: Inspectoratului pentru Protecția Mediului - privind respectarea de către deținătorii de terenuri, indiferent de forma de proprietate, a cerințelor legislației privind protecția mediului și utilizarea resurselor naturale și ale legislației funciare, standardelor și normativelor referitor la prevenirea și lichidarea proceselor ce provoacă degradarea și poluarea resurselor funciare.	Art. 98 prevede modul de inițiere a procesului de consultare publică care este inițiat și desfășurat de autoritățile publice locale. În acest context nu este clar rolul Inspectoratului pentru Protecția Mediului în acest proces.
Art. 99	Ministerul Mediului nr. 13-05/1140 din 07.06.2013		Subsidiar, urmează a fi completat articolul 99 alin. (1) în final cu textul „Legea nr.1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat și Legea nr. 440/1995 privin zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă”.	În regulamentul privind consultarea populației în procesul elaborării și aprobării documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism, aprobat de Guvern, vor fi prevăzute detaliile respective.
Art. 106	Ministerul Mediului nr. 13-05/1140 din 07.06.2013		La art. 106, alin. (2), art. 109 alin. (4) cuvintele „de urbanism și amenajare a teritoriului” se vor substitui cu cuvintele „ de amenajare a teritoriului și urbanism”.	Se acceptă.

Art. 107	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023	<p>La Articolul 107 alin. (2) (Autoritățile administrației publice locale verifică autenticitatea datelor din cererea de eliberare a certificatului de urbanism informativ utilizând serviciul de acces la date, parte componentă a platformei de interoperabilitate, în conformitate cu actele normative cu privire la schimbul de date și interoperabilitate), se propune substituirea cuvântului „Autoritățile” cu cuvântul „Autoritatea”, având în vedere că cererea de eliberare a certificatului de urbanism informativ o examinează și eliberează actul (doar) autoritatea executivă, iar cuvintele „autoritățile administrației publice” poate însemna (eronat) că participă în procesul administrativ și autoritatea deliberativă.</p>	Se acceptă.
Art. 108	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023	<p>În articolul 108, partea (1) propunem înlocuirea sintagmei „6 luni” cu sintagma „un an” (referindu-se la norma din articolul 44, partea (1), în care se prevede că ”documentația de urbanism se reexaminează periodic, cel mult o dată pe an”).</p>	Se acceptă.
Art. 108	Institutul Național de Cercetări și Proiectări “URBANPROIECT	<p>Se propune de menționat că valabilitatea Certificatului de Urbanism, eliberat în varianta electronică trebuie de confirmat prin semnătura și ștampila electronică a emitentului, acceptată juridic. În lipsa lor, Certificatului de Urbanism nu este valabil ca document și proiectantul nu poate păstra răspunderea pentru respectarea lui.</p>	<p>Conform prevederilor Codului Certificatul de urbanism informativ se eliberează în mod obligatoriu prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permise (SIA GEAP). Documentele emise prin SIA GEAP, se eliberează cu semnătură electronică și prin urmare nu este necesar aplicarea ltor ștampile.</p>

Art. 109	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023		La Articolul 109 alin. (3) (În cazul în care documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism și este mai nouă de 10 ani, certificatul de urbanism pentru proiectare are caracter facultativ), se propune completarea cu o frază în următoarea redacție: „Investitorii interesați vor notifica autoritățile administrației publice locale despre faptul începerii lucrărilor de proiectare în privința bunului imobil, comunicând datele beneficiarului, numărul cadastral al bunului imobil și scopul lucrărilor de proiectare, după caz, anexând și documentele prevăzute la art. 110 din Cod, iar autoritățile administrației publice locale vor înregistra notificările în registru pe care îl vor publica pe pagina oficială de internet, în mod similar cu publicarea informațiilor despre certificatele de urbanism emise”. A se vedea și argumentarea de la pct. 4.4. din aviz.	Se acceptă.
Art. 109	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		În articolul 109, partea (6) va fi modificată din punctul de vedere al dreptului persoanei fizice sau juridice la solicitare. Astfel în articolul nu se va restricționa dreptul la solicitare, dar se va restricționează eliberarea certificatului de urbanism.	Se acceptă.
Art. 109	Ministerul Mediului nr. 13-05/1140 din 07.06.2013		La art. 109, alin. (6) după cuvântul „solicitarea” se va completa cu cuvintele „și eliberarea”;	Se acceptă.

<p>Art. 109</p>	<p>Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru</p>	<p>Propunem ca certificatul de urbanism pentru proiectare să fie utilizat nu doar în cazurile când documentația de urbanism este mai veche de 10 ani, dar și în cazurile când aceasta lipsește. Astfel, să oferite posibilități/drepturi de a construi inclusiv în cazurile când lipsește documentație de urbanism. Pentru a controla acest proces, astfel de cazuri ar putea fi gestionate printr-un regulament elaborate de Guvern. În caz contrar, ar putea fi blocate multe activități investiționale dar și obiective sociale și infrastructurale. Majoritatea localităților nu dispun de documentație de urbanism. Chiar dacă ar avea fonduri accesibile, tehnica de elaborarea unei astfel de documentații pentru sute de localități ar putea dura mulți ani de zile. Între timp, fiind în procesul de aderare la UE, Moldova va accesa fonduri europene majore. Există un risc major că aceste fonduri nu vor putea fi valorificate. Menționăm că Secretariatul Consiliului Economic a recepționat multe probleme legate de blocarea proceselor investiționale, în special în zone rurale și pentru afaceri mici, precum în domeniul turismului rural și alte afaceri similare. Adicional, considerăm că astfel de blocaje, în loc de a preveni construcții mai puțin conforme, cauzează multe construcții ilegale, deoarece nu există posibilități legale de a construi. În final, considerăm că nu este just să fie penalizați sau afectați prin lege investitorii privați și cetățenii pentru faptul ca APL nu a reușit să elaboreze și aprobe documentație de urbanism.</p>	<p>Conform principiilor urbanismului, certificatul de urbanism nu poate fi eliberat în cazul lipsei documentației de urbanism.</p>
		<p>Prevederile alin. (5) al art. 109 stabilesc, că inițiatorul unei activități planificate de construcție care se regăsește în anexa nr. 1 sau anexa nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, este obligat ca, înainte de a solicita certificatul de urbanism pentru proiectare, să parcurgă procedura de evaluare a impactului asupra mediului în conformitate cu Legea nr. 86/2014 și să obțină de la autoritatea competentă de mediu acordul de mediu. Prevederile respective necesită a fi reformulate, deoarece anexa nr.2 prevede <u>Lista activităților planificate pentru care trebuie stabilită necesitatea efectuării evaluării impactului asupra mediului</u>. Deci, nu pentru toate activitățile din această listă obligatoriu este necesară eliberarea acordului de mediu.</p>	<p>Se acceptă.</p>

			Prevederile alin. (6), de asemenea necesită a fi reformulate, deoarece acestea prevăd, sau eliberarea acordului de mediu, sau eliberarea deciziei de evaluare prealabilă în care stabilește că legislația de mediu interzice desfășurarea respectivului gen de activitate. Din sensul prevederilor respectivului alineat nu este prevăzută situația în care activitățile pot fi începute fără eliberarea acordului de mediu.	Procedura de evaluare prealabilă este stabilită în Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.
Art. 109	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 109 alin. (4) cu referire la norma de derogare, se va reține că normele juridice derogatorii sunt diferite în raport cu reglementarea-cadru în materie și sunt aplicabile unor situații determinate. Recurgerea la norme de excepție se admite pentru ocrotirea unui interes superior, pentru protecția deosebită a unei anumite categorii de persoane, din motive de economicitate și oportunitate etc. În toate cazurile, însă, normele derogatorii de la prevederile legislației trebuie să fie temeinic justificate. Totodată, în cazul reglementărilor derogatorii, se va folosi formula „prin derogare de la...”, urmată de menționarea reglementării de la care se derogă și nu de la actul normativ în întregime (observație valabilă și pentru art. 78 alin. (2)).	Se acceptă.
Art. 110	Agencia Proprietății Publice Nr. 03-04-3411 din 24.05.2023		Cu referire la prevederile art. 110 alin. (2) lit. b) Documentele necesare pentru obținerea certificatului de urbanism pentru proiectare, ținând cont de prevederile art. 500 alin. (1) al Codului civil, cu statuarea: "Proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului", solicităm redactarea după cum urmează: „acordul scris al proprietarului terenului pentru lucrările de proiectare solicitate de beneficiar. Sunt exceptate de deținerea și prezentarea acordului scris al proprietarului terenului, rezidenții zonelor economice libere, care au înregistrat dreptul de suprafață în registrul bunurilor imobile, pentru lucrările de construcție a infrastructurii de producție și infrastructură tehnico-edilitară în zonele economice libere, în vederea desfășurării activităților prevăzute de Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere; rezidenții parcurilor industriale, care au înregistrat dreptul de suprafață în registrul bunurilor imobile, în vederea desfășurării activităților prevăzute de Legea nr. 182/2010 cu privire la	Nu se acceptă. Norma ce prevede anumite excepții privind prezentarea acordului proprietarului de către superficial în momentul solicitării actelor permissive, a fost introdusă pentru a debloca eliberarea actelor permissive pentru ZEL-uri, pentru că s-au atestat situații frecvente în care Primăria Chișinău blochează dezvoltarea agenților economici din ZEL, prin neoferirea neîntemeiată a acordului.

			<p>parcurile industriale; rezidenții Portului Internațional Liber "Giurgiulești", care au înregistrat dreptul de suprafață în registrul bunurilor imobiliare, în vederea desfășurării activităților prevăzute de Legea nr. 8/2005".</p>	<p>Portul Internațional Liber „Giurgiulești” este un obiectiv strategic al RM, iar pentru asemenea situații codul deja prevede instrumente de deblocare.</p>
<p>Art. 110</p>	<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023</p>		<p>La Articolul 110 alin. (2) lit. c) (acordul de mediu obținut în rezultatul evaluării impactului asupra mediului în conformitate cu prevederile Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului) se propune substituirea cuvintelor „în conformitate cu prevederile Legii” cu cuvintele „pentru activitățile planificate prevăzute în anexa nr.1 sau anexa nr.2 la Legea”. Propunerea este necesară în scopul asigurării previzibilității și clarității.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Art. 110</p>	<p>SA Termoelectrica Nr. 79/785 din 06.06.2023</p>		<p>Art. 110, alin. (2) de a completa cu litera e) cu următorul cuprins: <i>„e) avizul unității termoelectrice corespunzătoare cu privire la existența posibilității tehnice de racordare a clădirilor nou construite și celor supuse renovărilor majore, inclusiv conform Legii nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor, la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică în temeiul Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării în zonele urbane și sub-urbane”.</i> Această modificare este necesară reieșind din prevederile art. 42 alin. (11) din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, ținând cont de faptul că reprezintă o lege specială ce reglementează activitățile specifice sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, menite să îmbunătățească eficiența energetică a întregii economii și să diminueze impactul negativ al sectorului termoelectric asupra mediului, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor de cogenerare.</p>	<p>Nu se acceptă. Obligația prevăzută în Legile speciala nu necesită a fi dublată și solicitate avize suplimentare.</p>

Art. 110	Ministerul Mediului nr. 13-05/1140 din 07.06.2013	La art. 110 în final se va completa cu fraza „cu respectarea prevederilor Codului subsolului nr. 3/2009”, iar la art. 111 cu fraza „cu respectarea prevederilor Legii nr. 591/1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale”.	Nu se acceptă. Nu este relevant conținutului articolului.
		Consecvent, norma dată la alineatul (2), se propune a fi completată cu o lit. e) cu următorul conținut: "Avizul Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale privind existența sau lipsa substanțelor minerale utile, în conformitate cu prevederile Codului subsolului nr. 3/2009".	Obligația prevăzută în Legile speciala nu necesită a fi dublată și solicitate avize suplimentare.
Art. 110	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023	Cât privește art. 110, alin. (2), propunem a se completa cu litera e) cu următorul cuprins: „e) avizul unității termoelectrice corespunzătoare cu privire la existența posibilității tehnice de racordare a clădirilor nou construite și celor supuse renovărilor majore, inclusiv conform Legii nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor, la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică în temeiul Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării în zonele urbane și sub-urbane”. Această modificare este necesară reieșind din prevederile art. 42 alin. (11) din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, ținând cont de faptul că reprezintă o lege specială ce reglementează activitățile specifice sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, menite să îmbunătățească eficiența energetică a întregii economii și să diminueze impactul negativ al sectorului termoelectric asupra mediului, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor de cogenerare.	Nu se acceptă. Obligația prevăzută în Legile speciala nu necesită a fi dublată și solicitate avize suplimentare.
Art. 110	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023	La art. 110 alin. (4) se va rectifica numărul alineatului la care se face referință, deoarece este greșit	Se acceptă.
Art. 111	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare	Denumirea articolului este în contradicție cu sintagma „constatate date ronate”, ceea ce presupune erori neintenționate, care nu corespunde acțiunii infracționale de falsificare a documentelor, care este o faptă cu intenție directă. De regulă pentru a constata falsificările, în cadrul anumitor procese contravenționale/penale se ordonează o expertiză specială, care eventual stabilește o anumită prezumție de vinovăție, dar	Se acceptă.

		<p>chiar și așa, vinovăția este stabilită în aceste cazuri de către instanța de judecată, după o hotărâre definitivă. În acest sens, solicitantul beneficiază de prezumția nevinovăției, potrivit art. 16 din Constituția RM, iar concluzia cu privire la caracterul fals al documentelor nu este o prerogativă a primăriei.</p> <p>Totodată, chiar dacă se depistează anumite documente cu indici clari de falsificare, primăria pe lângă restituirea documentelor respective, ar urma să sesizeze organul de urmărire penală corespunzător.</p> <p>Astfel considerăm necesară reformularea acestui articol sau schimbarea denumirii, în dependență de scopul autorilor proiectului în procesul de elaborare a acestui articol.</p>	
Art. 111	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023	La art. 111 cuvintele „sînt constatate” se vor substitui cu cuvintele „sunt constatate”.	Se acceptă.
Art. 112	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/2519 din 05.06.2023	<p>La art. 112 alin. (4), în conformitate cu prevederile pct. 4.3 din NCM E. 03.02-2014 „Protecția împotriva incendiilor a clădirilor și instalațiilor”, măsurile de apărare împotriva incendiilor se stabilesc ținând cont de dotarea tehnică a unităților de pompieri și de locul amplasării lor, exigențele cărora trebuie respectate la emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare, iar posibilitățile tactice și tehnice a subdiviziunilor din zonele de competență îi revin Inspectoratului General pentru Situații de Urgență din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Totodată, stabilirea și analiza riscului de producere a incendiilor, evaluarea capacității și rezilienței privind răspunsul la incendii, precum și elaborarea scenariilor de prevenire și reducere a riscurilor, se efectuează de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, în baza planurilor urbanistice (SM EN IEC 31010:2020 „Managementul riscului. Tehnici de evaluare a riscurilor”).</p> <p>Subsidiar, conform prevederilor art. 109 din proiectul Codului, scopul eliberării certificatului de urbanism pentru proiectare este de a face cunoscute solicitantului (beneficiarului) prescripțiile și elementele ce caracterizează regimul juridic, economic, tehnic și arhitectural-urbanistic</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Atît în Legea nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor, Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă, precum și Hotărârea Guvernului nr. 137/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, nu este prevăzut competența IGSU de a elibera un asemenea aviz.</p>

			al unei construcții/teren, stabilite prin documentația de amenajare a teritoriului și urbanism, care permite în acest sens elaborarea documentației de proiect. În ordinea de idei, considerăm judicios completarea alin. (4) cu lit. n) cu următorul cuprins: „n) aviz emis de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.”.	
Art. 112	Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru		Prevederile alin. (4) al art. 112 stabilesc, că <i>la certificatul de urbanism pentru proiectare, emitentul va anexa în cazurile speciale stabilite de documentația de urbanism: a) aviz emis de autoritatea competentă în domeniu sănătății publice; b) avizul acordat de către organul supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor; c) unul din documentele emise de autoritatea competentă de mediu conform Legii nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului (Acordul de mediu, Concluzia privind evaluarea biodiversității, Decizia de constatare că nu este necesară efectuarea evaluării biodiversității).</i> Actele permissive prevăzute la acest alineat nu se acceptă, deoarece autoritățile respective trebuie să participe și să se expună la etapa elaborării și aprobării documentației de urbanism. Or, proiectul codului prevede că autorizarea executării construcțiilor în localități se va face numai în baza documentației de urbanism. Prevederile respective, în coroborare cu prevederile alin. (5), (6). (8) pot fi interpretate în sensul că actele permissive respective vor fi obținute agenții economici. Și anexa nr.4 la proiect conține prevederi, care stabilesc, că <i>documentația de proiect în baza căreia se va solicita eliberarea autorizației de construire va fi însoțită de următoarele avize și studii:</i> .	Nu se accepta. Avizele enumerate se eliberează doar în cazurile stabilite de documentatia de urbanism Însăși denumirea articolului prevede acest fapt.
Art. 112	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		Articolul 112 alin. (4), propunem a se completa cu litera f) care va avea următorul cuprins: „f) avizul unității termoelectrice cu privire la existența posibilității tehnice de racordare a imobilului (consumatorului) la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică în zonele unitare de alimentare cu energie termică, pentru care autoritatea administrației publice locale a stabilit că alimentarea cu energie termică se realizează exclusiv în sistem centralizat”.	Nu se acceptă. Obligația prevăzută în Legile speciala nu necesită a fi dublată și solicitate avize suplimentare.

<p>Art. 112</p>	<p>Autoritatea Aeronautică Civilă nr. 1740 din 14.06.2023</p>	<p>Art. 112 alin. (4) lit. e) se va completa la final cu „și al autorității administrative de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile în conformitate cu prevederile Codului Aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017”.”</p> <p><i>Argumentare:</i> <i>Operarea ajustărilor sunt necesare pentru a aduce în concordanță prevederile art. 93 alin. (3) și ale art. 151 alin. (1) lit. h) la prevederile art. 39 din Codul aerian nr. 301/2017.</i> <i>Atragem atenția că, obținerea actului permisiv oferă dreptul executării lucrărilor, iar stoparea acestora în lipsa avizului AAC generează litigii de recuperare a prejudiciilor.</i> <i>În context, reglementarea primară a construcțiilor (inclusiv la autorizația de construire) va fi efectuată prin prisma prevederilor Codului urbanismului și construcțiilor, astfel, considerăm necesar preluarea și/sau trimiterea expresă la prevederile Codul aerian.</i></p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>Prevederile art. 112 alin. (9) și ale art. 159 alin. (3) se vor revedea conceptual în măsura în care Autoritatea Aeronautică Civilă eliberează aviz și nu autorizație de construcție în conformitate cu prevederile art. 38 alin. (1) din Codul Aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017.</p>	
<p>Art. 112</p>	<p>Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023</p>	<p>La art. 112 alin. (1) cuvintele „în conformitate cu prevederile legislației” sunt lipsite de claritate, motiv pentru care se vor revizui.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Art. 113</p>	<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023</p>	<p>La Articolul 113 alin. (2) (Certificatul de urbanism pentru proiectare se elaborează în 2 exemplare, dintre care unul se eliberează solicitantului, iar altul se păstrează în arhiva emitentului și se semnează de primarul localității) se propune completarea cu textul în următoarea redacție: „sau, după caz, președintele raionului, de secretarul consiliului local și de arhitectul-șef, iar, în cazul lucrărilor declarate de utilitate publică de interes național, de către conducătorul instituției din subordinea organului central de specialitate. Dacă în structura autorității administrației publice</p>	<p>Se acceptă.</p>

			<p>locale de nivelul întâi nu este prevăzută funcția de arhitect-șef, actul se semnează de către arhitectul-șef al autorității administrației publice locale de nivelul al doilea sau de către arhitectul din cadrul asociației de dezvoltare intercomunitară din care face parte unitatea administrativ-teritorială respectivă, cu respectarea termenului prevăzut de Cod. Activitățile în cauză vor fi realizate de emitent fără implicarea solicitantului (beneficiarului)”.</p> <p>Menționăm, că această propunere are în vedere și redacția art. 22 din Legea nr. 63/2010, modificată recent prin Legea nr. 18/2023, care intră în vigoare la 07.06.2023. Aceleași prevederi privind semnatarul actului permisiv, se propun a fi introduse și în cazul semnării autorizației de construire (Art. 152). În același context, menționăm, că Articolul 164 din proiectul Codului (Responsabilitatea pentru corectitudinea emiterii autorizației de construire/desființare revine solidar semnatarilor acesteia), prevede mai mulți „semnatari” ai autorizației de construire/desființare.</p>	
Art. 115	Institutul Național de Cercetări și Proiectări “URBANPROIECT		<p>Se propune ca Certificatului de Urbanism să fie susținut de prospecțiuni geopedzică cu <u>indicarea coordonatelor terenului</u>, menționat construcției și a elementelor infrastructurii existente, referitor cărora se cere <u>retragerea normativă. (Rețele, construcții cu pericol de nocivitate sau de exploatare).</u></p>	Se acceptă.
Art. 115	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare		<p>Alin. (1) lit. b) de completat la sfârșit cu textul: „accesibilitatea construcției pentru persoanele cu dizabilități și persoanele aflate în situații speciale de deplasare.”</p> <p>Argumentare: Inaccesibilitatea este o problemă majoră a infrastructurii capitalei și a localităților din țara noastră. Raportorii speciali ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, în cadrul vizitelor de monitorizare în țara noastră, au apreciat străzile și clădirile publice din orașul Chișinău ca fiind în proporție de 95% inaccesibile pentru persoanele cu dizabilități și persoanele aflate în situații speciale de deplasare. În acest sens, este necesar ca certificatele de urbanism emise, să conțină expres anumite exigențe ce țin de accesibilitate, pentru a seta din start</p>	Se acceptă.

		<p>anumite filtre care se vor răspândi și pentru etapa de emitere a autorizației de construcție și corespunzător pentru etapa de executare a lucrărilor. Această completare este necesară pentru includerea rigorilor de accesibilitate în cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor, astfel conferind un diapazon mai larg pentru utilizarea dispozițiilor contravenționale existente la moment în legislație și respectiv sancționarea corespunzătoare a celor ce se fac vinovați de nerespectarea acestor cerințe.</p> <p>În acest sens, UN CRPD a indicat în observațiile sale pentru Republica Moldova, că este preocupat de lipsa implementării garanțiilor de accesibilitate în legile nr. 121 și nr. 60 pentru a elimina obstacolele și barierele legate de facilitățile și serviciile publice, cum ar fi transportul, informațiile și comunicațiile. De asemenea, Comitetul s-a arătat îngrijorat de faptul că Codul contravențional nu prevede sancțiuni pentru încălcarea accesibilității în toate zonele și sancțiunile sunt rareori aplicate, în cazul în care acestea sunt prevăzute. Astfel Comitetul recomandase ca statul parte să:</p> <p>(a) Ia toate măsurile pentru a asigura implementarea garanțiilor juridice pentru accesibilitate în toate domeniile, inclusiv urbanism, construcții și servicii publice;</p> <p>(b) Să asigure că sancțiunile pentru nerespectare sunt elaborate pentru toate domeniile de accesibilitate, precum și că sunt aplicate;</p>	
Art. 115	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023	<p>De asemenea, art. 115 să se completeze cu un alineat nou (11) care va stabili: „(11) În cazul zonelor unitare de alimentare cu energie termică, pentru care autoritatea administrației publice locale a stabilit că alimentarea cu energie termică se realizează exclusiv prin sistem centralizat, certificatul de urbanism de proiectare, atât pentru clădirile nou construite, cât pentru cele supuse renovărilor majore, în conformitate cu <u>prevederile Legii privind performanța clădirilor, va conține prevederi cu privire la conectarea/reconectarea obligatorie a acestora la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică existent, cu excepția cazurilor</u></p>	<p>Nu se acceptă. Obligația prevăzută în Legile speciala nu necesită a fi dublată.</p>

			când racordarea nu este posibilă/fezabilă din punct de vedere tehnic și economic”.	
Art. 125	ÎS Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor nr. 01-50 din 08.06.2023		Articolul 125, pct.e) de corectat ”Articolul 159” cu ”Articolul 124”. (Greșeală de ortografie).	Se acceptă.
Art. 125	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		Art. 125 se va completa cu alineatul introductiv, deoarece a fost omis.	Se acceptă.
Art. 126	ÎS Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor nr. 01-50 din 08.06.2023		De exclus lit. j). <i>Argumentare:</i> Conform art.25, alin. c) al HG nr.361/1996 privind Asigurarea calității construcțiilor, se menționează ... ”Nu se verifică documentația economică a proiectului. (...volume (cantități) de lucrări, măsurători), etc.”. În capitolul II, Dispoziții generale ale proiectului de cod (CUC), nu sunt menționate, clar definite noțiunile „Liste de cantități”, care pot fi tratate ambiguu și divers. În concluzie nu este temei de a se da referințe la acestea. Practic nu sunt proiecte, care pe durata execuției lucrărilor se implementează fără a fi introduse modificări, ajustări sau actualizări de costuri, modificare a soluțiilor de proiect și utilizării altor materiale, utilaje, tehnologii, etc. Proiectanții/verificatorii sunt numai o parte din factorii implicați în realizarea investițiilor (construcțiilor), conform prevederilor art.7, alin (1) și (2) al Legii nr.721/1996 privind calitatea în construcții. Erorile pot fi cauzate și admise de alți factori implicați, participanți în acest proces complex de proiectare, verificare, realizare a construcțiilor, și poate veni un pseudo expert tehnic, care va pune totul pe seama proiectantului sau verificatorului. Codul Contravențional al RM prevede toate măsurile de pedepsire, a factorilor implicați în procesul realizării unei construcții (proiectanți/verificatori) în cazul dacă aceștia au încălcat cerințele normative sau legislative a Republicii Moldova.	Se acceptă parțial. Norma a fost redactată.

Art. 127	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023	În articolul 127 , litera a) urmează a fi completată după cuvintele „și în conformitate cu” cu sintagma „ <i>cerințele fundamentale</i> ” și mai departe după text (a se vedea normele din articolul 337).	Se acceptă.
Art. 130	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023	La Articolul 130 alin. (7) (Schema de trasare a rețelelor se eliberează gratuit solicitantului (beneficiarului) de către autoritățile publice locale în cel mult 10 zile lucrătoare de la data solicitării), menționăm, că în cazul în care se impune autorităților administrației publice locale perfectarea cu titlu gratuit a documentului tehnic (perfectarea unei scheme de trasare a rețelelor poate necesita mai multe resurse umane și de timp decât perfectarea unui certificat de urbanism), conform principiului autonomiei locale financiare, statul trebuie să compenseze costurile aferente. Conform prevederilor art. 6 alin. (4) și alin. (6) din Legea nr. 435/2006 - delegarea de competențe este însoțită obligatoriu de asigurarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării acestora. Delegarea de competențe este efectivă doar din momentul în care a avut loc transferul resurselor financiare și materiale necesare și suficiente. Prin urmare, este necesară înlocuirea cuvântului „gratuit” cu cuvintele „conform tarifelor aprobate de către consiliul local” sau prevederea de compensare a costurilor perfectării documentului în cauză.	Nu se acceptă. Pentru autoritățile publice locale, aceasta nu va fi o sarcină nouă deoarece o normă similară este prevăută în art 10 alin. (2) al Legii nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. Totodată, la emiterea certificatului de urbanism în formula de calcul a prețului certificatului se vor include toate costurile aferente.
Art. 130	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT”	În articolul 130, partea (2), litera b) va fi descrisă în altă normă din acest articol. Nu este clar de ce investitorul poate solicita facultativ acest certificat. Este o restricție pentru investitor și o sursă de obținere a mijloacelor financiare pentru emitent? În opinia noastră cazul în care documentația de urbanism are o vechime de până la 10 ani, investitorul poate să parcurgă la proiectare fără obținerea certificatului de urbanism, bázându-se pe regulamentul de urbanism local. Oricum investitorul va	Se acceptă. Norma a fost redactată.

	nr. 01.01/23 din 31.05.2023		vizita APL, cînd va parcurge la aprobarea documentației de proiect și va solicita Autorizația de construire. Trebuie de eliminat aceste solicitări facultative.	
Art. 130	Consiliul Economic pe lîngă Prim-ministru		Prevederile alin. (2) al art. 130 stabilesc documentele inițiale pentru proiectare, printre care se menționează: k) avizul emis de autoritatea competentă în domeniu sănătății publice, în cazurile stabilite de lege și documentația de urbanism; l) avizul acordat de către organul supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor, în cazurile stabilite de lege și documentația de urbanism; m) unul din documentele emise de autoritatea competentă de mediu conform Legii nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului (Acordul de mediu, Concluzia privind evaluarea biodiversității, Decizia de constatare că nu este necesară efectuarea evaluării biodiversității). Totodată, prevederile alin. (10) stabilesc, că <i>documentele inițiale pentru proiectare, prevăzute la alin. (2), se elaborează și/sau se obțin de investitor și se pun la dispoziția proiectantului sau se elaborează și/sau se obțin de un proiectant în baza unui contract cu investitorul.</i> Aceste prevederi nu se acceptă din considerentele expuse supra. Vom menționa, că este discutabil de a prevedea necesitatea obținerii avizului emis de autoritatea competentă în domeniu sănătății publice, în cazurile stabilite de lege, deoarece astfel de formulări vor crea premise de a iniția modificări la alte legi sectoriale pentru a introduce un asemenea aviz. Proiectul trebuie să prevadă expres norma legală, care prevede avizul.	Se acceptă. Normele au fost redactate.
Art. 130	Ministerul Mediului nr. 13-05/1140 din 07.06.2013		La art. 130. alin. (3), sintagma „m)” se va exclude, dat fiind faptul că documentele menționate la alin. (2), litera m) sunt deja emise la etapa de eliberare a certificatului de urbanism, astfel cum e prevăzut la art. 112, alin. (4), litera c).	Se acceptă parțial. Norma a fost redactată.
Art. 132	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de		În articolul 132 se va include norma că <i>verificarea documentației de proiect este obligatorie.</i>	Norma dată este prevăzută la art. 132 alin. (1).

	Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023			
Art. 132	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 78/0 /44/06 din 08.06.2023		Art.132 se va completa cu p.6 cu următorul conținut: „Verificarea și expertizarea tehnică a proiectelor obiectelor de interes național de importanță deosebită, unice și experimentale de responsabilitate înaltă, cele elaborate de agenți economici din străinătate, cât și finanțate de Stat și cele locale, a celor cu finanțare internațională rambursabilă și nerambursabilă, altor fonduri publice garantate de stat se efectuează de către Autoritatea administrativă din subordinea Organului central de specialitate punctul (6) din proiect devine punctul (7).	Nu se acceptă. SSVEPC a fost exclus din structura eventualei entități din subordinea ministerului. Prin urmare această entitate nu va deține competența de verificare și expertizare a documentației de proiect.
Art. 132	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		În conformitate cu art. 132, alin. (5), este stipulat că în cazul în care lucrările prevăzute la art. 153 alin. (1) lit. d), m) și q) urmează să fie realizate pe fațadele clădirilor orientate spre străzi, documentația de proiect se supune avizării de către organul local de arhitectură. Concomitent, art. 153, alin. (1) stabilește că se pot executa fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire lucrările care nu modifică structura de rezistență, aspectul exterior, caracteristicile inițiale ale construcțiilor și ale instalațiilor aferente. În acest sens, deoarece îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor existente are loc, preponderent, prin realizarea lucrărilor de renovare majoră (izolare	Se acceptă. Normele au fost completate.

			termică a anvelopei, schimbarea ferestrelor etc.), pentru a evita interpretări eronate este necesar de descris/definit noțiunea „orientate spre străzi”. Totodată, CUC nu definește noțiunea de „stradă” (dacă această noțiune include și stradele, bulevarde etc.) și, respectiv, este necesar de definit clar și noțiunea „orientată spre” (Se presupune orientarea fațadei principale, sau oricărei fațade? Dacă clădirea este amplasată sub un unghi față de stradă?). În contextul art. 132 se regăsește sintagma „avizării de către organul local de arhitectură”, care, la fel, considerăm oportun a fi descrisă conform scopului avizării, precum și ce aspecte ale soluțiilor de proiect avizează organul local de arhitectură.	
Art. 133	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		În articolul 133, partea (3) rugăm să fie descris în cât timp se va elabora raportul și care vor fi procedurile ce urmează a fi întreprinse pentru eliberarea avizelor necesare. Dacă este necesar să se facă trimiteri la alte acte legislative în care sînt stipulate normele respective.	Se acceptă. Norma a fost completată.
Art. 134	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		Cu referire la art. 134, propunem revizuirea acestuia, deoarece Regulamentul (UE) nr. 305/2011 din 09.03.2011 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții stabilește, în Anexa I, cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor și prevede că „construcțiile trebuie să corespundă, atât în ansamblu, cât și pe părți separate, utilizării preconizate, ținând seama mai ales de sănătatea și siguranța persoanelor implicate de-a lungul întregului ciclu de viață al construcțiilor. În condițiile unei întrețineri normale, construcțiile trebuie să îndeplinească aceste cerințe fundamentale aplicabile construcțiilor pe o durată de utilizare rezonabilă din punct de vedere economic”. Așadar, cerințele fundamentale se aplică în complex și cumulativ, iar evidențierea cerinței „rezistența mecanică și stabilitate” ca fiind obligatorie pentru	Se acceptă.

			verificare este incorectă. Prin prevederile art. 134 din proiectul CUC, se subminează importanța celorlalte cerințe fundamentale, inclusiv a cerinței fundamentale „economie de energie și izolare termică”.	
Art. 135	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 135 alin. (4) sintagma „sus-enumerate” se va substitui cu referința la alineatul avut în vedere.	Se acceptă.
Art. 137	ÎS Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor nr. 01- 50 din 08.06.2023		Alin. (1) și (2) de expus după cum urmează: (1) Verificarea documentației de proiect se efectuează în bază de contract. (2) Prin verificare a documentației de proiect se urmărește: a) veridicitatea datelor privind respectarea documentației de urbanism, condițiilor specifice de amplasament și de exploatare tehnologică a construcției; b) respectarea normativelor tehnice, referitoare la cerințele fundamentale, în funcție de categoria de importanță a construcției, la momentul verificării. la <i>Argumentare</i> la punctele (2) și 2(a): Cuvântul “veridicitatea” se referă doar la conținutul punctului (2) a), deci este logic să fie introdus în acest punct și exclus din punctul (2) b). <i>Argumentare</i> la punctul (2) b): Nu poate fi stabilită la momentul verificării proiectului respectarea normativelor tehnice “pe toată durata de existență a construcțiilor, inclusiv în faza de postutilizare”. Pe parcursul anilor se modifică atât documentația normativă în construcții cât și cerințele fundamentale. Totodată pe “durata de existență a construcțiilor” inevitabil vor parveni multiple modificări, reparații curente și capitale, în cadrul cărora vor fi folosite diverse materiale de construcție diferite de cele inițiale, vor fi modernizate și chiar înlocuite rețelele interioare. Despre “faza de postutilizare” – de precizat ce se are în vedere în context.	Se acceptă.
Art. 138	ÎS Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și		La alin. (2) De corectat „Legea nr.136/2016” cu „Legea nr.133/2016”. (greșeala de ortografie). <i>Argumentare.</i> Este greșit indicat numărul Legii privind declararea averii și a intereselor personale.	Se acceptă.

	Construcțiilor nr. 01-50 din 08.06.2023			
Art. 138	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 138 conținutul alin. (2) urmează a fi revizuit, întrucât este formulat dificil de asimilat. Totodată, este greșit numărul legii la care se face referință.	Se acceptă.
Art. 145	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		În articolul 145 considerăm oportună includerea normei conceptuale privind modul de constituire, atribuțiile, funcțiile, drepturile și obligațiile Ordinului Arhitecților și Ordinul Inginerilor în construcții, dar nu trimiterea la elaborare a unui act nou.	Nu se acceptă. Conform practicii din Romania, Ordinul Arhitecților este reglementat de o lege specială și nu este înglobat în Codul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor.
Art. 145	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 145 alin. (4) cuvintele „vor fi prevăzute prin lege specială” se vor substitui cu cuvintele „se stabilesc prin lege”.	Se acceptă.
Art. 148	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		Secțiunea a 6-a „Managementul elaborării documentației de proiect” ar putea fi exclusă, deoarece managementul proiectelor nu ar trebui să constituie obiectul reglementării la nivel de lege. Managementul proiectelor este descris în standardele internaționale ISO 21500:2022 „Managementul proiectelor, programelor și portofoliilor. Context și concepte”, ISO 21502:2021 „Managementul proiectelor, programelor și portofoliilor. Recomandări pentru managementul proiectelor” și alte standarde. De asemenea, prevederile proiectului CUC nu cuprinde toate aspecte ale managementului proiectelor de construcții și, deci, ar putea crea anumite obstacole în realizarea proiectelor de construcții.	Prevererile expuse în proiectul codului sunt exclusiv prevăzute pentru elaborarea documentației de proiect pentru construcții, ISO este document general, cu cerințe generice față de un business-process. ISO se aplică oricărei organizații, inclusiv organizațiilor publice, private și de caritate, precum și oricărui tip de activitate, indiferent de scop, abordări de livrare, modelul ciclului de

				viață utilizat, complexitate, dimensiune, cost sau durată. Acest document oferă descrieri la nivel înalt ale practicilor managementului de proiect. Subiectele legate de managementul general sunt abordate numai în contextul managementului.
Art. 149	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 149 lit. g) cuvântul „mersului” se va exclude ca excedent.	Se acceptă.
Art. 150	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 150: Alin. (5) este omis, respectiv, se va revedea numerotarea alineatelor.	Se acceptă.
			Cuprinsul alin. (6) este formulat defectuos și nu este clar pe cine va reprezenta managerul de proiect pe durata executării lucrărilor de proiectare.	Se acceptă. Norma a fost revizuită.
Art. 151	Agencia Proprietății Publice Nr. 03-04-3411 din 24.05.2023		Referitor la prevederile art. 151 alin. (1) lit. c) Condițiile de eliberare a autorizației de construire, ținând cont de prevederile art. 500 alin. (1) al Codului civil, cu statuarea: ”Proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului”, prevederea urmează a fi redactată corespunzător: „acordul scris al proprietarului terenului pentru lucrările de construcție solicitate de beneficiar. Sunt exceptate de deținerea și prezentarea acordului scris al proprietarului terenului, rezidenții zonelor economice libere, care au înregistrat dreptul de suprafață în registrul bunurilor imobile, pentru lucrările de construcție a infrastructurii de producție și infrastructură tehnico-edilitară în zonele economice libere, în vederea desfășurării activităților prevăzute de Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere; rezidenții parcurilor industriale, care au înregistrat dreptul de suprafață în registrul bunurilor imobile, în vederea desfășurării activităților prevăzute de Legea nr. 182/2010 cu privire la parcurile industriale; rezidenții Portului	Nu se acceptă. Norma ce prevede anumite excepții privind prezentarea acordului proprietarului de către suprafațiar în momentul solicitării actelor permissive, a fost introdusă pentru a debloca eliberarea actelor permissive pentru ZEL-uri, pentru că s-au atestat situații frecvente în care Primăria Chișinău blochează dezvoltarea agenților economici din ZEL, prin neoferirea neîntemeiată a acordului.

			<p>Internațional Liber "Giurgiulești", care au înregistrat dreptul de suprafață în registrul bunurilor imobile, în vederea desfășurării activităților prevăzute de Legea nr. 8/2005".</p>	<p>Portul Internațional Liber „Giurgiulești” este un obiectiv strategic al RM, iar pentru asemenea situații codul deja prevede instrumente de deblocare.</p>
<p>Art. 151</p>	<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023</p>		<p>Referitor la Articolul 151 alin. (1) (Autorizația de construire se emite în baza cererii depuse în numele primarului localității, în cel mult 30 zile de la data înregistrării acesteia, în mod prioritar, în formă electronică prin intermediul SIA GEAP și, doar, cu titlu de excepție, la solicitarea titularului, pe suport de hârtie. La cerere, solicitantul autorizației de construire va anexa următoarele documente: a) extrasul din documentația de proiect, elaborată și coordonată în conformitate cu prevederile art. 133, cuprinzând memoriul explicativ, planul general (plan de situație, plan trasare), fațadele, soluțiile cromatice, proiectul de organizare a executării lucrărilor de construcție. Pentru autorizarea lucrărilor de infrastructură tehnico-edilitară, fațadele și soluțiile cromatice nu se prezintă în extrasul documentației de proiect), se propune completarea cuvintelor „proiectul de organizare a executării” cu cuvintele „<u>inclusiv graficul de executare a</u>”. Propunerea este întemeiată pe faptul că graficul executării lucrărilor de construcție este necesar pentru aprecierea duratei lucrărilor, dar și pentru stabilirea unor plăți la bugetul public, în cazul folosirii temporare a unor suprafețe de domeniu public, la îngrădirea șantierului (această prevedere există în municipiul Chișinău).</p>	<p>Nu se acceptă. Argumentarea este pertinentă, însă graficul de executare a lucrărilor este parte componentă a proiectului de organizare a executării lucrărilor de construcție.</p>

		<p>Referitor la Articolul 151 alin. (5) (În cazul în care nu au fost anexate toate documentele prevăzute la alin. (1) din prezentul articol, emitentul va refuza în scris primirea setului de documente la momentul depunerii cererii), menționăm, că pentru examinarea setului de documente depus, inclusiv dacă acestea sunt complete și veridice, este necesară examinarea profesională de către specialiști, după caz, și în mod colegial, care necesită o perioadă de timp suficient și mijloace tehnice de verificare a datelor prezentate (acces la baze de date).</p> <p>Prin urmare, se propune substituirea cuvintelor „la momentul depunerii cererii” cu cuvintele „în termen de zece zile lucrătoare de la înregistrarea cererii, și căile de atac, cu indicarea în scris a motivelor refuzului”. Această propunere este valabilă, în mod corespunzător și pentru art. 156 alin. (2). Menționăm, că propunerea este în conformitate cu prevederile proiectului Codului de la art. 162 alin. (3) (Funcționarul responsabil de recepționarea cererilor de eliberare a certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire/desființare, nu este în drept să examineze conținutul cererilor depuse și al actelor anexate, să refuze recepționarea acestora sau să solicite prezentarea unor documente și informații suplimentare, competența acestuia limitându-se doar la procedura de înregistrare a cererii și de eliberare a certificatului constatator conform alin. (1) lit. a), formulare care intră în contradicție cu prevederile actuale ale proiectului Codului de la art. 151 alin. (5) și art. 156 alin. (2).</p>	<p>Nu se acceptă. Alin 5 se refera doar la anexarea fizică a documntelor, dar nu și analiza conținutului. Analiza detaiată este prevazută la alin. (6) Aceeași situație este și la art. 162.</p>
Art. 151	<p>Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023</p>	<p>Insistăm asupra excluderii din textul literei c) din articolul 151, a primei propoziții, deoarece Codul civil reglementează relațiile între superficiar și proprietar. Propoziția a doua din acest articol va fi expusă în parte separată.</p>	<p>Nu se acceptă. La art.151 al. 1, lit. (a)-(b) se prevede ca regulă generală că solicitant al autorizației de construcție este proprietarul. La lit. (c) se expune o excepție, în persoana superficiarului. Din acest motiv este absolut necesar expunerea expresă a subiectului beneficiar de</p>

				<p>excepție. Altfel norma poate fi interpretată extensiv, și ar putea fi considerat ca subiect beneficiar al excepției inclusiv titulari ai altor drepturi, decât superficialul, ceea ce intră în contradicție cu conceptul legii în ansamblu.</p>
			<p>Tot în acest articol, partea (11) propunem modificarea sintagmei „se eliberează” pe sintagma „<i>poate fi eliberată</i>”.</p>	<p>Nu se acceptă. Dacă proiectul prevede execuția în tranșe, atunci și autorizația de construire urmează să respecte soluțiile de proiect.</p>
			<p>Insistăm asupra excluderii din textul articolului prenotat a părții (18). Includerea acestei norme în proiect va aduce la blocarea totală a emiterii autorizațiilor de construire în orașe mari. Propunem la revenirea principiului „începerii lucrărilor în mod tacit”. Considerăm rațională examinarea situației într-o ședință specială pentru a evita includerea normelor absolut restrictive și producătoare de corupție. Aceiași se referă la norma din articolul 156, partea a (6).</p>	<p>Nu se acceptă. În conceptul argeat privind soluțiile de elaborare și promovare a codului a fost exclus conceptul de aprobare tacită.</p>

Art. 151	Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/3095 din 06.06.2023	<p>Potrivit „Articolul 151. Condițiile de eliberare a autorizației de construire</p> <p>(1) Autorizația de construire se emite în baza cererii depuse în numele primarului localității, în cel mult 30 zile de la data înregistrării acesteia, în mod prioritar, în formă electronică prin intermediul SIA GEAP și, doar, cu titlu de excepție, la solicitarea titularului, pe suport de hârtie. La cerere, solicitantul autorizației de construire va anexa următoarele documente:</p> <p>g) avizul (autorizația de amplasare) emis în conformitate cu Legea drumurilor nr.509/1995, în cazul solicitării autorizării obiectelor <u>din zona de protecție a drumului public;</u>”</p> <p>La litera g) de la alineatul (1) din articolul 151, se propune modificarea acesteia potrivit Legii drumurilor nr.509/1999, care operează atât cu zona drumului public, cât și cu zonele de protecție ale acestuia.</p> <p>Drept urmare, articolul 151 alin.(1) lit.g) va avea următorul conținut:</p> <p>g) avizul (autorizația de amplasare) emis în conformitate cu Legea drumurilor nr.509/1995, în cazul solicitării autorizării obiectelor din zona drumului public și/sau în zonele de protecție ale acestuia;”</p>	Se acceptă.
		<p>La fel, se propune completarea articolului 151 cu alineatul (19) cu următorul conținut:</p> <p>(19) Autorizația de construire eliberată în lipsa avizului (autorizației de amplasare) în conformitate cu Legea drumurilor nr.509/1995, este nulă.</p>	Se acceptă.
Art. 151	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/2519 din 05.06.2023	La art. 151 alin. (12), art. 154 alin. (3), art.158 alin. (3), propunem substituirea textului „forță majoră” cu textul „impediment în afara controlului”, în corelare cu terminologia utilizată în Codului civil.	Se acceptă.
Art. 151	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare	<p>Alin. (7) de expus după cum urmează:</p> <p>„(7) În cazul în care documentația de proiect nu corespunde cerințelor stabilite prin documentația de urbanism și/sau documentelor normative în construcții ce prevede accesibilitatea la infrastructura socială a persoanelor cu dizabilități sau celor aflate în situații speciale de deplasare,</p>	<p>Nu acceptă.</p> <p>Verificarea corespunderii documentației de proiect cu cerințele documentelor normative constituie</p>

		<p>primăria va refuza eliberarea autorizației de construire și va informa în scris solicitantul în termen de 30 zile.”</p> <p>Argumentare:</p> <p>Documentele normative în construcții cu privire la accesibilitate persoanelor cu dizabilități și persoanelor aflate în situații speciale de deplasare sunt următoarele:</p> <p>CP C.01.10:2018 - Clădiri civile. Mediul locuibil cu elemente sistematizate, accesibile pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare.</p> <p>CP C.01.11:2018 - Clădiri civile. Clădiri și construcții publice, accesibile pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare.</p> <p>CP C.01.13:2018 - Clădiri civile. Mediu urban. Reguli de proiectare accesibile pentru persoane cu dizabilități.</p> <p>CPC.01.02:2018 - Clădiri civile. Clădiri și construcții. Prevederi generale de proiectare cu asigurarea accesibilității pentru persoane cu dizabilități.</p> <p>NCM C.01.06-2014 - Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități (în continuare - NCM).</p> <p>Respectiv aceste rigori urmează a fi respectate la toate etapele examinării/aprobării documentației de proiect. Dacă acestea nu au fost respectate inițial și deja s-a ajuns la etapa de autorizare a construcțiilor, APL urmează să refuze eliberarea autorizației de construire.</p>	<p>competența verificatorului de proiect.</p> <p>Autoritatea Publică Locală nu poate verifica aspectele tehnice ale proiectului.</p>
Art. 151	Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru	<p>Prevederile lit. i), alin. (1) al art. 151 stabilesc obligativitatea prezentării acordului de mediu, obținut în rezultatul evaluării impactului asupra mediului realizată în conformitate cu prevederile Legii 86/2014 sau, după caz, a concluziei privind evaluarea biodiversității sau a Deciziei de constatare că nu este necesară efectuarea evaluării biodiversității obținute în procesul de solicitare a certificatului de urbanism pentru proiectare. Prevederile respective nu se admit din considerentele expuse supra.</p>	Se acceptă.

		<p>Prevederile lit. j) stabilesc certificatul de descărcare de sarcină arheologică, în cazul intervențiilor asupra siturilor arheologice și în zona lor de protecție, emis în conformitate cu prevederile legislației din domeniul protejării patrimoniului arheologic. Astfel de document nu poate fi acceptat și este necesar de a reformula prevederile respective similar prevederilor lit. h), alin. (1) al art. 12 din Legea 163/2010.</p>	Se acceptă.
		<p>Prevederile alin. (8) stabilesc că <i>în cazul solicitării autorizației de construire pentru activități planificate de construcție care nu se regăsesc în anexa nr. 1 sau anexa nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și pentru care nu a fost solicitat anterior certificatul de urbanism pentru proiectare, emitentul examinează dacă activitatea planificată poate avea un impact semnificativ asupra siturilor Emerald, luând în considerare, în special, localizarea activității planificate în raport cu siturile Emerald. Dacă activitatea planificată poate avea un potențial impact semnificativ asupra siturilor Emerald, emitentul suspendă procedura de eliberare a autorizației de construire și notifică solicitantul despre necesitatea inițierii procedurii de evaluare a biodiversității în conformitate cu art. 1010 a Legii nr. 86/2014 și să obțină de la autoritatea competentă de mediu o Decizie de constatare că nu este necesară efectuarea evaluării biodiversității sau, după caz, Concluzia privind evaluarea biodiversității în care se menționează că evaluarea biodiversității nu a determinat un impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald sau că evaluarea biodiversității a determinat un impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald, dar condițiile de protecție a mediului sunt respectate. Prevederile respective necesită a fi consultate cu APL. Totodată, pentru astfel de prevederi necesită a fi stabilit termenul de intrare în vigoare din momentul intrării în vigoare a actului normativ prin care vor fi stabilite siturile Emerald. Astfel, APL vor avea posibilitatea să consulte harta siturilor respective.</i></p>	Proiectul Codului a fost consultat cu CALM, care nu a prezentat obiecții la acest alineat.
Art. 151	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023	La art. 151, alin. (1) după lit. b), propunem de completat cu o prevedere nouă lit. b 1) cu următorul conținut: „certificatul prealabil de performanță energetică, în cazul prevăzut de Legea privind performanța energetică a	Nu se acceptă. Legea nr. 128/2014 privind performanța energetică a

		<p>clădirilor”. Este necesar de stabilit cerința privind eliberarea autorizației de construire doar pentru lucrările de construcție/renovare majoră a clădirilor/unităților de clădire care corespund cerințelor minime de performanță energetică și acest fapt este demonstrat prin certificatul prealabil de performanță energetică.</p> <p>La art. 151, alin. (7) după cuvintele „documentația de urbanism” de completat cu cuvintele „sau performanța energetică a clădirii sau unității de clădire stabilită în certificatul prealabil de performanță energetică nu corespunde cerințelor minime de performanță energetică stabilite de actele normative, sau certificatul de performanță energetică nu a fost prezentat” și mai departe după text. Această completare creează un mecanism ce permite excluderea/diminuarea riscului de autorizare a construcțiilor ce nu corespund cerințelor minime de performanță energetică.</p>	<p>clădirilor nu conține noțiunea de „certificat prealabil de performanță energetică”</p> <p>Nu se acceptă. Legea nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor nu conține noțiunea de „certificat prealabil de performanță energetică”</p>
Art. 151	Autoritatea Aeronautică Civilă nr. 1740 din 14.06.2023	<p>Art. 151 alin. (1) lit. h) se va expune în următoarea redacție „h) în cazul efectuării de lucrări, amplasării de construcții, de echipamente și instalații în apropierea terenurilor sau obiectelor speciale destinate necesităților de securitate și apărării naționale sau în apropierea zonelor de interes militar, a zonelor supuse servituților aeronautice se va anexa avizul Ministerului Apărării în conformitate cu prevederile legislației în domeniul apărării naționale, respectiv al autorității administrative de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile în conformitate cu prevederile Codului Aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017”.</p> <p>Argumentare: <i>Operarea ajustărilor sunt necesare pentru a aduce în concordanță prevederile art. 93 alin. (3) și ale art. 151 alin. (1) lit. h) la prevederile art. 39 din Codul aerian nr. 301/2017.</i> <i>Atragem atenția că, obținerea actului permisiv oferă dreptul executării lucrărilor, iar stoparea acestora în lipsa avizului AAC generează litigii de recuperare a prejudiciilor.</i> <i>În context, reglementarea primară a construcțiilor (inclusiv la autorizația de construire) va fi efectuată prin prisma prevederilor Codului</i></p>	Se acceptă.

		<p><i>urbanismului și construcțiilor, astfel, considerăm necesar preluarea și/sau trimiterea expresă la prevederile Codul aerian.</i></p> <p>Art. 151 alin. (7) propunem excluderea indicării expres a termenului de obținere a avizului de către organele specializate pentru a evita imposibilitatea aplicării prevederilor art. 39 alin. (4) care statuează că „(4) <i>Termenul de examinare a documentelor și de eliberare a avizului nu poate depăși 30 de zile calendaristice din momentul depunerii pachetului integral de documente de către solicitant.</i>”</p>	<p>Nu se acceptă. Excluderea indicării exprese a termenului pentru eliberarea unui aviz, va duce la tergiversări nemotivate a eliberării acestuia și la extinderea nemotivată a perioadei de eliberare a acestuia.</p>
Art. 152	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare	<p>De completat cu alin. (3) în următoarea redacție: (3) Condițiile speciale enumerate la alin. (2) se aplică fără a periclita accesibilitatea persoanelor cu dizabilități sau persoanelor aflate în situații speciale de deplasare la infrastructura socială. Argumentare: Articolul s-a completat cu un nou alineat, pentru a acorda anumite garanții de accesibilitate persoanelor cu dizabilități sau persoanelor aflate în situații speciale, în cazul în care emitentul decide să aplice condiții speciale pentru perioada executării lucrărilor deja autorizate.</p>	<p>Se acceptă.</p>

Art. 153	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023	La Articolul 153 alin. (1) lit. q) (Se pot executa fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire lucrările care nu modifică structura de rezistență, aspectul exterior, caracteristicile inițiale ale construcțiilor și ale instalațiilor aferente. Din categoria acestor lucrări fac parte: panouri fotovoltaice pe acoperișul blocurilor locative, destinate alimentării cu energie electrică a locurilor de uz comun, instalate conform documentației de proiect elaborate doar pentru compartimentele de electricitate și rezistență), se propune, la începutul literei (q) completarea cu cuvintele „centrale electrice care utilizează surse regenerabile de energie, în cazul caselor individuale (inclusiv case familiale, case duplex, case înșiruite), în limita terenului privat pe care se amenajează centrala electrică, precum și”. Temeiul propunerii: art. 14 alin. (3) în redacția modificată recent a Legii nr. 163/2010.	Se acceptă.
Art. 153	Consiliul Economic pe lângă Prim- ministru	Propunem următoarele modificări la art. 153: lit. j, al art. (1) de completat cu cuvintele ”amenajarea gazoanelor, plantarea arborilor și arbuștilor inclusiv sistemul de irigare și iluminare decorativă aferent”;	Se acceptă.
		lit. m, al alin. (1) după cuvintele ”pozări subterane noi” de completat cu cuvintele ”în afara limitelor terenului privat”;	Se acceptă.
		alin. (1) de completat cu un punct nou cu următorul cuprins: ”t) utilizarea tehnologică a clădirilor, inclusiv instalarea sistemelor de automatizare și semnalizare cu respectarea rigorilor sanitare fără schimbarea clasei funcționale a pericolului de incendiu a clădirii/încăperii, cu excepția cazurilor când utilajul tehnologic se încadrează în categoriile expuse la art. 4 din Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase”.	Se acceptă.

Art. 153	Ministerul Mediului nr. 13-05/1140 din 07.06.2013		La art. 153 alin. (1) din proiect, propunem completarea alin. cu literă nouă t) cu următorul conținut: lucrări de decolmatare a cursurilor de apă, canalelor și la reconstrucția digurilor de protecție contra inundațiilor.” Această normă se instituie în vederea prevenirii sau a înlăturării inundațiilor în regim de urgență.	Se acceptă.
Art. 153	Agenția Servicii Publice nr. 01/0858 din 08.06.2023		Se constată că s-a modificat art. 153 alin. (1) lit. l) din redacția căruia rezultă că, pot fi construite fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire „construcțiile auxiliare și anexe cu suprafața construită de până la 15 m2 la casele de locuit individuale, amplasate pe terenuri private ...”. Norma rămâne interpretabilă și în practică va fi aplicată diferit, deoarece rămâne neclar: 15 m2 constituie suma suprafețelor totale a construcțiilor auxiliare și a anexelor la casa de locuit, sau se are în vedere că fiecare din acestea pot fi construite a câte 15 m.p., spre exemplu în cazul în care pe teren se construiește concomitent o construcție auxiliară și o anexă. Astfel, propunem ca Nota informativă să includă explicații suplimentare la acest subiect, pentru aplicare uniformă.	Se acceptă.
			La fel, considerăm că este necesară explicarea noțiunii de retragere normativă de la hotarul lotului, utilizată în art. 153 alin.(1) lit.l), și de a concretiza care document stabilește normele sanitare și antiincendiar.	Retragerea normativă este distanța stabilită conform documentelor normative construcții. Normele sanitare și antiincendiar la fel sunt prevăzute în documentele normative pe domeniu.

Art. 155	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarii și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023	În articolul 155 se va redacta textul părții (3).	Se acceptă.
Art. 156	Agenția Proprietății Publice Nr. 03-04-3411 din 24.05.2023	Art. 156 alin. (1) lit. c) Condițiile de eliberare a autorizației de desființare, urmează a fi completat cu textul „acordul autorității publice centrale abilitată cu competențe de administrare a proprietății publice în cazul în care bunul imobil propus spre demolare este amplasat pe teren proprietate publică a statului”.	Se acceptă.
Art. 159	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarii și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023	Din articolul 159 se vor exclude cuvintele „certIFICATELE de urbanism pentru proiectare și” și vor fi incluse în normele ce țin de emiterea certificatelor de urbanism din prezentul proiect. Aceeiași se referă la titlul articolului 163 , normele expuse în articolul 165 .	Se acceptă.
Art. 162	Agenția de Guvernare Electronică nr. 3007 – 84 din 31.05.2023	Considerăm că la definitivarea proiectului, autorul a interpretat eronat esența obiecției expuse în pct.15 din avizul Agenției nr.3007-29 din 17.02.2023. Prin urmare, reiterăm că, în conformitate cu prevederile Legii nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, prin Hotărârea Guvernului nr.551/2018, a fost aprobat Regulamentul cu privire la modul de ținere a Registrului actelor permissive. Astfel, potrivit pct.3 și 6 din acest Regulament, Registrul actelor permissive (RAP) se ține pentru a înregistra actele permissive, fiind unica sursă oficială de date privind actele permissive emise în Republica	Se acceptă.

		<p>Moldova. Totodată, în conformitate cu pct.11 și 14 din același Regulament, autoritățile publice locale, în calitatea lor de registratori ai RAP, ca emitenți ai actelor permissive indicate în Nomenclatorul actelor permissive eliberate de către autoritățile emitente persoanelor fizice și persoanelor juridice pentru practicarea activității de întreprinzător, aprobat prin anexa nr.1 la Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, au obligația să asigure înregistrarea, colectarea, acumularea, prelucrarea și transmiterea informațiilor cu privire la actele permissive, implicit și a actelor permissive în domeniul urbanismului și construcțiilor, în banca centrală de date a RAP, conform formatelor de date aprobate de către posesorul și deținătorul RAP – Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică”. În altă ordine de idei, este necesar să precizăm că, în conformitate cu prevederile art.19 alin.(8) din Legea nr.71/2007 cu privire la registre, „Înregistrarea repetată a obiectului registrului, care a fost înregistrat într-un alt registru de stat, sau acumularea repetată a datelor despre obiect în același registru se interzice.”, iar potrivit dispozițiilor art.25 alin.(1), coroborate cu cele ale art.5 alin.(2), din aceeași lege, registrele de stat, inclusiv și registrele teritoriale, se țin în formă electronică.</p> <p><i>Prin urmare, insistăm asupra excluderii din art.162 (în redacția anterioară a proiectului art.198) alin.(1) lit.a) a primei propoziții și a lit.c), deoarece considerăm că stabilirea pentru fiecare APL a obligației de instituire și ținere a propriului Registru al actelor permissive va veni în contradicție cu prevederile enunțate din actele normative precitate.</i></p>	
		<p>Propunem de completat art.162 alin.(1) cu o literă nouă, care va deveni lit.c), cu următorul cuprins: „c) asigură înregistrarea și transmiterea în banca centrală de date a Registrului actelor permissive a informațiilor privind certificatele de urbanism și autorizațiile de construire/desființare emise.”.</p>	<p>Se acceptă</p>
		<p>La subiectul accesibilității informațiilor privind certificatele de urbanism și autorizațiile de construire/desființare emise de către APL, considerăm oportun să reiterăm raționament expus la etapa primei avizări a proiectului</p>	<p>Se acceptă.</p>

de Cod. În acest context, menționăm că, în conformitate cu Legea nr.982/2000 privind accesul la informație și în condițiile prevederilor pct.23 și 34 din Regulamentul cu privire la modul de ținere a RAP, orice persoană are accesul pasiv, prin Internet, la datele din RAP ce-i permite citirea, căutarea și extragerea informației din acest registru în temeiul datelor de identificare ale actului permisiv, datelor de identificare ale posesorului actului permisiv, precum și în baza numărului unic de înregistrare și/sau codului de securitate al înregistrării actului permisiv emis. În context, menționăm repetat că, prin pct.2 sbp.2) din Hotărârea Guvernului nr.211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect), a fost instituit serviciul electronic de acces la date, proprietate a statului, parte componentă a platformei MConnect, care servește drept interfață, portal de acces la date autentice și preluate, la cerere, în timp real din sursele administrative de date, inclusiv la datele privind actele permissive emise, implicit și certificatele de urbanism și autorizațiile de construire/desființare emise de către APL. De menționat că serviciul de acces la date este implementat prin intermediul Portalului guvernamental unic de date deschise (<https://date.gov.md/>), iar accesând <https://date.gov.md/open/permissive-acts> poate fi căutată, vizualizată și, după caz, extrasă informație respectivă din RAP prin Internet.

Prin urmare, subsecvent propunerii din pct.2 din prezentul aviz, în art.162 alin.(2) considerăm necesar de exclus sau, ca opțiunea a doua, de a-l expune în următoarea redacție:

„(2) În vederea asigurării accesului la informațiile privind certificatele de urbanism și autorizațiile de construire/desființare emise, fiecare persoană interesată are accesul pasiv la acestea prin intermediul Portalului guvernamental unic de date deschise, accesând <https://date.gov.md/open/permissive-acts>.”. În ceea ce privește oportunitatea păstrării în art.162 alin.(2) și a obligației autorităților APL de a publica certificatele de urbanism și autorizațiile de construire/desființare emise și pe paginile lor web oficiale (site-uri), reiterăm că decizia finală în acest sens aparține autorului, după consultarea

			opinieii asociațiilor reprezentative ale autorităților administrației publice locale.	
Art. 162	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 162 alin. (2), în propoziția a doua, cuvântul „Totodată” se va exclude, deoarece nu corespunde limbajului normativ.	Se acceptă.
Art. 165	Consiliul Economic pe lângă Prim- ministru		Prevederile art.165 stabilesc o altă abordare referitor la plata pentru emiterea certificatului de urbanism și a autorizației de construire/desființare. Prevederile respective creează potențial de a stabili plăți mai mari comparativ cu plățile actuale, fiind prevăzute taxe locale nejustificate. Pe de altă parte, prevederile în cauză vor menține situații de discriminare, deoarece scutesc de la plata respectivă pentru obiectele finanțate din mijloacele financiare publice, precum și pentru lucrările de utilitate publică de interes național. Pentru moment situația de discriminare nu este discutabilă, deoarece pentru moment plățile sunt maximum 50—100 lei.	Norma respectivă va duce la echitate în procesul de eliberare a actelor permissive, deoarece sumele fixe stabilite la moment nu au un raționament în baza cărora au fost calculate. Iar prețul unic pentru diferite categorii de obiecte care au dimensiuni, complexitate și valori diferite nu este justificat.
Art. 166	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică nr. 06- 01/2120 din 25.05.2023		La art. 166 alin. (4) sintagma „în cel mult 10 zile lucrătoare” de substituit cu sintagma „în termenele prevăzute de legislația în vigoare”, or așa cum s-a menționat în avizul inițial, Legile sectoriale și Regulamentele elaborate și aprobate de ANRE, prevăd termene diferite pentru emiterea avizelor de racordare. Argumentare: Motivul neacceptării propunerii ANRE de modificare a art. 166 alin. (4), s-a bazat pe faptul că actele normative „secundare” urmează a fi ajustate la prevederile Codului urbanismului și construcțiilor. La caz, conchidem că în conformitate cu art. 5 alin. (3) al Legii nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.	Se acceptă parțial. Norma dată de fapt se regăsește la art. 130, care a fost reformulat.

		<p>Menționăm că, normele indicate în proiectul Codului urbanismului și construcțiilor, sunt norme generale, pe când normele Legilor sectoriale (Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale, etc.), sunt norme speciale, aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale și subiecți strict determinați.</p> <p>În același context, conchidem că în conformitate cu art. 3 alin. (4) din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care: a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune; b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.</p> <p>Reieșind din prevederile art. 5 alin. (3) al Legii nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, normele Legilor sectoriale au prioritate la aplicare față de normele proiectului Codului urbanismului și construcțiilor.</p> <p>Respectiv, considerăm imperios necesar ca la art. 166 alin. (4) sintagma „în cel mult 10 zile lucrătoare” să fie substituită cu sintagma „în termenele prevăzute de legislația în vigoare”. Or, în caz contrar există riscul apariției unor practici neuniforme care pot genera inclusiv comportamente coruptibile, cum ar fi spre exemplu eliberarea avizului de racordare, în unele cazuri, în termenul prevăzut de art. 166 alin. (4) din Codul urbanismului și construcțiilor, ca normă aplicabilă al ultimului act normativ adoptat (principiul efectului imediat al legii civile noi), iar în alte cazuri eliberarea avizului de racordare să fie efectuată în termenele prevăzute de legile sectoriale, ca fiind norme speciale în raport cu normele Codului urbanismului și construcțiilor.</p> <p>Totodată, potrivit art. 16 alin. (2) al Legii nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, actele normative ale autorităților administrației</p>	
--	--	--	--

		<p>publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sînt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective. În clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sînt emise sau aprobate.</p> <p>Astfel, notăm că Regulamentele elaborate și aprobate prin hotărârile ANRE specifice sectorului energetic, sunt emise în vederea executării Legilor sectoriale din domeniul energetic, care nicidecum nu au un statut de actele normative „secundare” în raport cu Codul urbanismului și construcțiilor.</p> <p>Mai mult, ajustarea cadrului normativ existent la termenul prevăzut de art. 166 alin. (4) în redacția actuală, ar necesita resurse administrative și timp nejustificat de îndelungat. Or, pe lîngă ajustarea Legilor sectoriale, va fi necesar ulterior de ajustat Regulamentele aprobate în vederea executărilor Legilor în cauză, în condițiile în care substituirea sintagmei „în cel mult 10 zile lucrătoare” cu sintagma „în termenele prevăzute de legislația în vigoare”, ar aduce o claritate a faptului că art. 166 alin. (4) din Cod reprezintă o normă generală fără a fi necesară operarea modificărilor în Legile sectoriale din domeniul energetic și Regulamentelor elaborate în scopul executării acestor legi.</p>	
Art. 167	Autoritatea Aeronautică Civilă nr. 1740 din 14.06.2023	<p>la Art. 167 alin. (2) lit. b) se va substitui sintagma de „piste de aviație” cu „aeroporturi/aerodromuri/heliporturi”</p> <p>Argumentare: <i>Aducerea prevederii în concordanță la prevederile statuate de art. 38 alin. (2) din Codul Aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017.</i></p>	Se acceptă.

Art. 168	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 78/0 /44/06 din 08.06.2023		După cuvintele persoane juridice (agenți economici) de adăugat cuvintele „ce dețin certificatul de atestare tehnico-profesională” mai departe după text.	Se acceptă parțial. Norma a fost redactată.
Art. 169	Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/3095 din 06.06.2023		Potrivit „Articolul 169. Termenele de execuție a construcțiilor (3) Solicitarea de eliberare a autorizației de construire adresată emitentului va conține informația despre termenul de execuție a lucrărilor stabilit în contract, iar în autorizația de construire se va stabilit un termen similar de execuție.” Se propune corectarea din punct de vedere gramatical al cuvântului „stabilit” din alineatul indicat supra, în următoarea redacție: „stabili”.	Se acceptă.
Art. 169	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 169 alin. (1) se va revedea noțiunea „operatorii economici”, deoarece aceasta este exprimată prin diferiți termeni: „persoane juridice” (art. 168 alin. (1), „agenți economici” art. 285 etc.). Potrivit art. 54 din Legea nr. 100/2017, în textul proiectului actului normativ, aceleași noțiuni se exprimă prin aceiași termeni.	Se acceptă.
Art. 170	Ministerul Educației și Cercetării nr. 08/5-		La anin. (1) după cuvintele „exercitare a profesiei” de completat cu cuvintele „de arhitect și”.	Se acceptă.

	09/2578 din 08.06.2023		La alin. (2) după cuvintele „În exercitarea profesiei” de completat cu cuvintele „arhitectii și”.	Se acceptă.
			Pentru denumirea capitolului II propunem după prepoziția „și” de completat cu prepoziția „de”, recomandare valabilă și pentru denumirea Secțiunii a 2-a a aceluiași capitol.	Se acceptă.
Art. 170	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		Capitolul II „Exercitarea profesiei de arhitect și inginer în construcții”, propunem a fi revizuit, redenumit și completat cu alte categorii de profesioniști în sectorul construcțiilor și eficienței energetice a clădirilor. Așadar, LPEC și alte acte normative în domeniul eficienței energetice definesc așa categorii de profesioniști în construcții, cum ar fi: evaluator energetic, instalator de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, instalator de sisteme fotovoltaice și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și pompe de căldură, inspector al sistemelor de încălzire sau al sistemelor de climatizare.	Nu se accepta. Profesiile prevăzute în proiectul codului sunt profesii obținute corespunzător și potrivit atestărilor tehnico-profesionale. LPEC utilizează noțiunea de specialiști autorizați. Astfel, inițial ar fi necesar de stabilit clar dacă specialiștii din domeniul performanței energetice se atestază sau se autorizează și care este procedura de autorizare.
Art. 173	Ministerul Educației și Cercetării nr. 08/5-09/2578 din 08.06.2023		Propunem expunerea alin. (1) după cum urmează: „(1) Poartă titlu de arhitect sau de inginer în construcții conform specializărilor prevăzute la art. 171, persoana, titulară a diplomei de studii superioare integrate (Liceță și Master), în cazul profesiei de arhitect și, respectiv, a diplomei de studii superioare de licență, în cazul profesiei de inginer în construcții, sau a unui act echivalent de studii obținut în străinătate recunoscut de structura abilitată pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii și a calificărilor și care a fost atestată în conformitate cu Regulamentul cu privire la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții, aprobat de Guvern.”	Se acceptă.
Art. 174	Federația Patronală a Constructorilor,		Pornind de la prevederea din articolul 173, partea (2), propunem completarea articolului 174 cu un alineat nou în următoarea redacție:	Se acceptă.

	Drumurilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		<i>„k) efectuarea managementului (organizarea și desfășurarea) procesului de urbanism-construcții în cadrul instituțiilor publice.”.</i>	
Art. 175	Agencia de Guvernare Electronica nr. 3007 – 84 din 31.05.2023		În art.175 alin.(2) (în redacția anterioară a proiectului art.211 alin.(2)) de revizuit, indicându-se că Registrul arhitecților, urbanistilor și inginerilor în construcții va fi instituit de Guvern, în scopul conformării dispozițiilor art.16 alin.(1) din Legea nr.71/2007 cu privire la registre. Astfel, considerăm întemeiat ca organului central de specialitate în domeniul urbanismului și construcțiilor să-i revină doar calitatea de posesor al registrului respectiv, responsabil de asigurarea condițiilor juridice, organizatorice și financiare pentru crearea și ținerea registrului, precum și de deținător al acestuia, responsabil de ținerea nemijlocită a viitorului registru.	Se acceptă.
Art. 175	SA Moldtelecom Nr. 01-08-04/5247 din 09.06.2023		Consecutiv, SA „Moldtelecom”, atrage atenția autorului proiectului Codului Urbanismului asupra prevederilor stabilite de art. 175 „Litigiile în cadrul verificării proiectelor” or, în varianta expusă autorul a lăsat doar o singură cale de contestare, acesta fiind adresarea către un expert tehnic. În acest sens considerăm că formularea expusă contravine normelor statului de drept și în special art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, curtea stabilește în jurisprudența sa, că deși acceptă instituirea diferitor forme de litigare, acestea nicidecum nu pot exclude în totalitate libertatea persoanei de a se adresa către un tribunal investit prin lege de a emite o soluție judecătorească. Acesta în esență fiind și scopul final de a diviza puterea judecătorească de alte instituții în stat or, anume judecătorul este arbitrul final în oricare proces judicios. O situație similară se atestă și în cadrul art. 226 din prezentul proiect, unde iarăși nu este prevăzută forma judiciară de litigare.	Prezizare: Obiecția se referă la art. 139. Deciziile expertului tehnic sunt obligatorii dar nu irevocabile, iar prevederile codului nu privează de dreptul de adresare în instanța de judecată.

Art. 176	Agencia de Guvernare Electronica nr. 3007 – 84 din 31.05.2023		În art.176 alin.(3) (în redacția anterioară a proiectului art.212 alin.(3)) cuvintele „de Organul central de specialitate” de substituit cu cuvintele „de Guvern”, pentru aducerea în concordanță cu prevederile art.19 alin.(1), coroborat cu art.16 alin.(3) din Legea nr.71/2007 cu privire la register.	Se acceptă.
Art. 176	Ministerul Educației și Cercetării nr. 08/5-09/2578 din 08.06.2023		Pentru a sigura utilizarea uniform a denumirii „Registrului arhitecților și inginerilor în construcții”, recomandăm aducerea în concordanță a denumirii art. 176 cu denumirea art. 177.	Se acceptă.
Art. 177	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		Considerăm oportună completarea articolului 177 cu o normă nouă care să cuprindă modalitatea de excludere a persoanelor din Registrele arhitecților și inginerilor.	Se acceptă parțial. Norma a fost completată.
Art. 178	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		De asemenea considerăm oportună, deoarece trezește multe discuții între dezvoltatori și inspecții din cadrul AST, includerea normei în articolul 178 , în care se vor descrie <i>fazele determinante în conformitate cu modificările recente la legislație, adică 4 faze obligatorii: trasarea axelor, primul planșeu, ultimul planșeu și amenjare.</i>	Nu se acceptă. Fazele determinante sunt descrise în proiectul Codului.
Art. 179	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023		La Articolul 179 alin. (1) (Investitorii, indiferent de sursa de finanțare a investiției, publică sau privată, sunt responsabili de respectarea legislației și normativelor tehnice în construcții conform sarcinilor ce le revin, pe toată perioada de realizare a investițiilor – concepere, proiectare, execuție, recepție la terminarea lucrărilor și recepție finală, după caz, și punere în	Se acceptă.

		<p>funcțiune), se propune completarea cu cuvintele „precum și de elaborarea și/sau obținerea documentele inițiale pentru proiectare”.</p>	
		<p>La Articolul 179 alin. (2) lit. j) (Investitorii au următoarele obligații: notificarea autorităților administrației publice despre recepția lucrărilor ajunse în următoarele faze determinante ale construcției: trasarea axelor clădirii pe teren, planșeul la cota 0.000, planșeul ultimului nivel autorizat și amenajarea terenului) se propune completarea cu propoziția în următoarea redacție: „Structurile de specialitate ale autorităților administrației publice pot efectua controale inopinate, în termen de 15 zile lucrătoare de la depunerea notificării”.</p>	<p>Nu, dar de inclus în proiectul codului tot ce a fost inclus prin modificarea 285</p>
		<p>La Articolul 179 alin. (2) lit. g) urmează a fi transferată ca o propoziție distinctă la lit. f), sau ca un alineat distinct. Pentru că nu este „o obligație a investitorilor”. De asemenea, alineate distincte, din același motiv, urmează a fi și literele actuale h) și i).</p>	<p>Ok</p>
<p>Art. 179</p>	<p>Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023</p>	<p>articolul 179., în partea (3) includerea unui nou alineat în următoarea redacție: „Investitorul decide asupra gradului de executare și recepție a construcției, ca fiind construcție „la cheie” sau „gata de ocupare”, ce se consemnează în Cartea tehnică a construcției, și fapt despre care informează Agenția pentru Supraveghere Tehnică.”.</p>	<p>Ok</p>
<p>Art. 179</p>	<p>Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru</p>	<p>Prevederile lit. f), alin. (1) al art. 179 stabilesc necesitatea notificării Agenției pentru Supraveghere Tehnică, cu 15 zile lucrătoare anterior datei preconizate pentru recepția lucrărilor ajunse la fazele determinante ale construcției. Totodată, prevederile lit. h) stabilesc, că <i>controlul inopinat în baza notificării prevăzute la lit. (f) este obligatoriu. Procedura de notificare și forma acesteia, precum și metodologia aplicabilă se aprobă de Guvern.</i> Prevederile respective necesită a fi reformulate, fiind substituită obligativitatea controlului cu efectuarea controlului în baza</p>	<p>Nu se acceptă. Procedura de recepție la fazele determinante a fost inclusă la capitolul privind recepția construcțiilor.</p>

			unor criterii de risc. Totodată, este necesar de a aduce clarificări referitor la metodologia aplicabilă, deoarece aceasta nu poate să se aplice controlului inopinat, care este reglementat conform Legii 131/2012.	
Art. 179	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		Articolul 179, alin. (2) după lit. d), propunem a fi completat cu următorul alineat: „d 1) asigurarea corespunderii clădirii sau unității de clădire cerințelor minime de performanță energetică, inclusiv asigurarea certificării performanței energetice a acestora”.	Se acceptă.
Art. 180	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		Totodată, la art. 180, lit. d), după cuvintele „elaborarea documentației de proiect;” de completat cu următorul alineat: „asigurarea certificării viitoarei performanțe energetice a clădirilor sau unităților de clădire”.	Se acceptă parțial. Norma a fost completată în sensul asigurării respectării cerințelor fundamentale; care includ și cerința privind performanța energetică.
Art. 182	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/2519 din 05.06.2023		La art. 182 alin. (2), în conformitate cu prevederile pct. 9.1 lit. j) din NCM A.01.06:2019 „Principiile și metodologia reglementării în construcții Structura și modul de lucru ale comitetelor tehnice”, o atribuție de bază a Comitetelor Tehnice, înființate de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor, este elaborarea recomandărilor cu caracter tehnic și organizatoric pentru soluționarea, la cererea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor, a problemelor apărute în domeniu. De asemenea, prin ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale este aprobată componența Comitetului Tehnic pentru normare tehnică în construcții CT-C E(01-03) „Fiabilitatea, siguranța și protecția clădirilor și construcțiilor”, din care fac parte specialiști din domeniul apărării împotriva incendiilor. Astfel, prin prisma prevederilor legale menționate supra, recomandăm substituirea sau completarea, după caz, a textului „elaborate de către experți tehnici atestați” cu textul „coordonate cu Comitetul Tehnic pentru normare tehnică în construcții CT-C E(01-03) „Fiabilitatea, siguranța și protecția clădirilor și construcțiilor”.	Se acceptă.
			Sub aspect general, proiectul actului normativ se va revizui prin prisma art. 54 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, care expres prevede că, conținutul	

			proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.	
Art. 186	Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/3095 din 06.06.2023		La art.186 și art.187 au fost comise erori mecanice la numerotarea literelor din articolele menționate, astfel se propune corectarea numerotării.	Se acceptă.
Art. 187	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 187 se va revedea numerotarea diviziunilor, deoarece s-a omis lit. a).	Se acceptă.
Art. 188	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 188 alin. (1) textul „art. 184, 185, 186 și 187” se va substitui cu textul „art. 184-187” (observație valabilă și pentru restul cazurilor similare). Totodată, nu este judicioasă expresia „obligatiile ... sunt obligatorii”, motiv pentru care se va revizui redacția acestui alineat.	Se acceptă.
Art. 195	Agenția Proprietății Publice Nr. 03-04-3411 din 24.05.2023		Art. 195 alin. (3) Prevederi generale privind recepția construcțiilor și instalațiilor aferente, urmează a fi redactat după cum urmează „În cazul în care construcția este amplasată pe teren proprietate publică de stat, în mod obligatoriu, se notifică autoritatea publică centrală abilitată cu competențe de administrare a proprietății publice în corespundere cu prevederile Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deținerea proprietății publice, care a emis acordul pentru obținerea certificatului de urbanism și autorizației de construire”.	Se acceptă.
Art. 195	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		articolul 195. Prevederi generale privind recepția construcțiilor și instalațiilor aferente, propunem includerea unei părți noi în următoarea redacție: „(13) Pentru construcțiile „la cheie” și construcțiile „gată de ocupare” se aplică prevederile din prezentul articol.”	Se acceptă.

<p>Art. 195</p>	<p>Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru</p>	<p>Prevederile alin. (3) ale art. 195 stabilesc, că <i>recepția construcțiilor și instalațiilor aferente se face de către investitor, cu notificarea a autorității administrației publice care a emis autorizația de construire și notificarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică. La recepție pot participa alți specialiști desemnați de către investitor, corespunzător categoriei de importanță a construcției, conform prevederilor prezentului Cod.</i> Considerăm necesar de a prevedea doar o singură autoritate, care va fi notificată, și anume AST, iar aceasta va fi responsabilă de notificarea altor autorități stabilite în proiect. A doua propoziție necesită a fi exclusă, deoarece anterior nu este prevăzut nimic despre componența comisiei. Astfel de prevederi pot să se regăsească la art.200.</p> <p>Articolul 195 prevede două categorii de recepție – recepția în două etape (recepția la terminarea lucrărilor și recepția finală) pentru obiectele finanțate din mijloace financiare publice (alin. (9)) și recepția în o singură etapă pentru obiectele finanțate din mijloace financiare proprietate privată (alin. (12)). Însă această singură etapă nu este reglementată separat. Astfel, prevederile referitor la recepția la terminarea lucrărilor (art. 199- 223) se vor aplica și pentru construcțiile finanțate din mijloacele private. Astfel de concluzie reiese și din art. 224, care prevede că recepția finală este convocată de investitor pentru obiectele finanțate din mijloace financiare publice. Menționăm, că prevederile care reglementează recepția la terminarea lucrărilor stabilesc obligativitatea participării la recepție a reprezentanților autorităților publice, fapt ce va crea bariere nejustificate în cazul construcțiilor finanțate din mijloacele private. Vom menționa următoarele prevederi: lit. d), alin. (3), alin. (7), alin. (8), alin. (9) al art. 200; alin. (3) al art. 201; lit. a) - c), alin. (3), alin. (5) al art. 202; art. 203; art. 204, lit. d), alin (1) al art. 208; lit. e) al art. 211; alin. (3) al art. 214; art. 215; p.10 din modelul procesului verbal de recepție a construcției la terminarea lucrărilor la anexa nr. 12. Considerăm, că pentru situațiile prevăzute la astfel de prevederi este necesar de a stabili excepții pentru construcțiile finanțate din mijloace financiare private, după cum există la moment în legislația în vigoare. Totodată, proiectul trebuie să conțină</p>	<p>Se acceptă.</p>
------------------------	---	---	---------------------------

			prevederi, conform cărora AST va fi obligată să notifice autoritățile interesate despre începerea recepției construcțiilor respective, agentul economic fiind obligat să notifice doar AST.	
			Propunem să se revină la cerințele existente în legislația actuală, unde AST participă la recepția finală la obiectele cu mai mult de 5 nivele și nu la mai mult de 3 nivele după cum se propune în proiectul Codului. Propunem, în cazul obiectelor finanțate din fonduri private, în Cartea tehnică să nu fie incluse constatări din partea autorităților, ceea ce ar presupune existența actelor permise adiționale și participări ale acestora la recepția lucrărilor și, astfel, crea multe potențiale constrângeri în procesul de construcție. Asta deoarece, autoritățile au posibilitatea de a controla lucrările și interveni inclusiv în cazul unor contravenții, asigurând respectarea cerințelor legislative.	Se acceptă.
			Propunem ca procesele-verbale de recepție finală să fie transmise doar unei singure autorități, care să le pună la dispoziție și notifice alte autorități interesate. Astfel de autoritate ar putea fi ASP, care duce registrul bunurilor finalizate și are sisteme informaționale avansate la nivel național.	Ideia este binevenită. Însă includerea acesteia în proiectul Codului se va face după efectuarea unei analize a capacităților unei singure instituții de a pune la dispoziție tuturor factorilor implicați a proceselor verbale.
Art. 195	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 195, alin. (10) este ambiguu, nefiind clar ce presupune expresia „doar în cazurile justificate”. Totodată, nu s-a indicat cu cât poate fi extins perioada de timp de la recepția la terminarea lucrărilor până la recepția finală.	Se acceptă. Norma a fost revizuită.
Art. 200	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023		Referitor la Articolul 200 alin. (7) (Pentru recepția construcțiilor de importanță redusă conform anexei nr.10 la prezentul Cod, comisiile de recepție a construcțiilor vor fi alcătuite din 3 membri dintre care unul va fi reprezentantul autorității publice locale), menționăm, că în anexa nr. 11	Normele au fost aduse în concordanță. În ambele cazuri a fost prevăzut reprezentantul APL,

			la proiectul Codului este prevăzută componenta din reprezentantul autorității publice locale și arhitectul șef. În acest sens, se propune înlăturarea divergențelor respective (considerăm necesar să fie în ambele norme inclusiv arhitectul șef).	deoarece sunt cazuri când localitățile nu dispun de arhitect-șef.
Art. 200	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 200 alin. (10) trezește îndoială raționamentul privind notificarea Centrului Național Anticorupție de către investitor, în cazul în care acesta, după expirarea termenului prevăzut pentru aplicarea concluziei, nu a primit de la Agenția pentru Supraveghere Tehnică, concluzia sau refuzul oficial de aplicare a acesteia în termen legal. Semnalăm că potrivit art. 1 și 4 din Legea nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, Centrul este un organ specializat în prevenirea și combaterea corupției, a actelor conexe corupției și a faptelor de comportament corupțional, iar în atribuțiile Centrului intră: „a) prevenirea, depistarea, cercetarea și curmarea contravențiilor și infracțiunilor de corupție și a celor conexe corupției, precum și a faptelor de comportament corupțional; d) efectuarea expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și a proiectelor de acte normative ale Guvernului, precum și a altor inițiative legislative prezentate în Parlament, în vederea corespunderii lor cu politica statului de prevenire și combatere a corupției; e) efectuarea evaluării integrității instituționale în condițiile Legii nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale, monitorizarea implementării planurilor de integritate și aprecierea progreselor realizate; f) efectuarea analizei operaționale și strategice a actelor de corupție, a actelor conexe corupției și a faptelor de comportament corupțional, a informației privind studiile analitice ale fenomenului corupției; g) recuperarea bunurilor infracționale; h) monitorizarea persoanelor juridice, învinuite de comiterea infracțiunilor de corupție, care au încheiat acord judiciar de interes public.”	Pentru aducerea în concordanță a prevederii respective cu cadrul normativ conex, la dispoziții finale și tranzitorii, se propune inclusiv modificarea Codului contravențional cu o normă în acest sens.
Art. 201	Administrația de Stat a Drumurilor nr. 06/01-01/3095 din 06.06.2023		Potrivit „Articolul 201. Procedura de recepție a construcției (1) Investitorul are obligația de a fixa data începerii recepției construcției în maximum 15 zile de la data notificării terminării lucrărilor de către executantul construcției și va comunica data stabilită.”	Se acceptă. Norma a fost redactată.

			Cu referire la alineatul dat, este necesar de concretizat la ce anume se referă legiuitorul: în termen de 15 zile să fie fixată data recepției sau în interiorul termenului de 15 zile să fie făcută recepția construcției. Or, având în vedere că la terminarea lucrărilor, investitorul urmează să obțină anumite avize de la organele de stat, procedură care durează mai mult de 15 zile, rezultă că ar fi imposibil de a respecta termenul de 15 zile în interiorul căruia să se facă recepția construcției.	
Art. 203	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 203 alin. (1) sintagma „grădinițele, instituțiile de învățământ primar” se va expune conform terminologiei art. 15 din Codul educației – „instituțiile de învățământ preșcolar și primar”.	Se acceptă.
Art. 205	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 205 alin. (4) cuvintele „va preciza” se vor revedea, fiind necesară ajustarea acestora în raport cu notificarea avută în vedere.	Se acceptă.
Art. 206	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		În denumirea art. 206 cuvântul „Comisiei” se va substitui cu cuvântul „Comisia”.	Se acceptă.
Art. 208	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 208 alin. (3) nu este clar cine va plăti pentru expertize, încercări suplimentare, probe, teste în cazul dubiilor asupra înscrisurilor din documentele Cărții tehnice a construcției.	Norma a fost completată.
Art. 214	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		Art. 214 este expus dificil pentru percepere, cu utilizarea unor expresii improprii unui act normativ (alin. (2) „cu observațiile participanților”; alin. (4) „se vor indica acele neajunsuri”; alin. (8) „după trecerea termenului”).	Normele au fost revizuite.
Art. 215	Biroul Național de Statistică nr. 05- 02/41-08 din 08.06.2023		La Articolul 215. Transmiterea proceselor-verbale de recepție a construcțiilor: propunem de exclus litera b) pentru a reduce sarcina asupra investitorilor, datele respective fiind transmise Biroului Național de Statistică în mod centralizat, de către Agenția Servicii Publice.	Se acceptă.
Art. 216	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare		În alin. (3) cuvintele „(sau nu)” se vor substitui cu cuvintele „sau nu se va constata”. Argumentare: S-a operat o ajustare semantică, pentru a prevedea clar dualitatea situației juridice expuse în normă.	Se acceptă.

Art. 231	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 231 alin. (3) expresia „a mersului execuției lucrărilor de construcție” este formulată greșit, respectiv, se va substitui cu cuvintele „a etapelor de executare a lucrărilor de construcție”.	Se acceptă.
Art. 223	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023		La Articolul 223 alin. (4) (Planul topografic privind amplasarea reală a rețelelor edilitare (ingineresti) nou construite, se prezintă, în format electronic și pe suport de hârtie, în termen de 30 zile de la data punerii în funcțiune, de către operatorii de sistem, autorităților administrației publice locale, pentru a fi transpuse pe hărțile funciare raionale/municipal/urbane/rurale), se propune substituirea cuvintelor „hărțile funciare raionale/municipal/urbane/rurale” cu cuvintele „materialele topografo-geodezice și cartografice utilizate, inclusiv în format electronic”. Temeiul propunerii: terminologia utilizată de Legea nr. 778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică.	Se acceptă.
Art. 231	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		În articolul 231, partea (2) se va completa la final cu cuvintele „(inclusiv în versiunea digitală)”.	Se acceptă.
Art. 234	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		articolul 234. Documentația tehnică privind capitolul A al Cărții tehnice a construcției, în partea (1) litera e) se va completa după cuvintele „pe parcursul execuției construcției” cu cuvintele: „înscrisul investitorului privind calitatea construcției manifestată prin sintagmele „la cheie” sau „gata de ocupare”)”;	Se acceptă.

Art. 239	Ministerul Mediului nr. 13-05/1140 din 07.06.2013	Cu referire la art. 239 alin. (2) lit. c) urmează a fi modificată denumirea instituției „Inspectoratului Ecologic de Stat” cu „Inspectoratul pentru Protecția Mediului” întrucât prin Hotărîrea Guvernului nr. 887/2017 cu privire la crearea Inspectoratului pentru Protecția Mediului, au fuzionat Inspectoratul Ecologic de Stat și Serviciul Piscicol în vederea creării Inspectoratului pentru Protecția Mediului cu transmiterea tuturor drepturilor și obligațiilor către Inspectoratul pentru Protecția Mediului în calitate de succesor de drepturi, iar, la data de 13.06.2018 prin Hotărîrea Guvernului nr. 548 a fost aprobat Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului.	La art. vizat nu se regăsește această denumire.
Art. 242	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023	În articolul 242 se va include o normă privitor la ținerea versiunii digitale a Cărții tehnice a construcției.	Se acceptă.
Art. 242	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023	La art. 242 alin. (5) sintagma „în arhiva unităților administrativ-teritoriale” nu denotă claritate normei și urmează a fi revăzută.	Norma a fost revizuită.
Art. 247	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023	Art. 247, referitor la aplicarea unitară a prevederilor Codului în domeniul exploatării construcțiilor, precum și activitatea de urmărire a comportării în exploatare și intervențiile în timp asupra construcțiilor, în temeiul regulamentelor și reglementărilor tehnice elaborate și aprobate de organul central de specialitate, este expus vag, fără a fi menționate actele normative corespunzătoare.	La art. 3 este definită noțiunea de normativ tehnic în construcții.
Art. 248	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare	Lit. e) după cuvîntul „transformare” de completat cu cuvintele „adaptare rezonabilă”. <i>Argumentare:</i>	Se acceptă.

			S-a completat norma cu noțiunea de „adaptare rezonabilă”, pentru a corespunde cu redacția nouă propusă la art. 3 a noțiunii de „exploatarea construcțiilor”.	
Art. 251	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023		La Articolul 251 alin. (2) (Dispozițiile prezentului capitol sînt obligatorii pentru organele administrației publice locale și pentru toți factorii implicați prevăzuți la art.339, pe întreaga durată de existență a acestor construcții), este necesară substituirea cuvîntului „organele” cu cuvintele „structurile specializate ale”. Ca alternativă, poate fi completarea după cuvîntul „organele” cu cuvintele „de arhitectură ale”, însă considerăm că prima opțiune este mai potrivită, în special că această terminologie proiectul Codului o utilizează în alte norme ale proiectului (ex. Art. 373 alin. (4) și cuvîntul „organ” nu este specific autorităților publice locale, ci de stat. Propunerea este valabilă și pentru art. 255 alin. (1), art. 328 și art. 329 alin. (1) și alin. (2).	Se acceptă.
Art. 258	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 258 alin. (4) după cuvîntul „exploatare” se va exclude cuvîntul „atestat”.	Se acceptă.
Art. 260	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 260 alin. (4), art. 265, cuvintele „responsabilul tehnic cu urmărirea” se vor substitui cu cuvinte „responsabilul tehnic pentru urmărire” (a se vedea art. 258 alin. (4)).	Se acceptă.
Art. 261	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 261-265, titlurile acestora (inclusiv titlul secțiunii), care stabilesc obligații privind urmărirea comportării construcțiilor în exploatare, se vor corela cu conținutul articolelor, care includ și responsabilități.	Se acceptă.
Art. 266	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		Articolul 266 alin. (1) de completat cu lit. c) cu următorul conținut: „c) sporirea performanței energetice a clădirilor și a unităților de clădire”.	Se acceptă.
Art. 271	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		Articolul 271 alin. (1) lit. c) de expus în următoarea redacție: „lucrări de modernizare, inclusiv renovări majore, extinderi, modificări, înlocuiri/modernizări a sistemelor tehnice, determinate de schimbarea cerințelor față de construcții sau a funcțiunilor acestora, care se pot realiza cu menținerea sau îmbunătățirea stării tehnice a construcțiilor.”	Se acceptă.

<p>Art. 275</p>	<p>Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023</p>	<p>Respectiv, art. 275 alin. (3) lit. b) de expus în următoarea redacție: „de modificare nestructurală, din care fac parte, în principal, lucrările de amenajări interioare și recompartimentări ușoare, lucrări de renovare majoră și înlocuire/modernizare a sistemelor tehnice, care nu afectează în mod semnificativ structura de rezistență a construcției și pentru care este necesar avizul prealabil al proiectantului sau al unui expert tehnic atestat.” De menționat că, creșterea performanței energetice a clădirilor existente necesită promovarea lucrărilor de renovare majoră și de modernizare a sistemelor tehnice, ținând cont de potențialele „praguri de declanșare” relevante din ciclul de viață al clădirii. Prin „pragul de declanșare” se înțelege „un moment oportun în ciclul de viață al unei clădiri, de exemplu din perspectiva raportului cost-eficacitate sau a întreruperilor, pentru realizarea unor renovări vizând eficiența energetică”. Un prag de declanșare ar putea fi: (a) o tranzacție (de exemplu, vânzarea, închirierea sau luarea în leasing a unei clădiri, refinanțarea acesteia sau o modificare a utilizării acesteia); (b) o renovare (de exemplu, o renovare mai amplă deja planificată care nu are un impact energetic); sau (c) un dezastru/incident (de exemplu, incendiu, cutremur, inundații). Prin urmare, corelarea renovării vizând eficiența energetică cu pragurile de declanșare ar trebui să garanteze că măsurile legate de eficientizarea consumului de energie nu sunt neglijate sau omise într-o etapă ulterioară a ciclului de viață al clădirii. Concentrarea pe eficiența energetică la pragurile de declanșare ar trebui să limiteze riscul de a rata oportunitățile de renovare și să sporească posibilele sinergii cu alte acțiuni. Pragurile de declanșare pot conduce la renovări eficiente din punctul de vedere al costurilor datorită economiilor de scară ce pot fi realizate dacă se desfășoară renovări care nu au un impact energetic în același timp cu alte lucrări necesare sau renovări planificate.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Art. 279</p>	<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023</p>	<p>La Articolul 279 (Proprietarii construcțiilor, persoanele fizice sau juridice și asociațiile de proprietari în condominiu, precum și persoanele juridice care au în administrare construcții vor acționa pentru), este necesară</p>	<p>Se acceptă.</p>

			substituirea cuvintelor „în condominiu” cu cuvintele „din condominiu”. Temei: terminologia Legii nr. 187/2022.	
Art. 279	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 279 expresia „asociațiile de proprietari în condominiu” se va substitui cu noțiunea „asociațiile de proprietari din condominiu”, conform terminologiei utilizate în Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu (observație valabilă și pentru art. 389 alin. (2)).	Se acceptă.
Art. 283	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 283 este lipsită de claritate prevederea ce ține de „avizarea listelor cuprinzând prioritățile, pe categorii de construcții, pentru expertizarea tehnică, proiectarea și execuția lucrărilor de intervenție, pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente”. Prin urmare, se va revizui corespunzător.	Norma a fost revizuită.
Art. 285	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023		La Articolul 285 alin. (1) lit. b) (Fondurile necesare pentru finanțarea cheltuielilor privind proiectarea și execuția lucrărilor de consolidare a clădirilor incluse în programele anuale de acțiuni privind reducerea riscului seismic se vor asigura: din bugetul de stat, din bugetele locale sau din alte surse ce nu contravin legislației, după caz, în limitele fondurilor stabilite anual cu această destinație pentru locuințele și spațiile cu altă destinație decât cea de locuință, existente în proprietatea sau în administrarea celorlalte instituții publice), este necesară substituirea cuvântului „stabilite” prin cuvintele „disponibile aprobate”.	Se acceptă.
Art. 285	Ministerul Finanțelor nr. 09/2- 09/6630 din 14.06.2023		La art.285, alin.(3) de indicat cine aprobă programul anual de acțiuni privind reducerea riscului seismic, deoarece art.284 alin.(3) prevede că Guvernul aprobă programele respective pe termen mediu.	Se acceptă.
Art. 290	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		Adițional, considerăm oportun corelarea art. 290-303 cu prevederile LPEC și Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, precum și de concretizat responsabilitățile instituționale pentru activitățile din articolele menționate, ținând cont de crearea Ministerului Energiei.	Se acceptă.
Art. 291	SA Termoelectrica		La art. 291, alin. (2) sintagma „agentului termic” de a substitui cu sintagma „energiei termice”.	Se acceptă.

	<p>Nr. 79/785 din 06.06.2023</p>	<p>Art. 291 alin. (3) propunem a fi completat cu următoarea prevedere: „În zonele urbane, clădirile nou construite și cele supuse renovărilor majore, inclusiv conform Legii privind performanța energetică a clădirilor, se conectează la sistemul centralizat existent de alimentare cu energie termică, cu excepția cazurilor în care aceasta nu este rentabil din punct de vedere economic pentru furnizor”. Această modificare este necesară reieșind din prevederile art.42 alin.11 al Legii nr.92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, ținând cont de faptul că reprezintă o lege specială ce reglementează activitățile specifice sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, menite să îmbunătățească eficiența energetică a întregii economii și să diminueze impactul negativ al sectorului termoeenergetic asupra mediului, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor de cogenerare.</p>	<p>Nu se acceptă. Norma respectivă se regăsește în art.42 alin.(11) al Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, prin urmare nu este necesar dublarea prevederilor legale.</p>
		<p>La art. 291, alin. (4) „<i>Reabilitarea termică a construcțiilor și instalațiilor interioare aferente acestora intră în obligația proprietarilor, asociațiilor de proprietari sau utilizatorilor construcției</i>” se menționează despre asociațiile de proprietari, pe când Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu, operează cu noțiunea de „<i>asociație de proprietari din condominiu</i>”. Or, art. 87 al legii prevede reorganizarea prin transformare a asociațiilor de proprietari ai locuințelor/apartamentelor privatizate, cooperativele de locuințe și cooperativele de construcție a locuințelor în asociații de proprietari din condominiu. Persoanele juridice menționate dar și imobilele administrate de acestea și proprietarii de unități din aceste imobile se supun regimului prevăzut de prezenta lege din data intrării în vigoare a prezentei legi, chiar dacă ele încă nu s-au transformat conform alin. (1). Astfel, la art. 291 alin. (4) după cuvintele „<i>asociațiilor de proprietari</i>” se propune completarea cu cuvintele „<i>din condominiu</i>”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Art. 291</p>	<p>Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023</p>	<p>La art. 291, alin. (2), propunem ca sintagma „agentului termic” de a fi substituită cu sintagma „energiei termice”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>Articolul 291 alin. (3) propunem a fi completat cu următoarea prevedere: „În zonele urbane, clădirile nou construite și cele supuse renovărilor</p>	<p>Nu se acceptă.</p>

		<p>majore, inclusiv conform Legii privind performanța energetică a clădirilor, se conectează la sistemul centralizat existent de alimentare cu energie termică, cu excepția cazurilor în care aceasta nu este rentabil din punct de vedere economic pentru furnizor”. Această modificare este necesară reieșind din prevederile art.42 alin.11 al Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, ținând cont de faptul că reprezintă o lege specială ce reglementează activitățile specifice sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, menite să îmbunătățească eficiența energetică a întregii economii și să diminueze impactul negativ al sectorului termoenergetic asupra mediului, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor de cogenerare.</p>	<p>Norma respectivă se regăsește în art.42 alin.(11) al Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, prin urmare nu este necesar dublarea prevederilor legale.</p>
		<p>Totodată, în art. 291, alin. (4) „Reabilitarea termică a construcțiilor și instalațiilor interioare aferente acestora intră în obligația proprietarilor, asociațiilor de proprietari sau utilizatorilor construcției” se menționează despre asociațiile de proprietari, în timp ce Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu, operează cu noțiunea de „asociație de proprietari din condominiu”. Or, art. 87 al legii respectivă prevede reorganizarea prin transformare a asociațiilor de proprietari ai locuințelor/apartamentelor privatizate, cooperativele de locuințe și cooperativele de construcție a locuințelor, în asociații de proprietari din condominiu. Persoanele juridice menționate, precum și imobilele administrate de acestea și proprietarii de unități din aceste imobile se supun regimului prevăzut de prezenta lege din data intrării în vigoare a prezentei legi, chiar dacă ele încă nu s-au transformat conform alin. (1). Prin urmare, propunem la art. 291 alin. (4) după cuvintele „asociațiilor de proprietari”, a se completa cu cuvintele „din condominiu”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

<p>Art. 293</p>	<p>SA Termoelectrica Nr. 79/785 din 06.06.2023</p>	<p>Considerăm oportun ca art. 293 „<i>Obligațiile producătorilor și distribuitorilor de energie termică</i>”, să fie adus în concordanță cu prevederile art. 11 alin. (2) din Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu, care indică punctele de delimitare a rețelelor, instalațiilor interne din condominiu și a rețelelor și instalațiilor publice.</p> <p>În acest context, propunem completarea la finalul textului din lit. a) și lit. b) a art. 293 cu următoare frază „ <i>reieșind din punctele de delimitare stabilite</i>”. Astfel articolul dat, va avea următorul conținut:</p> <p>”Articolul 293. Obligațiile producătorilor și distribuitorilor de energie termică</p> <p><i>Operatorii economici care operează în domeniul producerii și distribuirii energiei termice pentru încălzire și pentru prepararea apei calde menajere vor acționa în vederea:</i></p> <p><i>a) depistării pierderilor de căldură și de apă din rețelele de distribuție pentru alimentarea cu căldură și apă caldă menajeră și efectuarea remediilor necesare reieșind din punctele de delimitare stabilite;</i></p> <p><i>b) controlului izolării termice pentru conducte, cazane și schimbătoare de căldură și luarea, după caz, de măsuri de remediere sau de înlocuire reieșind din punctele de delimitare stabilite.”</i></p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>La art. 293, litera a) cuvântul „<i>căldură</i>” de a substitui cu sintagma „<i>energie termică</i>” (în două cazuri).</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Art. 293</p>	<p>Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023</p>	<p>Considerăm oportun ca art. 293 „<i>Obligațiile producătorilor și distribuitorilor de energie termică</i>”, să fie adus în concordanță cu prevederile art. 11 alin. (2) din Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu, care indică punctele de delimitare a rețelelor, instalațiilor interne din condominiu și a rețelelor și instalațiilor publice. În acest context, propunem completarea la finalul textului din lit. a) și lit. b) a art. 293 cu următoare frază „ <i>reieșind din punctele de delimitare stabilite</i>”. Astfel articolul dat, va avea următorul conținut: „Articolul 293. Obligațiile producătorilor și distribuitorilor de energie termică Operatorii economici care operează în domeniul producerii și distribuirii energiei termice pentru încălzire și pentru prepararea apei calde menajere vor acționa în vederea:</p>	<p>Se acceptă.</p>

			a) depistării pierderilor de căldură și de apă din rețelele de distribuție pentru alimentarea cu căldură și apă caldă menajeră și efectuarea remedierilor necesare reieșind din punctele de delimitare stabilite; b) controlului izolării termice pentru conducte, cazane și schimbătoare de căldură și luarea, după caz, de măsuri de remediere sau de înlocuire reieșind din punctele de delimitare stabilite.” În contextul aceluiași articol (art. 293), litera a), propunem ca cuvântul „căldură” de a fi substituit cu sintagma „energie termică” (în două cazuri)	
Art. 294	SA Termoelectrica Nr. 79/785 din 06.06.2023		Se propune art. 294 alin.1 cu lit. e) cu următorul conținut: <i>e) remedierea sau înlocuirea rețelelor de distribuție de alimentarea cu energie termică și apă caldă menajeră cât și a instalațiilor interioare aferente acestora intră în obligația proprietarilor, asociațiilor de proprietari din condominiu sau utilizatorilor de construcție.</i>	Se acceptă.
Art. 294	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		Articolul 294 alin. 1, se propune a fi completat cu lit. e) cu următorul conținut: „remedierea sau înlocuirea rețelelor de distribuție de alimentarea cu energie termică și apă caldă menajeră cât și a instalațiilor interioare aferente acestora intră în obligația proprietarilor, asociațiilor de proprietari din condominiu sau utilizatorilor de construcție”	Se acceptă.
Art. 313	SA Termoelectrica Nr. 79/785 din 06.06.2023		La art. 313, alin. (1), litera d) cuvântul „canal” de a substitui cu cuvântul „canalizare”, este posibil să existe o greșeală tehnică.	Se acceptă.
Art. 313	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		La art. 313, alin. (1), litera d) cuvântul „canal” de a fi substituit cu cuvântul „canalizare”, este posibil să existe o greșeală tehnică	Se acceptă.
Art. 324	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023		La Articolul 324 alin. (3) (Se consideră construcții neautorizate - construcțiile de orice categorie, indiferent de forma de proprietate și destinație, executate fără autorizația de construire, eliberată conform prevederilor prezentului Cod sau cu încălcarea documentației de proiect și a autorizației de construire, amplasate atât pe terenurile atribuite în modul stabilit, cât și pe terenurile ocupate în mod ilicit), se propune substituirea cuvintelor „atribuite în modul stabilit” cu cuvintele „deținute în baza actelor ce confirmă dreptul deținătorului de teren”. Terenurile pot	Se acceptă.

			fi atribuite (prin decizii administrative), însă persoanele cărora le-au fost atribuite pot să nu dețin actele privind dreptul deținătorului de teren (contracte, titlu), care generează efectele juridice supuse înregistrării de stat.	
Art. 330	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023		<p>Din Articolul 330 alin. (2) (În cazul neîndeplinirii de către persoanele vinovate a hotărârii instanței de judecată în termenele stabilite, demolarea construcțiilor neautorizate și remedierea construcțiilor afectate în urma intervențiilor neautorizate se efectuează în mod silit de către autoritățile publice locale, în conformitate cu Regulamentul aprobat de Guvern), se propune excluderea cuvintelor „de către autoritățile publice locale”. Conform Codului de executare al RM, sarcina de executare silită a hotărârilor de judecată definitive și irevocabile (dacă nu au fost executate benevol de debitorii executării) revine executorilor judecătorești care deschid procedura de executare silită și implică/angajează după caz alte autorități, executoranți, mecanisme etc și poate întocmi procese verbale de amendare a făptuitorilor din cauza cărora se îngreunează executarea silită. În privința hotărârilor contravenționale de demolare/defrișare, statul urma prin lege să reglementeze o procedură derogatorie de executare. Însă, Guvernul a aprobat Regulamentul respectiv, care prevede că sarcina de executare a acestora revine administrației publice locale, care trebuie să prevadă resurse financiare în bugetele locale anuale pentru executarea lucrărilor și să încheie prin achiziții publice contracte cu executoranții lucrărilor (dacă nu dețin întreprinderi cu personal și mecanisme proprii), care să desfășoare activitatea de demolare/ defrișare, cu pornirea ulterioară a unor procese față de contravenienții sancționați care nu au executat pe cheltuiala proprie de sine stătător hotărârile, în vederea compensării (încasării) cheltuielilor efectuate din bugetul local. Adică, Guvernul a delegat competențe fără acoperire financiară, contrar principiului de autonomie financiară și prevederilor art. 6 alin. (4) și alin. (6) din Legea nr. 435/2006, prin urmare, Regulamentul respectiv aprobat de Guvern va trebui ajustat la statuările și reglementările ierarhic superioare.</p>	<p>Nu se acceptă. Finanțarea lucrărilor de demolare și valorificarea alocațiilor este prevăzută în Regulamentul cu privire la modul de demolare a construcțiilor neautorizate și de defrișare a arborilor și arbuștilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 582/2022.</p>

Art. 336	<p>Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova</p> <p>Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 78/0 /44/06 din 08.06.2023</p>	Se va suplimenta cu un alineat nou cu următorul conținut „Certificarea de calificare tehnico-profesională a întreprinderilor.	Nu se acceptă. Consiliul economic pe lângă Prim-ministru consideră necesar excluderea oricăror norme care creează bariere în dezvoltarea mediului de afaceri.
Art. 337	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023	La art. 337, alin. (2) și la art. 338 cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor propunem a fi expuse în redacția prevăzută în Anexa I la Regulamentul (UE) nr. 305/2011 din 09.03.2011 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții.	Cerințele fundamentale au fost expuse în conformitate cu proiectul Regulamentului, care va abroga Regulamentul (UE) nr. 305/2011.
Art. 337	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023	Art. 337 și 338 se consideră rațional de a fi expuse într-un articol cu privire la cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor, or, într-un act normativ nu pot fi prevăzute două articole cu aceeași denumire.	Se acceptă. Titlul art 338 a fost revizuit.
Art. 338	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare	Alin. (4) de completat la sfârșit cu cuvintele „ și persoanelor aflate în situații speciale de deplasare.” <i>Argumentare:</i> Extinderea categoriei și pentru persoanele aflate în situații speciale de deplasare.	Se acceptă.

Art. 338	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		Totodată, la art. 338 alin. (1) lit. d) se va revedea și preciza textul „raportul disproporțional dintre deteriorarea produsă față de evenimentul cauzator inițial”, deoarece este expus dificil pentru asimilare.	Norma a fost revizuită.
Art. 340	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		Propunem reorganizarea Secțiunii a 3-a „ATESTAREA TEHNICO-PROFESIONALĂ A SPECIALIȘTILOR CU ACTIVITĂȚI ÎN CONSTRUCȚII”, astfel ca: înaintea articolului 340 să fie inclus articolul 343, care va fi suplinit cu norma expusă în partea (2) a articolului 342 ;	Se acceptă.
			Conținutul articolului 342 va fi reformulat pentru a exclude trimerile la textul Hotărârii de Guvern;	Se acceptă.
			în partea (2) a articolului 342 după cuvintele „Organul central de specialitate” va fi inclusă sintagma „ <i>cu participarea partenerilor sociali</i> ”.	Includerea partenerilor sociali în componența comisiei va fi prevăzută în Regulamentul privind atestarea tehnico-profesională a specialiștilor.
Art. 340	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		Totodată, propunem de completat art. 340, pct. (1), după lit. e) cu activitățile exercitate de către specialiștii menționați la art. 342, după cum urmează: „f) elaborarea certificatelor de performanță energetică a clădirilor; g) rapoartele de inspecție periodică a sistemelor de încălzire; h) rapoartele de inspecție periodică a sistemelor de climatizare.”	Se acceptă parțial.
Art. 342	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova Federația Sindicatelor din Construcții și Industria		Se va suplimenta pct. (1) cu litera (F) cu următorul conținut: „atestarea calificării muncitorilor în baza evaluării competențelor profesionale” Se suplimentează cu punctul (3) Atestarea calificării muncitorilor se va efectua de către Comisiile respective Pct.(3) din proiect devine pct.(4)	Nu se acceptă. Atestarea periodică a muncitorilor poate fi efectuată la centrele de instruire, centrele de excelență cu participarea partenerilor sociali.

	Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 78/0 /44/06 din 08.06.2023			
Art. 342	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		De completat art. 342 cu specialiști în construcții, după cum urmează: evaluator energetic, instalator de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, instalator de sisteme fotovoltaice și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și pompe de căldură, inspector al sistemelor de încălzire sau al sistemelor de climatizare.	Nu se acceptă. Profesiile prevăzute în proiectul codului sunt profesii obținute corespunzător și potrivit atestărilor tehnico-profesionale. LPEC utilizează noțiunea de specialiști autorizați. Astfel, initial ar fi necesar de stabilit clar dacă specialiștii din domeniul performanței energetice se atestază sau se autorizează și care este procedura de autorizare.

Art. 342	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		Cuprinsul alin. (1) urmează a fi reformulat, indicându-se initial lista specialiștilor care se supun atestării, iar ulterior fiind menționat că Regulamentul privind atestarea tehnico-profesională a specialiștilor în construcții se aprobă de Guvern. Totodată, este discutabilă includerea în lista persoanelor care se supun atestării a inspectorilor din cadrul Agenției pentru Supraveghere Tehnică. Potrivit cadrului normativ actual, se supun atestării/reatestării specialiștii cu activități în proiectare, verificatori de proiecte, experți tehnici, diriginți de șantier, responsabili tehnici, diriginți pentru executarea lucrărilor specializate și pentru montarea instalațiilor aferente construcțiilor, responsabili tehnici pentru lucrări specializate și instalații aferente construcțiilor și personalul de specialitate din laboratoarele de încercări în construcții și elaboratori de devize, care sunt responsabili de calitatea construcțiilor, potrivit obligațiilor ce le revin conform legii.	Se acceptă.
			La alin. (2) este inutil textul „se acordă dreptul de aplicare a semnăturii pe actele elaborate”, în măsura în care prin atestarea tehnico-profesională a specialiștilor și eliberarea certificatului de atestare, se prezumă și dreptul acestora de a semna actele elaborate	Se acceptă.
Art. 343	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		Art. 343 este inutil, în măsura în care nominalizarea Regulamentului privind atestarea tehnico-profesională a specialiștilor în construcții, aprobat de Guvern, este prevăzută la art. 342, iar procedurile privind suspendarea, anularea suspendării și anularea certificatului de atestare tehnico-profesională urmează să se regăsească în respectivul act normativ.	Se acceptă.
Art. 344	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova		Concomitent solicităm ca după art. 344 al proiectului să fie competat cu un compartiment ce ține de certificarea tehnico-profesională a operatorilor economici.	Nu se acceptă. Consiliul economic pe lângă Prim-ministru consideră necesar excluderea oricăror norme care creează bariere în dezvoltarea mediului de afaceri.

	Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 78/0 /44/06 din 08.06.2023			
Art. 344	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 344 cuvintele „s-a suspendat și s-a anulat” se vor substitui cu cuvintele „a fost suspendat sau anulat”. În general, secțiunea 3 (art. 340-344) referitor la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor din construcții trebuie să reflecte doar norme primare privind modul de organizare și de exercitare a acestei activități, în vederea asigurării condițiilor de calitate în construcții. În context, semnalăm despre existența în prezent a unei proceduri destul de reușite în domeniul atestării tehnico-profesionale a specialiștilor cu activități în construcții, stabilite în Regulamentul cu privire la atestarea tehnicoprofesională a specialiștilor cu activități în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 329/2009.	Se acceptă. Secțiunea a fost revizuită.
Art. 345	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		Secțiunea a 4-a „Normative tehnice în construcții” (art. 345-349) trebuie să fie revizuită integral, în scopul creării unui cadru instituțional și metodologic de reglementare tehnică a construcțiilor eficiente și durabile prin prisma celor relate la alin. 5 din prezenta Notă. De remarcat că, LPEC prevede crearea sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice a clădirilor. În acest sens, considerăm că unele elemente ale acestui sistem ar putea fi conectate la sistemul informațional de eliberare a certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire. Se recomandă de prevăzut în proiectul CUC crearea unui sistem informațional național pentru întocmirea și eliberarea actelor permise (certIFICATE de urbanism, autorizații, etc.) în domeniul construcțiilor.	Prin Hotărârea Guvernului nr.551/2018, a fost aprobat Regulamentul cu privire la modul de ținere a Registrului actelor permise. Astfel, potrivit pct.3 și 6 din acest Regulament, Registrul actelor permise (RAP) se ține pentru a înregistra actele permise, fiind unica sursă oficială de

				date privind actele permissive emise în Republica Moldova.
Art. 346	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La alin. (1) semnalăm că urmează să se indice nu scopul în care se elaborează normativele tehnice, dar faptul că acestea se elaborează de către organul central de specialitate prin intermediul comitetelor tehnice specializate.	Se acceptă.
			La alin. (2) cuvintele „printr-un ordin” se vor substitui cu cuvintele „prin ordin”. Concomitent, atenționăm că, conținutul articolului nu stabilește modalități de elaborare a reglementărilor tehnice, potrivit titlului.	Se acceptă.
Art. 349	Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru		Prevederile alin. (2) al art. 349 stabilesc, că <i>Fondul național de dezvoltare a sistemului de documente normative în construcții se formează din alocațiile aprobate anual prin Legea bugetului de stat, din 0,5 % din volumul investițiilor în capitalul fix pentru obiectivele care nu sînt finanțate din bugetul public național, virat de către investitorii sau proprietarii construcțiilor, indiferent de tipul de proprietate, din surse de asistență externă și din alte surse ce nu contravin legislației.</i> Prevederile respective stabilesc taxe și necesită să se regăsească în Codul fiscal. Totodată, este necesar de a prevedea astfel de taxă și pentru obiectivele care sînt finanțate din bugetul public național, deoarece documentele normative în construcții sunt utilizate pentru orice tip de construcții indiferent de sursa de finanțare, fiind exclusă discriminarea la acest subiect.	Bugetul public, schimbam banii dintr-un buzunar in altul
Art. 349	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova		La anin. (2) Cuvintele „care nu sunt finanțate din bugetul public național” se vor exclude.	Nu este judicios includerea obiectele care sunt finanțate din bugetul public național, deoarece investitorul în acest caz este statul și alocarea contribuției de către stat în bugetul statului nu este rațională.

	<p>Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 78/0 /44/06 din 08.06.2023</p>		<p>Administrarea defalcărilor specificate în al.(2) din prezentul articol se efectuează de organul central de specialitate de comun acord cu partenerii sociali mai departe după text</p>	<p>Această normă va fi inclusă în regulamentul privind administrarea mijloacelor financiare destinate dezvoltării bazei normative.</p>
<p>Art. 349</p>	<p>Ministerul Finanțelor nr. 09/2-09/6630 din 14.06.2023</p>		<p>Articolul 349 nu poate fi susținut în redacția propusă. Reieșind din regulile de aplicare a Clasificației bugetare, autoritățile/instituțiile bugetare nu pot gestiona taxe, care reprezintă resurse generale ale bugetului de stat. La moment, taxa în mărime de 0,5% din volumul investițiilor în capitalul fix (taxa) este parte componentă a resurselor generale. Conform redacției propuse, taxa va fi considerată ca venituri colectate care se utilizează în baza regulilor stabilite prin Legea nr.181/2014: (i) taxa respectivă acumulată peste volumul aprobat se utilizează pentru finanțarea cheltuielilor în volumul aprobat, (ii) iar în cazul când venitul din taxa este mai mic decât cel aprobat – cheltuielile se efectuează în volum diminuat cu suma respectivă a veniturilor neîncasate fără suplinirea Fondului din contul bugetului de stat. E de menționat că, în ultimii doi ani în bugetul de stat au fost acumulate venituri de la taxa în mărime cca de 8 mil. lei, anual, iar virarea acestora în buget pe parcursul anului nu a fost ritmică. În aceste condiții, finanțarea procesului de elaborare a documentelor normative</p>	<p>Se acceptă parțial. Administrarea defalcărilor se va efectua de către organul central de specialitate, acest concept fiind agreat în cadrul ședinței Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective din 2 decembrie 2022.</p>

		<p>naționale în construcții din Fond va depinde de nivelul încasării taxei. Mai mult, taxa în cauză depinde de situația pe piața construcțiilor ce ar face vulnerabile încasările la Fond față de situația economică și, respectiv, cheltuielile din acesta.</p> <p>În acest context, se propune art.349 de expus în următoarea redacție:</p> <p><i>„Art.349. Cheltuielile pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții</i></p> <p><i>(1) Cheltuielile pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții se finanțează din Fondul național de dezvoltare a sistemului de documente normative în construcții (în continuare – Fond).</i></p> <p><i>(2) Fondul reprezintă totalitatea mijloacelor financiare destinate finanțării programului de elaborare a sistemului de documente normative în construcții.</i></p> <p><i>(3) Mărimea mijloacelor Fondului se aprobă anual prin legea bugetară anuală a bugetului de stat, în corespundere cu Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.</i></p> <p><i>(4) Fondul este constituit din alocațiile aprobate prin legea anuală a bugetului de stat și din alte surse ce nu contravin legislației.</i></p> <p><i>(5) Investitorii sau proprietarii construcțiilor, indiferent de tipul de proprietate, participă la crearea mijloacelor pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții prin virarea la bugetul de stat a defalcărilor în mărime de 0,5 la sută din volumul investițiilor în capitalul fix pentru obiectivele care nu sunt finanțate din bugetul public național.</i></p> <p><i>(6) Administrarea defalcărilor prevăzute la alin.(5) din prezentul articol, se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat conform modului stabilit în cadrul normativ în vigoare.</i></p> <p><i>(7) Calculul defalcărilor prevăzute la alin.(5) din prezentul articol se face de către organul central de specialitate și se prezintă lunar Serviciului Fiscal de Stat. Virarea sumelor respective se face eşalonat la conturile trezoreriale deschise ale bugetului de stat, concomitent cu plata lucrărilor executate.</i></p>	
--	--	--	--

			<p>(8) Pentru virarea cu întârziere, de către investitorii sau proprietarii construcțiilor, indiferent de tipul de proprietate, a defalcărilor specificate la alin. (7) din prezentul articol, se aplică penalitățile prevăzute de legislația fiscală”, or penalitățile pot fi aplicabile doar investitorilor sau proprietarilor construcțiilor, indiferent de tipul de proprietate, precum și în Codul fiscal nu sunt prevăzute sancțiuni pentru eschivarea, diminuarea sau neachitarea în termen a defalcărilor aferent Fondului național de dezvoltare a sistemului de documente normative în construcții.</p> <p>(9) Modul de gestionare a mijloacelor Fondului se stabilește de Guvern.”. Concomitent, pe tot parcursul Codului, sintagma „fond” care se utilizează în sensul financiar de substituit cu sintagma „resurse”, sursa” sau alocație”, după caz.</p>	
Art. 350	Agencia Servicii Publice nr. 01/0858 din 08.06.2023		Examinând proiectul actului normativ prezentat, constatăm că nu au fost acceptate obiecțiile ASP propuse anterior referitoare la art. 413, 416 (în prezent – art. 350, 352), privind lipsa normelor cu privire la avizul tehnic. Reiterăm necesitatea completării proiectului codului cu norme privind întocmirea avizului tehnic ca document, inclusiv, despre cazurile de emitere, forma și conținutul acestuia.	Se acceptă.
Art. 350	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		Secțiunea a 5-a „Expertiza tehnică a construcțiilor” (art. 350-353) stabilește un șir de prevederi declarative. Semnalăm că, modul, formele, obiectele, conținutul și subiecții implicați în efectuarea expertizelor tehnice ale construcțiilor, în scopul asigurării și menținerii stării tehnice a construcțiilor în corespundere cu exigențele esențiale ale cadrului normativ sunt stabilite în Regulamentul privind expertiza tehnică în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 936/2006.	Proiectul Codului conține prevederi generale care nu se dublează cu Regulamentul privind expertiza tehnică în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 936/2006. Totodată ulterior adoptării Codului, Regulamentul enunțat va fi revizuit.
Art. 351	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		În demunirea art. 351 cuvântul „Analizările” este expus greșit și se va revizui corespinzător	Se acceptă.

Art. 354	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		Cuprinsul secțiunii a 6-a „Conducerea și asigurarea calității în construcții” (art. 354-359) este preluat fragmentar din Regulamentul privind conducerea și asigurarea calității în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului României nr. 261/1994 (abrogată prin Hotărârea Guvernului României nr. 766/1997 pentru aprobarea unor regulamente privind calitatea în construcții) și urmează a fi asigurată o coerență a prevederilor cu normele cadrului normativ național.	Normele au fost revizuite.
Art. 358	Consiliul Economic pe lângă Prim- ministru		Art. 358 prevede certificarea sistemului de management al calității în construcții. Este prevăzut, că aplicarea sistemului de conducere și asigurare a calității construcțiilor pentru operatorii economici implicați în activitatea de execuție a construcțiilor trebuie să fie însoțită și de obținerea certificării sistemului de management al calității, conform prevederilor prezentului Cod. Alin. (2) al art. 359 prevede obligativitatea obținerii certificării sistemului de management al calității al operatorului economic. Menționăm, că prevederile art. 358 și 359 sunt expuse la general, nu sunt dezvoltate în proiect și necesită a fi excluse.	Precizare: Certificarea sistemului de management al calității este facultativă însă poate avea caracter obligatoriu doar la cererea investitorului.
Art. 362	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 362 alin. (2) este de prisos și se va exclude, deoarece nu stabilește o normă juridică, doar definește noțiunea de „set”.	Se acceptă.
Art. 364	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		Art. 364, cu privire la excepțiile de la prevederile codului, urmează a fi reformulat, întrucât sensul acestuia este lipsit de claritate.	Se acceptă.
Art. 368	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		Totodată, LPEC prevede că autoritatea publică în domeniul eficienței energetice creează și implementează, în comun cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor, sistemele de control independent al certificatelor de performanță energetică și al rapoartelor de inspecție periodică a sistemelor de încălzire și de inspecție periodică a sistemelor de climatizare. Aceste sisteme de control fac partea din sistemul controlului de stat al calității în construcții. Așadar, se recomandă, de inclus în Titlul V „Controlul de stat al calității în construcții” (art. 368-386) prevederi privind sistemele de control independent al certificatelor de performanță energetică și al rapoartelor de	Se acceptă parțial.

			inspecție periodică a sistemelor de încălzire și de inspecție periodică a sistemelor de climatizare.	
Art. 370	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		Art. 370-386, referitor la procedura desfășurării controlului de stat al calității în construcții reprezintă o preluare a cuprinsului Regulamentului cu privire la controlul de stat al calității în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 360/1996 (a se vedea observația la art. 448-465). În context, menționăm necesitatea redactării acestora din punct de vedere a expunerii dispozițiilor celor mai importante, deoarece mai multe prevederi ale acestei secțiuni ar fi oportune de a fi incluse într-un regulament privind modul de exercitare a controlului de stat al calității în construcții.	Proiectul Codului conține prevederi generale care nu se dublează cu Regulamentului cu privire la controlul de stat al calității în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 360/1996. Totodată ulterior adoptării Codului, Regulamentul enunțat va fi revizuit.
Art. 373	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 78/0 /44/06 din 08.06.2023		Alin. (3) lit. a) Cuvântul „întărirea” se va înlocui cu cuvântul „Stabilirea”.	Se acceptă.
Art. 378	Ministerul Justiției		Art. 378 alin. (3) excede obiectul de reglementare a Codului urbanismului și construcțiilor. Astfel, persoanele competente cu atribuții de constatare	Se acceptă. Norma a fost reformulată.

	Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		a contravențiilor și de întocmire a proceselor-verbale se indică în Codul contravențional. Tot Codul contravențional cuprinde cerințele față de întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție.	
Art. 388	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 388 alin. (3) este necesar de a fi precizate cuvintele „operatorii economici – persoane fizice sau juridice”.	Norma a fost redactată.
Art. 389	Agencia Relații Funciare și Cadastru nr. 36/01-06/481 din 31.05.2023		<p>Conform art. 40⁴ alin. (3) Legii 1543/1998 cadastrului bunurilor imobile, Înregistrarea în registrul bunurilor imobile a caselor de locuit individuale și a anexelor gospodărești înregistrate până la data intrării în vigoare a Legii nr.835-XIII din 17 mai 1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului în registrele de evidență a gospodăriilor, ținute de primărie, poate fi efectuată în temeiul extrasului din aceste registre.</p> <p>Astfel, la art. 389, propunem următoarele:</p> <p>(3) Înregistrarea în registrul bunurilor imobile a caselor de locuit individuale și a anexelor gospodărești înregistrate până la data intrării în vigoare a Legii nr.835-XIII din 17 mai 1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului în registrele de evidență a gospodăriilor, ținute de primărie, se va efectua în temeiul extrasului din acest registru.</p> <p>(4) În cazul lucrărilor de construcție executate după anul 1996, în lipsa sau cu încălcarea autorizației de construire / documentației de proiect, iar împlinirea termenului de prescripție pentru contravențiile prevăzute la art. 28 alin. (2) din Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, nu mai permite aplicarea sancțiunilor, casele de vacanță construite pe terenurile întovărășirilor pomicole, precum și casele de locuit, pentru una sau două familii și anexe gospodărești pot fi înregistrate în registrul bunurilor, după cum urmează:</p> <p>a) pentru căsuțele de vacanță construite pe terenurile întovărășirilor pomicole, casele de locuit cu un nivel, situate în localitățile urbane și rurale - în baza declarației proprietarului construcției autentificat notarial de răspunderea personală privind corespunderea construcției cu exigențele</p>	Se acceptă.

		<p>esențiale prevăzute de documentele normative și asumarea răspunderii de asigurare a integrității acesteia pe durata termenului de exploatare.</p> <p>b) pentru căsuțele de vacanță construite pe terenurile întovărășirilor pomicole, casele de locuit cu două sau mai multe nivele, situate în localitățile urbane și rurale – în baza declarației proprietarului construcției de răspunderea personală privind corespunderea construcției cu exigențele esențiale prevăzute de documentele normative și asumarea răspunderii de asigurare a integrității acesteia pe durata termenului de exploatare care va fi însoțită cu certificatul privind edificarea construcției emis de către autoritatea publică locală cu privire la încadrarea bunului imobil în prevederile Planului Urbanistic General și regulamentului local de urbanism al localității (respectarea regimului pe verticală, modul de folosința obiectului, CUT-ului și POT-ului) și în baza declarațiilor proprietarilor de terenurilor învencinate, autentificate notarial, cu privire la faptul că obiect construit nu generează un litigiu civil.</p> <p>c) Pentru toate cazurile: – proprietarul poartă răspundere pentru eventuale prejudicii cauzate persoanelor terțe pe durata termenului de exploatare a construcției respective; – se întocmește și se prezintă documentația cadastrală; – concomitent cu înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, subcapitolul III al Registrului Bunurilor Imobile se completează cu notare: "Bunul imobil este construit în lipsa sau cu abateri de la documentație de urbanism. Proprietarul poartă răspundere pentru eventuale prejudicii cauzate persoanelor terțe pe durata termenului de exploatare a construcției respective". Notarea nu poate fi radiată pe durată exploatării obiectului.</p> <p>(5) În cazul construcțiilor locative nefinalizate, executate în lipsa sau cu încălcarea autorizației de construire / documentației de proiect, autoritatea administrației publice locale va examina posibilitatea sau imposibilitatea încadrării acestora în procesul de autorizarea de construire.</p> <p>(6) În cazul construcțiilor executate în lipsa sau cu încălcarea autorizației de construire / documentației de proiect, pe terenuri proprietate publică al UAT, autoritatea administrației publice locale va examina posibilitatea</p>	
--	--	---	--

			<p>eliberării certificatului privind edificarea construcției sau de desființare a acestora. Decizia eliberării <u>certificatului privind edificarea construcției</u> sau de desființare a acestora, se va lua pe baza planurilor urbanistice și a regulamentelor aferente, avizate și aprobate în condițiile legii. Construcțiile menționate vor putea fi desființate pe cale administrativă de către autoritatea administrației publice locale, fără sesizarea instanțelor judecătorești și pe cheltuiala contravenientului.</p> <p>(7) În cazul construcțiilor pentru care execuția lucrărilor s-a realizat în lipsa sau cu încălcarea autorizației de construire/ documentației de proiect, iar termenul de prescripție pentru contravențiile prevăzute la art. 28 alin. (2), permite aplicarea sancțiunilor, autoritatea administrației publice locale va emite certificatul privind edificarea construcției numai după achitarea amenzii.</p> <p>(8) Certificatul privind edificarea construcției se eliberează în scopul înregistrării construcției în registrul bunurilor imobile și nu poate fi utilizată în alte scopuri.</p>	
Art. 389	SA Termoelectrica Nr. 79/785 din 06.06.2023		Totodată, la art. 389 „Acțiunile solidare” de asemenea se menționează despre asociațiile de proprietari. Reieșind din argumentele invocate supra, propunem ca în alin. (2) sintagma „asociațiile de proprietari de locuințe” să fie substituită cu sintagma „asociațiile de proprietari din condominiu”.	Se acceptă.
Art. 389	Ministerul Energiei nr. 07-606 din 08.06.2023		Totodată, la art. 389, propunem ca în alin. (2) sintagma „asociațiile de proprietari de locuințe” să fie substituită cu sintagma „asociațiile de proprietari din condominiu”.	Se acceptă.
Art. 389	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 389: La alin. (1) și (3) cuvintele „de la intrarea în vigoare” se vor substitui cu cuvintele „de la data intrării în vigoare”.	Se acceptă.
			La alin. (2), expresia „asociației de proprietari ai locuințelor sau administratorii blocurilor locative” se va revedea prin prisma noțiunilor utilizate în Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu.	Se acceptă.

			La alin. (3) cuvintele „declarației notariale pe proprie răspundere” se vor substitui cu cuvintele „declarației pe proprie răspundere autentificate notarial” (a se vedea: art. 38 din Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială).	Se acceptă.
Art. 390	Agencia de Guvernare Electronica nr. 3007 – 84 din 31.05.2023		În art.390 alin.(1) (în redacția anterioară a proiectului art.491 alin.(1)) cuvintele „Registrului Arhitecților și Inginerilor în Construcții” urmează a fi substituit cu cuvintele „Registrul arhitecților, urbanistilor și inginerilor în construcții”, conform denumirii registrului respectiv din celelalte articole din proiectul de Cod.	Se acceptă.
Art. 391	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023		articolul 391. Intrarea în vigoare, propunem includerea unei părți noi în redacția următoare: „(4) Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în termen de 12 luni de data intrării în vigoare a prezentului Cod va elabora și aproba reglementarea tehnică privitor la efectuarea lucrărilor și procedeele ce urmează a fi efectuate pentru construcțiile „la cheie” și construcțiile „gata de ocupare””.	Nu se acceptă. Specificarea concretă și individualizată va fi inclusă în contract.
Art. 391	Ministerul Justiției Nr. 04/02-5262 din 20.06.2023		La art. 391: La alin. (2) textul „care intră în vigoare la data publicării prezentului Cod în Monitorul Oficial al Republicii Moldova” se va exclude, deoarece dublează norma deja expusă la alin. (1).	Se acceptă.
			La alin. (3) textul „vor intra în vigoare după 18 luni” se va substitui cu textul „intră în vigoare după expirarea a 18 luni”.	Se acceptă.
			Se va renumera alin. (3) cu privire la dispozițiile finale formulate pentru Guvern. Totodată, partea dispozitivă se va expune după cum urmează: „(5) Guvernul, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentului Cod.”, urmată de prevederile corespunzătoare.	Se acceptă.

Anexe	Agencia de Guvernare Electronica nr. 3007 – 84 din 31.05.2023		Cu referire la Anexele la proiectul de Cod, considerăm rațional să repetăm unele din propunerile din avizul anterior, de care autorul nu a ținut cont la definitivarea proiectului: 1) De completat anexele cu prevederi (note) prin care să se indice caracterul prioritar al depunerii cererilor respective și emiterii actelor permise în domeniul urbanismului și construcțiilor administrative individuale în formă de documente electronice semnate conform cerințelor Legii nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere și, doar cu titlu de excepție, la discreția solicitantului, pe suport de hârtie.	Se acceptă.
			2) De completat cu note care să prevadă că cerința de autentificare a actelor permise cu ștampila autorității emitente nu este aplicabilă în cazul actelor emise în formă de documente electronice, semnate conform cerințelor Legii nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere .	Se acceptă.
			3) Anexele care prevăd modelul actelor permise să se completeze cu note care să prevadă că pentru eliberarea actului a fost achitată, prin intermediul serviciul guvernamental de plăți electronice, taxa prevăzută în Nomenclatorul actelor permise (Anexa nr.1 la Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător).	Se acceptă.
Anexe	Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 144 din 02.06.2023		În punctele 2 din Anexa nr. 1 și Anexa nr. 2 (În conformitate cu prevederile Codului urbanismului și construcțiilor, solicit eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru terenul și construcțiile situate), se propune substituirea cuvintelor „și construcțiile” cu cuvintele „și/sau construcțiile”, din motiv că certificatul de urbanism informativ și certificatul de urbanism pentru proiectare pot fi emise pentru un teren pe care nu există construcții sau doar pentru o construcție de pe un anumit teren (de exemplu, pentru reconstrucție)	Se acceptă.
Anexe	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor		Anexele nr. 19 și 20 vor fi numerotate cu cifrele 20 și 21 respectiv.	Se acceptă

	Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” nr. 01.01/23 din 31.05.2023			
Anexe	Federația Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din Republica Moldova Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” din Republica Moldova Nr. 78/0 /44/06 din 08.06.2023		La anexa nr. 19 Cuvîntul „vice ministru” de înlocuit cu cuvintele „de un secretar de stat”.	ok

Secretar general

Digitally signed by Țurcanu Angela
Date: 2023.08.28 13:18:55 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Angela ȚURCANU

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor
la proiectul Codului urbanismului și construcțiilor
Nr. unic 28/MIDR/2023 (Expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de
întreprinzător și Expertiza Centrului Național Anticorupție)

Participantul la avizare (expertizare)/consulta re publică	Nr. obiecției	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Grupul de lucru al comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător Nr. 38-78-8229 din 02.08.2023	1.1	La articolul 3 în noțiunea "certificat de urbanism pentru proiectare" nu este clar ce presupune "act cu caracter reglementator ...cu caracter facultativ în cazul în care documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului este mai nouă decât 10 ani, eliberat de către emitent...". Tot în acest articol noțiunea "lucrări de întreținere" este definită ca <i>activități organizate, coordonate și executate, de regulă, de personal calificat și/sau atestat sau autorizat</i> . În acest context se recomandă revizuirea sintagmei "sau autorizat" în vederea neadmiterii unui act permisiv nou sub formă de autorizație. Aceiași recomandare este și pentru art.49, alin. (2) care prevede că <i>documentația de urbanism se elaborează de persoane autorizate în condițiile legii pentru elaborarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriului</i> .	Se acceptă. Cuvântul autorizat a fost exclus.
	1.2	În art.5, alin. (4) se menționează că <i>normativele tehnice în construcții se aprobă de către Organul central de specialitate și intră în vigoare de la data publicării acestora în Monitorul Oficial al Republicii Moldova</i> . Din această prevedere nu este clar ce se publică în MO? Actul prin care se aprobă și/sau întregul text al normativului în construcții? La fel la acest aspect trebuie de ținut cont de prevederile Legii privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale nr. 173/1994 unde în art.1, alin (9) se stabilește că <i>textele integrale ale documentelor normative în construcții se publică în ediții speciale ale Monitorului Oficial al Republicii Moldova, iar ordinele de aprobare a acestora – în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în conformitate cu legea</i> . Astfel, necesită a fi revizuit proiectul Codului în această privință, inclusiv art.346, alin. (2) care prevede că <i>ordinele de aprobare ale normativelor tehnice în construcții se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, iar textele integrale ale acestora se publică sub formă de ediții speciale (ale MO?), pe suport de hârtie și</i>	Normele de la art. 5 și cele de la art. 346 au fost corelate în sensul că Ordinele de aprobare ale normativelor tehnice în construcții se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, iar textele integrale ale acestora se publică, de către organul central de specialitate pe portalul web tematic al documentelor normative în construcții. Normativele tehnice în construcții de cele mai multe

	<p><i>format electronic, de către organul central de specialitate. La fel din perspectiva principiilor de reglementare a activității de întreprinzător stabilite prin Legea nr.235/2006 condițiile tehnice, sanitare, standardele, alte documente similare sânt obligatorii în cazul în care sânt stabilite prin legi (Articolul 7. Previzibilitatea documentelor normativ-tehnice).</i></p>	<p>ori au un volum foarte mare, iar publicarea acestora în MO va îngreuna considerabil procesul de publicare.</p> <p>Portalul web tematic, este un portal exclusiv creat în acest scop, care asigură accesul tuturor la orice document normativ în construcții a oricărei persoane interesate.</p>
1.3	<p>Proiectul prevede o procedură nouă care va genera o povară administrativă suplimentară.</p> <p>Astfel conform articolului 10 pentru desfășurarea activităților de către persoanele juridice specializate în domeniul urbanismului și construcțiilor va fi obligatorie înregistrarea acestora în Registrul de stat în domeniul construcțiilor prin notificarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică. Nu se susține această propunere a autorilor din următoarele considerente: la etapa de AIR nu au fost aduse argumente cu privire la magnitudinea problemei care urmează să fie soluționată prin prevederile propuse în articol și, în special, de mecanismul de notificare/înregistrare a activităților propuse; nu au fost estimate consecințele și impacturile potențiale ale soluțiilor propuse, inclusiv în contextul unei insuficiențe critice pe piața din Moldova a ofertelor de servicii care sunt propuse pentru reglementare specifică; nu s-a ținut cont de existența altor instrumente și prevederi deja existente, care ar putea ținti direct sau indirect intențiile autorului, precum atestarea specialiștilor în domeniul construcțiilor (act permisiv stabilit prin Legea nr.160/2011), multitudinea de proceduri de înregistrare (în special la ASP) și raportare a unor astfel de activități în scopuri statistice, fiscale și de alt gen, inclusive cu indicarea codului genului de activitate etc.</p>	<p>La moment nu există o evidență clară privind întreprinderile ce desfășoară activități în domeniu. Patronatele din domeniul construcțiilor în procesul de avizare au propus certificarea întreprinderilor care este o procedură mult mai complexă. Ca urmare, în cadrul audierilor publice din data 28.04.2023 a fost discutat subiectul enunțat și varianta vizată a fost stabilită ca o variantă de compromis.</p> <p>La etapa elaborării Analizei de impact, nu s-au adus argumente vis-a-vis de această normă, deoarece aceasta a fost inclusă în proiect în urma primei etape de avizare.</p>
1.4	<p>La articolul 11 alineatul (6) se recomandă de a expune în următoarea redacție: <i>”Inspectorii de muncă efectuează controlul de stat în conformitate cu Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și Legea privind Inspectoratul de Stat al Muncii nr. 140/2001”.</i></p>	<p>Se acceptă.</p>

1.5	<p>Proiectul prevede (art.73, alin. (3); 101, alin. (2), 104, alin. (5)) că <i>în cazul lipsei documentației de urbanism, pentru localitățile rurale cu o populație ce nu depășește 3000 locuitori, autorizația de construire se eliberează în baza documentației de proiect pentru construcție, elaborată conform Certificatului de urbanism pentru proiectare, eliberat în conformitate cu <u>Regulamentul aprobat de Guvern</u></i>. Se recomandă de a include în proiect la această etapă norme primare legate de acte necesare, cerințe, termeni, proceduri, etc. care vor fi dezvoltate deja la nivel de hotărâre de Guvern.</p>	<p>Regulamentul vizat va fi elaborat după modelul Regulamentului general de urbanism aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 5/1998 care la moment este abrogată dar care prevedea în mod detaliat aspectele aplicate la elaborarea și adoptarea de către autoritățile administrației publice locale a operațiunilor de urbanism, în proiectarea și realizarea tuturor construcțiilor și amenajărilor amplasate pe orice categorie de terenuri, atât în intravilanul, cât și în extravilanul localităților.</p> <p>În ceea ce privește numărul de 3000 de locuitori, această cifră s-a stabilit în baza datelor statistice.</p> <p>Localitățile cu un număr de pînă la 3000 de locuitori sunt aproximativ 50% din numărul total de localități.</p> <p>Localitățile ce depășesc 3000 de locuitori, sunt localități mari care necesită o abordare distinctă.</p>
1.6	<p>Proiectul prevede (în art.105, alin. (2), art.107, alin. (3); art. 127, alin. (2), lit.o); art. 148, alin. (1), lit.e) eliberarea <u>avizului pozitiv al Ministerului Culturii/Organului central în domeniul patrimoniului cultural în caz de reparație, conservare, restaurare, reabilitare a monumentelor istorice de categorie națională, precum și construcții noi pe terenul acestora și în zonele de protecție</u>. În acest context acest aviz pozitiv este un act permisiv care nu se</p>	<p>Conform prevederilor art. 11¹ al Legii nr. 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor, în domeniul ocrotirii monumentelor, autoritățile publice locale de nivelul întâi,</p>

	<p>regăsește în Nomenclatorul actelor permissive aprobat prin Legea nr.160/2011. La fel emiterea de acte permissive nu intră în competența unui minister conform Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr. 98/2012 deoarece pentru astfel de funcții legea prevede <u>Serviciul de stat care conform este o structură organizațională separată în sistemul administrativ al unui minister, care se constituie pentru prestarea serviciilor publice administrative (de înregistrare de stat, de eliberare a actelor necesare pentru inițierea și/sau desfășurarea afacerii și în alte domenii).</u></p>	<p>în contextul întocmirii, modificării sau actualizării planurilor urbanistice generale, zonele sau de detaliu ale localităților, asigură includerea în aceste documente a compartimentelor cu privire la ocrotirea monumentelor și le înaintează spre avizare, conform fazelor de execuție, Ministerului Culturii, inclusiv la etapa elaborării caietului de sarcini, eliberează actele permissive pentru efectuarea lucrărilor de intervenție asupra monumentelor și asupra bunurilor imobile aflate în zonele de protecție ale acestora, conform avizului Ministerului Culturii.</p> <p>Prin urmare, avizarea de către Ministerul Culturii constituie o obligație prevăzută în legea specială.</p>
1.7	<p>Pentru o claritate mai mare se recomandă revizuirea art.107 alin. (5) care prevede că la <u>perfectarea avizelor prevăzute la alin. (4) solicitantul va prezenta autorităților responsabile de emitere a avizelor respective documentele tehnice stabilite în legislația de profil.</u></p>	<p>Emitentul avizelor nu deține datele tehnice cu privire la ce lucrări intenționează să execute beneficiarul, capacități, dotări tehnice, ș.a. Astfel, aceste date vor fi prezentate solicitantul avizului.</p>
1.8	<p>Proiectul prevede termene mai mari de eliberare a CU și AC decât termenii actuali. La fel se recomandă de a ajusta proiectul în ceea ce ține de termenul de valabilitate și costul acestora cu acei termeni și costuri prevăzuți de Anexa nr.1 a Legii nr.160/2011. La moment costul CU și AC în Anexa la Legea nr.160/2011</p>	<p>Termenii prevăzuți în proiectul Codului au fost stabiliți reieșind din situația reală în domeniu. Totodată, termenul</p>

		<p>sunt fixați clar: 50-100 lei. Proiectul însă vine cu o altă abordare și anume plățile pentru emiterea certificatului și a autorizației de construire/desființare se stabilesc de către consiliile locale și se transferă la bugetul emitentului. Se recomandă cel puțin de avut o abordare unică pentru ambele legi.</p>	<p>de eliberare a actelor permiseive a fost stabilit de 30 din considerentul capacităților reduse ale autorităților publice locale precum și în contextul anulării conceptului de aprobare tacită la eliberarea actelor permiseive.</p> <p>De asemenea, termenul a fost extins în contextul excluderii conceptului de aprobare tacită.</p> <p>Totodată, informăm că termenul de eliberare a CU și AC în România, la fel este de 30 de zile.</p> <p>Suplimentar, sancțiunile de la art. 177 al Codului contravențional pentru neemiterea certificatului de urbanism sau a autorizației de construire în termenul prevăzut de lege, refuzul nejustificat de emitere a autorizației de construire/desființare sau a certificatului de urbanism în termenul prevăzut de lege pentru documentațiile complete sau solicitarea altor documente decât cele prevăzute de lege, au fost majorate considerabil.</p>
	1.9	<p>La articolul 130 (Coordonarea documentației de proiect de către emitentii avizelor de racordare) este necesar de a menționa mai clar modul de aplicare și obținere (fizic, online) și stabilirea expresă că după trecerea a 5 zile are loc coordonarea în mod tacit a documentației de proiect.</p>	<p>Conceptul de aprobare tacită a fost exclus.</p>

1.10	<p>În ceea ce privește introducerea în art.198, alin. (3) a solicitării de la Inspectoratul General pentru Situații de Urgență de acordare a unui aviz consultativ privind respectarea normelor și regulilor de apărare împotriva incendiilor se recomandă a revedea acest articol prin aplicarea unui mecanism deja existent și anume solicitarea persoanei a unui control în conformitate cu art.19 din 131/2011 care prevede că <i>controlul efectuat în conformitate cu temeiul specificat la alin.(1) pct.5) este inițiat în termene proximale de organul abilitat cu dreptul dat și are exclusiv aspect consultativ și constatator, cu excepția cazurilor când în cadrul controlului se depistează indicii ai infracțiunii. Cheltuielile acțiunii de control efectuate în conformitate cu temeiul specificat la alin.(1) pct.5) vor fi suportate de solicitant în cazul în care persoana ce urmează a fi supusă controlului nu este obligată prin lege să solicite controlul.</i></p>	<p>Avizul IGSU are caracter consultativ, acesta nefiind obligatoriu. Totodată IGSU nu este un organ de control. În cazul în care se dorește efectuarea unui control, la orice etapă beneficiarul poate solicita efectuarea acestuia.</p>
1.11	<p>În art.366, alin. (2) se menționează că controlul de stat al calității în construcții se exercită de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, precum și alte organe de control ale statului cu atribuții specifice, stabilite prin dispozițiile legale (Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Inspectoratul pentru Protecția Mediului și <u> Agenția de Inspectare a Monumentelor</u>). În primul rând se recomandă de substituit cuvintele "dispozițiile legale" cu "legi", în al-a rând Agenția de Inspectare a monumentelor nu este menționată în anexa din Legea nr.131/2011 care listează organele de stat împuternicite cu funcții de control de stat.</p>	<p>Conform prevederilor art. 21 alin. 1¹, din Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții la efectuarea controlului de stat al calității în construcții, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică supraveghează păstrarea integrității monumentelor, precum și a siturilor arheologice asupra cărora se efectuează lucrări de construcții sau care pot fi afectate de aceste lucrări. La inițierea controlului de stat în acest scop, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică cooptează specialiști din cadrul Agenției pentru Protecție și Restaurare a Monumentelor.</p>
1.12	<p>Recomandăm a fi revizuită pentru mai multă claritate norma de la art. 382 alin. (2) - <i>Pentru obiectivele la care în legislația specială este indicat în mod expres cerințe speciale aprobate în modul stabilit, AST va respecta reglementările</i></p>	<p>Se acceptă.</p>

		<i>respective.</i>	
	1.13	Articolul 384 (Sistarea lucrărilor de execuție a construcțiilor) urmează a fi concordat cu prevederile art.5/1 și art.29/1 Legii nr.131/2012 potrivit cărora măsurile restrictive se aplică doar în cazul încălcărilor "foarte grave".	Se acceptă.
	1.14	Prevederile alin. (5) al art. 347 stabilesc că <i>Investitorii sau proprietarii construcțiilor, indiferent de tipul de proprietate, participă la crearea mijloacelor pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții prin virarea la bugetul de stat a defalcărilor în mărime de 0,5 la sută din volumul investițiilor în capitalul fix pentru obiectivele care nu sunt finanțate din bugetul public național.</i> Prevederile respective stabilesc taxe și necesită să se regăsească în Codul fiscal. Totodată, este necesar de a prevedea astfel de taxă și pentru obiectivele care sînt finanțate din bugetul public național, deoarece documentele normative în construcții sunt utilizate pentru orice tip de construcții indiferent de sursa de finanțare, fiind exclusă discriminarea la acest subiect.	Nu este judicios includerea obiectele care sunt finanțate din bugetul public național, deoarece investitorul în acest caz este statul și alocarea contribuției de către stat în bugetul statului nu este rațională.
Centrul Național Anticorupție NR. 06/2/12879 din 16.08.2023	2.1	Art. 17 (2), art. 27: Obiecții: În conținutul proiectului nu se stabilește termenul pentru care se adoptă planul de amenajare a teritoriului național, precum și a planului de amenajare a teritoriului regiunilor de dezvoltare, fapt ce creează dificultăți în interpretarea normei, lăsând la aprecierea autorităților responsabile de inițierea elaborării documentației de amenajare, determinarea momentului și periodicității elaborării unui nou plan de amenajare. Mai mult, la art.39 alin.(7) se stabilește că elaborarea planului urbanistic general se efectuează pentru un termen de minim 10 ani, elaborarea căruia se realizează în baza documentației de amenajare a teritoriului, adică planul de amenajare a teritoriului național și a planului de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare (art.39 alin.(6) coroborat cu art.16 alin.(1) din proiect). Prin urmare, se consideră necesar de a păstra consecvența și predictibilitatea în elaborarea și implementarea documentației de amenajare a teritoriului, iar stabilirea în cod a termenului pentru care se elaborează și aprobă planurile de amenajare a teritoriului ar contribui la acest aspect. Subliniem că potrivit art.60 alin.(3) din Legea nr.100/2017, „Codul trebuie să întrunească următoarele	Se acceptă. Termenul a fost stabilit de 30 de ani.

		<p>trăsături calitative: a) precizia; b) claritatea; c) logica; d) integralitatea; e) caracterul practic.”</p> <p>Recomandări: La art.17 și art.27 din proiect, se recomandă stabilirea termenului concret pentru care se dispune aprobarea documentației de amenajare a teritoriului.</p>	
	2.2	<p>Art.22, art.28, art.31, art.53:</p> <p>Obiecții: Normele prezentate supra stabilesc competențe de monitorizare și control a respectării și implementării corecte a documentației de amenajare și urbanism. Cu toate acestea în proiect nu este stabilită care este răspunderea pentru încălcarea acestor prevederi, precum și care sunt sancțiunile ce le pot fi aplicate. Această carență face ca normele referitoare la monitorizare și control, în lipsa stabilirii responsabilității în cazul identificării încălcărilor, responsabilității autorităților publice și funcționarilor acestora, să aibă un caracter declarativ, ceea ce duce la imposibilitatea aplicării practice a acestor prevederi și prin urmare, la responsabilizarea insuficientă a funcționarilor pentru respectarea prevederilor legale.</p> <p>Recomandări: Prin urmare se consideră necesar de completat prevederile proiectului cu stabilirea răspunderii pe care o poartă entitatea publică/ agenții publici care nu respectă prevederile documentației de amenajare și urbanism.</p>	<i>Se acceptă.</i>

2.3	<p>Art. 29 alin.(2) (5)</p> <p>Obiecții:</p> <p>Norma cu privire la efectuarea expertizei de stat a documentației de amenajare a teritoriului este ambiguă în contextul determinării entității responsabile de efectuarea ei, or din normă nu este clar care subdiviziune structurală sau autoritate administrativă din subordinea organului central de specialitate are competența de efectuare a expertizei, în ce condiții și care sunt criteriile care determină ce entitate va efectua expertiza. Menționăm că nedeterminarea clară a subdiviziunii responsabile de executarea sarcinilor prezintă risc pentru apariția atribuțiilor paralele și conflictului de competență. În ce privește norma de la alin.(5), se consideră necesar de a stabili momentul de când începe a curge termenul de 30 de zile indicat. În redacția actuală modul de curgere a termenului poate fi interpretat, fapt ce poate servi temei pentru tergiversarea acestuia.</p> <p>Recomandări:</p> <p>La alin.(2) se recomandă excluderea fie stabilirea clară a entității responsabile de efectuarea expertizei de stat, cu stabilirea condițiilor ce determină efectuarea expertizei de o subdiviziune sau autoritate administrativă din subordinea organului central de specialitate, fie excluderea textului care stabilește efectuarea expertizei de aceste entități. Procedura și subiecții responsabili de efectuarea expertizei urmând a fi stabiliți în regulamentul menționat la alin.(3), aprobat de Guvern.</p> <p>La alin.(5) se recomandă completarea normei prin stabilirea momentului de când începe a curge termenul pentru efectuarea expertizei.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La alin. (2) norma a fost redactată.</p> <p>La alin. (5) norma a fost completată.</p>
2.4	<p>Art. 39 alin.(7) și art.51 alin.(7)</p> <p>Obiecții:</p> <p>În corespundere cu norma citată supra, perioada de valabilitate a documentației de urbanism se stabilește ambiguu, lăsând la discreția autorităților publice locale necesitatea elaborării planului urbanistic general/zonal/de detaliu. Astfel, în lipsa unui termen limită concret, aprobarea unui plan urbanistic general se poate tergiversa, ori în lipsa unor obligații și termene exprese, autoritățile publice locale pot recurge la aprobarea planurilor urbanistice de detaliu sub pretextul de revitalizare a zonelor, sectoarelor, terenurilor etc., ceea ce în final permite derogarea de la Planul de amenajare a teritoriului național, Planul de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare și planului urbanistic general. Acest aspect produce riscuri inerente acțiunilor de corupție, prin stabilirea unor condiții avantajoase în planurile urbanistice zonale și de detaliu, în detrimentul interesului</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>public și obiectivelor de dezvoltare stabilite în Planul de amenajare a teritoriului național. Totodată, se constată că norma și termenul se indică pentru autoritățile administrației publice locale de nivelul I, fiind omisă stabilirea termenului de valabilitate pentru autoritățile administrației publice locale de nivelul II. În aceste condiții subliniem că riscurile descrise supra sunt valabile inclusiv pentru autoritățile administrației publice locale de nivelul II, și respectiv este necesară stabilirea termenului concret de valabilitate și în cazul acestora.</p> <p>Recomandări: Se recomandă stabilirea expresă a termenului de valabilitate a documentației de urbanism pentru autoritățile administrației publice locale de nivelul I și nivelul II.</p>	
2.5	<p>Art. 39 alin.(8), (10), (11), (13)</p> <p>Obiecții: Prevederile alin.(8) și alin.(13) se contrazic, reieșind din modul de elaborare a planului urbanistic general, în două sau o fază. La alin.(8) decizia de elaborare în două faze este condiționată de statutul localității (municipiu) și numărul populației (mai mare de 100 mii locuitori), iar dacă analizăm dispozițiile alin.(13) se constată că elaborarea într-o singură fază este condiționată decât de statutul localității (cu excepția municipiilor). Prin urmare, se consideră necesar de uniformizat criteriile de determinare a localităților care elaborează documentația de urbanism, în una sau două faze, ori în redacția actuală localitățile care au peste 100 mii de locuitori și nu au statut de municipiu, pot alege varianta convenabilă de elaborare a planului urbanistic general. Totodată, între prevederile alin.(10) și alin.(13) au fost identificate discrepante în ce privește momentul elaborării planului general de urbanism și studiul de fezabilitate. Astfel la alin.(10) se stabilește că studiul de fezabilitate a planului urbanistic general se bazează pe investigații anteproiect, respectiv se elaborează înaintea elaborării planului general de urbanism, în timp ce la alin.(13) se stabilește că atât studiul de fezabilitate și planul general de urbanism se pot elabora concomitent, lăsând la aprecierea autorităților publice locale modul și momentul de elaborare a studiului de fezabilitate și documentației de urbanism. Prin urmare, se constată că norma de la alin.(13) este permisivă și contrară celei de la alin.(10), fapt ce compromite scopul elaborării proiectului, și anume de a adopta reguli clare și uniforme. În ce privește norma prevăzută la alin.(11), privind elaborarea planului urbanistic general, în două faze, în baza Concepției aprobate, se consideră necesar a stabili în cod cine este responsabil de aprobarea Concepției, or din conținutul art.39 nu se poate determina subiectul responsabil de aprobarea acestuia, fapt ce poate</p>	Se acceptă.

	<p>determina interpretarea eronată și/sau convenabilă a normei.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Reieșind din cele relatate supra se recomandă următoarele modificări:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uniformizarea prevederilor de la alin.(8) și (13), prin stabilirea clară a localităților a căror plan urbanistic general se va elabora în două faze și pentru care într-o singură fază; - la alin.(13) de ajustat norma cu privire la elaborarea studiului de fezabilitate la prevederea stabilită la alin. (10), privind elaborarea studiului de fezabilitate înainte de elaborarea planului urbanistic general. - la alin.(11) de stabilit care este autoritatea competentă de aprobarea concepției planului urbanistic general. 	
2.6	<p>Art.39 alin.(14), (15) și art.40 alin.(1), (8) art.44 alin. (4)</p> <p>Obiecții:</p> <p>Norma prevăzută la alin.(14) este formulată ambiguu în comparație cu alin.(15), la alin.(14) fiind stabilit că organul central de specialitate va elabora și aproba decât conținutul-cadru al planului urbanistic general pentru municipii și localitățile urbane, în timp ce la alin.(15) se stabilește inclusiv aprobarea principiile metodologice de elaborare și actualizare, avizare și aprobare a planului, astfel fiind reglementat procesul de elaborare a planului urbanistic general. Totodată, la art.39 alin.(14), art.40 alin.(8) și la art.44 alin.(4) se utilizează termenul „normative tehnice”, însă la art.3 din proiect această noțiune nu este precizată, prin urmare nu este clar cum va fi aprobat conținutul cadru al planului urbanistic general, planul urbanistic zonal și planul urbanistic de detaliu. În ce privește alin.(15) se stabilește că norma este destinată pentru localitățile de până la 3000 de locuitori, însă nu este clar de ce se utilizează criteriul demografic (numărul locuitorilor), or în descrierea modului de elaborare a planului urbanistic general prevăzut la art.39 alin.(1) – (14) nu se menționează proceduri distincte pentru localitățile cu până la 3000 de locuitori, și în acest caz, la ce aliniat se încadrează localitățile rurale cu 4000 de locuitori. Prin urmare, se constată că prevederile stabilite la alin.(14) și (15), în redacția actuală nu acoperă tot spectrul de situații/localități, fapt ce reprezintă un risc pentru implementarea corespunzătoare a prevederilor codului. La art. 40 se stabilește obligația elaborării planului urbanistic zonal în corespundere cu planul urbanistic general al localității aprobat, însă în proiect (art.39) nu se stabilește procedura de modificare a planului urbanistic general, periodicitatea realizării modificărilor, respectiv se consideră necesar de reglementat acest aspect în cod, norma ce</p>	Se acceptă

	<p>stabilește conținutul-cadru, principiile metodologice de elaborare, actualizare, avizare și aprobare a Planului urbanistic general.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Se recomandă, compilarea normelor de la alin.(14) și (15), având următoarea formulare: „(14) Conținutul-cadru, principiile metodologice de elaborare, actualizare/modificare, avizare și aprobare a Planului urbanistic general al municipiilor și localităților urbane/rurale se elaborează și se aprobă de către organul central de specialitate.”</p> <p>În acest caz diferențierea procedurilor în funcție de statutul localității (municipiu/urbani/rurale) se va realiza în actele normative elaborate de organul central de specialitate.</p> <p>Totodată, la art.40 alin.(8) și art.44 alin.(4) se recomandă următoarea formulare: „Conținutul-cadru, principiile metodologice de elaborare, actualizare/modificare, avizare și aprobare a Planului urbanistic zonal se elaborează și se aprobă de către organul central de specialitate.”</p> <p>Și respectiv la art.44 alin.(4) se recomandă următoarea formulare: „Conținutul-cadru, principiile metodologice de elaborare, actualizare/modificare, avizare și aprobare a Planului urbanistic de detaliu se elaborează și se aprobă de către organul central de specialitate.”</p>	
2.7	<p>Art. 40 alin. (7) lit. m)</p> <p>Obiecții:</p> <p>Potrivit normei citate supra se stabilește că planul urbanistic zonal cuprinde planul de acțiuni privind realizarea planului local, însă în proiect nu se identifică menționări despre planul local și care este denumirea oficială a acestuia. În redacția actuală norma nu este clară și poate fi interpretată eronat.</p> <p>Recomandări:</p> <p>În vederea sporirii clarității prevederii, se recomandă de stabilit denumirea clară a planului local la care se referă norma.</p>	Se acceptă.
2.8	<p>Art. 44 alin.(2)</p> <p>Obiecții:</p> <p>Potrivit alin.(1) în cazul intenției de amplasare și executare a unei construcții cu destinație precizată pe un anumit teren, aceasta se aprobă în funcție de rigorile stabilite în planul urbanistic de detaliu. Însă la alin.(3) se dispune competența autorităților administrației publice locale de a „decide asupra necesității elaborării unui plan urbanistic de detaliu”, astfel norma devenind permisivă și interpretativă, lăsând la latitudinea autorităților publice locale examinarea</p>	Se acceptă.

	<p>„necesității”, în condiții neclare, neprecizate în textul proiectului. Prin urmare, în vederea uniformizării normei de la alin.(3) la prevederile alin.(1) se consideră judicioasă excluderea cuvântului „necesității”, astfel condiționând autoritățile publice locale la emiterea deciziei de elaborare a planului de detaliu, în cazul absenței acestuia, cu ulterioara informare a persoanelor fizice și juridice interesate. Totodată, se constată că la alin.(2), termenul „planul de detaliu” se utilizează neuniform în raport cu terminologia utilizată în proiect, întrucât în conținutul acestuia se operează cu noțiunea de „plan urbanistic de detaliu”.</p> <p>Recomandări: Se recomandă următoarele modificări: - La alin.(2) termenul „Planul de detaliu” se substituie cu termenul „Planul urbanistic de detaliu”. - La alin.(3) se recomandă excluderea cuvântului „necesității”.</p>	
2.9	<p>Art.70 alin.(4) lit.a)</p> <p>Obiecții: Potrivit normei de la art.54 alin.(1) lit.a) din Legea nr.100/2017, la elaborarea textului proiectului de act normativ „conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc [...]”. Autorul stabilește, de o manieră ambiguă, atribuția consiliului local de a stabili prin decizie cazurile de interdicție temporară de construire, fără criterii clare. Reglementarea poate fi interpretată subiectiv și discreționar, de către reprezentanții consiliilor locale, ceea ce poate genera manifestări de corupție din partea acestora, la aplicarea în practică a proiectului. Astfel, din formula actuală a prevederii analizate rezultă clar două situații în care se stabilește interdicția temporară de construire: a) necesitatea elaborării a unui tip de documentație de urbanism în vederea stabilirii regulilor de construire pentru zonele respective, b) cazurile stabilite prin decizia consiliului local. Admitem că interpretarea ambiguă a normei se datorează conjuncției „sau”, care delimitează prevederea în două părți, fiecare dintre ele putând fi aplicată separat ca motiv de stabilire a interdicției temporare de construire. Formularea neclară a atribuțiilor entității publice generează posibilitatea alegerii, de către persoana publică/persoana cu funcție de demnitate publică, a interpretării celei mai convenabile a atribuțiilor sale, fără a ține seama de alte interese legitime și spiritul legii, executarea căreia urmează să o asigure prin activitatea sa.</p> <p>Recomandări: Excluderea din proiect a conjuncției „sau”.</p>	Se acceptă.

	<p>2.10 Art.70 alin.(5)</p> <p>Obiecții:</p> <p>Deși norma stabilește dreptul prelungirii interdicției temporare de construire o singură dată pentru același motiv, din art.70 din proiect nu poate fi dedusă perioada de timp pentru care poate fi stabilită interdicția temporară de construire inițială.</p> <p>Acest aspect este important, mai întâi de toate, pentru a putea înțelege când expiră interdicția temporară de construire pentru ca, în caz de necesitate, aceasta să poată fi prelungită pentru motive temeinice și, totodată, pentru a cunoaște cu cât poate fi prelungită interdicția temporară. Spre exemplu, în cazul prezenței peisajelor naturale deosebite cu potențial de valorificare în viitor (art.70 alin.(4) lit.e) din proiect), nu este clar pentru cât timp poate fi stabilită interdicția temporară de construire, în special în contextul prevederii de alin.(3), potrivit căreia interdicția de construire se ridică odată cu înlăturarea cauzei care a determinat stabilirea ei.</p> <p>Atunci, anume pentru această situație, este ambiguu care ar putea fi temeiului pentru ridicarea interdicției temporare de construire – dispariția peisajelor naturale deosebite, refuzul valorificării acestora sau expirarea termenului interdicției temporare de construire (inclusiv a prelungirii pentru același motiv).</p> <p>Un alt aspect important îl prezintă faptul că termenul interdicției este o normă primară, care nu poate fi lăsată la latitudinea Guvernului pentru a fi stabilită în actele sale normative menite să asigure implementarea proiectului. 13 Or, potrivit art.4 lit.b) din proiect reglementările Codului au ca obiectiv „stabilirea certitudinii reglementării, prin elaborarea de norme juridice clare, care să nu conducă la interpretări arbitrare, iar termenele, modalitatea și sumele de plată drept taxe să fie precis stabilite pentru fiecare beneficiar, ca aceștia să poată urmări și înțelege atribuțiile ce le revin, precum și să poată determina influența deciziilor lor de management al construcției asupra sarcinii lor fiscal”. Accentul nu trebuie pus doar pe termenele în care prevăd achitarea anumitor taxe, norma urmând să fie aplicată uniform pentru toate termenele enumerate în proiect. Reglementarea insuficientă sau ambiguă a procedurilor administrative oferă agentului public responsabil discreția periculoasă de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor sale interese, contrare interesului public.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Completarea art.70 cu perioada expresă de timp pentru care poate fi stabilită interdicția temporară de construire.</p>	<p><i>Se acceptă.</i></p>
--	---	---------------------------

	Suplimentar, analizarea oportunității transferării prevederii de la alin.(4) lit.e) la alin.(2).	
2.11	<p>Art.107 și 148</p> <p>Obiecții:</p> <p>Reglementările proiectului nu solicită acordul vecinilor (nu al coproprietarilor de teren/imobil) la inițierea proiectării, cu eliberarea ulterioară a autorizației de construire și inițierea nemijlocită a lucrărilor, precum și apariția în final al unei construcții noi, deși drepturile de vecinătate sunt protejate prin prevederi generale ale Codului civil. Astfel, articolul 588 alin.(1) din Codul civil prevede că “proprietarul poate cere interzicerea ridicării sau exploatării unor construcții sau instalații despre care se poate afirma cu certitudine că prezența și utilizarea lor atentează în mod inadmisibil asupra terenului său”. Deși sunt norme foarte generale, acestea ar putea fi aplicabile pentru cazul construcțiilor ce depășesc o anumită înălțime și restricționează accesul luminii sau curenților de aer al vecinilor. Emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare cu luarea în considerare al acestor interese ar putea preveni cazuri în care drepturile de vecinătate, prevăzute în termeni generali în Codul Civil, inclusiv articolul 588, ar fi ulterior încălcate și care ar genera litigii cu implicarea părților dar și a administrației publice locale, care va fi implicată în procese de examinare de petiții, plângeri sau chiar ca intervenient în cauze civile în instanțe de judecată. Odată ce certificatul de urbanism pentru proiectare se bazează pe documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului, este esențial ca în procesul de actualizare a Planului de amenajare a teritoriului, Planului urbanistic general și Planurilor urbanistice zonale, aceste interese să fie luate în considerare. Emiterea unui certificat de urbanism pentru proiectare fără asigurarea acordului prealabil al vecinilor afectează semnificativ procesul de gestionare ulterioară a imobilelor și este sursă sporită de litigii, inclusiv cu implicarea administrației publice locale. Solicitarea acordului coproprietarilor terenului/imobilului urmează astfel să fie extinsă și față de proprietarii terenurilor vecine, drepturile cărora ar putea fi afectate de apariția, la o etapă ulterioară, a unui imobil nou care va afecta utilizarea eficientă a terenurilor/imobilelor vecine. Această solicitare totuși ar trebui să fie limitată pentru cazurile când Planul de amenajare a teritoriului, Planul urbanistic general și Planul urbanistic zonal nu oferă limite clare impuse pentru înălțimea imobilului, procentul de ocupare a terenului, destinația imobilului și alte aspecte legate de utilizarea imobilului, pentru a evita cazurile de</p>	<p>Precizare:</p> <p>Documentația de urbanism prevede în mod obligatoriu regimul de înălțime, procentul de ocupare a terenului, precum și destinația imobilului, care se aduc la cunoștință solicitantului la eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare.</p> <p>Astfel, dală la elaborarea documentației de proiect se încalcă documentele normative și prevederile documentației de urbanism, autorizația de construire nu se emite.</p>

	<p>abuz din partea vecinilor legate de oferirea acordului și care vor pune o sarcină sporită față de antreprenori și vor afecta dezvoltarea localităților.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Stabilirea condiției de luare în considerare a drepturilor vecinilor, prin confirmarea acordului lor, în baza reglementărilor generale ce țin de drepturile de vecinătate stabilite în Codul civil și necesare pentru a fi detaliate în proiect. Confirmarea acordului vecinilor/coproprietarilor la etapa de eliberare atât la etapa de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare, cât și autorizației de construire, deoarece la etapa de emitere a autorizației de construire planurile inițiale de construcție pot fi modificate în procesul de elaborare a documentației de proiect.</p>	
2.12	<p>Art.108 alin.(4)</p> <p>Obiecții:</p> <p>Cu privire la procedurile refuzului oficial al autorității emitente de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare în termen legal, suspendării termenului sau nulității suspendării, menționăm că în proiect acestea nu sunt reglementate. Luând în considerare că în proiect se face trimitere la aspectele enunțate, rezultă că acestea sunt norme primare și, prin urmare, la fel necesită a fi prevăzute în cod. Reiterăm că reglementarea insuficientă sau ambiguă a procedurilor administrative oferă agentului public responsabil discreția periculoasă de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor sale interese, contrare interesului public.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Redactarea proiectului în vederea completării cu norme care să stabilească procedurile refuzului oficial al autorității emitente de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare în termen legal, suspendării termenului sau nulității suspendării.</p>	<i>Se acceptă.</i>

	<p>2.13 Art.129 alin.(7)</p> <p>Obiecții:</p> <p>În contextul art.54 alin.(1) lit.a) din Legea nr.100/2017, consemnăm că norma analizată este ambiguă la capitolul reglementării clare a responsabilității pentru utilizarea documentației de proiect și a detaliilor de execuție neverificate. Prin urmare, prevederea nu respectă principiile statuate în art.3 lit.d) din Legea nr.100/2017, și anume stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice. Predictibilitatea normelor și stabilitatea raporturilor juridice sunt componente ale legalității actelor normative. Calitatea normelor juridice depinde și de faptul că ele trebuie să genereze o oarecare stabilitate, autoritățile statutului neputând fi inconsecvente față de o anumită realitate socială. Instabilitatea procesului legislativ subminează securitatea raporturilor juridice și pun în pericol cunoașterea și executarea prevederilor legale de către cetățeni. Importanța principiul securității juridice sau al stabilității raporturilor juridice este majoră într-un stat de drept întrucât, atât autoritățile publice, cât și instanțele judecătorești sunt obligate să-l aibă în vedere, primele în emiterea/adoptarea actelor normative, celelalte în soluționarea litigiilor având ca obiect verificarea legalității actelor normative. Organele statutului urmează să se conducă de acest principiu, care trebuie să fie expresia clarității și preciziei dreptului, pentru ca la elaborarea și aplicarea actelor normative, conținutul acestora să fie accesibil atât specialiștilor și, în special, cetățenilor de rând. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, prin jurisprudența sa, că securitatea juridică a cetățenilor statelor Uniunii Europene este asigurată și prin evitarea revirimentelor de jurisprudență, prin respectarea autorității lucrului judecat, precum și prin executarea hotărârilor definitive. Astfel, principiul securității/stabilității juridice a fost impus, în mod expres, de practica instanțelor europene. Prin urmare, respectarea principiului predictibilității (previzibilității) normelor juridice conferă coerență sistemului normativ, fiind de natură să asigure o lină și amiabilă relaționare între autorități și cetățeni, pentru ca aceștia din urmă să nu fie surprinși de acte normative inopinate, care să le prejudicieze interesele. Lipsa răspunderii clare a persoanelor publice poate determina caracterul declarativ, ducând la imposibilitatea aplicării practice a prevederii în cauză și, prin urmare, la responsabilizarea insuficientă a persoanelor publice pentru utilizarea documentației de proiect și a detaliilor de execuție neverificate. Obiecția este valabilă și pentru normele de la art.133 alin.(3) și art.163 alin.(2) din proiect.</p> <p>Recomandări:</p>	<p><i>Se acceptă.</i></p>
--	---	---------------------------

	<p>Redactarea prevederilor prin prisma specificării exprese a tipului răspunderii pe care o poartă:</p> <ul style="list-style-type: none"> -) persoanele publice pentru utilizarea documentației de proiect și a detaliilor de execuție neverificate (art. 129 alin.(7) din proiect); -) executanții construcțiilor pentru executarea lucrărilor de construcție în baza documentației de proiect neverificate (art.133 alin.(3) din proiect); -) persoanelor cu funcții de răspundere pentru executarea lucrărilor de construcție/desființare în lipsa autorizației de construire/desființare sau cu încălcarea documentației de proiect (art.163 alin.(2) din proiect). <p>Totodată, este necesară verificarea și încredințarea în existența reglementărilor corespunzătoare, iar în cazul lipsei, completarea cadrului normativ de rigoare în vederea stabilirii răspunderii persoanelor vizate (codurile de conduită, Codul contravențional, Codul penal).</p>	
2.14	<p>Art.137 alin.(1) lit.c)</p> <p>Obiecții:</p> <p>Articolul 54 alin.(1) lit.c) din Legea nr.100/2017 stabilește că la elaborarea textului proiectului de act normativ „terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative [...]”. Potrivit art.128 alin.(2) din proiect, printre categoriile de importanță stabilite pentru construcții nu sunt enumerate și construcțiile de „importanță majoră”, ceea ce poate crea dificultăți, la aplicarea în practică a proiectului, legate de identificarea corectă a obiectivelor de interes național care urmează a fi elaborate de proiectanți din străinătate. Conflictul de norme este un impediment în aplicarea corectă a prevederilor legislative și creează premise pentru alegerea subiectivă și abuzivă a normei „convenabile” care se va aplica într-o situație concretă.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Redactarea prevederii în vederea excluderii conflictului de norme</p>	<i>Se acceptă.</i>
2.15	<p>Art.150 alin.(1) lit.l) din proiect</p> <p>Obiecții:</p> <p>Norma analizată stabilește că solicitarea certificatului de urbanism pentru proiectare și autorizației de construire nu este necesară când sunt efectuate lucrări care nu modifică structura de rezistență, aspectul exterior, caracteristicile inițiale ale construcțiilor și ale instalațiilor aferente. În categoria acestor lucrări intră și construcțiile auxiliare, anexe cu suprafața construită de până la 15 m2 la casele de locuit particulare, amplasate pe terenuri private. Deși reglementarea este binevenită în sens de reducere a costurilor și a procedurilor de construcție a</p>	<i>Se acceptă.</i>

construcțiilor auxiliare, autoritățile publice locale nu dispun de un mecanism de colectare a datelor cu privire la respectivele construcții auxiliare. Pentru evitarea construcțiilor neautorizate, care nu cad sub incidența acestei excepții, prevederile proiectului urmează să fie modificate pentru includerea obligației de declarare pe proprie răspundere a executării lucrărilor cu anexarea datelor ce țin de construcția auxiliară ce urmează a fi executată, precum și la finele lucrărilor de executare. Aceste prevederi vor permite autorităților publice locale municipale ținerea unui registru de date cu privire la construcțiile auxiliare și să aplicarea aleatoriu a unui proces de control cu privire la respectarea cerințelor ce țin de calitatea construcției (respectarea cerinței de construcție auxiliară) și parametrii acesteia (până la 15 m² de spațiu construit, nu spațiu intern al construcției). Declararea pe proprie răspundere din partea proprietarilor de construcții auxiliare urmează să includă și răspunderea pentru nerespectarea acestor condiții, inclusiv suportarea tuturor consecințelor ce țin de demolarea construcției neautorizate. În cazul construcțiilor capitale, inclusiv cele ce țin de renovare, modificare a structurii, precum și atunci când în procesul de executare a lucrărilor de construcție sunt efectuate modificări la documentația de proiect, emiterea CUP și AC este obligatorie. În context, trebuie să menționăm practica de efectuare a lucrărilor de mansardare după ce au avut loc modificări la documentația de proiect, însă înainte de a efectua darea în exploatare a construcției, ceea ce nu le oferă posibilitate coproprietarilor din imobilul încă nefinalizat să conteste acțiunile investitorului/antreprenorului. Deși, în prezent art.16 din Legea nr.163/2010 stabilește clar că orice lucrări urmează a fi necondiționat sistate până la obținerea unei noi autorizații, fenomenul mansardării construcțiilor nefinalizate este în principal datorat insuficienței de resurse pentru a sancționa investitorii/antreprenorii pentru modificarea pe ultima sută de metri a documentației de proiect.

Recomandări:

Completarea art.150 cu obligația raportării pe proprie răspundere, autorității administrației publice locale, cu asumarea consecințelor de demolare pentru construcțiile auxiliare și cu un nivel, ridicate în lipsa certificatului de urbanism pentru proiectare și autorizației de construire, cu încălcarea suprafeței (ariei) construite de până la 15 m².

	<p>2.16 Art.170 alin.(2), art.107 alin.(1)</p> <p>Obiecții:</p> <p>În prevederile indicate supra se referă la „actele normative speciale” și „prevederile legislației speciale”, în condițiile în care Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative operează cu termenul de „norme juridice speciale”. Potrivit art.5 alin.(1), (3) din legea menționată, în funcție de caracterul lor, normele juridice se împart în generale, speciale și derogatorii, cele speciale fiind aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială. Totodată, în sensul art.2 al aceleiași legi, noțiunea de „act normativ” este definită ca fiind „act juridic adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică, care are caracter public, obligatoriu, general și impersonal și care stabilește, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice și care sînt aplicabile unui număr nedeterminat de situații identice”.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Se recomandă reformularea art.170 alin.(2) prin substituirea textului „prin actele normative speciale” cu textul „de legislația în domeniu” și substituirea textului „legislației speciale” de la art.107 alin.(1), cu textul „legislației în domeniu”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
--	---	---------------------------

2.17	<p>Art.172 alin.(2), (5)</p> <p>Obiectii:</p> <p>Astfel, cu referire la utilizarea în art.172 alin.(2) și (5) a expresiilor „organul central de specialitate prin intermediul instituțiilor subordonate” și „organ central de specialitate” în contextul proiectului posedă potențial coruptibil, dat fiind faptul că nu determină cu certitudine entitatea publică responsabilă de gestionarea Registrului arhitecților, urbanștilor și inginerilor în construcții, precum și publicarea acestuia. Lipsa unor reglementări clare privind subiectul la care se referă prevederea, va permite neglijarea obligațiilor stabilite. Un al aspect care denotă caracterul lacunar al normei propuse la art.172 alin.(5), aceasta determină incertitudine cu referire la termenul/periodicitatea în care se impune publicarea acestui registru pe pagina web oficială a organului central de specialitate. Lipsa unor termene clare va acorda persoanelor responsabile competența de a institui și de a stabili/prelungi termenele fără careva restricții sau obligații de a oferi o justificare clară pentru asemenea prelungiri. În același timp, analizând per ansamblu secțiunea a 3-a a titlului I din capitolul II din cartea a doua, se atestă stabilirea în unele norme a unui singur Registru, iar în alte norme mai multe Registre, în ambele cazuri denumirea registrului/registrelor este aceeași - Registrul/registrele arhitecților/lor, urbanști/lor și ingineri/lor în construcții. La aplicare, toate aceste deficiențe vor spori considerabil coruptibilitatea prevederilor, persoanelor responsabile de aplicare a procedurii respective.</p> <p>Recomandări:</p> <p>La art.170 alin.(2), (5), se recomandă substituirea textelor „organul central de specialitate prin intermediul instituțiilor subordonate” și „organului central de specialitate” prin stabilirea expresă a entității publice responsabile de gestionarea Registrului arhitecților, urbanștilor și inginerilor în construcții.</p> <p>La art.170 alin.(5), se recomandă stabilirea unui termen concret în care Registrul arhitecților, urbanștilor și inginerilor în construcții se publică pe pagina web oficială a organului central de specialitate.</p> <p>Suplimentar, se recomandă reexaminarea secțiunii a 3-a a titlului I din capitolul II din cartea a doua prin stabilirea la numărul singular a Registrului reglementat, or în cazul în care se pretinde că sunt mai multe registre instituite în acest sens, se va face claritate privitor la aspectul dat.</p>	<i>Se acceptă.</i>
2.18	<p>Art.176 alin.(2) lit.c)</p> <p>Obiectii:</p> <p>Norma citată utilizează noțiunea de „specialiști verifcatori de proiecte atestați”,</p>	<i>Se acceptă.</i>

	<p>pe cînd, analizînd per ansamblu textul proiectului de lege, acesta utilizează doar noțiunile de „verificatori de proiecte”, „verificator de proiecte atestat” și „specialiști atestați”. Potrivit art.341 alin.(1) lit.a) din proiectul de lege, „Conform prevederilor prezentului Cod se atestază [...] verificatori de proiecte”.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Pentru a evita contradicțiile enunțate supra, se recomandă de concordat reglementările sus-menționate, prin asigurarea unicității de reglementare. La concret, se impune uniformizarea termenilor pe tot parcursul textului proiectului de lege pentru a nu admite practici vicioase de interpretare a sensului normelor formulate.</p>	
2.19	<p>Art.178 lit.o), art.185 alin.(2), art.205 alin.(4) Art.387 alin.(4) lit.c)</p> <p>Obiecții:</p> <p>Astfel, se atestă reglementări neclare privind forma de răspundere (disciplinară, civilă, contravențională sau penală) pe care executantul de construcții o stabilește tuturor participanților la procesul de execuție. În acest caz, nu este clar în ce constă această obligație, presupune sau nu tragerea la răspundere și sancționarea acestora. Mai mult, norma citată conține trimiteri defectuoase, fiind utilizată expresia „în conformitate [...] cu prevederile legale”, fapt ce afectează coerența și pretictibilitatea normei. Totodată, este deficil de stabilit prevederile concrete la care se face referire, din conținutul proiectului de lege sau alte acte normative. Art.55 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative prevede că, „În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ.” Lipsa reglementărilor clare privind forma de răspundere transformă prevederile instituite de proiect într-o formalitate, adică acestea nu vor produce efecte juridice.</p> <p>Aceeași obiecție este valabilă și pentru art.185 alin.(2) referitor la răspunderea dirigintelui de șantier în cazul neîndeplinirii obligațiilor prevăzute la art.181-184, cât și pentru art.205 alin.(4) în ce privește răspunderea pe care trebuie să o poarte membrii comisiei de recepție în cazul în care se constată că solicitarea de efectuare a expertizei a fost abuzivă și neîntemeiată.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Substituirea textului „în conformitate [...] cu prevederile legale” prin stabilirea expresă a formei de răspundere (disciplinară, contravențională sau penală ori civilă) pe care este obligat executantul de construcții să o stabilească</p>	<i>Se acceptă.</i>

	<p>participanților la procesul de execuție.</p> <p>Or, se recomandă reformularea art.178 lit.a), astfel încât să fie excluse oportunitățile de manifestare a comportamentului discreționar de către executantul de construcții, responsabili de aplicare a acestei norme.</p> <p>Aceeași recomandare este valabilă și pentru art.185 alin.(2) referitor la răspunderea dirigintelui de șantier în cazul neîndeplinirii obligațiilor prevăzute la art.181-184, cât și pentru art.205 alin.(4) în ce privește răspunderea pe care trebuie să o poarte membrii comisiei de recepție în cazul în care se constată că solicitarea de efectuare a expertizei a fost abuzivă și neîntemeiată. În aceeași ordine de idei urmează a fi revăzut Art.387 alin.(4) lit.c).</p>	
2.20	<p>Art.179 alin.(2)</p> <p>Obiecții:</p> <p>Analizând norma citată, aceasta indică la măsuri compensatorii de apărare împotriva incendiilor, ce se iau la lucrările de amenajări a construcțiilor existente, în cazul în care, în mod justificat, nu pot fi îndeplinite unele prevederi ale reglementărilor, referitoare la siguranța la foc, pe când Legea nr.267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor nu face o clasificare a măsurilor de apărare împotriva incendiilor. Astfel, se atestă că norma propusă posedă un vădit potențial coruptibil, datorită faptului că acordă un spectru larg de atribuții discreționare executanților de construcții cu dreptul de a stabili la propria latitudine categoriile de măsuri de apărare împotriva incendiilor care se vor considera ca fiind compensatorii sau nu. Formarea neclară a atribuțiilor executanților de construcții generează posibilitatea alegerii de către ultimii a interpretării cele mai convenabile a atribuțiilor sale, deoarece nici proiectul, nici cadrul normativ în domeniu nu relevă nici într-un fel care sunt aceste măsuri compensatorii de apărare împotriva incendiilor, determinarea acestui fapt aparent fiind lăsată la discreția executanților de construcții.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Se recomandă excluderea cuvântului „compensatorii”.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Cuvântul „compensatorii” s-a substituit cu cuvântul „suplimentare”.</p>
2.21	<p>Art.180 alin.(3), (4), art.187 alin.(4)</p> <p>Obiecții:</p> <p>Expresia utilizată în textul normei propuse la art.180 alin.(4) „numai în cazul în care au angajați (permanent sau prin contract de muncă)” are un sens confuz și astfel va admite interpretări abuzive la aplicare de natură să conducă la concluzia că nu sunt create premise necesare pentru asigurarea unei exercitări transparente a activității societăților de inginerie și consultanță în construcții, or angajații sunt</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>persoane fizice care prestează o muncă conform unei anumite specialități, calificări sau într-o anumită funcție, în schimbul unui salariu, în baza contractului individual de muncă (art.1 din Codul muncii). Potrivit art.45 din Codul muncii, „Contractul individual de muncă este înțelegerea dintre salariat și angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcție, să respecte regulamentul intern al unității, dacă este elaborat și aprobat de angajator, iar angajatorul se obligă să-i asigure condițiile de muncă prevăzute de prezentul cod, de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum și să achite la timp și integral salariul.” Art.1375 alin.(1) din Codul civil statuează că, „Prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părți (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuiția convenită”. Astfel, este incert raționamentul autorului de a stabili două categorii de angajați, nefiind clară în acest caz forma raportului juridic de muncă între persoanele angajate în calitate de dirijinți de șantier atestați corespunzător. Referitor la art.180 alin.(3), art.187 alin.(4), normele fac referință la existența unor comisii atestate specializate. Astfel, dacă analizăm per ansamblu textul proiectului, acesta nu conține careva norme privind modalitatea de constituire, procedura de alegere a membrilor, procedura de vot, precum și alte aspecte relevante care ar contura specificul activității acestor comisii. Art.338 alin.(2) din proiect indică la comisii de atestare, constituite de către organul central de specialitate, care efectuează atestarea tehnico-profesională a specialiștilor.</p> <p>Recomandări:</p> <p>La art.180 alin.(4), se recomandă stabilirea expresă a tipurilor de contracte în baza cărora vor activa dirijinții de șantier atestați în modul corespunzător în cadrul societății de inginerie și consultanță.</p> <p>La art.180 alin.(3), art.187 alin.(4), reformularea normelor, astfel încât să fie excluse confuziile ce se referă la comisiile de atestare, prin stabilirea unei singure comisii de atestare, or în cazul în care raționamentul autorului se referă la existența inclusiv a comisiilor de atestare specializate, proiectul se va completa cu norme privind modalitatea de constituire, procedura de alegere a membrilor, procedura de vot, precum și alte aspecte relevante care ar contura specificul activității acestor comisii.</p>	
2.22	<p>Art.182 lit.i), l)</p> <p>Obiecții:</p> <p>Norma propusă la lit.i) a art.182 nu oferă o claritate în privința subiectului de</p>	<i>Se acceptă.</i>

	<p>aprobare a nomenclatorului lucrărilor de construcție. Utilizarea expresiei „conform nomenclatorului lucrărilor de construcție” induce un caracter ambiguu și confuz cu riscul nedeterminării entității publice responsabile, iar ca urmare instituirea unor atribuții paralele. Evidențiem că norma va permite comiterea abuzurilor și depășirilor de serviciu ale agenților publici din cadrul entităților publice, care vor fi în drept să aplice norma în interpretarea preferată.</p> <p>Cu referire la lit.l) a art.182, formularea utilizată în textul normei „defecte grave privind calitatea lucrărilor de construcție” are sens neclar și astfel va permite interpretări abuzive, nefiind în măsură să determine propriu zis criteriile care stabilesc dacă defectele privind calitatea lucrărilor de construcție sunt grave, mai puțin grave sau foarte grave. Mai mult, analizând per ansamblu textul proiectul, acesta nu enumeră exhaustiv defectele grave ale lucrărilor de construcție. Lipsa unor astfel de reglementări determină posibilitatea interpretării/aprecierii subiective de către dirigințele de șantier în situații diferite și în dependență de scopul/interesul urmărit.</p> <p>Recomandări:</p> <p>La lit.i) din art.182, se recomandă stabilirea exhaustivă a subiectului cu competențe de aprobare a nomenclatorului lucrărilor de construcție.</p> <p>La lit.l) din art.182, se propune completarea proiectului cu enumerarea exhaustivă a defectelor grave privind calitatea lucrărilor de construcție sau stabilirea unor criterii clare care determină aceste defecte grave.</p>	
2.23	<p>Art.186</p> <p>Obiecții:</p> <p>Norma citată stabilește posibilitatea soluționării litigiilor referitoare la calitatea lucrărilor de construcții, apărute între dirigințele de șantier și executantul lucrărilor. În formula propusă, proiectul posedă un vădit potențial coruptibil, datorită faptului că acordă un spectru larg de discreții proiectantului construcției/expertului tehnic atestat, de a decide la latitudinea sa modalitatea de soluționare a litigiilor. Formularea neclară a atribuțiilor subiecțiilor vizate generează posibilitatea alegerii a interpretării cele mai convenabile, deoarece atât norma analizată, cât și per ansamblu prevederile proiectului nu relevă nici într-un fel procedura/modul de rezolvare a litigiilor (soluțiile emise pentru rezolvarea conflictului, cât și pentru situațiile în care nu se ajunge la o înțelegere, alte aspecte relevante). În acest caz, caracterul relativ al acestor prevederi, generează un impact negativ la implementare, deoarece există riscul ca proiectantul construcției/expertul tehnic atestat să aplice norma discreționar reieșind din</p>	<i>Se acceptă.</i>

	<p>interesele/scopurile urmărite în procesul de soluționare a litigiilor, referitoare la calitatea lucrărilor de construcții, apărute între dirigințele de șantier și executantul lucrărilor. Asemenea discreții pot fi folosite în mod abuziv de către subiecții responsabili de implementare pentru a obține recompense necuvenite pentru a fi determinați să nu își exercite atribuțiile în modul corespunzător.</p> <p>Recomandări: Se recomandă stabilirea expresă a actului normativ care prevede modalitatea de soluționare a litigiilor referitoare la calitatea lucrărilor de construcții, apărute între dirigințele de șantier și executantul lucrărilor, cu ajutorul proiectantului construcției/expertului tehnic atestat, angajat de investitor, or completarea proiectului cu prevederi clare privind aspectul dat și dacă decizia/opinia emisă de către ultimii este obligatorie.</p>	
2.24	<p>Art.187 alin.(3)</p> <p>Obiecții: Astfel, analizând norma citată, aceasta indică la noțiunea de „responsabil de specialitate”, deși textul proiectului nu definește înțelesul acestei noțiuni, ceea ce poate provoca practici vicioase de interpretare a sensului acestei norme, în dependență de interesul responsabililor de implementare, practici care pot fi abuzive de stabilire a regulilor convenabile propriilor interese.</p> <p>Recomandări: Completarea proiectului cu norme care definesc noțiunea de „responsabil de specialitate”, subiecții care fac parte din această categorie.</p>	<i>Se acceptă.</i>
2.25	<p>Art.189 lit.q)</p> <p>Obiecții: În formula propusă, norma citată va admite situații incerte privitor la subiectul care va recepționa, spre verificare, procesele-verbale de recepție a lucrărilor ajunse în faze determinante de execuție. Astfel, este lipsit de logică textul normei propuse, prin a stabili obligația responsabilului tehnic de a-și transmite spre verificare procesul-verbal menționat supra, nefiind clar în acest caz scopul urmărit de autor prin instituirea unor astfel de norme și care va fi rezultatul unor astfel de acțiuni ale responsabilului tehnic. Prin urmare, norma, în formula propusă, poate admite interpretări abuzive la aplicare referitor la obligațiile responsabilului tehnic în perioada de execuție a construcțiilor, ceea ce va adopta comportamente diferite din partea acestuia, eventual neconforme cu intențiile urmărite prin statuarea acestor responsabilități.</p> <p>Recomandări:</p>	<i>Se acceptă.</i>

	<p>Se recomandă substituirea textului „responsabilului tehnic” prin stabilirea subiectului competent de verificare a proceselor-verbale de recepție a lucrărilor ajunse în faze determinante de execuție.</p>	
2.26	<p>Art.197 alin.(7), (10), (11)</p> <p>Obiecții:</p> <p>În urma analizei prevederilor precitate, se atestă caracterul lacunar al reglementărilor propuse, acestea sunt formulate de o manieră ambiguă, acordând posibilități de aplicare a normei în interpretarea preferată și în dependență de interesul urmărit de către responsabilii de implementare al aplicării. Astfel, este de reținut că, art.197 alin.(7) utilizează termeni care nu au o definiție în proiect, ceea ce poate determina apariția practicilor diverse de interpretare a acestor termeni, practici care pot fi și abuzive. Astfel, incoerența menționată este accentuată prin utilizarea în textul normei propuse de proiect la art.197 alin.(7) a termenului „construcțiile de importanță excepțională”.</p> <p>Potrivit art.54 alin.(5) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, „Dacă o noțiune sau un termen poate avea înțelesuri diferite, în proiect se stabilește semnificația acestuia în context pentru a asigura înțelegerea corectă a noțiunii sau a termenului respectiv și pentru a evita interpretările neuniforme.”</p> <p>În ce privește art.197 alin.(10), în conținutul acestuia nu este prevăzut un termen concret în care Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică va înștiința solicitantul privind neconformitățile depistate cu referințe normative relevante. Lipsa unor termene concrete în acest sens poate admite situații în care acești termeni vor fi stabiliți la propria discreție de către Inspectorat.</p> <p>Expresia „va înștiința solicitantul” va lăsa loc de interpretări abuzive din partea Inspectoratului, iar ca urmare va apărea discreția excesivă de a aprecia și stabili în fiecare caz separat termene care îi sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile. De asemenea, se atestă o lipsă de incoerență în prevederile art.197 alin.(11) în ceea ce privește reglementarea suspendării termenului stabilit pentru aplicarea concluziei de către Inspectorat.</p> <p>Astfel, proiectul nu stabilește procedura de suspendare a termenului respectiv, condițiile în care acest termen poate fi suspendat sau suspendarea devine nulă. Această carență face ca normele respective să aibă un caracter declarativ, ducând la imposibilitatea sancționării, în cazul în care investitorul notifică faptul că termenul stabilit de lege pentru aplicarea concluziei de către Inspectorat nu a fost suspendat sau suspendarea este sau a devenit nulă. Or, conform modificărilor</p>	<i>Se acceptă.</i>

	<p>operate prin proiect la art.389 din Cod contravențional, Inspectoratul poate fi sancționat contravențional pentru tergiversarea nemotivată și/sau depășirea perioadei de timp stabilite de lege pentru aplicarea concluziei pe procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor.</p> <p>Recomandări:</p> <p>La art.197 alin.(7), se recomandă completarea proiectului cu norme care definesc noțiunea de „construcțiile de importanță excepțională”.</p> <p>La art.197 alin.(10), se recomandă stabilirea unui termen concret în care Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică va înștiința solicitantul privind neconformitățile depistate cu referințe normative relevante.</p> <p>La art.197 alin.(11), se recomandă completarea proiectului cu prevederi clare privind suspendarea de către Inspectorat a termenului stabilit pentru aplicarea concluziei, procedura de suspendare a termenului respectiv, condițiile în care acest termen poate fi suspendat sau suspendarea devine nulă.</p>	
2.27	<p>Art.202 alin.(2), alin.(3)</p> <p>Obiecții:</p> <p>Normele analizate sunt formulate de o manieră discreționară, nefiind stabilit clar termenul de comunicare/notificare a investitorului de către executantul construcției despre fixarea termenului de recepție a construcției. Respectiv, expresia „în timp util” va lăsa loc de interpretări abuzive din partea executorului construcției va apăra discreția excesivă de a aprecia și stabili în fiecare caz separat termene care îi sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile (investitor).</p> <p>Recomandări:</p> <p>Se recomandă substituirea textului „în timp util” prin stabilirea unui termen concret în care executantul construcției comunică/notifică investitorul despre fixarea termenului de recepție a construcțiilor.</p>	<i>Se acceptă.</i>
2.28	<p>Art.225 alin.(3), anexa nr.9, 20, 21</p> <p>Obiecții:</p> <p>Normele citate utilizează pentru același subiect termenul de „antreprenor” și „executant”, ceea ce la aplicare va provoca practici vicioase de interpretare a sensului prevederilor proiectului, din cauza confuziei provocate de numirea în mod diferit a aceluiași fenomen.</p> <p>Potrivit art.3 din proiect, noțiunea de „executantul construcției” este definită ca</p>	<i>Se acceptă.</i>

	<p>fiind „orice operator economic, persoană fizică sau juridică, organizată și dotată corespunzător pentru execuția construcțiilor, care are dreptul legal de a desfășura acest gen de activitate și de a semna și a derula contracte având ca obiect realizarea acestora”.</p> <p>Prin urmare, la aplicare, terminologia utilizată neuniform poate provoca practici vicioase de interpretate, din cauza confuziei provocate de numire în modul diferite a subiectului vizat supra. Or, art.54 alin.(1) lit.c) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative stabilește că, terminologia utilizată în textul proiectului actului normativ este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi.</p> <p>Recomandări: Se recomandă reformularea normelor propuse și utilizarea unui singur termen pentru același fenomen.</p>	
2.29	<p>Art.237</p> <p>Obiecții: Norma citată stabilește date/informații ce se conțin în Cartea tehnică a construcțiilor de importanță redusă, prevăzute în anexa nr.10 la proiect, informație cu referire la alte evenimente deosebite constatate în perioada de serviciu a construcției. Expresia utilizată în textul normei „alte evenimente deosebite constatate în perioada de serviciu a construcției” posedă un vădit potențial coruptibil, datorită faptului că acordă un spectu larg de discreții subiecților responsabili de a decide la latitudinea sa care alte evenimente constatate în perioada de serviciu a construcției se consideră a fi deosebite. Mai mult, nu este clar cine și în ce mod va stabili dacă un eveniment este deosebit sau nu. Astfel, există riscul ca cartea tehnică a construcției să nu fie completată conform cerințelor, invocându-se faptul că intervențiile respective nu constituie „evenimente deosebite constatate în perioada de serviciu a construcției”.</p> <p>Recomandări: Se recomandă substituirea textului „alte evenimente deosebite constatate în perioada de serviciu a construcției” prin stabilirea expresă a datelor/informații ce sunt obligatoriu de a fi incluse în Cartea tehnică a construcției pentru construcțiile de importanță redusă.</p>	<i>Se acceptă.</i>

	<p>2.30 Art.245 alin.(1)</p> <p>Obiectii:</p> <p>Prevederile citate supra, stabilesc în competența organului central de specialitate prerogativa, de a elabora și aproba în mod autonom, reglementări cu caracter normativ ce vizează aplicarea cadrului normativ de resort, fapt care excedă limita competenței funcționale reglementată de prevederile art.5 al proiectului. Subsidiar, reținem faptul că urmărirea comportării în exploatare, intervențiile în timp și postutilizarea construcțiilor, este reglementată potrivit Regulamentului aprobat conform Hotărârii de Guvern nr. 382 din 24 aprilie 97.</p> <p>În aceeași ordine de idei, se remarcă incongruența acestora cu prevederile pct.7) subpct.1), potrivit cărora: 7. Funcțiile de bază ale Ministerului sînt:</p> <p>1) elaborarea analizelor ex ante, a documentelor de politici, a proiectelor de acte normative în domeniile prevăzute la pct.6, inclusiv a celor pentru asigurarea executării actelor normative și decretelor Președintelui Republicii Moldova, după publicarea acestora în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în colaborare cu reprezentanți relevanți ai societății civile și comunității de afaceri;</p> <p>Condescendent, se accentuează faptul că potrivit exigențelor de tehnică legislative vizate de prevederile art. 16 alin.(2) al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017: (2) Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sînt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective. Totodată, potrivit art.3 alin.(4) al Legii prenotate: Actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care: a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune; b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.</p> <p>Atenționăm că, actele normative se elaborează în funcție de ierarhia lor, de categoria acestora și de autoritatea publică competentă să le adopte. În conformitate cu art. 102 din Constituție, art. 37 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, art. 44 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative,</p>	<p><i>Se acceptă.</i></p>
--	--	---------------------------

	<p>hotărârile Guvernului se adoptă pentru exercitarea atribuțiilor constituționale și celor ce decurg din Legea cu privire la Guvern, precum și pentru organizarea executării legilor. În aceeași ordine de idei, urmând jurisprudența Curții Constituționale, atenționăm că, Guvernul, fiind o autoritate a puterii executive, are rolul de a executa legile. Hotărârea Guvernului este un act juridic secundum legem, Guvernul, exercitând atribuția de executare a legilor, la promovarea unor acte normative nu poate intra în aria de competență a autorității legislative. În acest sens, subliniem că, Curtea Constituțională a menționat că, actul normativ subordonat legii nu poate conține norme primare, iar conținutul actului normativ urmează să fie în strictă corespundere cu normele și scopul legii sau ale actului normativ superior și nu poate introduce reglementări noi, altele decât cele stabilite de lege sau actul superior.</p> <p>De asemenea, actul normativ nu poate interveni în domenii nereglementate de lege (Hotărârea Curții Constituționale nr. 29 din 28 octombrie 2016, §71). Astfel, analizând prin prisma art.3, 16 al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, se remarcă faptul că aplicarea prevederilor proiectului citate supra, în redacția propusă, poate determina exercitarea unor atribuții excesive de reglementare de către organul central de specialitate, fapt care poate periclita coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice. Subsidiar, carența prenotată, poate contribui la apariția altor elemente cu risc puternic de coruptibilitate: (lărgirea atribuțiilor discreționare, stabilirea aleatorie a termenelor pentru prestarea serviciilor, cerințe exagerate pentru realizarea unor drepturi, etc.) și admiterea incidentelor de integritate/riscurilor de corupție de către agenții publici responsabili de implementarea normei/persoanele care au/sustin că au influență asupra acestora.</p> <p>Recomandări: Substituirea cuvintelor "aplicarea unitară" cu cuvântul "executarea".</p>	
2.31	<p>Art.246 lit.e); Art.248 alin.(2)</p> <p>Obiecții: Utilizarea cuvintelor "după caz" în context, poate atribui caracter ambiguu normelor, fapt care nu corespunde exigențelor de calitate a normei vizate de art.54 al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, potrivit cărora conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație. Carența prenotată, poate condiționa interpretarea extensivă a normei și aprecierea tendențioasă a categoriilor de</p>	<i>Se acceptă.</i>

	<p>lucrări ce incumbă obligația elaborării documentației de proiect sau a categoriilor de măsuri ce pot fi stabilite de conducătorul intervenției. Subsidiar, analizând prin prisma rigorilor de tehnică legislativă vizate de art.55 al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, se remarcă faptul că factorii de risc delimitați supra, sunt accentuați de utilizarea unei norme de trimitere defectuoase, care nu permite delimitarea clară și cu certitudine a cadrului normativ de resort aplicabil în context.</p> <p>Recomandări: Enumerarea exhaustivă a măsurilor ce pot fi dispuse în context și excluderea cuvintelor "după caz" și revizuirea expresiei "În cazurile prevăzute de legislație" prin prisma exigențelor de tehnică legislativă vizate de art.55 al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017.</p>	
2.32	<p>Art.256 alin.(4)</p> <p>Obiecții: Norma de trimitere vizată supra este defectuoasă și nu permite delimitarea clară și cu certitudine a cadrului normativ de referință aplicabil în context și poate condiționa multiple riscuri de corupție aferente proceselor reglementate.</p> <p>Recomandări: Revizuirea expresiei "conform prevederilor" prin prisma exigențelor de tehnică legislativă vizate de art.55 al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017.</p>	<i>Se acceptă.</i>
2.33	<p>Art.266 alin.(2); Art.305 alin.(1); Art.322 alin.(2); Art.3</p> <p>Obiecții: Analiza prevederilor art.266 alin.(2), art.305 și art.322 alin.(2) prin prisma terminologiei definite în cadrul art. 3 al proiectului, denotă incongruența prevederilor proiectului, fapt care poate condiționa incertitudine la etapa implementării normelor și multiple riscuri de corupție aferente percepției esenței noțiunilor vizate (Lucrările de reparații capitale; Activitățile privind postutilizarea construcțiilor; intervenții neautorizate). Deficiența în speță, poate condiționa exercitarea discreționară a unor atribuții excesive de către agenții publici responsabili de implementarea normelor/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora și admiterea incidentelor de integritate/riscuri de corupție în cadrul mecanismelor de control desfășurate.</p> <p>Recomandări: Uniformizarea prevederilor art.266 alin.(2), art.305 și art.322 alin.(2) prin prisma terminologiei definite în cadrul art.3.</p>	<i>Se acceptă.</i>

	<p>2.34 Art.309 lit.a)</p> <p>Obiecții:</p> <p>Prevederile proiectului nu reglementează exhaustiv categoriile de măsuri de prevenire a pericolelor și metodele și procedurile corespunzătoare, fapt care determină caracterul ambiguu al normei și neîntreținerea exigențelor de calitate a legii vizate de prevederile art.54 al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017. Adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune prin articolul 23 alin.(2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale. În acest sens, norma constituțională stabilește că statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative. În Hotărârea nr.26 din 23 noiembrie 2010, Curtea Constituțională reține “Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție [...]”</p> <p>Recomandări:</p> <p>Reglementarea aspectelor deficitare evidențiate supra (categoriile de măsuri de prevenire a pericolelor și metodele și procedurile corespunzătoare).</p>	<p><i>Se acceptă.</i></p>
--	---	---------------------------

	<p>2.35 Art.316 lit.b), d) Obiecții: Utilizarea în context a cuvântului "necesare", atribuie caracter ambiguu normei, fapt care periclitează transparența actelor necesare inițierii și/ sau desfășurării afacerii și poate determina incertitudine la etapa implementării acesteia sub aspectul interpretării extensive a spectrului de acte permissive vizate și impunerea arbitrară a unor acte permissive irelevante în context. Carența în speță, denotă neîntrunirea exigențelor de calitate a legii vizate de art.3, 54 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 și poate perpetua admiterea incidentelor de integritate/manifestărilor corupție aferente corupției regulatorii. Întru susținerea celor expuse supra, reținem prevederile art.10 al Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235-XVI din 20.07.2006, după cum urmează: (1) Inițierea și/sau desfășurarea afacerii are loc în bază de autorizare, în cazul în care legea prevede acest lucru. (2) Autorizarea este o acțiune prin care autoritatea administrației publice sau instituția abilitată prin lege cu funcții de reglementare și de control îi permite solicitantului să inițieze și/sau să desfășoare o afacere eliberându-i un act cu caracter permisiv, sub formă de licență – pentru genurile de activitate prevăzute de Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr.451-XV din 30 iulie 2001 și/sau sub formă de autorizație – pentru confirmarea unor cerințe tehnice, unor norme separate sub un anumit aspect, stabilite de lege. (3) Noțiunea de autorizație include: autorizațiile, permisele, certificatele, avizele, aprobările, coordonările, brevetele, atestatele de calificare emise de autoritățile administrației publice sau de instituțiile abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control. Subsidiar, se accentuează faptul că utilizarea în context a expresiei "(în caz de necesitate)", atribuie caracter ambiguu circumstanțelor în care proprietarul construcțiilor este obligat și poartă răspundere pentru efectuarea expertizei tehnice a construcției ce urmează a fi desființată, precum și a construcțiilor vecine. Deficiența prenotată, poate determina interpretarea extensivă/restrictivă a normei atât de către agenții publici responsabili de exercitarea controlului, cât și de către proprietari, care vor fi tentați, de a recurge la metode corupte pentru a determina agentul public de a interpreta într-o anumită manieră (favorabilă acestuia). Aspectul dat, poate determina admiterea incidentelor de integritate/riscurilor de corupție de către agentul public/persoana care are sau/susține că are influență asupra acestuia, cât</p>	<p><i>Se acceptă.</i></p>
--	--	---------------------------

	<p>și de subiecții vizați de acțiunile acestora. Totodată, deficiența de formulare a obligației proprietarului în context, poate obstructiona atragerea la răspundere a acestuia pentru eventualele abuzuri săvârșite.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Reglementarea exhaustivă a categoriilor de acte permissive vizate/substituirea cuvântului "necesare", cu expresia "prevăzute de Nomenclatorul actelor permissive"; sau "Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nr.160 din 22 iulie 2011".</p> <p>Revizuirea expresiei "în caz de necesitate", cu delimitarea expresă a circumstanțelor în care aceasta este obligatorie.</p>	
2.36	<p>Art.324</p> <p>Obiecții:</p> <p>Prim-plan se remarcă faptul că potrivit art.42310 alin.(4) Cod Contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008: În cazul constatării contravențiilor prevăzute la art.178 și 179, agentul constator este în drept să dispună sistarea executării lucrărilor de construcție și să solicite instanței de judecată aplicarea măsurii de siguranță prevăzute la art.4396.</p> <p>Astfel, se remarcă faptul că prevederile citate supra vizează o formulare permisivă a obligației agentului constator, fapt care denotă necesitatea revizuirii corespunzătoare a prevederilor art.42310 alin.(4) Cod Contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, pentru asigurarea corelării textelor regulatorii și excluderea riscurilor de corupție aferente conflictelor de norme și aplicarea abuzivă a formulei permissive de către agentul constator.</p> <p>Potrivit studiului efectuat în perioada anului 2018 de către subdiviziunea specializată a CNA, s-a constatat că odată cu transferarea atribuțiilor de constatare și documentare a construcțiilor ilegale, agenții constatori din cadrul preturilor mun. Chișinău au aplicat selectiv măsura de siguranță privind demolarea.</p> <p>Astfel, s-a constatat că din totalul de 30 de procese verbale întocmite în perioada 16.03.2017 - 26.11.2018, în 6 cazuri sau 20 % din procesele verbale întocmite nu prevedeau aplicarea măsurării de siguranță privind demolarea. În perioada următoare, în cadrul studiului efectuat în anul 2020, s-a constatat că neaplicarea măsurii de demolare de asemenea persistă. Potrivit analizei, din momentul atribuirii competențelor administrației publice locale de a constata și examina cazurile de construcții ilegale și până la finele anului 2019, agenții constatori din cadrul Preturilor mun. Chișinău au întocmit în total 120 de procese verbale²⁹</p>	<i>Se acceptă.</i>

în temeiul prevederilor art. 179 CC.

În rezultatul examinării acestora, au rămas definitive doar 22 P/V cu aplicarea demolării și 20 P/V în care a fost aplicată amendă fără a fi aplicată măsurii de demolare. În rest, o mare parte din procesele verbale pe cazurile de construcții ilegale, au fost anulate de către instanțele de judecată.

Discreția oferită agentului constator privind dispunerea sistării executării lucrărilor de construcție și solicitării aplicării măsurii de siguranță privind demolarea poate fi considerat elementul esențial în dezvoltarea riscurilor și vulnerabilităților din domeniul construcțiilor. Neaplicarea acestui drept, generează de fapt admiterea construcțiilor neconforme și chiar provocarea lansării altor obiective noi.

<https://cna.md/libview.php?l=ro&id=217&id=3843&t=/Studii-si-analize/Analize-strategicesectoriale/Analiza-strategica-privind-tendintele-de-coruptie-in-procesul-autorizarii-construirii-i-inregistrariibunurilor-imobile-in-mun-Chiinau-Balti-i-Cahul>

<https://cna.md/doc.php?l=ro&id=217&id=3051&t=/Studii-si-analize/Analize-strategice-sectoriale/Analizastrategica-privind-practica-judiciara-pe-cazurile-contraventionale-de-constructii-neautorizate>

Subsidiar, se remarcă nereglementarea termenului procedural de înaintare a solicitării în speță de către agentul constator, fapt care creează precondiții pentru interpretări abuzive a normei de către agentul public responsabil de implementarea normei și determină discreția excesivă a acestuia de a aprecia și stabili în fiecare caz separat termene care îi sunt convenabile pentru propriile acțiuni.

În aceeași ordine de idei, se remarcă insuficiența responsabilizării agentului public vizat sub aspectul respectării obligației prescrise și nereglementarea răspunderii aplicate acestuia în contextul neonorării obligației prescrise. Omisiunea sau ambiguitatea reglementării responsabilității pe care trebuie să o poarte agentul public pentru încălcarea prevederilor proiectului, coroborat cu omisiunea stabilirii sancțiunilor pentru încălcarea prevederilor legale, poate condiționa conștientizarea de către agentul public a impunității acestuia pentru eventualele abuzuri admise și determină caracterul declarativ al normelor referitoare la responsabilitatea entităților publice/agenților publici. Deficiența prenotată, perpetuează riscurile specifice corupției regulatorii și poate obstructiona atragerea la răspundere a agentului constator/persoanelor care au/sustin că au influență asupra acestuia, în contextul eventualelor incidente de

	<p>integritate/riscuri de corupție admise.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Ajustarea prevederilor art.42310 alin.(4) Cod Contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 la redacția propusă de art.324 al proiectului (substituirea „este în drept să dispună” cu cuvântul ”dispune”). Completarea art.324 al proiectului, în sensul reglementării termenului procedural de înaintare a solicitării în speță de către agentul constator și responsabilizarea acestuia în contextul neexecutării/executării tardive a obligației prescrise de normă.</p>	
2.37	<p>Art.327 alin.(2)</p> <p>Obiecții:</p> <p>Cu referire la conținutul deciziei privind rezultatul examinării, analizând prin prisma art.2, art.28 alin.(2) al Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr.131 din 08 iunie 2012, reținem lipsa unor referințe la elementele structurale indispensabile ale actului de control - numele complet și funcția agentului public care a efectuat controlul și identificarea obiectului de control; date privind toate aspectele, documentele, bunurile, încăperile, produsele, utilajele și obiectele de altă natură care au fost supuse controlului, relevante în scopul controlului; constatarea contravențiilor sau altor tipuri de încălcări prevăzute de lege, cu indicarea sancțiunii prevăzute de lege, după caz; descrierea semnelor componente de infracțiune constatate în cadrul procedurii de control și referința expresă la normele de drept penal vizate.</p> <p>Lipsa unor referințe pertinente la aspectele date, nu asigură responsabilizarea corespunzătoare a agentului public care asigură realizarea măsurilor de control și poate determina insuficiența reglementării mecanismelor de control desfășurat. Deficiențele prenotate, periclitează coerența textelor regulatorii și implementarea uniformă a mecanismelor de control și pot accentua riscurile specifice corupției regulatorii. În context, se remarcă faptul că potrivit principiilor activității de legiferare vizate de art.3 al Legii nr.100 din 22 decembrie 2017, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. Subsidiar, se remarcă faptul că utilizarea expresiilor ”circumstanțelor stabilite”, ”contravenția respectivă” în context, nu corespunde exigențelor cadrului normativ primar de referință (delimitat supra) și determină caracterul ambiguu al normei, condiționând interpretarea subiectivă a acesteia și multiple riscuri de corupție aferente procesului de control.</p>	<i>Se acceptă.</i>

	<p>Recomandări: Completarea normei cu aspectele deficitare evidențiate supra. - Substituirea expresiilor „circumstanțelor stabilite”, „contravenția respectivă” cu expresia „încălcărilor stabilite”.</p>	
2.38	<p>Art. 336 alin.(5), (7) Obiecții: Prevederile citate supra sunt ambigui, or acestea nu permit delimitarea clară și cu certitudine a unor limite (exprimate în indici cantitativi) imputabile persoanelor vizate. Carența în speță, denotă neîntrunirea exigențelor de calitate a legii vizate de art.54 al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017 și poate determina multiple riscuri de corupție aferente activităților de control aferente respectării cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor. Recomandări: Delimitarea clară și cu certitudine a unor limite (exprimate în indici cantitativi) imputabile persoanelor vizate.</p>	<p>Precizare: Nivelul de zgomot admisibil este prevăzut în normativele tehnice în construcții și de normele sanitare.</p>
2.39	<p>Art.349 lit.e) Obiecții: Utilizarea în context a cuvântului „strictă” atribuie caracter ambiguu normei, or redacția propusă, poate constitui premise pentru interpretarea tendențioasă a gradului de respectare a normei și eludarea răspunderii juridice aplicabile în context. Recomandări: Excluderea cuvântului „strictă” din context.</p>	<p><i>Se acceptă.</i></p>
2.40	<p>Art.366-367 Obiecții: Analizând prin prisma prevederilor art.3 alin.(3)-(6), art.4 alin.(11), art.14 alin.(1), art.15 alin.(6) al Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131 din 08 iunie 2012, reținem faptul că controlului de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor, aferent domeniilor de competență ale Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică este exercitată potrivit normelor aprobate de Executiv (Metodologiei aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 781 din 01 august 2018). Recomandări: Completarea normei, după cuvintele ”(în baza evaluării riscurilor)” cu cuvintele ”conform Metodologiei aprobate de Guvern”.</p>	<p><i>Se acceptă.</i></p>

2.41	<p>Art.371 alin.(2); Art.387 alin.(6)</p> <p>Obiecții: Determinarea competenței după formulă „este în drept”, „poate” este o modalitate coruptibilă de determinare a competențelor agenților publici. Coruptibilitatea acestui element rezidă în discreția acestora, care apare în cazul utilizării unor asemenea determinări permissive ale competențelor lor, care urmau a fi stabilite de o manieră imperativă. Această discreție poate fi folosită în mod abuziv de către agentul public pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale, iar riscul de coruptibilitate a acestor norme crește în cazul în care lipsesc criteriile pentru a stabili în ce cazuri agentul public „este în drept” sau „poate” și în ce cazuri este în drept și poate să nu-și realizeze competențele.</p> <p>Recomandări: Substituirea expresiei ”este în drept să conteste” cu cuvântul ”contestă”. Substituirea expresiei ”vor putea fi desființate” cu cuvântul ”desființează”.</p>	<i>Se acceptă.</i>
2.42	<p>Art.371 alin.(3) lit.f); Art.374 alin.(1)</p> <p>Obiecții: Prevederile proiectului citate supra, reglementează competența organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor, de a elabora și aproba în mod autonom, reglementări cu caracter normativ (elaborarea de noi proceduri specifice pentru efectuarea activităților de control și inspecție privind calitatea construcțiilor). Circumstanța în cauză, poate determina exercitarea unor atribuții extensive de reglementare de către entitatea publică vizată, or potrivit art.4 lit.d) al Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235-XVI din 20 iulie 2006: reglementarea activității de întreprinzător are loc în baza principiului reglementării materiale și procedurale a inițierii, desfășurării și lichidării afacerii prin acte legislative. Subsidiar, reținem prevederile art.14 al legii prenotate după cum urmează: (1) Normele materiale și procedurale de inițiere, desfășurare și lichidare a afacerii, precum și de control asupra afacerii, se stabilesc prin legi. (2) Autoritățile administrației publice nu sînt în drept să adopte norme primare pentru reglementarea inițierii desfășurării și lichidării afacerii. Carența în speță, poate determina apariția altor elemente cu risc puternic de coruptibilitate: lărgirea atribuțiilor discreționare, reglementarea unei formule de calcul nejustificate, conflicte de interese/favoritism, cerințe exagerate pentru realizarea unor drepturi, etc. Totodată, conform prevederilor art.4 alin.(2) al Legii prenotate (2) Organul de control este în drept să efectueze</p>	<i>Se acceptă parțial.</i> Normele vizate au fost redactate pentru a se încadra în prevederile legale existente.

	<p>controlul asupra persoanei supuse controlului doar în cazul în care legea stabilește procedura, durata controlului, precum și dreptul organului de a efectua controlul în cazul și circumstanțele date. Organul de control este în drept să efectueze controlul doar în privința aspectelor ce țin de competența sa, stabilită expres de lege. Astfel, ținând cont de faptul că norme procedurale de reglementare a procedurii de control sunt stabilite potrivit Capitolul IV al legii prenotate, se accentuează faptul că pentru a asigura corelarea textelor regulatorii (principiul unității materiei legislative), stabilirea normelor procedurale suplimentare ce vizează controlul de stat poate fi examinată doar în contextul unor amendamente corespunzătoare ce vizează legea cadru.</p> <p>Recomandări: Excluderea normelor din proiect.</p>	
2.43	<p>Art.371 alin.(3) lit.g); alin.(4) lit.c)</p> <p>Obiecții: Prevederile citate supra, sunt contradictorii, fapt care periclitizează coerența legislativă a textelor regulatorii, poate constitui un impediment în aplicarea corectă a prevederilor legislative și creează premise pentru aplicarea normei „convenabile” într-o situație concretă, alegerea subiectivă și abuzivă a normei aplicabile în contextul delimitării obiectivelor entității. În acest sens, în Hotărârea nr.26 din 27 septembrie 2016, Curtea Constituțională reține faptul că, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile.</p> <p>Recomandări: Excluderea art.371 alin.(3) lit.g).</p>	<i>Se acceptă.</i>
2.44	<p>Art.372-373</p> <p>Obiecții: Prevederile citate supra, nu reglementează clar și cu certitudine termenul administrativ de referință în context, fapt care poate condiționa condiții propice pentru interpretarea subiectivă a acestuia de către agenții publici responsabili de implementarea normelor și multiple riscuri de corupție aferente proceselor reglementate.</p> <p>Recomandări: Reglementarea termenului administrativ de referință în context.</p>	<i>Se acceptă.</i>

2.45	<p>Art.387 alin.(4) lit.c); Art.363 alin.(2); Art.379; Art.351 alin.(3); Art.381 alin.(2)</p> <p>Obiecții:</p> <p>Analiza prevederilor citate supra, denotă insuficiența reglementării răspunderii juridice aplicabile persoanelor delimitate supra pentru încălcarea prevederilor normative propuse. Carența prenotată, periclitează coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice, or aplicarea principiului vizat de art.23 alin.(2) din Constituție, implică adoptarea unor legi accesibile, previzibile și clare, formulate cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei vizate, să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște obligațiile și răspunderea juridică aplicată pentru eventualele încălcări admise. Totodată, cu privire la art.351 alin.(2) al proiectului reținem lipsa răspunderii juridice pentru încălcarea acestora, fapt care nu asigură disciplinarea subiecților responsabili de aplicarea normelor și multiple riscuri de corupție aferente utilizării actului permisiv în speță în alte scopuri. Deficiențele prenotate, acordă caracter declarativ normelor de reglementare a responsabilității și poate determina conștientizarea de către subiecții vizați a impunității pentru eventualele abuzuri săvârșite și perpetuarea acestora.</p> <p>Recomandări:</p> <p>La Art.387 alin.(4) lit.c); Art.363 alin.(2); Art.379 se recomandă prevederea expresă a răspunderii juridice aplicabile și completarea după cuvântul "răspundere" cu expresia "civilă, contravențională sau penală". La Art.381 alin.(2) se recomandă completarea după cuvintele "răspund disciplinar" cu expresia "civilă, contravențională sau penală". La Art.351 alin.(3) reglementarea răspunderii pentru nerespectarea obligației prescrise.</p>	<i>Se acceptă.</i>
2.46	<p>Art. 387 alin.(6)</p> <p>Obiecții:</p> <p>Criteriile (de reper, în contextul procedurii administrative realizată de APL în cazul construcțiilor executate în lipsa/încălcarea autorizației de construire/documentației de proiect), evidențiate de autor, nu sunt formulate cu suficientă precizie (se va lua pe baza planurilor urbanistice și a regulamentelor aferente), fapt care nu permite delimitarea clară și cu certitudine a limitei competenței exercitate și obligațiilor ce revin agenților publici responsabili de implementarea normei și periclitează consecutivitatea, stabilitatea și</p>	Norma vizată a fost exclusă din proiect.

predictibilitatea normelor juridice. În context, analizând prin prisma art.54 al Legii 100/2017, se accentuează caracterul ambiguu al expresiei „se va lua pe baza planurilor urbanistice”, or aceasta nu permite delimitarea clară a ipotezelor în discuție (care este exigența aplicabilă edificiului raportînd la conținutul planului urbanistic de referință). Totodată, analizînd prin prisma art.55 al Legii prenotate, se remarcă caracterul defectuos al normei de trimitere (“și a regulamentelor aferente”), care determină incertitudine cu privire la normele juridice complementare ce pot fi aplicate de către entitatea publică în context și poate condiționa exercitarea unor atribuții extensive de reglementare de către entitate. Se accentuează faptul că analiza semnelor faptei prejudiciabile săvîrșite eventual de către persoanele cu funcții de răspundere, impune delimitarea competenței persoanei respective (materiale, personale sau teritoriale), prin prisma actelor normative în temeiul și potrivit cărora subiectul prenotat își desfășoară activitatea (în context fiind apreciate inclusiv prevederile regulamentului intern al unității). Astfel, operarea amendamentelor, în redacția propusă poate obstrucționa investigarea și atragerea la răspundere a persoanelor vizate pentru eventualele abuzuri săvîrșite. Deficiențele evidențiate supra, amplifică obscuritatea procesului, or acestea nu permit delimitarea clară și cu certitudine a atribuției exercitate de către agentul public vizat și a opțiunilor legale examinate de către acesta în contextul emiterii deciziei.

Rezumînd cele expuse supra, reținem faptul că redacția propusă a normei, determină condiții pentru interpretarea subiectivă a normei și exercitarea discreționară a unor atribuții excesive de către entitățile publice/agenții publici responsabili de implementarea normei (în contextul examinării cazurilor atribuite). Aspectul dat, periclitează implementarea obiectivă și uniformă a normei, poate determina aplicarea arbitrară acesteia și admiterea incidentelor de integritate atît de către agenții publici responsabili de examinarea cazului și aprobarea deciziei corespunzătoare/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora, cît și persoanele nemijlocit vizate de decizia prenotată.

Recomandări:

Revizuirea expresiei „se va lua pe baza planurilor urbanistice” și delimitarea clară a faptului dacă construcțiile prenotate trebuie să se regăsească în planul urbanistic. Revizuirea normei de trimitere (“și a regulamentelor aferente”) prin prisma exigențelor art.55 al Legii 100/2017.

Secretar general

Digitally signed by Turcanu Angela
Date: 2023.08.28 13:18:32 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Angela TURCANU